

T.C.
SİNOP VALİLİĞİ

T.C. KUZAY ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

I. KALKINMA ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

2014 - 2023

T.C.
SİNOP VALİLİĞİ

T.C. KUZZEY ANADOLU
KALKINMA AJANSI
NORTH ANATOLIAN DEVELOPMENT AGENCY

I. KALKINMA ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

2014 - 2023

Bu belge, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından bastırılmıştır.

Belge No : 2014-RP-4/89
Revizyon No : 00
Revizyon Tarihi : -
ISBN : 978-605-84995-1-5

1. Basım, Eylül 2014

Editör(ler) : Ekrem YAMAN
: Mustafa GÜL

Tasarım : Sinan KACIR
Basın ve Halkla İlişkiler Sorumlusu
T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi

Basım Yeri : Salmat Basım Yay. Ambalaj San. Tic. Ltd. ŞTİ
Büyük Sanayi 1. Cadde 95/1
İskitler / Altındağ / ANKARA
www.salmat.com.tr

Matbaa Sertifika No : 26062

Bu belgenin her türlü yayın hakkı Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'na aittir.

Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın izni olmadan, eğitim ve tanıtım amaçlı da olsa hiçbir şekilde bu belgenin tümü veya bir kısmı yayınlanamaz ve çoğaltılamaz.

T.C. Sinop Valiliği

Hükümet Konağı 57000 / SİNOP
Tel.: 0 (368) 261 15 00 Faks : 0 (368) 210 00 80
E-posta: sinop@icisleri.gov.tr
www.sinop.gov.tr

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Cebirail Mah. Saray Sk. No: 1 37200 / KASTAMONU
Tel.: 0 (366) 212 58 52 Faks : 0 (366) 212 58 55
E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr
www.kuzka.gov.tr

SİNOP İLİ

I. KALKINMA ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

2014 - 2023

KOORDİNATÖRLER

Ekrem YAMAN

Vali Yardımcısı

Hayati YAŞAR

T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müşaviri

HAZIRLAYANLAR

Meryem FİDAN

İl Plânlama ve Koordinasyon Müdürü

Hayri YOLCU

Araştırmacı

İsmail YAVUZ

Teknisyen

Pelin YEL

V.H.K.İ.

Resul KAYA

Programcı

Berkol ALEVLİ

KUZKA Sinop Yatırım Destek Ofisi Koordinatörü

Mustafa GÜL

KUZKA Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi Başkanı

Serkan DOĞRU

KUZKA Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi Başkanı

Vedide Zeynep ÜNAL

KUZKA Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi Uzmanı

Osman UCAEL

KUZKA Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi Uzmanı

Emine Merve TOPÇUOĞLU

KUZKA Planlama, Programlama ve Stratejik Araştırmalar Birimi Uzmanı

Şerife ÖZTÜRK

KUZKA Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi Uzmanı

Seniha ÇETİNEL

KUZKA Tanıtım ve Dış İlişkiler Birimi Uzmanı

Mehmet Uğur SERİN

KUZKA İzleme ve Değerlendirme Birimi Uzmanı

Halil İbrahim KIRLI

KUZKA Program Yönetimi Birimi Uzmanı

YÖNTEM

Çalıştay yöntemi Sinop Valiliği ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından ortak bir çalışma ile belirlenmiştir. Çalıştayın amacı doğrultusunda açılış paneli ve yuvarlak masa toplantıları biçiminde yapılması kararlaştırılmış olup, bu doğrultuda çalıştayın 5 teması (Eğitim ve Sağlık, Kültür ve Turizm, Tarım ve Hayvancılık, Kentleşme, Altyapı ve Denizyolları ve Sanayi ve Enerji) belirlenmiştir. Yöntem ve tema belirlendikten sonra paydaş analizi gerçekleştirilmiştir. Paydaş analizi sonucunda hangi masada kimlerin grup başkanlığı yapacağı ve hangi gruplara hangi kişilerin katılacağı belirlenmiştir. Açılış Paneli Sinop'a ilişkin makro bir bakış açısı sağlamayı amaçlarken yuvarlak masa toplantıları ilgili konularda daha ayrıntılı bir perspektif sunmayı amaçlamıştır.

Çalıştayın birinci gününde açılış panelinin ardından yuvarlak masa toplantılarında her bir temaya ilişkin ilgili il müdürlüklerinin bilgi notları özet biçiminde sunulmuş ve her bir gruptaki KUZKA temsilcisi ilgili temada Sinop'un bölge ve ülke içindeki konumunu anlatan kısa sunumlar gerçekleştirmiştir. Sunumların ardından grup başkanı tüm temsilcilere söz vermiş olup, akabinde ilgili temaya ilişkin serbest tartışma başlatmıştır. Belirtilen tüm hususlar KUZKA raportörleri tarafından yazılı olarak kayıt altına alınmıştır.

Çalıştayın ikinci gününde ise birinci gün konuşulan hususlara ilişkin proje önerileri geliştirilmiştir. Proje önerileri tamamlandıktan sonra her bir grup kendi temasına ilişkin öne çıkan başlıkları ve proje önerilerini sonuç bildirgesi şeklinde hazırlamıştır. Sonuç bildirgeleri tüm grupların katıldığı genel toplantıda tüm katılımcılar ile paylaşılmıştır. Bildirgelerin okunmasından sonra yapılan kapanış konuşmalarıyla çalıştay sona ermiştir.

İÇİNDEKİLER

YÖNTEM.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
1. AÇILIŞ KONUŞMALARI.....	1
1.1. Baki ERGÜL - Sinop Belediye Başkanı	7
1.2. Mehmet ERSOY - İçişleri Komisyonu Başkanı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Sinop Milletvekili	9
1.3. Engin ALTAY - CHP Grup Başkan Vekili ve CHP Sinop Milletvekili	11
1.4. Yavuz Selim KÖŞGER - Sinop Valisi	13
1.5. Cevdet YILMAZ - Kalkınma Bakanı.....	15
2. AÇILIŞ PANELİ	27
2.1. Prof. Dr. Şaban ÇALIŞ - YÖK Başkan Vekili	31
2.2. Ziya ALTUNYALDIZ - Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı.....	35
2.3. Özgür ÖZARSLAN - Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı.....	39
2.4. Salih ÇELİK - Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı.....	43
2.5. Nihat PAKDİL - Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı	47
2.6. Vedat GÜRGEN - Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürü	51
2.7. İbrahim USLU - Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürü .	55
2.8. Cemalettin ŞEVLİ - Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürü	59
2.9. Prof. Dr. Şaban ÇALIŞ - YÖK Başkan Vekili	63
3. SONUÇ BİLDİRGELERİ	67
3.1. Kentleşme, Altyapı ve Denizyolları Grubu Sonuç Bildirgesi	71
3.2. Sanayi ve Enerji Grubu Sonuç Bildirgesi.....	75
3.3. Kültür ve Turizm Grubu Sonuç Bildirgesi	81
3.4. Eğitim ve Sağlık Grubu Sonuç Bildirgesi	85
3.5. Tarım ve Hayvancılık Grubu Sonuç Bildirgesi	91
4. GRUP BAŞKANLARININ SONUÇ BİLDİRGELERİ HAKKINDA DEĞERLENDİRME KONUŞMALARI.....	97
4.1. Eğitim-Sağlık Grubu Başkanı Prof. Dr. Recep BİRCAN	101
4.2. Kentleşme, Altyapı ve Denizyolları Grubu Başkanı Prof. Dr. Yüksel ARDALI.....	105
4.3. Sanayi ve Enerji Grubu Başkanı Prof. Dr. Aziz KONUKMAN	109

4.4. Kùltür ve Turizm Grubu Başkanı Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU	115
4.5. Tarım ve Hayvancılık Grubu Başkanı Prof. Dr. Osman SAMSUN	119
Sinop Valisi Yavuz Selim KÖŞGER'in Kapanış Konuşması	123

EK – 1 PROJELER LİSTESİ **127**

Kentleşme, Altyapı ve Denizyolları Grubu - Projeler Listesi	127
Sanayi ve Enerji Grubu - Projeler Listesi	129
Kùltür ve Turizm Grubu - Projeler Listesi.....	131
Eğitim ve Sağlık Grubu - Projeler Listesi	139
Tarım ve Hayvancılık Grubu - Projeler Listesi.....	143

EK – 2 TUTANAKLAR..... **151**

Kentleşme Altyapı ve Denizyolları Grubu Tutanağı	151
Sanayi ve Enerji Grubu Tutanağı	163
Kùltür ve Turizm Grubu Tutanağı	171
Eğitim ve Sağlık Grubu Tutanağı	183
Tarım ve Hayvancılık Grubu Tutanağı.....	195

Alaaddin Cami / SİNOP

Durakhan Kervansarayı / SİNOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

1

Açılış Konuşmaları

İnceburun Deniz Feneri / SİNOP

Türkeli / SİNOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

1.1. Baki ERGÜL

Sinop Belediye Başkanı

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Sayın Milletvekillerim, çok saygı değer Müsteşarlarım, Genel Müdürlerim, Sinop'a katkı sağlamak için Türkiye'nin her tarafından ilimize gelen katılımcılar! Kentim adına hepinize hoş geldiniz diyor, saygılar sunuyorum. Konuşmacı sayısı bir hayli fazla, onun için konuşmamı çok fazla uzatmadan kısa kesmek istiyorum. Sinop çok enteresan bir şehirdir. Dün akşam gelen misafirlerimiz ile biraz sohbetimiz oldu. Bazı arkadaşlarımız bu kente ilk defa geldiklerini ifade ettiler. Sinop'a ilk defa gelenlere şunu söylüyorum: Bu kenti çok geç görmek çok şanssız olmak anlamına geliyor. Geçmişte bizim kaderimiz olan geri kalmışlıkta bir sürü etkenler var. Yollarımız, havaalanımız, deniz trafiğimiz yok, olmayan şey çok fazla. Dün akşam Sayın Bakanım da küçük bir sohbette bunu ifade ettiler. Bugün itibarıyla diyorum ki, geçmişteki bizim kadersizliğimiz bugün bizim kaderimiz olmuştur. Hâlâ doğamız, Sinop'umuzun yüzde elli biri elimizde. Bunu güzel değerlendirebilirsek, sunabilirsek bundan sonra büyük bir avantaj olur diye düşünüyorum. Zaten Sayın Valimizin katkıları ile böyle geniş kapsamlı bir çalıştayın tertip edilmesinin en büyük nedenlerinden bir tanesi bu. Çalıştayda Sinop'un geleceğine yönelik çok güzel fikirler, güzel programlar ortaya çıkacak. Biz de Sinoplu olarak bunların hepsini çok iyi şekilde değerlendirip bu güzel kenti, dünya cenneti olan kenti geleceğe hep birlikte taşıyacağız. Buna katkı sağlayan, uzaktan yakından gelen, başta Sayın Bakanımız olmak üzere herkese çok teşekkür ediyor, çalışmaların güzel geçmesini temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

1.2. Mehmet ERSOY

İçişleri Komisyonu Başkanı ve
Adalet ve Kalkınma Partisi Sinop Milletvekili

Çok değerli Bakanım, Sayın Grup Başkan Vekilimiz, değerli Milletvekilim ve Valilerimiz, Müsteşarlarımız, Genel Müdürlerimiz, Ankara'dan bugün Sayın Valimizin böyle önemli bir çağrısına cevap verme nezaketi göstermek üzere aramızda bulunan çok değerli misafirlerimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, İstanbul'dan gelen değerli işadamlarımız, sevgili hemşerilerimiz! Böyle anlamlı bir günde, Sinop Valimizin ve Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansımızın birlikte gerçekleştirdiği bu projede sizlerle birlikte olabilmekten, Sinop'u yöneten ellerin Sinop'un geleceği ile ilgili kaygılarına, hassasiyetlerine şahit olabilmekten, bütün kamu kurum ve kuruluşlarımızın el bir-

liği ile, gönül birliği ile 2023 vizyonuna hazırlanan Türkiye'nin en şirin, en güzel noktasında bulunan Sinop'umuzda bu vizyona uygun bir kent, uygun bir vilâyet hâline getirmek gayretine şahadet edebilmekten çok büyük mutluluk duydum. Öncelikle emeği geçen ve bu salonda bulunma sorumluluğunu ve nezaketini gösteren herkese teşekkür ediyorum. Yine Ankara'daki yoğun programlarına rağmen davetimizi kırmayarak aramızda bulunma nezaketini gösteren ülkemizin her türlü yatırımlarının icazet makamı konumundaki değerli Bakanımız Sayın Cevdet YILMAZ Beye, Kalkınma Bakanımıza da bu anlayışlı nezaketi için çok teşekkür ediyorum. Bugün bu kadar çok değerli konuşmacının olduğu bir salonda zamanınızı hiçbir şekilde almak istemiyorum. Elbette ki, bütün konuşmacıların 2023'e hazırlanacak Sinop için Üniversitesi ile Nükleer ile gelecek diğer yatırımlarıyla ve modern bir kent olmasıyla ihtiyaç duyduğu her türlü yatırımlarla ilgili olarak bu güne kadar birçok alanda çok ciddi anlamda pozitif ayrımcılığına şahit olduğumu, hükümetimizin en yetkili ağı bu kürsüden inmeden onlarla ilgili de bizlere güzel müjdelere, güzel sözler verecektir diye umut ediyor, salonda bulunan herkesi saygı ile selâmlıyorum. Çalıştayımızın başarılı; ilimiz, ilçelerimiz ve memleketimiz için hemşerilerimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum. Herkese saygılar sunuyorum.

1.3. Engin ALTAY

CHP Grup Başkan Vekili ve
CHP Sinop Milletvekili

Sayın Bakanım hoş geldiniz. Sayın Valim, Sayın Milletvekillerim, Devletin en üst kademesindeki çok değerli bürokrat konuklarım, Sinop'taki kamu yöneticilerimiz, Sayın basın, Üniversitemizin Sayın Rektörü ve Üniversite çalışanları! Çok önemli bir toplantıda olduğumuzu düşünüyorum. İlimiz için, Sinop için aslında gecikmiş, ama Sinop'un bundan sonraki süreci ile ilgili belki de tarihî bir toplantıya buradan tanıklık ediyor olacağız. Sinop'un geleceğini burada değerli katılımcılarla birlikte şekillendirme imkânı bulacağız. Şöyle baktığımızda Devlet hakikaten burada, Devleti sevk ve idare eden, hakikaten yüzü diye demiyorum, Kabinenin de bizce en pırıl, pırıl bakanı Sayın YILMAZ

burada. Bunu da söyleyelim. Biz onu seviyoruz, çalışkanlığıyla bizim de övgümüzü alan bir Sayın Bakanımız. O da yarın memleketinde olacak. Memleketine gitmeden bu cennette bir gün geçirecek. Sayın Bakanım bana hangi konuda kendini şanslı hissediyorsun denirse, Sinoplu olduğum için kendimi şanslı hissediyorum diyenlerdenim. Sinop böyle bir yer. Gerçekten sizin de gördüğünüz gibi Cenabı Allah her şeyi iki eliyle vermiş. Yani Allah vereceğini vermiş de devlet biraz ağır kalmış. Bu konuda yol da aldık, elbette alınmadı değil. Cumhuriyet tarihinden bu yana çeşitli yatırımlar şu veya bu oranda Sinop'a da yansıdı ve yansımaya şüphesiz devam edecektir. Meselâ son TÜİK verilerine göre, Sinop en yaşlı şehir. İnsanlar bakımından ortalama otuz bir iken Sinop ortalaması otuz sekiz. Ne yapmışız! Pırıl, pırıl gençlerimizi ekmek uğruna, aş uğruna İstanbul'a, başta İstanbul olmak üzere yurt dışına ve diğer illere göndermişiz. Bunların içlerinden Mustafa GEZER gibi patronlar da çıkmış, bunlarla iftihar ediyoruz. İşte Aziz Hoca gibi akademisyenler de çıkmış, bunlarla da iftihar ediyoruz. Bedeniyle, kol ve kas kuvvetiyle çalışan işçilerimiz de var, onlarla da iftihar ediyoruz. Ama isterdik ki, yaklaşık bir milyon nüfusu olan Sinop'un sekiz yüz bine yakın evlâdı keşke bu cennet topraklarda kalabilseydi. Türkiye'de birinci olduğumuz tek konu budur. Bunu biraz aşağı çekme imkânı bulacağız diye düşünüyorum. Sinop'un da içinde bulunduğu Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı bizce çok önemli, fakat KUZKA'nın nimetlerinden diğer iki ile göre daha az faydalandığını İMK'dan da daha az faydalandığını, istifade ettiğini düşünüyoruz. Bu konuda hem

zatiâlinizin (Sayın Bakan) himmetlerine Sinop'umuzun ihtiyacı var hem de KUZKA'nın yöneticilerine site-mimiz olsun. Sayın Bakanım, yani bir ilde bir Vali bir şey söyler ya da bir Belediye başkanı bir şey söyler, bir vizyon belirler, ama Sinop halkı kendi vizyonunu kendi belirlemiştir. Belki de Sinop, vizyonu olan tek kent. İktidarı, muhalefeti, işçisi, patronu, Valisi, Belediye Başkanı, Üniversitesi, sivil toplum örgütü ile biz demişiz ki, bir eğitim, kültür ve turizm kenti olacağız. Adımız, adresimiz belli ve bu çerçevede Sinop'u geliştirmek, büyütme hepimizin arzusu. Tabii bu konuda da değerli himmetinize muhtacız (Sayın Bakan). Sinop halkı adına katkılarınızı diliyoruz, bekliyoruz. Değerli katılımcılar! Kalkınma, hiç şüphesiz refahı sağlar, refahın olduğu yerde iç barış olur. Türkiye'de en çok sakınmamız gereken şey de iç barıştır. İç barışın yolu refahtan, refahın yolu da kalkınmadan geçtiğine göre bu çalıştay Sinop'umuz için ayrı bir anlam taşıyor. Kalkınırken tabii gelir dağılımında denge ve adalet olmazsa olmaz. Bu da yine bu çalıştayda Sinop'a yönelik olarak göz önünde bulundurulması gereken bir konu. Sayın Bakanım! Bu süreçte Sinop'un günceli Nükleer Santral konusudur. Biz kategorik olarak nükleer teknolojiye parti olarak da karşı değiliz, ancak bununla beraber bu tarz yatırımlarda geçmişteki parlamentoda 22 ve 23. dönemde ilgili sayın bakanlarla da çok tartıştığımız bir konudur. Nükleer Santral meselesi ile ilgili bizim iki temel talebimiz var. Sayın Bakanım! Buradaki hassasiyetimiz şudur: Birincisi bu tarz çok makro projelerde ve toplumun genelini ilgilendiren hususlarda Sayın Başbakanın da çok kez söylediği gibi "Bu ülkeye referandum kültürünü yerleştireceğiz" sözünden yola çıkarak bu konuda bir referandum talebimiz var. Ben kişisel olarak zinhar istemiyorum demem, ama bu konu hükümetin gündemine geldiğinde Sayın Enerji Bakanımıza 13 soruyu kapsayan bir soru önergesi verdim. Teknik olarak bir soru önergesi hazırladık, verdik. Kendisi de bizi tatmin etmeyen bir cevap mekanizmasını çalıştırdı. Tabii ki, Sinop'a yatırım gelsin. Enerjinin önemini biliyoruz. Şüphesiz Türkiye enerji konusunda dışa bağımlılıktan kurtulmak zorunda! Biz cari açık var diye eleştirince, siz diyorsunuz ki, dışa bağımlıyız. Ama her şeye rağmen bir de dünyadaki gelişmeleri, Japonya'daki gelişmeler başta olmak üzere, Almanya'daki ve diğer batı ülkelerindeki gelişmeleri de şüphesiz takip etmeliyiz. Bu konuda teknolojiadaki gelişmeyi ve kırılmayı hükümetin titizlikle takip etmesi lâzımdır. Benim çok övündüğüm Milletvekili hayatımda Boyabat Barajını açarken iftihar ettim. Devletimle de iftihar ettim. Milletimle de iftihar ettim. Hükümetle de iftihar ettim. Sinop'ta böyle bir yatırım, Boyabat HES müthiş bir olay. Keşke bunları daha çoğaltabilsek, daha çok yapabilesek, ama nükleerle ilgili böyle bir kaygı taşıyoruz. Kaygı hepimizindir. Sinop'taki bu kaygı taşıyan insanların da şüphesiz rahatlatılması lâzım, ama bu konuyu tartışırken medeni bir şekilde oturarak, tartışarak çözmek zorundayız. Kaygı taşıyan arkadaşlar bakımından bunu söylüyorum. Şimdi bundan sonra top devlette! Bu arada Üniversitemiz de bir yerleşkeye kavuştuktan sonra öncelikle Sinop'a çok öğrenci gelsin de Sinop'a para girsin niyetinde değiliz. Ama Sinop Üniversitesi'nin Almanya'daki Brefeld Üniversitesi gibi olmasını istiyoruz. Turizm yatırımları konusunda hazır Özgür Bey de buradayken çok şey bekliyoruz. Diğer Müsteşarlarımız, Genel Müdürlerimiz de umarım biraz Sinop'u gezerler, Çalıştaya gömülüp kalmassınlar. Sinop'a gelen konuklarımız en azından Sinop'u panoramik olarak gezdiklerinde Sinop'un çok şey hak ettiğini Müsteşarlarımız, Genel Müdürlerimiz de görecektir ve o çerçevede de kolları daha iyi sıvayarak Sinop için daha iyi çalışacaklardır. Biz bu Çalıştaydan çok şey bekliyoruz. Çok önemsiyoruz. Sayın Valimiz sağ olsun, böyle bir öncülük yaptı. Sayın Bakanım da çok sağ olsun Devleti buraya getirdi. Hazır hep beraber buradayken bunu çözmemek için hiçbir mazeretimiz yok. Üniversitemize de Sayın Rektörüm çok teşekkür ediyoruz. Benim gördüğüm Brefeld'deki kentin 50 bin nüfusu var, 30 bini öğrenci. Böyle bir yapıyı inşaallah Sinop'ta da görmek istiyoruz. Turizmi de geliştirdikten sonra, eğitimde de atıl YİBO'lar var, eksikler ve ihtiyaçlar da var. Hâlâ taşınmalı eğitimde çok ileri noktada bir iliz. Hâlâ birleştirilmiş sınıf sorunumuz var, bununla beraber diğer eksikleri Sayın Valim biliyordur. Sinoplular olarak katkılarınızı diliyoruz, kim ne verirse Allah razı olsun diyoruz. İşadamlarımızın da artık yatırımlarını buralara kaydırmasında fayda görüyorum. Başarılı olacağına inandığım bu çalıştaya emekleri geçenleri kutluyorum. Hepimize, Sinop'umuza, ülkemize hayırlı olsun derken kabinenin en mütevazı ve çalışkan Bakanına tekrar hoş geldiniz diyorum. Burada biraz sonra güzel haberleri, müjdeleri bizlerle paylaşacaktır. Saygılar sunuyorum.

1.4. Yavuz Selim KÖŞGER

Sinop Valisi

Sayın Bakanım, Sayın Grup Başkan Vekilim, Sayın İçişleri Komisyonu Başkanım, Sayın Müsteşarlarım, Sayın Valim, Sayın YÖK Başkan Vekilim, Sayın Belediye Başkanlarım, Sayın Rektörüm ve çok kıymetli akademisyenler, oda ve sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcileri, İl dışından ve İl içinden gelen kıymetli misafirlerimiz, değerli mesai arkadaşlarım, ulusal ve yerel basınımızın güzide temsilcileri! Sinop'un önümüzdeki 10 yılını planlamaya çalışacağımız Sinop 1. Kalkınma Çalıştayı'na hoş geldiniz diyor, hepinizi saygıyla selâmlıyorum.

Sayın Bakanım! İzninizle öncelikle Sinop'un geçmişi ve hâli hazır durumu ile ilgili bazı bilgiler vererek sözlerime başlamak istiyorum. Sinop bilinen 6.500 yıllık tarihi içinde hep önemli bir liman şehri olmuştur. 6.500 yıl tarihî süreç içinde, Anadolu'nun hemen hemen tamamında, 90 yıla yakın hükümlan olmuş Mitritat'lara başkentlik yapmıştır. Sinop, Selçuklular zamanında 1214 yılında fethedilmiş olup, Selçukluların Karadeniz'deki ilk ve tek liman şehridir. Şehir 1461 yılında Fatih zamanında Candaroğulları Beyliği ile birlikte Osmanlı'ya katılmıştır. Coğrafi olarak 5800 km² yüzölçümüyle Orta Batı Karadeniz'de yer almakta olup, Türkiye'nin en kuzey ucu olan İnce Burun'u da bünyesinde bulundurmaktadır. Nüfus olarak 72., coğrafi büyüklük olarak 59. vilâyetimizdir. Nüfus yoğunluğumuz 35 kişi/km'dir. Sinop nüfus kütüğüne kayıtlı 668.868 canlı nüfusu bulunmakta olup, İlde yaşayan toplam 204.618 kişi bulunmaktadır. 366.681 kişi İstanbul'da olmak üzere geri kalan nüfusumuz Sinop dışında yaşamaktadır. Sayın Grup Başkan Vekilimiz de ifade ettiler, Sinop, uzun yıllar net göç veren iller arasında olmuştur. Yıllardır düşmekte olan nüfusumuz bu yıl artmıştır. 201.000'den 204.000'e çıkmıştır. Yine ifade edildi, hâlâ Türkiye'nin en yaşlı nüfusunu barındıran İl olmaya devam ediyoruz.

Sinop eğitimle ilgili parametrelerde Türkiye ortalamasının üzerindedir. Sayın Bakanım! Okullaşma oranı, okuryazarlık, derslik başına düşen öğrenci sayısı gibi göstergelerde durumumuz iyidir. İşsizlikle ilgili göstergelerde de ilimiz oldukça iyi. 2013 yılında Türkiye işsizlik oranı ortalaması 9,7, Sinop'ta 5,3'tür. Bunun yaşlı nüfusu gösteren bir tarafı da var.

Türkiye’de denizden elde edilen balığın % 7’si Sinop’tan karaya çıkarılmaktadır. İlimizin % 56’sı ormanlarla kaplı olup, çeltik hariç, tarımsal üretim %o 45’lik oranıyla ülke ekonomisinde kayda değer bir oran teşkil etmemektedir. Sinop, tarihte önemli bir liman kenti olmakla birlikte, endüstri devrimini takip eden yıllarda ülkemizde ticaretin ve ulaşım aksının karayollarına kayması neticesinde biraz önemini yitirmiş gibi gözüküyor. Dün aslında zatîalinizle de sohbet ederken ifade ettik, Sinop İlinin içinde bulunduğu durum ihmal edilmişlik gibi gözükmeyle birlikte biz bunu bir şans olarak da değerlendirebiliriz. Siz de bunu çok güzel ifade ettiniz. Bazen yatırımlarda gecikmiş olmayı; doğayı, çevreyi ve tarihî dokuları tahrip eden çarpık kalkınma ve kentleşmeyi az hasarla atlatmış olarak da değerlendirebiliriz.

Sayın Bakanım, değerli katılımcılar! Çevreye duyarlılığın arttığı ve insanımızın bilinçlendiği bu dönemde şimdi Sinop yeni bir atılımın ve değişimin eşiğindedir. Çözülen alt yapı sorunları, karayolu standardının otoyol seviyesine ulaşması, havayolunun 3-4 gün önce standardının yükseltilecek tekrar hava trafiğine açılması, önümüzdeki yıl kavuşacağımız doğalgaz, Cumhuriyet tarihimizin en önemli ve hacimli yatırımı olan Sinop Nükleer Santrali’nin yapılacak olması Sinop’u tekrar tarihî önemine ve değerine kavuşturacaktır.

Biz önümüzdeki 10 yıl içinde Sinop’u iyi yönetmek, Sinop’un geleceğini iyi kurgulamak zorundayız. Yani tarih, bu kentin ilerideki 10 yılını idare edecek olanların omuzlarına bu sorumluluğu yüklüyor. Bu sebeple önümüzdeki 10 yılı kurgularken muhtemel nüfus artışlarını öngörüp, kentsel alt yapıyı ve kentin gelişim alanlarını iyi belirlememiz, Karadeniz’in güneye bakan tek sahilinin çekim merkezi olmaya aday önemli bir turizm destinasyonu olarak değerlendirip bölgenin diğer kapasiteleriyle birlikte hareket ederek turizm sezonunu tüm yıla yayabilmemiz, zaten tamamen doğal şartlarda yürütülen tarım ve hayvancılığı eko tarım köyleri, organik tarım ve benzeri şekillerde turizmin tamamlayıcısı hâline getirebilmemiz, bunu yaparken de tarımsal destekleri bu çerçevede değerlendirerek verebilmemiz, karadan, havadan daha kolay erişilebilir hâle gelmeyi şehrimiz açısından ticarî ve turistik bir avantaja dönüştürebilmemiz ve bu avantajlarımıza deniz ulaşımımızı da ilâve ederek Sinop’u tarihî, ticarî ve ekonomik bağları olan Karadeniz’e kıyıdaş ülkelerle bağlarını yeniden tesis edebilmemiz, nükleer santral aşamasında ve sonrasında sağlanacak yerli katkıyı dikkate alarak planlamalarımızı yapıp santralde çalışacak mühendis ve teknik kadroyu yetiştirmek üzere tedbirler alabilmemiz, özel olarak teşvik edilecek teknoloji yoğun yatırımlar ve özel endüstri bölgeleri ve ihtisas OSB’leri vasıtasıyla Sinop’un nükleer alanda yapılacak yatırımlarda uzmanlaşmasını ülke ve dünya çapında bir marka şehir olmasını sağlayabilmemiz ve sonuç olarak bütün bunları yaparken Sinop’un tarihî dokusunu ve bâkir kalmış doğasını tahrip etmeksizin, Sinop’un tarihine, coğrafyasına, florasına, faunasına, havasına, suyuna, iklimine hiçbir zarar vermeksizin yapacaklarımızı yapmamız gerekmektedir.

Sayın Bakanım, değerli katılımcılar! Bu çalıştaya zaman ayırarak bizleri onurlandırmanız ve katkılarınız için zatîalinize, değerli milletvekillerimize, müsteşarlarımıza, müsteşar yardımcılarımıza, genel müdürlerimize, genel müdür yardımcılarımıza, daire başkanlarımıza, akademisyenlere, öğretim görevlilerimize, bürokrat ve sivil toplum kuruluşlarının değerli temsilcilerine, basın mensuplarına, çalıştaya katılan tüm katılımcılara, uzaktan ve yakından teşrif eden iş adamlarımıza, çalıştaya emeği geçen tüm mesai arkadaşlarıma, KUZKA’dan bize destek sağlayan uzman arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Bu güzel çalışmanın güzel Sinop’umuza ve Sinopluların geleceğine katkıda bulunması dileğiyle en derin sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

1.5. Cevdet YILMAZ

Kalkınma Bakanı

Bugün önemli bir çalıştay için ülkemizin bu cennet köşesindeyiz. Hep birlikte, Sinop'un geleceğini tartışacağız. Öncelikle Sayın Valimizi tebrik ediyorum. KUZKA'ya da teşekkür ediyorum. Sinop'ta Kalkınma Çalıştayı düzenlemek, Sinop'un 10 yılını tartışıyor olmak başlı başına hepimizin takdir ettiği bir çalışmadır. Gördüğünüz gibi Ankara bürokratlarımız, temel sektörlerdeki en üst düzey yetkililerimiz, Sinoplular buradalar. Bu, bizim yeni planlama anlayışımızı da çok güzel yansıtan bir toplantı. Yani, bu çalışma yukarıdan aşağıya dediğimiz planlamayla aşağıdan yukarıya dediğimiz planlamayı buluşturan bir çalışma. İnanıyorum ki, buradan çok güzel neticeler çıkacaktır. Milletimizin talepleri, beklentileriyle yönetimimizin, devletimizin, bürokrasimizin yaklaşımları bir araya gelmiş olacaktır. Bu da Sinop'un geleceğine ilişkin çok güzel bir perspektif oluşturacaktır.

18 sene Devlet Planlama Teşkilatı'nda bürokrat olarak çalıştım. Nispeten geri kalmış illerimize geniş bir bürokrat heyetiyle gittiğimiz zaman ertesi yıl o ilin yatırımlarının arttığını görüyorsunuz. Hiçbir şey yapmanıza gerek yok. O bürokratlar gidip yerinde birtakım meseleleri gördükleri, oradaki insanlarla konuştukları, tartıştıkları zaman bu, birçok şeyi değiştiriyor, etkiliyor. Masa başında kâğıt üzerinde okunanlar, bilenlerle yerinde birtakım hadiselerin görülmesi çok farklı oluyor. Dolayısıyla bu toplantının her hâlükârda Sinop'umuza çok güzel şeyler katacağına, olumlu sonuçlar üreteceğine yürekten inanıyorum. Bu vesile ile sizlere genel kalkınma perspektifimiz çerçevesinde Sinop ile ilgili düşüncelerimi de aktarmak istiyorum.

2023 sadece Sinop için değil, tüm ülkemiz için çok önemli bir tarih. Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yıldönümü. Ülke olarak çok önemli ve iddialı hedeflerimiz var. **2023'de ülkemizi on büyük ekonomiden biri hâline getirmek istiyoruz. Daha yüksek standartlarda bir demokrasisi olan, kişi başına geliri 25.000 dolara ulaşmış, toplam millî geliri 2 trilyon doları aşmış, ihracatı 500 milyar dolara ulaşmış, araştırma, geliştirme harcamalarının millî gelire oranı**

KUZKA kurulduğundan bugüne kadar gerçekten önemli çalışmalar yaptı. Bazen ajanslarla ilgili yanlış bir imaj oluşuyor. Ajanslarımız çok fonksiyonlu bir yapıya sahiptir. Ajanslarımız projelere finansal destek yönüyle, hibe destekleriyle tanınıyor.

% 3'e yükselmiş, sağlıkta, eğitimde, ulaşım, her alanda standartlarını artırmış bir ülke vizyonumuz var. Bu yakalanabilir ve gerçekleştirilebilir bir vizyon. Planlamalarda biz hep şunu söyleriz: Hedeflerimiz iddialı, ama aynı zamanda gerçekleştirilebilir olmalıdır. Türkiye, geçtiğimiz dönemde gösterdiği performansla bunu başarabileceğini ortaya koyan bir ülkedir. Nitekim son küresel kriz ortamında da birçok ülkede çok ciddi problemler yaşanırken Türkiye dayanıklılığını ortaya koymuş, ekonomisinin gücünü kanıtlamış bir ülkedir. Türkiye, genç, dinamik bir nüfusa sahip, iddiaları olan bir ülke! İnşallah bu hedeflere elbirliğiyle yürüyeceğiz.

Bu kapsamda, 10.uncu Beş Yıllık Kalkınma Planımızı hazırladık. Geçen yıl Meclisimizin de onayıyla 2014-2018 dönemini kapsayan planımız kabul edildi. Bu yıldan itibaren yürürlüğe girdi. Bu planda da Türkiye'nin 2023 perspektifinin ilk 5 yıllık dilimini daha detaylı bir şekilde ortaya koyuyoruz. Bu planda dört eksenimiz var. Bunları özellikle vurgulamak istiyorum. Bunlar bütün illerimizle ilgili. Planımızı 4 temel sütun üzerine inşa ettik. Birincisi, nitelikli insan, güçlü toplum! İnsan odaklı bir kalkınma anlayışına dayalı olarak stratejilerimizi geliştiriyoruz. Sinop için de daha farklı düşünemeyiz. Türkiye'nin doğal kaynakları, önemli birtakım fizikî avantajları var. Aslında en büyük gücümüz, değerimiz, varlığımız insanımızdır.

İlk defa bir kalkınma planına ekonomik konulardan değil, sosyal konulardan başladık. Bu, kalkınma planlaması tarihinde bir ilk oldu. 10. Planımızda ilk bölüm, nitelikli insan, güçlü toplum. Burada eğitim politikalarından sağlık politikalarına, adalet sisteminin işleyişinden sosyal güvenliğe kadar birçok konuyu ele aldık. Bir il veya bir ülke en kestirmeden nasıl kalkınır diye sorarsanız şunu söylerim: "İyi insan yetiştiren, yetiştirdiği insanı muhafaza eden, koruyan, dışarıdan da nitelikli insanı cezp edebilen yöreler, ülkeler hızlı kalkınır. Bunu yapamayanlar, bu cazip ortamı oluşturamayanlar da kalkınmada yeterince rekabet edemezler, ön plana çıkamazlar". Dolayısıyla bunu söylediğimiz andan itibaren birçok konu kendiliğinden gündeme geliyor. İnsana uygun bir ortamı nasıl oluştururuz? Aslında temel sorumuz bu. Nitelikli, donanımlı, girişimci insanı nasıl yetiştiririz, nasıl koruruz ve buna uygun bir ortamı nasıl oluştururuz? Burada trafik meselesinden şehir mimarisine, kültürel faaliyetlerinden eğitim, sağlık hizmetlerine kadar ortamın tamamını düşünmemiz gerekiyor. Ulaşılabilirliğe, erişilebilirliğe, haberleşme hizmetlerine kadar bu ortamı oluşturduğunuz zaman o yöreye insan da, sermaye de gelir.

Yatırımlar ve donanımlı insan için cazip bir ortam oluşturmak aslında bütün politikalarımızın özünü oluşturuyor.

Birinci eksenimiz, insan unsuru, sosyal boyuttur.

İkinci unsur ekonomidir. Ekonomide de yenilikçi bir üretim yapısı, yüksek katma değerli bir üretim

istiyoruz.

Gelir seviyesine göre dünyadaki ülkeler 3'e ayrılıyor. Düşük gelirli ülkeler, orta gelirli ülkeler, yüksek gelirli ülkeler. Orta gelir de kendi içinde 2'ye ayrılıyor. Alt orta gelir, üst orta gelir. Türkiye üst orta gelir grubunda olan bir ülke. Geçtiğimiz 10 yılda alt ortadan üst ortaya terfi ettik. Fakat orta gelir tuzağı dediğimiz bir hadise var, yani buralarda uzun bir süre kalma riskimiz var. Dünya tecrübesinden de bunu biliyoruz. İşte orta gelir grubundan yükseğe geçiş için olmazsa olmaz unsur bilgiye ve teknolojiye dayalı bir kalkınma sürecidir. Bu kalkınma katma değeri daha yüksek bir kalkınma sürecidir. Bunun da yolu; daha çok araştırma yapmak, daha çok bilgi üretmek, insan gücümüzün niteliğini artırmak, üniversite ve sanayi işbirliğini geliştirmektir. Daha fazla ihracat yapmak değildir. Bir taraftan ihracat da yapalım, ama daha fazla, daha değerli ve bilim değeri daha yüksek iş yapmak önemlidir. İşte bu perspektif bütün yörelerimiz için geçerli bir perspektiftir.

Üçüncü eksenimiz, mekânsal boyuttur. Bölgelerimiz arasındaki dengesizliği gidermek gerekir. Sinop'un da dâhil olduğu ortalamanın altında ve üstünde olan illerimiz var. Biz bir taraftan Türkiye'yi dünyada daha üst bir lige doğru taşıırken, bir taraftan da ülke içindeki dengesizlikleri azaltmak, daha adil bir gelir dağılımı sağlamak durumundayız. Bu da aslında bizim planımızın 3üncü eksenini, mekânsal boyutunu oluşturuyor. Yaşanabilir şehirler oluşturmak bu anlamda çok önemlidir.

Yerel yönetimleri bu açıdan çok önemsiyorum. Yerel yönetimler aynı zamanda kalkınmanın çok önemli bir dinamiğini oluşturuyor. Şehir ortamlarını yerel mimarî ile geliştirmek, yerel malzemeleri daha fazla kullanmak, daha uygun bir yaşam ortamını oluşturmak günümüzde artık sadece belediyeçilik hizmetleri değil, kalkınma açısından da gerçekten son derece önemli hizmetlerdir. Dolayısıyla yerel düzeyi bu planımızda da çok vurguladık.

Çevre olmadan kalkınmanın sürdürülebilirliği mümkün değildir. Kalkınma derken sürdürülebilir kalkınmayı anlıyoruz. Sürdürülebilir kalkınmanın da dünyada üç ayağı vardır. Ekonomik boyut, sosyal boyut ve çevresel boyut! Çevre derken uluslar arası tanımla, nesiller arası dengeyi anlıyoruz. Yani sadece bu nesil için, sadece bu neslin ihtiyaçları için çalışırsak yetersiz bir iş yapmış oluruz. Bütün kaynaklarımızı mevcut nesil için tüketirsek gelecek nesillere de haksızlık yapmış oluruz. Bir taraftan mevcut nesil içinde fırsat eşitliğini sağlarken, bir taraftan da bugünkü nesil ile gelecek nesil arasındaki, çocuklarımız, torunlarımızla bizim aramızdaki dengeyi kurmak durumundayız. İşte buna çevresel boyut diyoruz. Kaynaklarımızı iyi, verimli, etkili kullanmak bu çevresel boyutun olmazsa olmaz unsurudur. Bu da ülkemiz için çok önemlidir.

Kalkınma yarışında geç kalmış olmanın avantajı vardır. Bazen erken başlamak avantajlıdır, ama bazen de bazı konulara geç başlamanın getirdiği bir avantaj vardır. Dünyada birtakım tecrübeler kazanılmış, teknolojiler gelişmiş, bilgi birikimi oluşmuştur. Birileri bir şey yapmışsa onu yıkıp yeniden yapmaları çok zordur. Ama henüz bir şey yapmadıysanız, sıfırdan başlıyorsanız en son teknolojileri kullanmanız, dünyanın birikimini, tecrübesini kullanmanız mümkündür. Buna geç kalmanın avantajı diyebiliriz. Sinop ilimizde, Sinop'a benzer başka illerimizde, çeşitli alanlarda bu avantajı kullanmalıyız, kullanabiliriz.

10. Kalkınma Planımızın 4'üncü eksenini kalkınmada uluslararası işbirliğidir.

Bir ilin veya bir ülkenin vizyonunu kapalı bir kutu olarak belirleyemeyiz. Açık bir sistem olarak düşünmek durumundayız. Türkiye'de Sinop'un hangi illerle ilişkisi var? Nerelerle alışverişi var? **Herhâlde uluslararası alanda Karadeniz'in karşı kıyılarını, kuzey taraflarını düşünmeden Sinop'un geleceğini planlayamayız. Sinop'un çevresindeki illeri, alışveriş yaptığı merkezleri düşünmeden de Sinop'un geleceğini planlayamayız.** Daha sıkı bir ilişki, daha kapsamlı bir alışverişin hem ülkemiz için hem illerimiz için çok faydalı olduğu açıktır. Bu plan çerçevesinde bölgelerimize, yörelerimize inmeye çalışıyoruz.

Geçmişte de bölgesel politikadan çok bahsedildi. Yöresel iller bazında planlamalardan çok söz edildi. Fakat **Türkiye uzun vadede bölgesel politikalarda yeterince başarılı olamadı**. Bunu kabul etmemiz lâzımdır. Niye başarılı olamadı? Gerekli kurumsal yapılanmalar zamanında gerçekleştirilemedi. Türkiye bu amaçla çeşitli finansal kaynaklarını harekete geçiremedi. Bu tecrübelerden de hareketle, son dönemlerde yeni kurumsal yapılar oluşturduk. Buna yeni bölgesel politika da diyebiliriz. Yani eski bölgesel politika yerine şimdi artık yeni bir politika uyguluyoruz. Bu bölgesel politikamızın iki unsuru var. Biri bölgeler arası gelir dağılımını daha adil hâle getirmek, bölgeleri ortalamaya yaklaştırmaktır. Buna hakkaniyet prensibi de diyebilirsiniz. Gaye daha adil bir gelir dağılımını mekânsal olarak oluşturmaktır.

İkinci boyut rekabettir. İkinci boyut da aslında tüm Türkiye ile ilgilidir. Gelişmiş, az gelişmiş, orta düzeyde gelişmiş bütün illerimizin, yörelerimizin rekabet gücünü artırmak zorundayız. Her yöremizin kendine göre mukayeseli üstünlükleri, değerleri, varlıkları vardır. Bunları çok iyi tanıyıp, iyi analiz edip, bunun üstünden stratejiler geliştirmemiz lâzımdır. İstanbul'un, Antalya'nın, Sinop'un, Hakkâri'nin de buna ihtiyacı vardır. **Bütün illerimizde potansiyeli iyi belirleyip rekabet gücü sağlayacak alanları geliştirmemiz gerekiyor**. İşte bu perspektif içinde yeni birtakım kurumlar ve programlar oluşturuldu. En önemli kurumsal adımlarımızdan biri kalkınma ajanslarımızın kurulması oldu. 26 bölgede, 81 ilimizi kapsar şekilde kalkınma ajansları kuruldu. İşte onlardan biri de Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansımız (KUZKA)'dır. Bu ajansımız Çankırı, Kastamonu ve Sinop ilimizi kapsıyor. KUZKA kurulduğundan bugüne kadar gerçekten önemli çalışmalar yaptı. Bazen ajanslarla ilgili yanlış bir imaj oluşuyor. Ajanslarımız çok fonksiyonlu bir yapıya sahiptir. Ajanslarımız projelere finansal destek yönüyle, hibe destekleriyle tanınıyor. Fakat daha kapsamlı bir şekilde bu ajanslara bakmak durumundayız. Öncelikle bunlar ekonomi ajansları değildir. İsmi bilinçli olarak seçtik. Bunlar kalkınma ajansıdır. Kalkınma ajansları; sosyal, çevresel ve diğer boyutlarıyla kalkınma süreci ile ilgilenen kurumlardır. Kalkınma ajanslarından en önemli beklentilerimizden biri yerel bütün aktörleri bir araya getirip, yönetim kurulundan, kalkınma kurulundan kalkınma ile ilgili bütün yerel dinamikleri bir platformda buluşturmasıdır. Çünkü **bir birlik, beraberlik olmadan bir ilin, bir yörenin gelişmesi çok zordur**. Herkesin siyasî görüşü kendisinedir. Hiçbir diyeceğimiz yoktur. Hepsine de saygı duyarız. Fakat **bir yöreyi geliştirmek, kalkındırmak istiyorsak belli bir anlayış birliği oluşturmamız lâzımdır. İktidarıyla, muhalefetiyle, değişik sivil toplum kuruluşlarıyla, kamu ve yerel yönetimiyle, merkezî yönetimiyle kalkınma ile ilgili bütün aktörlerin bir araya geldiği bir platforma ihtiyacımız vardır**.

Kalkınma ajanslarının birinci fonksiyonu aslında bütün bu aktörleri bir araya getirmektir. Yönetim Kurulunda valilerimiz, belediye başkanlarımız, ticaret ve sanayi odası başkanlarımız var. Kalkınma kurullarında üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve kalkınma ile ilgili bütün aktörler bulunmaktadır. Kalkınma ajansları katılımcı bir platform meydana getirmektedir.

Kalkınma ajanslarının ikinci fonksiyonu daha fazla analiz yapmaktır. Birey olarak kendimizi daha iyi tanımadan, kendi özelliklerimizi bilmeden kendimizi geliştirebilir miyiz? Bir firmayı düşünün! Firmamızı iyi tanımadan, bilmeden geliştirmemiz mümkün mü? Bu, yöreler için de geçerlidir. Kalkınma ajanslarımızın ikinci fonksiyonu içinde bulundukları bölgeyle, yöreyle ilgili daha fazla bilgi üretmektir. Ankara'da biz de birtakım bilgiler üretiyoruz. Sadece Ankara'dan bir bakış açısı ile bir yörenin detaylı bir şekilde anlaşılması, güncellenmesi mümkün değildir. Burada bilgi üreten bir mekanizmanın olması lâzımdır. Kalkınma ajanslarından ikinci temel beklentimiz budur. Kendi içinde bulunduğu yöreyi analiz etmesidir. KUZKA da bunu en iyi yapan ajanslarımızdan biridir. Çok sayıda analiz, rapor, sektörel rapor hazırlıyor, teknik çalışmalar yapıyor. Doğrudan faaliyet desteği çerçevesinde çok güzel çalışmalar yapıyoruz, yapmaya devam edeceğiz. **Tanımadığınız şeyi yönetemezsiniz, geliştiremezsiniz. Bilgi temelli bir kalkınma istiyorsak bilgi üretmek durumundayız**.

Kalkınma ajanslarımızın üçüncü fonksiyonu, yatırımcıların işlerini kolaylaştırmak ve buraya yatırımı cezp etmektir. Türkiye'de kamu sektöründeki toplam yatırımlarımıza bakın! Yatırımların

% 80'ini özel sektör, % 20'sini kamu sektörü yapar. Sadece kamu yatırımlarıyla bir bölgenin, ülkenin kalkınması mümkün değildir. Kamu sektörü ve özel sektörün birlikte olması lâzımdır. İşte bu açıdan da kalkınma ajanslarımız önemlidir. Özel sektör için yatırım fırsatlarını belirleme ve hedefe dönük bir şekilde tanıtım yapmak önemlidir. Bu tanıtım kısmen genel tanıtım da olabilir, ama burada asıl kastettiğimiz hedefe dönük tanıtımdır. Proje fikirlerini ortaya çıkarmak, fırsatlarımızı iyi belirlemek ve ardından belli ön çalışmalarımızı da yaparak, bu projelerimizi içeride, dışarıda hedef yatırımcılar belirleyip, oralardan buraya yatırımcı çekmek gerekir. Bu da yine kalkınma ajanslarımızın önemli bir işlevidir. Bu çerçevede 81 ilimizde yatırım destek ofisleri oluşturduk. Bugün inşallah Sinop'taki Yatırım Destek Ofisimizin binasının açılışını da gerçekleştireceğiz. Bu yapıları çok önemsiyorum. Sinop'a bir yatırımcı geldiği zaman onun bir muhatabı olmalıdır. Yatırım destek ofisimiz, gelen yatırımcıyı kolayca yönlendirebilecek bir birimdir. Yatırımcı buraya gittiği zaman, Sinop ile ilgili bütün temel bilgileri alabilmelidir. Sinop'ta ne tür yatırım fırsatları, imkânlar vardır, bunları öğrenebilmelidir. Yatırımcının yapacağı yatırım ile ilgili olarak bürokrasideki işlemlerini bu yatırım destek ofisimiz takip edebilmeli, yatırımcının işini kolaylaştırabilmeli, aynı şekilde yine bazı teşvik belgelerinin verilmesi, izlenmesi, kapatılması sağlanmalıdır.

KUZKA şu anda 32 kişilik bir personel kadrosuyla görev yapıyor. Personeli de çok nitelikli. Buna çok dikkat ettik. Yani her yöremizde dil bilen, iyi okullardan mezun, çok nitelikli arkadaşları istihdam ettik. Bu insanlar en büyük ihtiyacımız. **Geri kalmış yörelerdeki en önemli eksiklerimizden biri nitelikli eleman eksikliğidir. Bu eksikliği giderdiğiniz zaman birçok proje fikrini geliştirmeniz, birçok alanın önünü açmanız mümkün hâle geliyor.** Bir yabancı yatırımcı geldiği zaman onunla muhatap olabilecek, dünyayı takip edebilecek nitelikli bir kadro oluşturuldu.

Şu ana kadar merkezden KUZKA'ya 33 milyon TL kaynak tahsis ettik. Bu arada hibe programlar yürütüldü. Bendeki notlara göre, Sinop'a, KUZKA 2011-2012 yıllarında 15,6 milyon TL destek sağlamıştır. KUZKA gerçekten Sinop'la ilgili önemli analizler, çalışmalar yapmıştır. Bu bölge ile ilgili 18 analiz, rapor ve plan çalışması yürütmüştür. KUZKA Genel Sekreterimizi, ekibini, Yönetim Kurulumuzu tebrik ediyorum. **KUZKA sadece bizim gönderdiğimiz parayla yetinmemiş, AB'ne de bir su ürünleri projesi hazırlamıştır. Bu projenin bedeli 9,5 milyon avro.**

Ajansların bir faydası da uluslararası birtakım fonların da yöreye, bölgeye çekilmesine aracılık yapıyor olmalarıdır. Çünkü iyi proje hazırlamazsanız bu kaynaklar gelmiyor.

Bazen ne kadar çok proje var diyoruz. Hâlbuki çok dediğimiz şey, daha çok proje fikridir. Proje fikri gerçekten çok! Bir kahvehaneye de otursanız, bir yerde sohbet de etseniz bir anda 10-20 tane proje fikri ortaya çıkabilir. Fakat bizim ihtiyacımız olan tabii ki, fikirdir. **Her şey hayalle, bir fikirle başlıyor. Önemli olan fikirleri gerçek anlamda projelere dönüştürmektir. Burada sıkıntılarımız var. Finansman kaynağını cezp edecek anlamda çok sayıda projemiz yok.** O yüzden **fikirleri alıp, geliştirip, projeye dönüştürmemiz gerekiyor.** Burada üniversiteye valiliklerimize, belediyelerimize görev düşüyor. Kalkınma ajansımız burada kritik bir rol oynuyor. Kalkınma Ajansımızı (KUZKA) tebrik ediyorum.

Yatırım destek ofisi ile yatırım, tanıtım ve destek hizmetleri sunulacak. Yatırımcı için yer, arsa meseleleri çok önemli! Türkiye genelinde özellikle bu tür illerimizde en temel kısıtlardan biri yatırım yeri meselesidir. Bazen programa kamu yatırımı için ödenek ayırıyorsunuz, fakat projeler gerçekleşmiyor. Özellikle Sinop gibi coğrafi şartları da zor olan bölgelerimizde temel mesele arsa, arazi teminidir. Tavsiyem yatırım yeri envanterinin çıkarılmasıdır. Bu bölgede, **Sinop'ta kamunun, özel sektörün elinde olan arazilerin bir envanter bilgi sistemini geliştirebilirsek bunun çok faydalı olacağına inanıyorum.** Bu bilgi sisteminin kamu yatırımlarımıza da faydası olur. Envanterin özellikle özel sektör yatırımlarının artırılması için önemli olacağına inanıyorum.

Sinop ile ilgili önemli tespitler söylendi. Sinop çok güzel bir tabiata sahip! İlk defa geliyorum. Sinop'u daha önceden resimlerden, televizyonlardan biliyorum. Tabii görmek farklı. Gerçekten çok güzel bir doğası, harika bir coğrafi konumu olan bir şehir! Zamanında bir kale şehir olarak kurulmuş. Doğal limanı olan bir şehir! Gerçekten resimde de gördüğümüz gibi çok farklı bir coğrafya. Kuzeyi başka bir iklim, güneyi başka bir iklim! Akdeniz'le Karadeniz'i bir anlamda birleştirmiş bir yapıda. Mikro klimadan bahsediyoruz. Harika bir şehir! Bu konumu; ekonomik değere, katma değere ve kalkınmaya nasıl dönüştürürüz? Önümüzdeki soru bu! Bunun için de öncelikle mevcut durumumuzu iyi bilmemiz gerekir. Yani **Sinop'un bugününü, mevcut durumunu çok iyi analiz etmemiz, nüfusuyla, coğrafyasıyla, iklimiyle, çeşitli üretim faaliyetleriyle, çevresiyle, ilişkileriyle mevcut durumu çok iyi bilmemiz gerekir.**

İkinci olarak gitmek istediği yeri çok iyi takip etmemiz gerekir. **Sinop bu mevcut durumdan nereye gitmek istiyor? 2023'te nasıl bir Sinop hayal ediyoruz?** Bundan 10 sene önce Sinop bugünkü durumunda değildi. Epey mesafe aldı. 20-30 sene önce daha farklıydı. 10 sene sonra da farklı bir Sinop olacaktır. Sormamız gereken soru bu. Bunu hep birlikte belirlemek durumundayız.

Üçüncü olarak neredeyiz, nereye gitmek istiyoruz, nasıl gideriz sorusuna cevap vereceğiz. **Bulunduğumuz konumdan ulaşmak istediğimiz yere nasıl ulaşırız?** İşte planlama dediğimiz, bir anlamda basit bir şekilde izah edersek, bu üç soruya anlamlı teknik altyapısı olan cevaplar üretebilmektir. En önemlisi de bu üçüncü sorudur. Az önce değerli grup başkan vekilimiz bahsetti. Sinop'ta hizmet sektörlerini ön plana çıkaran bir vizyon söz konusudur. **Eğitim, kültür, turizm gibi alanlarda Sinop'u daha üst düzeye çıkartmak gerekir.** Fakat mevcut duruma baktığımda burada ciddi bir açık görüyorum. Şu anda işsizlik çok düşüktür, ama bu demografiyle de ilişkilidir. İstihdam oranı yüksek, % 52 olumlu bir rakamdır, ama bunun % 35'i şu anda tarımda, kırsal alandadır. % 27'si sanayi ile bağlantılı faaliyetlerdedir. % 39'u hizmet sektöründedir. Hizmet sektörünün payı aslında şu an Türkiye ortalamasının altındadır. Dolayısıyla mevcut durumumuz hizmet sektörleri açısından çok iyi bir durum değildir. **Sinop'ta mutlaka hizmet istihdamını artırmamız, diğer sektörleri ihmal etmeden hizmet sektörünü daha hızlı bir şekilde geliştirmemiz lâzımdır.**

Sinop için üniversite, eğitim çok önemlidir. Bugüne kadar biraz arsa, arazi meselelerinden dolayı üniversiteye yeterince yatırım yapamamışız. **Geçmişi telâfi edici bir şekilde önümüzdeki yıllarda üniversite yatırımlarına daha fazla hız vereceğiz.** Sinop'a ne kadar para harcamışız? Bu yılki ödeneği de sayarsanız 100 milyon liraya yakın bir para tahsis etmişiz. 2014 için 20 milyon TL gibi bir yatırım ödeneği vermişiz. Bu gerçekten önemli bir para! Daha hızlı bir şekilde üniversitemizi geliştirmek istiyoruz.

Üniversiteleri aynı zamanda bir kalkınma kurulu olarak algılıyorum. Üniversiteler sadece eğitim, araştırma kurumu değildir. Aynı zamanda birer kalkınma kuruludur. Az önce sayın grup başkan vekilimizin de söylediği gibi mesele sadece öğrenci gelsin, esnaftan alış veriş yapsın meselesi değildir. Bu, işin küçük bir parçasıdır. Esas mesele üniversiteye gelen çok nitelikli kadroları bu ilin, bölgenin gelişmesi için nasıl seferber ederiz. Bu kadrolar sosyal, ekonomik alanda nasıl daha fazla proje geliştirirler. **Bu ille, bölgeyle ilgili nasıl kalkınma perspektifleri oluştururuz. Sanayi ve üniversiteyi nasıl daha fazla iç içe çalıştırırız. İşbirliğini geliştiririz.** Bütün bunlar aslında üniversitemizin stratejik konumunu gösteriyor. **Sinop'ta en fazla tartışmamız gereken işlerden biri budur.**

Üniversitemizi nasıl geliştireceğiz, **Sinop'un kalkınma perspektifiyle üniversitemizin gelişim stratejisini nasıl örtüştürürüz? Sinop'un realiteleriyle, öncelikleriyle, gelişme perspektifiyle üniversitemizin gelişme stratejisi, hangi bölümlere yoğunlaşacağı, hangi alanlarda uzmanlaşacağını ilişkilendirmemiz lâzımdır.**

Her yerde birbirinin kopyası olan üniversiteler istemiyoruz. Farklılaşmayı istiyoruz. Her üniversitenin içinde bulunduğu bölgeye, şartlara göre enstitüleriyle, diğer birimleriyle kendisini farklılaştırması lâzımdır.

Burada, diyelim ki, Karadeniz’de kıyısı bulunan kuzey ülkeleriyle daha fazla ticaret perspektifimiz varsa o ülkelerin dillerini daha iyi öğretmemiz, o ülkelerle ilgili enstitülerimizin olması lâzımdır. Onlara dönük birtakım fikirler, bölümler geliştirmemiz gerekir.

Diğer taraftan ulaşım bir ilin, bölgenin kalkınması için kritik sektörlerden biridir. Bütün sektörleri etkileyen, onlardan da etkilenen ana unsur ulaştırmadır. Sinop’un aslında geçmişte birtakım sıkıntılar yaşamasının, bu kadar göç vermesinin altında da muhtemelen ulaştırma meselesi yatıyor. Erişilebilirlik meselesi kalkınmada en kritik unsurlardan bir tanesidir.

Bu toplantı gerçekten çok zamanlı bir toplantı oldu. Valimize tekrar teşekkür ediyorum. Sinop bu anlamda kabuğunu kırma noktasına gelmiş durumdadır. Bir taraftan hava ulaşımı başladı. İnşallah İstanbul’dan diğer alanlara doğru da seferler devam eder. Karayolu ulaşımında Sinop’a mübalâğasız katrilyonlar yatırıyoruz. Gerçekten çok zor tabiat şartlarında muazzam bir yatırım yapılıyor. Belli kesimlerde inşaatlar devam ediyor. Bunlar bittiği zaman çok daha rahat ulaşılabilir bir Sinop olacak. Sayın Grup Başkanvekilimiz de söyledi. “Bir süre önce Ankara’dan gelirken 6 saatte geliyordum, şimdi 4 saatte” diyor. Bu süre inşallah daha da aşağıya iner. Daha konforlu, rahat bir erişim, ulaşım imkânı sağlamış oluruz. Sinop, denizden de ulaşım imkânları olan bir liman şehri. Birçok şehrimizde bu imkân yok. Bu büyük bir avantajdır.

Sinop için üzerinde en fazla durmamız gereken işlerden biri liman. Hem Anadolu’ya ulaşım bağlantılarıyla, hem kuzeydeki ülkelerle ticarî bağlantılarla birlikte bu limanımızı nasıl daha etkili kullanırız, nasıl daha fazla geliştiririz? Ticaret hizmetleri gelişmeden bir ilin gelişmesi çok zordur. Ticaret; yörelerin, illerin, ülkelerin gelişmesinde en kritik unsurlardan biridir. **Liman etrafında bir ticaret geliştiği zaman bunun tarıma, sanayiye de yansımaları göreceğiz.**

Sinop’un ciddî bir orman varlığı var. **Sinop ilimizde organik tarıma dayalı bir gıda sektörü neden gelişmesin?**

Diğer taraftan Sinop’ta yine önemli unsurlardan biri sosyal boyut! Sinop ortalamada en yaşlı ilimiz. Türkiye ortalaması 30 civarında. Sinop’un 40’a yakın bir ortalaması var. Bazı illerimizde bu oran 20’lere düşüyor. Bunu da bir fırsat olarak değerlendirebileceğimizi düşünüyorum. Türkiye giderek yaşlanan bir ülke! Sinop, Balıkesir, Çanakkale gibi illerimiz bu açıdan bizim bir anlamda pilot bölgelerimiz olmalı. Daha üretken bir yaşlı nüfusu nasıl sağlarız? Burada da zihniyetimizi biraz değiştirmemiz lâzımdır. Daha ileri yaşlardaki nüfusumuzu bilgi toplumunun da imkânlarını kullanarak nasıl daha üretken ve aktif hâle getiririz? Diğer taraftan yaşlılarımıza sosyal hizmetlerimizi daha etkin bir şekilde nasıl sunarız? Sağlık hizmetleri başta olmak üzere hem onları memnun edecek hem de maliyetleri azaltacak tarzda bu hizmetleri nasıl sunarız? Yaşlı bakım hizmetlerini nasıl yaparız? Sinop’ta Valiliğimizin güzel uygulamalar yaptığını biliyorum. Aslında bu tür projeler, uygulamalar geleceğimiz adına ülke açısından da önemli. Burada yapacağımız uygulamalar, kazanacağımız deneyimler gelecekte belki ülkemiz için örnek niteliğinde birtakım fikirler ortaya koyacaktır.

Diğer taraftan bu kadar değerli varlıklarımız içinde liman, üniversite, tarım potansiyeli, orman potansiyeli yanı sıra en büyük potansiyellerinden biri Sinop’un dışında yaşayan Sinoplulardır. Çok geniş bir nüfustan bahsediyorum. Sinop’ta yaşayanlardan çok daha büyük bir nüfusun Sinop dışında yaşadığını biliyoruz. Bunların Sinop’a daha fazla ilgisini çekmek, sadece turistik seyahat yapmaları anlamında değil, daha kalıcı birtakım işler, yatırımlar geliştirmelerini sağlamak, onların dinamizmini harekete geçirmek çok önemli bir konu. **Devlet birtakım işler yapacaktır. Fakat en az onun kadar önemli olan girişimciliği, yenilikçiliği geliştirmektir.**

Dışarıya göç vermiş illerin daha şanslı olduğunu düşünüyorum. Dışarıya göç veren iller aslında dünyaya, yeniliğe, dünyanın ve Türkiye’nin değişik tecrübelerine açık bölgelerdir. Bunu kalkınma açısından avantaja dönüştürmemizde büyük fayda vardır.

Eğitim ve turizm konusunda ne kadar söz söylesek azdır. Antik zamanlardan beri buraya insanların yerleşmesi boşuna değildir. **Sinop, ticaret kanalları üzerinde ve bu çerçevede kültür, inanç, doğa turizmi açısından önemli potansiyellere sahip bir il.** Balatlar yapı kompleksi, Sinop ve Etnografya müzeleri, Alaaddin Camii ve Sinop Hapishanesi gibi unsurları mutlaka daha fazla tanıtmamız, değerlendirmemiz gerekiyor.

Tanıtımın yanı sıra mutlaka konaklama imkânlarını artırmamız lâzımdır. Bu çerçevede de teşvikler sağlıyoruz. Sinop da 5. bölge dediğimiz en fazla desteklenen bölgelerden bir tanesi. Organize sanayi bölgesinde olursa bir alt destekler alıyor. İlk defa biz son teşvik sistemimizde konaklama tesislerini de teşvik kapsamına aldık. Üç yıldızla sahip ve üstü tüm turistik tesislerimizi teşvik kapsamında da destekliyoruz. Özel sektörün mutlaka buraya daha fazla cezp edilmesi, daha nitelikli oteller, konaklama tesisleri oluşturmamız, buna dönük olarak üniversitemizle birlikte eleman yetiştirmemiz, daha nitelikli hizmet üretmemiz lâzımdır. Hizmet sektörü kaliteli, donanımlı elemanla gelişir. Ekolojik bir tarımla, gıda alanında organik gıdayla, kültürle bütünleşmiş bir turizmin diğer sektörlerle de çok faydalı olacağını düşünüyorum. Bu çerçevede kalkınma ajansımız şu anda bir planlama yapıyor. O planlamaya bu çalıştayın ciddi katkı sunacağına inanıyorum. Bu bölgemizin 2014-2023 taslak bölge planı şu anda onay aşamasındadır. Burada da sürekli üreten, birlikte yükselen, doğal dokusuyla fark yaratan Kuzey Anadolu olarak belirlenmiş bir vizyon var. Sosyal refahı artırmak, yeşil doğa ve yaşanabilir mekânlar oluşturabilmek, potansiyelini değere dönüştürebilen bir ekonomi oluşturmak da yine bu planımızın amaçları arasında yer alıyor. Tarımsal ürün çeşitliliğini artırmak, orman varlığını değerlendirmek, maden rezervlerini kullanmak ve turizm potansiyelini harekete geçirmek bu planın temel unsurları arasındadır.

Bu bölgemiz için ahşap ve mobilya sektörü, tarımsal üretime bağlı gıda ürünleri, turizm değerleri önemlidir. Ulusal ve uluslararası erişilebilirlik, ulaşım alt yapısının geliştirilmesi planımızda uygulanan bir sektör. Bunların içinde lider sektörler diyebileceğimiz sektörler eğitim ve turizmdir. Eğitim ve turizm konusuna diğer sektörlerden daha fazla önem ve ağırlık vermemiz gerektiği yine bu planda vurgulanıyor. Bu çerçevede **bir marina yapılmasına ilişkin fizibilite çalışması KUZKA'nın aktif desteğiyle gerçekleştirilecektir.**

Karadeniz kıyısının kruvaziyer turizminde önemli bir merkez hâline gelmesinde Sinop'un çok ciddi bir rol oynayabileceği öngörülüyor. Yalta'ya dönük birtakım perspektifler var. **Meyve, sebze üretimini tetikleyecek özellikle depolama, lojistik anlamında alt yapıların geliştirilmesi yine bu planımızda yer alan hususlardır.** Kalkınma Bakanlığı olarak bu planımız şekillendiğinde burada ortaya konan fikirleri merkezî idare olarak destekleyeceğiz. **Üniversite yatırımlarına nasıl ayrıcalıklı bir şekilde bakarsak bundan sonraki dönemde bu planımızda ortaya çıkan temel önceliklere, merkezî idarenin yapması gereken hususlara da çok öncelikle bakacağımızı burada ifade etmek isterim.**

Sinop aynı zamanda nükleer santrale ev sahipliği yapacak bir ilimizdir. Burada da sayın vekilimiz güzel bir çerçeve çizdi. Ülke olarak durumumuz ortada. (Protesto üzerine) Değerli arkadaşlar! Tabii ki, fikirlerinizi ifade edebilirsiniz. Tabii ki, protesto etme hakkınız var. Tabii ki, bu konular tartışmalara açık konular. Müsaade ederseniz devam edeyim. Değerli arkadaşlar! Hiç kimsenin toplumun geneli hakkında konuşma hakkı yoktur.

Bizim her şeyi aynı anda düşünmemiz gerekiyor. **Hem refahımızı artıracacağız hem Türkiye'nin enerji arz güvenliğini sağlayacağız, ülkemizin kalkınma perspektifini güçlü bir şekilde sürdüreceğiz** hem de çevremizi, doğamızı, tabiatımızı koruyacağız. Zor olan, ama yapmamız gereken budur. Maksadımız bütün bu hedefleri eş zamanlı bir şekilde gerçekleştirebilmektir. Yoksa birini diğerine tercih ederek biz bu denklemi çözemeyiz. Bu işin içinden çıkamayız. Önemli olan ekonomiyi, sosyal hayatı ve çevreyi birlikte idare edebilmek, aralarındaki dengeyi kurabilmektir. Zaten zor olan da budur. **Sadece bir boyutu vur-**

gularak bu ülkenin, Sinop'un geleceğini şekillendiremeyiz. Bunları nasıl daha etkili kullanırız, nasıl daha verimli hâle getiririz, bunları tartışmamız lâzımdır.

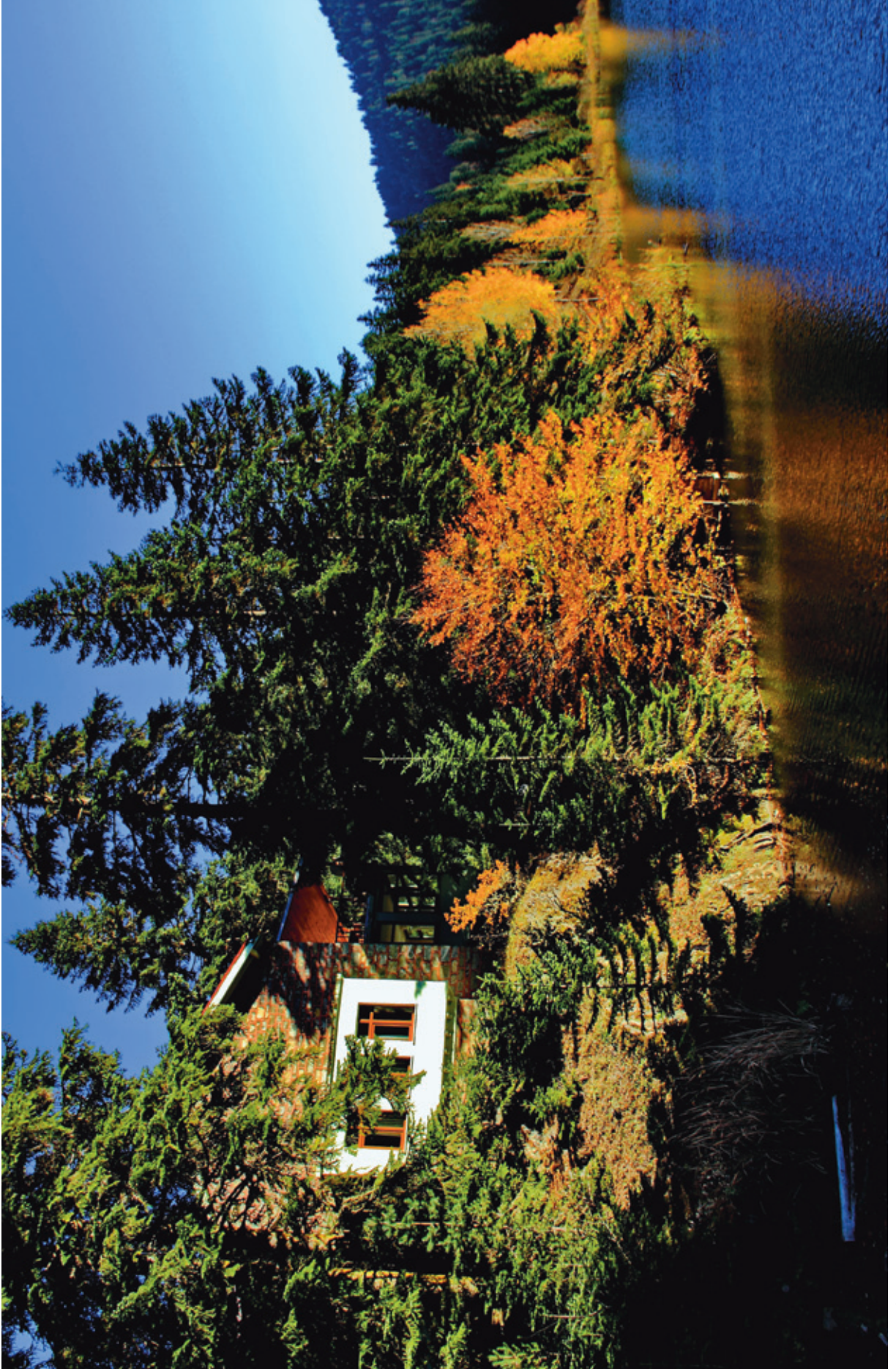
Nükleer konusunda da şunları düşünüyorum:

Geç kalmanın avantajını yaşadığımız en önemli alanlardan biri bu. Dünya birçok tecrübe edindi. Çok ciddi teknolojiler gelişti. Günümüzde o eski dünyanın teknolojileri, sıkıntıları artık yok. Çok farklı bir yerdeyiz. Ülke olarak nükleer konusunda yerli kaynakları kullanma perspektifimiz vardır. Türkiye'de çok ciddi bir enerji ihtiyacı var. Her sene 60 milyar dolar bu ülkenin kaynağını dış dünyaya veriyoruz. Gelişmiş birçok ülkede de bu işler yapılıyor. Türkiye de bundan bağımsız değildir.

Katılım güzel bir şey, ama bazen şunu görüyorum: Bir kişi çıkıyor veya bir grup çıkıyor, bütün bir ilin temsilcisi gibi konuşuyor. Yani kendinizi temsil edin! Kimsenin başkaları adına konuşma hakkı yoktur! Herkes kendi fikrini söyleyecektir. Saygı duyarız. Çeşitli fikirler olabilir. Ama hiç kimsenin bütün Türkiye adına, Sinop adına konuşmaya hakkı yoktur! Sinop'un değişik kesimlerinde sivil toplum kuruluşları, üniversite, kamu kendi fikrini söyleyecektir. Sonuçta bu fikirlerin nerede ağırlık kazandığına göre politikalar şekillenecektir. Hiç kimse sesini daha fazla yüksek çıkartarak herkesi temsil ediyormuş gibi konuşma hakkına da sahip değildir. Başkalarının fikirlerine saygı da, konumumuz da bunu gerektirir.

Bunu da Sinop için bir fırsata dönüştürmesi lâzımdır. **Daha nitelikli bir insan gücünü Sinop'a çekmek, üniversitemizin bu konularda daha fazla araştırma yapması, daha nitelikli birtakım birimler oluşturmaları Sinop için önemli hadiselerdir.** Kalkınma dediğimiz süreç sadece belli bir alanı değil, her şeyi ilgilendiriyor. Kamu sektörü olarak bugüne kadar Sinop'a yatırım yaptığımız gibi bundan sonra da yatırım yapmaya devam edeceğiz. Kırsal alandan, kentsel alt yapıya, ulaşım hizmetlerinden eğitime, sağlığa, üniversitelere kadar yatırımlarımız devam edecektir. Bununla birlikte özel sektörü daha fazla Sinop'umuza çekmekle eğitim, turizm, tarım ve sanayide yatırımlarla Sinop daha hızlı bir şekilde inşallah bu gelişim sürecini devam ettirecektir. Bu güzel organizasyonu yapan Valiliğimize, KUZKA'ya şükranlarımı sunuyorum.

Biraz sonra yapılacak ve yarın devam edecek çalışmaların Sinop için çok güzel fikirler, önemli stratejiler ortaya koymasını temenni ediyorum. Bakanlık olarak, hükûmet olarak buradan çıkacak sonuçları hassasiyetle değerlendireceğimizi ve elimizden gelen tüm desteği vermeye gayret edeceğimizi de özellikle belirtmek istiyorum. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selâmlıyorum.

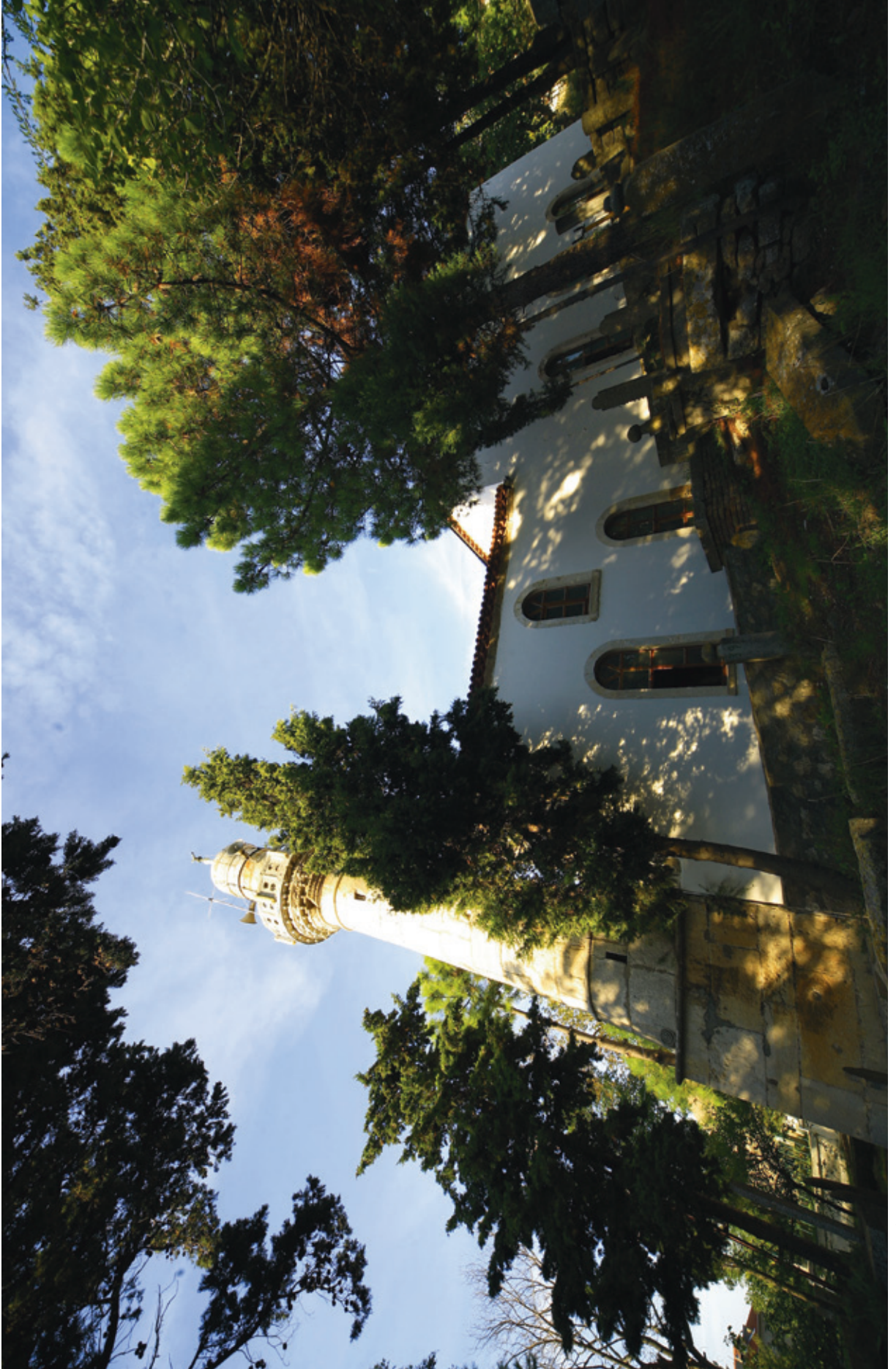
Akgöl / SİNOP / Fotoğraf: Nilay OKUYUCU

Erfelek Şelaleleri / SİNOP / Fotoğraf: Nilay OKUYUCU

Açılış Paneli

2

Seyitbital Türbesi / SİNOP

SİNOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

Açılış panelinde Sinop'a ilişkin makro perspektifler sunulmuş ve bu çerçevede konuşmalar gerçekleştirilmiştir. Panel katılımcıları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı	Paneldeki Konumu
Prof. Dr. Şaban ÇALIŞ	Yükseköğretim Kurulu	Başkan Vekili	Panel Yöneticisi
Ziya ALTUNYALDIZ	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	Müsteşar	Panelist
Özgür ÖZARSLAN	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Müsteşar	Panelist
Salih ÇELİK	Millî Eğitim Bakanlığı	Müsteşar Yardımcısı	Panelist
Nihat PAKDİL	Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	Müsteşar Yardımcısı	Panelist
Vedad GÜRGEN	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Altyapı ve Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürü	Panelist
İbrahim USLU	Ekonomi Bakanlığı	Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürü	Panelist
Cemalettin ŞEVLİ	Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	Deniz ve İçsular Düzenleme Genel Müdürü	Panelist

2.1. Prof. Dr. Şaban ÇALIŞ

YÖK Başkan Vekili

Panelist yöneticisi olarak uzun uzun konuşma hakkını kendimde görmüyorum. Yani başkan olarak burada bir korsan bildiri sunmayacağımı da arkadaşlarıma özellikle ifade etmek istiyorum. Yüksek öğretim kurulunda vazife icra eden bir arkadaşınız olarak panele girerken Sinop'un geleceği ile ilgili, 2014-2023 vizyonu ile ilgili, yüksek öğretime ilişkin birkaç hususun altını çizmekte fayda görüyorum. Çok kısa geçeceğim, zaten sayın bakanımız da özellikle ifade ettiler. Kalkınmanın en önemli ayağını, en önemli unsurunu nitelikli insan oluşturuyor. Her şeyi kaybedebilirsiniz, ama nitelikli insanınızı kaybetmediyseniz ya da insanlık nitelikliyse sizin yeniden toparlanmanız sadece bir vakit meselesidir. Bu vakti de en hızlı şekilde kullanıp, kalkınmanızı en kısa sürede gerçekleştirirsiniz. Bunun tarihte pek çok örneği vardır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya ve Japonya örneği bunun en sarsıcı örneklerinden bir tanesidir.

Nitelikli insan gücü açısından da üniversitelerimiz olmazsa olmaz kurumlarımızın başında gelmektedir. Sayın bakanım! Biz sizin mütevazılığınızı biliyoruz. Konuşmanız beni çok memnun ve tatmin eden harika bir konuşma olduğu için teşekkür ediyorum. Eskilerin tâbiriyle, ayarına mani etrafını cami bir konuşmaydı. O yüzden sıkça atıfta bulunursak hazırın bunu anlayışla karşılayacaktır diye düşünüyorum.

Sinop'un kalkınmasında iki önemli sektörün ön planda tutulması gerektiği ifade edildi ki, doğrudur diye düşünüyorum. Birisi eğitim, birisi de turizm sektörüdür. Hizmet sektörleri bu anlamda önemlidir. Eğitim sektöründe de panelistlerimiz arasında Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcımız var. İşin ilköğretim, ortaöğretim kısmıyla kendisi ilgileneceklerdir. İfade ettiğim gibi yükseköğretim kısmında bir, iki rakam vereceğim. Sinop'ta 2023'de nasıl bir yükseköğretim sistemi bekliyoruz, onu da ifade etmeye çalışacağım.

Değerli arkadaşlar! Son dönemlerdeki gözlemler kalkınmanın en önemli motor güçlerinden birisinin üniversiteler olduğunu gösteriyor. Ziyaret ettiğimiz illerde en dikkat çeken yapılar, kurumlar üniversitelerimizdir. Bunun için bu süreçte üniversitelerimi-

Sinop'un kalkınmasında iki önemli sektörün ön planda tutulması gerektiği ifade edildi ki, doğrudur diye düşünüyorum. Birisi eğitim, birisi de turizm sektörüdür.

zin açılması, kontenjanların çoğalması ve üniversitelerimize birtakım imkânların verilmesi konularındaki katkılarından dolayı, başta hükûmet olmak üzere, bu konuda hizmeti geçen herkese teşekkür etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Sinop girişinde Sinop'un nüfusu olarak 38 bin küsur yazıyordu. Sayın Rektörümüzden Sinop'taki öğrenci rakamlarını istedim. Rektörümüz bugün itibariyle öğrenci sayısını 5.140 olarak ifade ettiler. 38.600 nüfusa sahip bir yerde 5.140 rakamı önemli bir rakamdır. Genellikle şehir nüfusuna dair oranlama yaptığımız zaman biz % 10'u önemli bir rakam olarak görürüz. Çünkü % 10 rakamı üniversitenin artık şehri belirleme noktasına geldiği bir rakam olarak dikkat çeker. Bu oran hem sosyal açıdan hem kültürel açıdan hem de ekonomik açıdan şehri belirler.

Değerli arkadaşlar! Sinop'un sosyo-kültürel yapısı itibariyle üniversiteyle iç içe olduğunu aslında bu rakamlar bize göstermektedir. Bu yeterli midir? Bunun yeterli olduğunu söylememiz mümkün değildir.

Sayın Bakanım! Sayın Rektörümüzden aldığım bilgiler çerçevesinde burada bizim bir kampüse ihtiyacımız var. Sayın Bakanımız söz verdiler. Sayın Milletvekillerimiz bahsettiler, bu kampüsün de kısa süre içerisinde tamamlanmış olması gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım! 5.140 öğrencinin yıllık olarak Sinop'a katkısı nedir? Biz, asgarî olarak, bir öğrenci için 500 TL bir aylık harcama kalemi çıkartırız. Aslında bu 500 TL çok düşük bir rakamdır. 500 TL ile bir öğrenci hayatını gerçekte idame ettiremez. Ama ailesinden çıkan rakamlar 500 TL civarındadır. Bunun bursu, kredisi vardır. Aslında bu rakamı biz çok rahatlıkla 1.000 TL'ye çıkartabiliriz. Yani rasyonel olarak düşündüğümüz zaman bir öğrencinin aylık 1.000 TL'ye yakın harcaması olduğunu söyleyebiliriz. Çünkü masrafların içine öğrenim ücretlerini, yurt ücretlerini katacak olursanız bir aylık harcama kaleminin toplam olarak 1.000 TL civarında olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Benim yaptığım hesaplamalara göre üniversite öğrencilerimizin aylık olarak Sinop'a 5.000.000 TL'lik katkısı vardır. Yıllık olarak 10 ay üzerinden öğrenci masraflarını hesap edelim. Belki iki ay tatildedirler, başka yerdedirler diye düşünebiliriz. Öğrenci masraflarının 50.000.000 TL olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Üniversiteye devletin katkısı 2014 yılı bütçe rakamları ile 55.000.000 TL'dir. Yuvarlak olarak söylüyorum. Sinop'a üniversitenin katkısı yıllık olarak 100.000.000 TL'den aşağı değildir. Bunun diğer yönlerini söylemiyorum.

Nitelikli insan gücünü yetiştirmede son dört yılın hayatî önemi olduğunu ve bu dört yılın insanı esas olarak şekillendirdiğini düşünüyoruz. Dolayısıyla üniversite öğrencileri de, üniversitelerimiz de bu son dört

yılda nitelikli insan ve kuruluşlar hâlini almışlardır.

Sinop Üniversitesi bünyesinde 6 tane fakültemiz, iki yüksekokulumuz, enstitümüz, meslek yüksekokullarımız var. Bunların yapısına baktığımızda, Sayın Bakanımızın da ifade ettiği gibi, aslında Sinop'un kalkınmasını hedefleyen fakültelerin de Sinop'ta kurulduğunu görüyoruz. Belki buna birkaç fakülte ilâve edilebilirdi diye düşünüyorum. Meselâ acaba bir Spor Bilimleri Fakültesi Sinop için uygun olabilir mi diye düşünüyorum. 2023'e geldiğimiz zaman fakülte sayımızın bunun iki katı olacağını tahmin ediyorum. Yine meslek yüksekokulu sayımızın programlar bazında bunun iki katı olacağını tahmin ediyorum. Bizim kendi hesaplamalarımıza göre, yıllık artışları da dikkate aldığımızda, öğrenci sayısında % 10'luk yıllık olarak normal bir artıştan söz ediyorum. Yine, benim tahminlerime göre, 2023 yılında Sinop'ta 10.000 ile 15.000 arasında bir üniversite öğrencisi nüfusuna sahip bir üniversiteden bahsedeceğiz.

Değerli arkadaşlar! Üniversitede nitelikli insan sadece üniversite öğrencilerinden oluşmuyor. Orada eğitim ve öğretim hizmeti veren eğitim elemanlarından, öğretim görevlilerinden, çalışan insanlardan da söz etmemiz gerekiyor. Şehrin kültürel dokusunu aslında biraz da onlar belirliyor. Tüm personeli kastettiğimizde, şimdiki rakamlara göre, 624 civarında üniversitede çalışmamız vardır. Bunun 117'si öğretim üyesidir. Bu rakamların, 2023 yılına girdiğimiz zaman, aşağı yukarı, tüm çalışanlar itibarıyla, 5.000 civarına geleceğini düşünüyorum. Yani benim tahminim 2023'de 20.000 nüfuslu bir Sinop Üniversitesi olacaktır. Tabii şehrin nüfusunun da artacağını hesap etmemiz gerekiyor. Nükleer santral çalışmalarının şehir nüfusuna 7 ilâ 10 bin civarında bir katkı yapması da bekleniyor. Onu da hesap edecek olursak; 50.000 nüfuslu ve bunun 20.000'inin üniversite öğrencisi olduğu bir şehirden söz ediyoruz. Bunun içini, altyapısını, fakültelerini, bölümlerini, programlarını bu kalkınma plânında ortaya çıkacak öncelikler de belirleyecektir diye düşünüyorum.

Konuşmacılarımıza, panelistlerimize geçmek istiyorum. Çok değerli Bakanım ifade ettiler, Ankara'nın bürokratları buradalar. Aslında devlet burada diyebiliriz Sayın Bakan'ım. Devleti bir bürokrasi olarak ifade edecek olursak bürokrasinin en temel temsilcileri de bizimle beraberler.

İlk panelistimiz Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Ziya ALTUNYALDIZ.

Uzunca bir panelist listesi olduğu için sözü panelistlerimize vermek istiyorum.

2.2. Ziya ALTUNYALDIZ

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı

Sayın Bakanım, Sayın Milletvekillerim, Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, çok değerli katılımcılar; hepinizi Sinop'un I. Kalkınma Seminerinde, Panelinde birlikte olmaktan dolayı sevgi ve saygıyla selâmlıyor, Panelin Sinop'a ve ülkemize hayırlı sonuçlarla bitmesini temenni ediyorum. Öncelikle Sayın Valiyi ve Kalkınma Ajansı'nı tebrik etmek istiyorum. Aslında bu panele katkı veren herkesi tebrik etmek istiyorum. Bu bir inisiyatiftir. Sayın Bakanım çok bilgilendirici ve aydınlatıcı konuşma yaptılar. Tepeden aşağıya veya aşağıdan yukarıya dediğimiz çalışma sistemlerinde aslında esas olan, cevher olan, dinamizm olan, taşıyıcı olan yerel inisiyatiftir. Yerel inisiyatifi ortaya koymazsanız tepeden gelme ya da devşirme diğer katkılar gerçekten arzu edilen sonuçları her zaman vermeyebilir. Bu, Sinop'un kendi kaderine sahip olma; ben değişiyorum, dönüşüyorum, 2023 vizyonuna sahibim ve bu ülkenin kalkınmasında önemli bir aktör olacağım iradesidir. Bunu son derece kıymetli buluyorum. Bu çerçevede de Voltaire'in değişimle ilgili bir sözünü sizlerle paylaşmak istiyorum. Voltaire şunu söylüyor. Zor bir işe kalkıştığımızı, ama olması gerekeni ortaya koyma ve daha iyi algılamak adına söylüyorum. "Kendi kendini değiştirmenin ne kadar güç olduğunu düşünürsen, bir değişim hareketinin ve başkalarını değiştirmenin bunun kat kat zor olduğunu ve son derece güç ve zor bir işe kalkışmış olduğunu daha iyi anlarsın." diyor Voltaire. Hakikaten değişim ve dönüşümler gerçekten zordur. Ama dünyada bir gerçek vardır o da değişim ve dönüşümdür. Değişip ve dönüşmezseniz gerçekten yok olmaya, tarihin sayfalarında yer almaya mahkûmsunuz. Bu nedenle bu değişim ve dönüşüm hareketi Sinop adına son derece kritik ve bir eşik olarak ortaya çıkmıştır. Ben Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Müsteşarı olarak burada çok kısa, Sayın Başkanın da verdiği süreyi aşmadan birkaç hususa değineceğim. Sayın Grup Başkanvekilimiz Sinop için üç temel eksenden bahsetti. Sinop için turizm, eğitim ve kültür şehri dedi. Sayın Bakanımız dördüncü eksen olarak ticaret eksenini tamamladı. Ticaret eksenini olmadan gerçekten de bu üç ekseni sürdürmek mümkün değil. O yüzden dördüncü eksen Sinop'a eklemek durumundayız. Çünkü **ticaret milletlerinin tarihi kadar eskidir. Ülkeler ticaret için keşfedilmiştir. Tica-**

ret aslında medeniyetlerin taşıyıcısıdır. Ticaret aslında iletişimin, ulaşımın en temel motivasyonu, katalizörüdür. O yüzden ticaret olmazsa, aslında biraz daha abartırsak, hayatın olmayacağını ya da en azından arzu edilen nitelikte, kalitede, canlılıkta olmayacağını çok rahatlıkla söyleyebiliriz.

Sinop'un ticaret kapasitesine bir bakalım. Ticaret deyince lojistik akla gelir. Pek çok detaya, hususa değindiği için Sayın Bakanımızın konuşmasını referans vereceğiz. Bakın Le Fong'un kurucuları şunu ifade ediyor: Amerika'da iki cadde üzerinde, iki mağazada raflardaki ürünlerin birbiriyle rekabet ettiklerini sanırsınız. Ama gerçekte bu rekabet bu ürünler raflara gelmeden çok zaman önce başlamış ve bitmiştir, diyor. Nasıl bitmiştir? Gerçek rekabet lojistik üstünlüğüyle başlar ve lojistik üstünlüğüyle kazanılır. O yüzden işte lojistik merkezlerle ticareti oluşturmak ve ticaretin rekabetinde üstün olabilmek çok önemlidir. Lojistik deyince; depolamalar, ulaşım alanları (kara, deniz, hava).akla gelir. Şu anda edindiğimiz bilgilere göre Sinop bu üç unsorda gerçekten çok önemli mesafe almıştır.

Bir de bölgesellikten bahsetmemiz lâzımdır. Dünyada ticarete en fazla öne çıkan unsur, Avrupa Birliği'nde, dünyanın diğer ticaret bloklarında olduğu gibi en yakınızda komşunuzla nasıl daha çok münasebetiniz, varsa bir konutunuzda, yakınızdaki ülkelerle olan münasebetinizdir. İşte bu çerçeveden baktığımızda, bölgedeki altı Karadeniz ülkesi potansiyeline şöyle bakmamız lâzımdır. Altı Karadeniz ülkesinde toplam dünya nüfusunun % 4'ünün barındığını görüyoruz. Yine bu bölgede 2013 rakamlarıyla yaklaşık 73 trilyon dolar olması beklenen dünya toplam hâsılasının % 5,1'inin üretildiğini görüyoruz. Bu bölge aslında nüfusa göre artışı olan ve daha çok üretilen bir bölge olarak da dünyada öne çıkıyor. Yine bu bölgesel gelişmeye baktığımız zaman 2012 yılı sonu itibarıyla dünya toplam ticaret hacminin yaklaşık 36,9 trilyon dolar civarında olduğunu görüyoruz. Bu çerçevede de bölgedeki altı ülkenin 1,6 trilyon dolar civarında bir ticaret hacminin olduğunu görüyoruz. Bu ülkeler nüfusa oranla % 4,5 ticaret hacmini temsil ediyor. Bu çerçevede bölgenin bir ticaret üretim potansiyelinin olduğunu çok rahatlıkla görüyoruz. Yine bölge ülkeleri arasındaki ticarete baktığımız zaman % 7 ile % 30'lar arasında değiştiğini görüyoruz. O yüzden öncelikle başta belki Ukrayna ve Romanya olmak üzere Bulgaristan ve Rusya'yı da buna katmak mümkündür. Sayın Bakanımızın ifade ettiği gibi KUZKA'nın birtakım projelerini bölge ülkeleri arasındaki ticaretin artırılmasına dönük olarak öncelikle Sayın Valimizin önderliğinde yapmasını öneriyorum.

Az önce liman işletmesinin Sayın Genel Müdürüyle kısa bir görüşme yaptım. Sinop Liman işletmesinde tamamen kruvaziyer gemilerinin yolcu işlemleri olduğunu ve dış ticaret işleri yapan bir tek firmanın bulunduğunu görüyoruz. Aslında potansiyel çok, ama elimizde bunun işletilmediğine dair çok net veri var. Dünyanın deniz ülkelerine bakın, değerli arkadaşlar, değerli Sinoplular. Singapur'a, Hollanda'ya bakın. Yani limanı olan, denize kıyısı olan hangi ülke söyleyebilirsiniz ki, bir ticaret ülkesi değil. O zaman Sinop neden bir ticaret şehri değil? **Bu günden başlayarak bir ticaret şehri olmanın temel parametrelerini kurmak ve bunu realize etmek gibi de bir görevimiz var.** Bugünkü seminer de bunun başlangıç adımı olsun diliyorum, inşallah. Rakamlara baktığım zaman kısmî bir kıpırdanma da olduğunu görüyoruz. Sinop'ta son beş yılda ticaret hacminin % 80 civarında arttığını görüyoruz. Toplam 35 milyonluk bir dış ticaret hacmi var. Bunun 12 milyonunu bölge ülkeleri yapıyor gözüküyor. 8,5 milyon civarında bir ithalatı var. Tabii ki, bütün bu unsurlara baktığımız zaman yetersiz bir ticaret hacmi ve ticaret trafiğiyle karşı karşıya olduğumuzu çok net ifade edebiliriz.

Bir hususa daha değinip sözlerimi toparlayacağım, bitireceğim. Sinop'taki toplam tacir sayısı ve kullanılan kredi hacmi ile ilgili bir bilgi arz edeceğim. Boyabat Ticaret ve Sanayi Odası verilerinde toplam 500 civarında kişisel işletme, 800 civarında da tüzel kişi olmak üzere 1.300 civarında toplam işletme var. Yine küçük esnaf ve işletmelere baktığımız zaman, 3.900 civarında toplam işletme sayısını görüyoruz. Ticarî işletmelerin yaşaması onların buradaki iklim ve ortamıyla da doğrudan ilişkilidir. Ne kadar çok lojistik merkezleriyle, ulaşım, bölgesel entegrasyonlarla, değişim yönetimiyle bu işi yaşar hâle getirebilirsek, yani eko-iklimi yaratabilirsek ticarî işletmelerin de daha çok ortaya çıkacağını, yaşayacağını görürüz. Bu kapsamda bir bilgiyi de arz edeceğim. Aslında bu anlamda bir kredi hacminin ve ticarî işletme hacminin

genişlemekte olduğunu da görüyoruz. Bu da 2002 yılında toplam kredi kooperatif kefaletleriyle kullanılan toplam kredi 1,1 milyon TL civarındayken, 2013 sonu itibarıyla yaklaşık 1.700 civarındaki küçük esnaf ve işletmenin 45 milyon civarında bir kredi hacmine ulaştığını görüyoruz. Bu da Sinop adına pozitif bir gelişme olarak ortaya çıkıyor.

Sayın Başkan sözlerimi burada tamamlamak istiyorum. Ben yine başlangıçta belirttiğim gibi bu çalışmanın Sinop'a ve Sinop halkına, bölgemize, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selâmlıyorum.

2.3. Özgür ÖZARSLAN

Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı

Sayın Bakanım, Sayın Valilerim, Sayın Milletvekillerim, Sayın Belediye Başkanım, Değerli Katılımcılar! Zaman dilimi benim için kısıtlı, 15 dakika. Biraz aşarsam şimdiden kusura bakmayın. Çünkü bize özel bir görev atfettiniz. En kritik sektörler bakanlığımıza yönelik ifade edildi. Gerçekten biz de buna inanıyoruz.

Öncelikle böyle bir organizasyonu gerçekleştirdiği ve aynı zamanda üniversitemize, bize ev sahipliği yaptığı için Sayın Valimize teşekkür ederim. Sinop, özellikle kültür ve turizm açısından, Sayın Cumhurbaşkanımızın ziyaretlerinde ifade ettikleri üzere, bir turizm ve eğitim kenti olmalıdır tespitleriyle bugünkü yapılan konuşmayla gerçekten uyuyor. Sayın Bakanımız özellikle bugün yaptıkları konuşmada bizim konuşmalarımıza da bir çerçeve oluşturdu. Ben özellikle analizlerimde Sayın Bakanımızın hem onuncu kalkınma, beşerî kalkınma plânının hazırlanmasındaki temel prensiplerden hem de ajansa yönelik bazı tavsiyelerini de dikkate alarak konuşmalarımı bu çerçevede yürüteceğim.

Turizm olayı sadece Sinop ve Türkiye için değil, dünya için önem kazanan bir sektör hâline geldi ve dünyada turizm geliri 1 trilyon doları ve turizm hareketlerine katılanların sayısı 1 milyarı aştı. Çok şükür, geçen yıl ülkemiz için, her şeye rağmen, çok hareketli, dinamik bir yıldır. Türkiye 2013 yılını uluslararası ziyaretçi sayısı olarak 35,9 milyonla ve elde edilen gelir olarak da 37,7 milyar dolarla kapattı. Bu ne demektir? Uluslararası sıralamada ziyaretçi sayısından elde edilen gelirden 6. sıradayız. Arkadaşlar, bundan gurur duymalıyız. 2013 Türkiye Turizm Stratejisi'nde öngördüğümüz Cumhuriyet'imizin 100. yılı hedeflerimize, belki de 2023 yılı gelmeden, ulaşmayı plânlıyoruz. Bu olumlu senaryonun çeşitli sebepleri var. Bu sebeplerin başında özellikle son 10 yıl içerisinde ve daha öncesinde 1982 Anayasası, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ile son on yıl içerisinde özellikle turizm hareketlerine dayanak olacak altyapının ve turizme potansiyel olacak tarihî ve kültürel değerlerin korunması adına atılan adımlar gelmektedir. Bu çok önemlidir. Bunu hem il ölçeğinde hem de komşu

bölge iller olarak verilerle ortaya koyuyoruz. Bu çalıştayın sadece Sinop için değil, Sinop'a komşu iller yani Ajansın faaliyet alanına dâhil iller için de faydalı olacağını; eylem plânında bunun da yer almasının faydalı olacağına inanıyorum.

Sayın Bakanım! Biz 2006 yılında Sinop ile ilgili olarak turizm çalıştayı yaptık. 2008 yılında, 2006 yılında yapılan çalıştayı değerlendirmek için tekrar bir çalıştay yaptık. Şunu memnuniyetle ifade etmek isterim: Kültür ve Turizm Müdürlüğümüz her iki çalıştayda eylem plânında yer alan hususları birebir takip ediyor. Özellikle öğleden sonra yapılacak olan kültür ve turizm konulu yuvarlak masa toplantısında daha önce yapılan Turizm Çalıştay'ı konularının tekrar dile getirilmesi açısından değil, takibi, kontrol ve bunun ötesinde başka konular varsa dile getirilmesinin daha önemli olduğuna inanıyorum. Bu son derece önemlidir. Daha önceki çalıştayda altyapı ile ilgili 24, tanıtımla ilgili 19, ulaşım ile ilgili 13, tarihî eserlerin korunması ile ilgili 23, çevre ile ilgili 5, yöresel ürünlerle ilgili 2 olmak üzere 86 madde yer almıştı. Altyapı ile ilgili konular, öneriler eylem plânında yer alan hususların yarısını teşkil ediyor. Dörtte biri de tarihî eserlerin korunması ile ilgilidir. Yani özellikle analiz etme açısından, eylem plânında yer alan 86 madde içerisinde alt yapıdaki eksiklikler karşımıza çıkıyor. Sayın Bakanımız açılış konuşmasında belirttiği hususlar son derece önemli. Kültür ve turizm açısından gerçekten odaklaşmamızı istiyorsak, bunun için il çapında ya da bölge çapında mevcut durumu analiz etmemiz lâzım ki, bu yapılmıştır. Daha önceki çalıştaylarda da bu ortaya kondu. Bu analizde tabii ki, turizm açısından değerlerimiz yani tarihi, kültürel değerlerimiz elimizde hazır bir potansiyeldir. Bu potansiyeli kültürel ya da turistik bir ürün hâline nasıl getireceğiz? Bunu nasıl ambalajlayacağız? Bu, çok önemlidir. Bunun en önemli ayağı, yine Sayın Bakanın konuşmalarına atıfta bulunuyorum; nitelikli insan, mekânsal boyut ve uluslararası işbirliğidir. İşte biz kültür ve turizm alanında yaptığımız çalışmaları özellikle bu dört eksen üzerinde kurmayı başardık. Yaptığımız projeler de bunu gösteriyor.

Sayın Bakanıma kültür ve turizm konusunda hem yatırım plânlarına alınan projelerimizde hem de yıl içerisinde ek kaynak sağlaması konusundaki hassasiyeti için özellikle teşekkür ediyorum. Sinop ili özelinde yaptığımız işleri, projeleri anlatırken; Sayın Bakanımız ve bürokratlarımızın büyük ilgisi oldu. Sinop'un turizm, konaklama, yatak kapasitesi açısından yeterli olmadığını görüyoruz, ama diğer bir konu var. Mevcut potansiyeli nasıl değerlendiriyoruz? Bu da diğer bir handikaptır. Az yatak kapasitesi olan tesisi de sezonluk kullanmak Sinop özelinde bir problem, ama Türkiye genelinde de bir sorundur. Turizmde mevsimsellik olayı vardır. Bu, Sinop'un en büyük avantajıdır. Sinop turizmi büyük ölçüde kıyı turizmi odaklı değil. Bunun yanı sıra tarihî, kültürel ve doğa turizmi odaklı bir senaryo geliştirdiğimizde bu mevsimsellik handikabından uzaklaşacağız. Belki de diğer yörelere örnek olacağız. Alternatif turizmin gelişmesine imkân sağlayacağız. Zaten Türkiye turizm stratejisinin ana hedefi de budur. Yani Türkiye'nin yaşadığı geçmişteki tecrübeler kıyı turizmi odaklı geliştiği için bugün İstanbul, Antalya, Muğla, İzmir ve Aydın'daki tesislerimiz toplam turizm tesislerimizin $\frac{3}{4}$ 'ünü oluşturuyor. Yatak kapasitesinin ve gelen ziyaretçilerin de büyük çoğunluğu kıyılardaki şehirlerde toplanmaktadır. Yani bölgeler arası bir dengesizlik var. O açıdan özellikle Sinop'un mevcut turizm potansiyelini oluşturan tarihî, kültürel ve doğal değerlerinin turizm yönüyle altyapısını oluşturduğumuz takdirde bu ikilemlerden uzaklaşmış olacağız. Bu önemli bir konudur.

Neler yapıyoruz ve neler yapmamız gerekir? Hedefimiz ne olmalıdır? Bir defa mevcut potansiyelimizin en büyük unsuru tarihî, kültürel değerlerimizdir. Bugün Sinop denince aklımıza ya da Türkiye'de kime sorarsanız sorun belirli simgeler veya tarihî varlıklar gelir. Başında da tarihî cezaevimiz gelmektedir. Tarihî cezaevi son derece önemli bir yapıdır. Şimdi gururla söylemek istiyorum. Dün de toplantısı yapıldı. Özel bir alan yönetimi oluşturuldu. 9,2 milyon Euro'luk hibe projesinin Sinop'ta, uluslararası ihalesi yapıldı. İnşallah ihale Mart ayında sonuçlanacak. Belki de dünyanın en saygın tarihî, kültürel miras alanı projelerini uygulayan bir uluslararası firma ya da konsorsiyuma bunu ihale edeceğiz. Bu son derece önemlidir. Sinop'un belki de şimdiye kadar çok konuştuğu, kâğıt üzerinde kalan projeleri hakkında zaman zaman söylem er oldu. Artık işin pratiğe dökülme zamanı geldi. Mart ayında inşallah proje sahibi müteahhit firma ya da proje yüklenicisi ortaya çıktığında bunu sizlere açıklayacağız.

Bu proje neden önemlidir? Çünkü bu proje Avrupa Birliği sürecinde, ortak kültürel mirasımızın, kültürel mirasın çeşitliliği, kültürler arası diyalog kapsamı içerisinde uygulamaya konuyor. İlk defa restorasyon amaçlı bir proje hayata geçecek. Bu proje için yerel katılımı alan yönetimi oluşturuldu. Proje tamamen yerel yönetimler, meslek odaları, akademisyenler, Sinop içinde yaşayan insanlar ve gönül verenlerin oluşturduğu çalışma gruplarıyla yürüyor.

9,2 milyon Euro'nun tamamı Sinop'a yönelik harcanmayacak. Aynı zamanda bu bir Türkiye projesidir. Ayrıca 30 ayrı noktada da restorasyon projelerine destek sağlayacağız. Bence en önemli unsur uluslararası işbirliği gerçekleştireceğimiz bir proje olmasıdır. 2013 yılında Sinop Kalesi, Cezaevi bütün yapı kompleksi ile birlikte UNESCO tarihî, kültürel mirası listesine girdi. Artık Sinop değerleriyle uluslararası bir markadır. Bunu da markalaşma kapsamında iyi kullanmalıyız. Bu bize ek mükellefiyetler getiriyor. Bu da ayrı bir konudur.

Alan yönetimiyle ilgili olarak her kesimle çalışma yapıyoruz. Destek sağlayan genel yönetime, belediyelerimize, Valiliğimize, meslek odalarına, herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım! Sinop'ta müthiş bir kültürel miras var. Restorasyon projelerini hem proje kapsamında hem de uygulama alanında Kalkınma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı desteğiyle yürütüyoruz. Yatırım projeleri olanlar var. Yıl içerisinde ödeneklerini desteklediklerimiz var. Bunları yaparken hem dış turizm açısından hem de uluslararası anlamda insanlar belirli beklentilerle geliyor. Bizim özellikle hizmet sektöründe altyapı yetersizliğimizden dolayı bazen olumsuz şikâyetlerle karşılaşıyoruz. Bunun en önemli unsuru yükseköğretim ayağı olmakla birlikte turizm açısından meslekî bir eğitim oluşturmamız lâzım. Bu son derece önemlidir. Çünkü hizmet sektörünün istediğiniz kadar altyapısı, üst yapısı tamam olsun, insan faktörü olmadığı sürece başarıya ulaşmamız mümkün değildir. Bu açıdan özellikle meslek odalarımız ve yerel yönetimlerin katkısıyla yerinden yönetim ilkeleri çerçevesinde muhakkak eğitim olayını özellikle ele almalıyız.

Yaptığımız projeler ya da yapacağımız projeler arasından bir müjdeyi de vermek istiyorum. Sayın Valim! **Ankara, İstanbul'dan sonra tarihî, kültürel mirası dijital ortama aktarılan üçüncü ilimiz Sinop.** Bu gün burada özellikle sizlere söylemek istedim. **Ayrıca sağ olun Sinop'un envanterini hazırlamışsınız. O bize kaynak oldu. www.envanter.gov.tr'ye girdiğiniz takdirde Ankara ve İstanbul için yaptığımız uygulamayı Sinop için de göreceksiniz. Diğer iller de tabii bunu yaygınlaştıracaklardır. Bu önemlidir. Nelere sahip olduğumuzu bilmezsek neler yapacağımızı da bilemeyiz. Bu uygulamada emeği geçen Kültür İrtibat Noktası İl Müdürlüğümüze teşekkür ediyorum.**

Sayın Valim! Kaynak tahsis ediyorsunuz, zatiâliniz de bilmek istersiniz. Cezaevi ile ilgili olan özel projemizden bahsettik. Bir model yönetimi bu açıdan önemlidir. Son derece önemli bir başka şey de bilimsel çalışma, kazılar yapıyor olmamızdır. Balatlar mevki ve kazı alanı artık bize yetmiyor. Ciddî bir kaynak ayırdık. Bu kazı alanını da geliştireceğiz ya da yaygınlaştıracacağız. Bunun yanı sıra altyapı turizm için oldukça önemlidir. Bakanlığımız bütçesinin genel bütçeden aldığı pay yeterli değil. 0,4 pay içerisinde elimizden gelen yardımı yapmaya çalışıyoruz. Herkes yerinde harcıyor. Onu da geldiğimde de görüyorum. Özellikle teşekkür ederim.

Sivil mimarî örneklerinin korunması lâzımdır. Bu konuda sokak sağlıklılaştırması çalışmalarını bakanlık olarak destekliyoruz. Çünkü insanlar geldiklerinde otantik yaşamı, geçimi bizzat görmek istiyorlar. Bu örnek projeler gibi bundan sonra daha fazla proje bekliyoruz, çünkü artık bu bilinç oluştu. Tarih ve kültürün korunması ve bunun bir model olarak turizmden gelir elde edilebilecek seviyeye getirilmesine büyük bir talep var. Sinop'tan bu konuda az talep geliyor. Boyabat'tan daha fazla yoğunluklu projeler geliyor. Birazcık daha yaygınlaştıralım. Sinop'ta korunması gereken alanlara özellikle hassasiyet gösteriyoruz. Onu özellikle söylemek istiyorum.

Sayın Bakanım! Özellikle bir konuyu da gündeme getirmek istiyorum. Şimdi biraz sonra Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan Müsteşar Yardımcısı arkadaşımız gündeme getirebilir. Sinop için en büyük potansiyel doğa diyoruz, ama doğaya uygun olarak bir konaklama altyapısı oluşturulması son derece önemlidir. Zaten insanlar artık bunu istiyor. Dünyadaki turizm eylemleri de bunu gösteriyor. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu son derece önemlidir. 1. ve 2. uygulama döneminde 42 il yararlandı. Sayın Bakanım! 3. uygulama dönemine Sinop da eklenirse bu desteklenen sektörler arasında kırsal turizmde altyapı, restoran, rekreasyon alanları, konaklama tesisleri olsun doğaya uygun destek 15 bin Euro ile 500 bin Euro arasında projelere destek sağlanıyor. Bunu ihmal etmememiz gerekir. Şu anda Sinop'un gündeminde değil, ama 2014'ten sonra herhâlde gündeminde olacaktır. Belki Müsteşar Yardımcımız da İPARD kapsamında yürütülen çalışmaların bilgisini verir. Belirli konuların tarih ve kültür açısından dile getirilmesinde bazı hassasiyetler var. En büyük hassasiyetimiz şehirlerimizin yaşanabilir şehir olmasıdır. Eğer bu iş disiplinini sağlarsak kendiliğinden kültür ve turizme hizmet etmiş olacağız. Biz geçmişte her ilde, her şehirde yaşanan bonkör yani şehircilik açısından disiplinsiz bazı uygulamaları burada da görüyoruz. Bizim için son derece önemli olan bu kale içi mevkiinin bundan sonra özellikle plânlama sürecinde daha farklı bir yaklaşımla kültür ve turizme hizmet etmesini özellikle yerel yönetimlerden, valiliklerden, meslek odalarından, herkesten talep ediyoruz. Bu son derece önemlidir. Yani Sinop'a Sinoplular sahip çıkmadıkları sürece bizim dışarıdan yapacağımız müdahalelerin hiçbir faydası yoktur.

Gazi Üniversitesi'nden kırsal turizm uygulamasından tanıdığımız hocamız Sayın Profesör KURU aramızdadır. Yerinde yaptığı örnek uygulamalar var. İnşallah hocam çalıştayda yardımcı olacak. Bizim organize olmak konusunda biraz sıkıntımız var. Bunu özellikle dile getirmek istiyorum. **Kırsal kesimde kültür ve turizme etki edecek altyapı uygulamasında değerlendiremediğimiz, kullanılmayan ve atıl evlerimiz, yayla evleri, köylerde evlerimiz, mekânlarımız, okullarımızı da turizme kazandırmamız, örnek proje uygulamamız lâzımdır. Bu açıdan iş birliğine ihtiyacımız olduğuna inanıyorum.** Hepinize çok teşekkür ederim. Sinop benim için son derece özeldir. Bizi böyle bir ortamda buluşturduğu için Sayın Valimize tekrar teşekkür ederim. Saygılarımla Efendim!

2.4. Salih ÇELİK

Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı

Sayın Bakan'ım, Sayın Milletvekillerim, Sayın Vali'm, Sayın katılımcılar! Sayın Bakanımızın sabahki konuşmasında bazı konular değil, önemli konuların tamamının kalkınma ile ilgili ve kalkınma programımızdan sorumlu ve koordinesini de yürüttüğümüz için benim sunumumda da Sayın Bakanımızın mecliste onaylattığı kalkınma plânları hedefleri hususunda da Millî Eğitim Bakanlığı olarak eğitimdeki alacağımız yol haritamızı oluşturmuştuk. Onun için benim sunumumum sayısı biraz fazlaydı. İzninizle kısaltmak istiyorum.

Temel yaklaşımımız öncelikle okul öncesinden ortaöğretimin sonuna kadar tüm öğrencilerimizi, özellikle uluslararası seviyede öngörülen yeterlilik ve becerilerle donatmaktır. İkinci dayanağımız yine ülke genelinde ihtiyaç duyulacak 21. yüzyıl beceri ve yeterlilikleriyle donatmaktır. Üçüncü temel dayanağımız da ön politikamızda millî manevî değerlere sahip, uluslararası değerlere açık, özgüveni yüksek birer birey olarak hayata, bir üst öğrenime ya da mesleğe hazırlamaktır. Eğitimde bu çalışmaları yaparken yine Sayın Bakanımızın Kalkınma Ajanslarının oluşturulmasında, KÖYDES gibi önemli yapısal değişimleri plânlayan Bakanımızın başkanlığında yürüttüğümüz kalkınma plânımızdaki 2023 Türkiye'si için öngörülen hususları tek tek sıralamayacağım. Zaten Sayın Bakanım birçoğunu sizlerle paylaştı. Yüzde yüz üreten bir Türkiye plânlıyor ve hedefliyoruz Sayın Bakanım. Yine temel makro hedefleri zatiâliniz genel bilgilerle paylaştınız. Bizim nitelikli eğitim alabilme imkânlarını ve eğitim ortamlarını sağlamak görevimizdir.

Değerli katılımcılar! Ülke genelindeki gelişmelerde nereye geldiğimizi, hükûmetimizin özellikle son on yıldır eğitime ayırdığı bütçe dolayısıyla geleceğimizin garantisi olan çocuklarımızın adına teşekkür ediyorum. Şu an bu konuda 55.700.000.000 TL ile gerçekten kamu bütçesinin en büyüğünü geleceğimizin inşası için ayırıyorlar. Diğer yandan örgün eğitimde sadece yaygın eğitim ve okul öncesi yok. İhtiyaç duyduğumuz derslik sayısı, neden önemlidir? Derslik başına düşen öğrencinin azlığı, öğretmenle geçen 40 dakikalık sürede etkileşimi ve öğrencisine öğrenme kolaylığını

sağlaması açısından önemlidir. 10.000 öğretmen geçtiğimiz hafta atandı. Onlar haricinde örgün eğitimde zorunlu eğitim kapsamında görev yapan 810 bin, 10 bin de ilâveyle, 820 bin öğretmenle hizmet veriyoruz. Burs ihtiyacı olanlara verdiğimiz burslar, hem sayısal olarak hem de miktar olarak gittikçe artmaktadır. İhtiyacı olan öğrencilerimiz özellikle ilk ve orta öğretim öğrencileridir. Şartlı nakit transferi önemli bir uygulamamızdır. Yaptığımız araştırmalarda karşımıza çıkan bir hakikat şudur: Özellikle zorunlu eğitim çağındaki çocuklarımız açısından eğitime erişimin önündeki en büyük engellerden birisi **ekonomik sebeplerdir**. Okullaşma oranı, özellikle ilköğretimde, ilk ve ortaokulla birlikte % 99,48'e ulaşmıştır. Yani Türkiye'de okullaşma oranında özellikle ilk sekiz yıllık eğitim süresinde bir sıkıntımız yok. İnşallah bunu 12 yıllık eğitim süresinde % 100 okuyan Türkiye'ye ulaştıracamız. Yine eğitimde fırsat eşitliği ve iyileştirme, velilere düşen yükün azaltılması adına şimdi hükûmetimizin verdiği kaynaklarla ders kitaplarını ücretsiz olarak sadece ilk ve ortaokullara değil, liselere de veriyoruz.

Taşınmalı sistem elbette zorunluluktan kaynaklanmaktadır. Bazı kırsal kesimde, özellikle 10 ve 10'un altındaki öğrenci sayısı bulunan kırsal alandaki yerleşim birimlerinde öğrencilerimizin taşınması gerekmektedir. Yatılı uygulamalarımıza tamamen son verdik. İlköğretim yaşındaki öğrencilerimiz artık yatılı YİBO dediğimiz Yatılı Bölge İlköğretim Okullarında okumayacaklar. Bu uygulamayı kaldırdık. Bu uygulama pedagojik değildi. 6-7 yaşındaki bir çocuğu aylarca annesinden, aile ortamından uzakta YİBO'ya alıyorsunuz. Onları şimdi en yakın merkezlere taşıyarak kendi ailesinden de kopmadan eğitim sürecini sağlıyoruz.

Sayın Bakan'ım! Özellikle 10. Kalkınma Plânı ve bizim eğitimdeki yol haritamızı oluşturan kendi hazırladığımız stratejik plânlardan meslekî ve teknik eğitim önemli bir stratejik plânımızdır. Ulusal istihdam stratejisiyle örtüşen, orta vadeli programımızı kapsayan 10. Kalkınma Plânı'ndaki öngörülerini de dikkate alarak 2014-2018 döneminde 10. kalkınma hedeflerinde Millî Eğitim Bakanlığı strateji çalışmalarımızı da başlattık. İllerimizin tamamında tüm tarafların il strateji çalışmalarında aşağıdan gelen talep ve çalışmalarını yukarıdaki yönetici ve karar vericilerle birlikte 2014-2018 hedeflerimizi tespit ediyoruz.

Eğitimde üç temel paradigmayla politikalarımızı oluşturuyoruz. Bir tanesi eğitime erişimdir. Biri de kapasite oluşturmaktır. Diğeri de kalite yani niteliktir.

Türkiye bundan önceki dönemlerde maalesef niteliği ya da kaliteyi tartışabilecek durumda değildi. Derslik başına düşen öğrenci sayısının 40'ların üzerinde (50-60) olduğu dönemlerde öğretmen başına düşen öğrenci sayısının da çok yüksek olması nedeniyle önce kapasite oluşturma yolunda adımlar atıldı. **Yaklaşık 200.000'e yakın dersliğimizi son 10 yılda kazandırdık. 30 bin dersliğimizin de hayırseverler tarafından yapıldığını düşünürseniz, eğitimde büyük bir kapasite oluşturma hamlesi gerçekleştirilmiştir.**

Öğretmenlerimizin 478 binini yine son yıllarda atadık. **Her yıl 50 binden az olmamak üzere eğitime yeni öğretmen kazandırdık.** Ülkemiz genelinde ilköğretimde 118 bin bilgisayarımız vardı. **2002'den sonraki süreçte bilgi teknolojileri sınıfı olmayan hiçbir okulumuz kalmadı.** Öğrencilerimize **844 bin bilgisayarı sunmuş bulunuyoruz. Sizin de desteğinizin olduğu Fatih Projesiyle kademeli olarak, 600 bin dersliğimizin tamamında, ilköğretim, ortaöğretim ve lisede okuyan 17 milyon öğrencimiz tabletlerine kavuşarak 21. yüzyılın en önemli icadı olan bilgisayarla bilgiye ulaşma ve bilgi teknolojilerini kullanabilme becerilerine sahip olacaklardır.** Şu anda pilot uygulamalarımız tamamlandı. Sinop'ta da 24 okulumuzda akıllı tahta ve öğrencilere tablet dağıtımı yapılacak.

Değerli katılımcılar! Tüm okullarımızda internet erişimini sağlamış bulunuyoruz.

Vatandaşlarımızın eğitimde kalma süreleri çok düşüktü. Gelişmiş ülkelerde bireylerin eğitimde kalma süreleri 10,1 ile 11 yıl arasında iken bizde 4,7 ile 5,5 civarındaydı. Bunun arttırılabilmesi için de zorunlu eğitimin süresinin genişletilmesi, uzatılması gerekiyordu. 2012 yılında hükûmetimizin ve meclisimizin

yaptığı yasal düzenleme sonucu 8 yıllık eğitim süresi 12 yıla çıkarılarak, vatandaşlarımızın eğitimde kalma süresini gelişmiş ülkeler seviyesine taşıdık. Bu anlamda Hükûmetimize, Bakanlığımıza ve görev alan arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz. Eğitimde kalma süresinin ne kadar önemli olduğunu gösteren ülkelere kalkınmışlıklarının, gelişmişliklerinin hesaplanmasındaki birçok parametre var. Ortaöğretimde zorunlu eğitimin 12 yıla çıkartılmasından önce kız çocuklarının okullaşması, özellikle kız çocuklarımızın pansiyon ihtiyaçlarının giderilmesi, ücretsiz ders kitabı projesi, şartlı nakit transferi gibi teşviklerle ortaöğretimde okullaşma oranımızı % 85'e taşımıştık. Bu oranı % 100'e ulaştırmış olacağız.

Ortaöğretimde meslekî eğitimin payının artmış olması önemli bir paradigmadır. Derslik başına düşen öğrenci sayısı kabul edilebilir ve Avrupa'yla mukayese edilebilir noktaya geldi.

Okul terkleri çok önemli bir problem. 12 yıllık zorunlu eğitime geçmeden önce bizim 8 yılı bitiren öğrencilerimizden % 40'ı bir üst öğrenime yani liseye gitmiyordu. Dolayısıyla bunun da okullaşmasını sağladığımızda Avrupa Birliği'ndeki okul terkleri oranının altına düşeceğimizi düşünüyoruz.

Kasım ayında yaptığımız ilk yazılılarda öğretmen arkadaşlarımızın yapacağı yazılılardan bir tanesini ortak yazılı olarak yaptık.

Eğitim göstergelerinde Sinop ilinde Türkiye ortalamalarından daha iyiyiz. Yatırımda öngördüğümüz 22'ye yakın yeni okulumuz var. Sinop'ta coğrafi yapısından dolayı Denizcilik Meslek Lisesi'nin açılması plânlandı. Denizcilik Meslek Lisesi'ni önümüzdeki eğitim-öğretim yılında Sinop'a kazandıracağız.

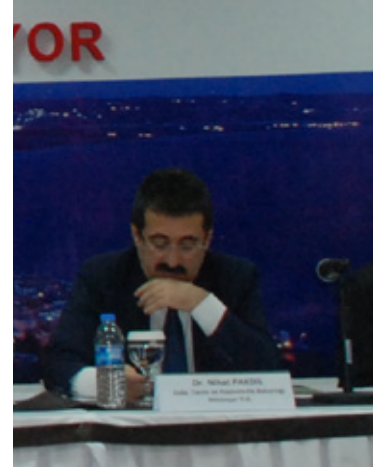
Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

2.5. Nihat PAKDİL

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
Müsteşar Yardımcısı

Sayın Bakan'ım, Değerli Milletvekillerim, Sayın Valiler, Hanımefendiler, Beyefendiler! Sözlerime sizleri selâmlayarak başlıyorum.

Dünyada kalkınma anlayışında bir değişme söz konusudur. Eski bildiğimiz kalkınma anlayışının yerine işbirlikçi bir süreç başlamış durumdadır. Ülkemizde de bunun örneklerini görüyoruz. Bu çerçevede diyalog mekanizmalarının geliştirilmesi önem arz ediyor. Kalkınma anlayışındaki değişimde kent rekabetçiliği gibi başka bir husus da var. Kalkınma Ajanslarımız marifetiyle, sadece kentlerin rekabetçiliği değil, aynı zamanda bölgesel bir anlayışla bölgeyi içine alan kentlerin birbirini tamamlayan unsurlarını öne çıkarmak gibi bir yaklaşımımız söz konusudur.

İnsanoğlunun değişmeyen bir durumu var. Pek çok husus değişiyor. Giyimimiz, davranışlarımız, kullandığımız araçlar değişiyor, ama üç öğün beslenme ihtiyacımız hiç değişmiyor. Dolayısıyla insanoğlu ne tür gelişim sağlarsa sağlasın, beslenme ihtiyacı, dolayısıyla tarım ve gıda sektörü her zaman var olmak durumundadır. Tarım yaparken kullandığınız doğal bir kaynak söz konusu. Araziye, suya ihtiyacınız var. İklim de sizi sınırlandırıcı bir faktör. Yani her istediğiniz yerde her türlü üretimi yapamazsınız. Sayın Bakanımızın ifade ettiği bir husus vardı. Kaynakları kullanırken günü düşünmek değil, ileriye düşünmek durumundayız. Bakanlığımızın yayımlamış olduğu mevzuatın amaç kısmında hep “çevreyi gözetken” ifadesini kullanırsınız. Bu, çok bilinçli olarak, ısrarla kullandığımız bir ifadedir. Bu anlayışı yerleştirmek için kullanırsınız. Tarım anlayışımız mutlaka çevreyi gözetken bir tarım anlayışı olmak durumundadır. Bu açıdan baktığımızda Sinop ili gerek gübre kullanımı, gerekse ziraî ilâç kullanımı açısından Türkiye'nin en az gübre ve ilâç kullanılan köşelerinden biridir. Tarım sektörü sadece beslenmemiz için gıda üreten bir sektör değil. Tarım sektörü diğer sektörler için de üretim yapan, hammadde temin eden, gerek tekstil gerek ilâç başta olmak üzere, enerji dâhil, pek çok alanda kullanılan hammaddeyi temin eden bir sektördür.

Tarım bir noktada, uluslararası ticaret açısından da, markalaşmış olan ürünlerimizin

öne çıktığı bir alandır. Tarım alanında dünyada, Türkiye’de tanınan çok marka var. Bizim bu alanda ciddi bir potansiyelimiz mevcut. Hâlâ kullanacağımız potansiyelimiz de var. 2013 sonu itibariyle 18 milyar dolara yaklaşan bir dış ticaretimiz, ihracatımız söz konusu. 62 milyar civarında toplam tarımsal hâsılamız var. Bu hâsılayla Avrupa ülkeleri arasında birinci, dünyada 7. sıradayız.

Tarım alanında doğal kaynak kullanıyoruz. Bu, bizi sınırlandırıyor. Hiçbir zaman dünya sıralamasında beşincilikten daha ileri gitmek gibi bir imkânımız söz konusu değil, çünkü önümüzde çok geniş tarım alanları olan ülkeler var. Meselâ Brezilya bizden 11 kat civarında daha geniş alana sahip. Tarımsal amaçlı olarak kullandığı miktar da bizim toplam alanımızın üç katından fazla. Dolayısıyla bu ülkeleri de geçeceğiz diye bir iddia içinde bulunmamamız gerekiyor. Bizim verimliliği, kârlılığı dikkate alarak hangi alanlarda çalışmamız gerekiyorsa o alanlarda üretim yaparak ve rekabet ederek tarımımızı yönlendirmemiz lâzımdır.

Sinop’a makro olarak bakacak olursak, bizim açımızdan nüfusun yaklaşık % 45’i kırsalda. Diğer illerle mukayese ettiğimiz zaman buradaki % 45 de diğer illerimize göre daha yüksek. İlin alanının % 16’sı tarımsal amaçlı kullanılabilir ve kırsaldaki nüfusun % 70’i tarımsal faaliyette bulunuyor. Hâlihazırda burada 13 000 hektarı aşan sulanabilir bir arazi söz konusu. Mevcut ve devam eden yatırımların tamamlanmasıyla tarım alanı % 22’ye ulaşacak. Bölgenin arazi yapısını, dik, meyilli olmasını dikkate aldığımız vakit, bu oran ciddi bir orandır. Ayrıca bölge diğer illerimize göre çok fazla yağış alan bir bölgedir. Tabii dezavantajlı durumlarımız da söz konusudur. Arazinin çok parçalı olması, ciddi bir problemdir. Bu çok parçalı arazi yapısı bütün ülke çapında bir problemdir. Sağ olsun Sayın Bakanımız bu konuda bize çok ciddi destekler veriyorlar. Bu konudaki kaynak temininde hep bizim yanımızda, kendilerine, haddimi aşarak teşekkür etmek istiyorum.

Bölgede su erozyonu problemi var. Nüfusun gerek kente gerekse il dışına göç etmesi bizim açımızdan avantajlı ve dezavantajlı bir alandır. Nüfusun yaşlı olması da bir başka sıkıntılı alanımızdır. Bölge 175 km uzunluğunda sahil şeridi olan bir ilimiz. **Sinop, önemli bir balıkçılık, su ürünleri imkânı sağlıyor, toplamda da yıllara göre değişmekle beraber % 7 ilâ 10 oranında bir kapasiteyi oluşturuyor.** Su ürünleri açısından burada da sürdürülebilirlik çok önemlidir.

Karasal kirliliği tamamen önlese dahi, denizin kendisinden kaynaklanan bir kirlilik söz konusudur. Ayrıca Karadeniz sadece bizim sınırdış olduğumuz, bizim gölümüz şeklinde bir deniz değil. Başka ülkelerin kirliliği de söz konusu. Bunun dışında yanlış anlamanın getirdiği bir baskı söz konusudur. Buradaki sürdürülebilirlik bu açıdan önemlidir.

2000 yılından bu tarafa yeni tek bir tekneye avlanma ruhsatı vermedik. Bilâkis azaltma yolunda faaliyetlerimiz var. 2013 yılında bir tekne alımı yaptık, üretimin dışına çıkarttık. Yine bu sene 534 tekne de müracaat etti. Sinop ilimizde geçen sene devlete teknesini teslim eden 7 balıkçımız var. Bu sene de müracaat eden 32 tane tekne söz konusudur. Bunların da alımını yapacağız. Bu, av baskısını azaltmak, su ürünlerindeki sürdürülebilir avcılığı sağlamak açısından önemlidir. Ayrıca Sinop Bölgesi bazı noktalarda ayrıcalık gösteriyor. Avcılıkla ilgili su ürünleri sirkülerimiz var. Bu, tamamen katılımcı bir anlayışla hazırlanan sirkülerdir. İlgili her taraf gerek bölge olarak, gerek ülke çapında burada toplantılara iştirak ederler. Söylemek istediklerini söylerler. Burada ilgili taraf derken mutlaka akademisyenlerimiz ve üniversitemiz de bu işin içerisinde. Sinop’un hassasiyetini dikkate alarak farklı yaptığımız uygulamalarımız da söz konusudur.

Karadeniz’deki toplam yatırımların su ürünleri işlemi açısından önemli bir kısmı Sinop ilimizde bulunuyor. Yine buradaki soğutma, dondurma ile ilgili olarak işletmelerin kapasitelerini geliştirmeye, teknoloji seviyelerini geliştirmeye yönelik olarak verdiğimiz destekler var. İnsanların tükettiklerinden emin olması, sağlıklı ürünler tüketmesi önemlidir. Dolayısıyla soğuk zincirin temin edilmesi, ürünlerin muhafaza edilmesi ve israf edilmemesi açısından bu tip faaliyetler önem taşıyor.

Bitkisel üretim açısından baktığımızda burada en öne çıkan ürün çeltik. Çeltik, **ülke üretimi içerisinde yaklaşık % 4'lük** bir potansiyele sahiptir. Sulama alanlarının arttırılmasıyla birlikte buradaki üretimin daha da artması söz konusu olacaktır. Sinop'un öncelikleri olarak; eğitim, kültür, turizm ifade edildi. İleri çıkarılan hususlar bizi bir başka açıdan ilgilendiriyor. Burada turizm ve kültür faaliyetlerinin artmış olması, bölgenin topraklarının bakir olduğunu da dikkate aldığımız vakit, gerek örtü altı yetiştiriciliği gerekse organik üretim açısından bitkisel üretim ya da hayvancılık yönünden başka bir potansiyele sahip olduğu anlamına geliyor. Benim bildiğim kadarıyla, bu da Kalkınma Ajansımızın notları arasındadır. Bu alan da Sinop ilinde yapılması gereken, arttırılması gereken faaliyetler arasındadır.

Bitkisel üretimin toplam potansiyeli 325 milyon TL'dir.

Hayvancılıkla ilgili olarak söyleyeceğimiz genel başlık olarak su ürünleri var. Hayvan varlığında bir artış söz konusudur. Sinop ilimizde 116 milyon lira olan hayvancılıkla ilgili millî hâsıla 528 milyon TL'ye yükselmiş durumdadır. Burada da organik üretim kapasitemiz, kabiliyetimiz söz konusudur.

Kırsal turizm açısından baktığımız zaman da yöresel ürünlerin, yemeklerin karşımıza çıkması, burada üretilen ürünlerin bilhassa organik üretildiği takdirde turizm faaliyetlerini destekleyeceği gerçektir.

İki türlü kırsal kalkınma planımız vardır. Birinci olarak IPARD kapsamında yürüttüğümüz bir faaliyetimiz var. Avrupa Birliği kaynakları kullanılarak yapılan, 42 ilimizin kapsamda olduğu, ama onun dışında ayrıca diğer illerimizin de kapsama alındığı genel olarak Tarım, Gıda ve Hayvancılık Bakanlığı teşvikleriyle ve hükûmetimizin de destek verdiği bir başka alan vardır. O kapsamda da Sinop bunun içerisinde. Yeni değerlendirmede mutlaka başka iller de ikinci IPARD programı kapsamında devreye girecektir. Onun çalışmaları devam ediyor. Ümit ederiz orada, herhâlde, Sinop ve benzeri illerimiz de bulunacaktır.

Yine bu bölgeye yönelik olarak yöredeki çiftçilerimiz bir araya gelip bir kooperatif kurduklarında verdiğimiz desteklerimiz söz konusudur. Sulama ve hayvancılıkla ilgili bir kısım yatırımlarda da daha düşük faizli, sıfır faizli kredi imkânlarımız mevcuttur.

Bütün bunları dikkate aldığımız zaman, tarım ve gıda sektörünün de Sinop için önemli olduğunu söylemek istiyorum. Çünkü sınırdaş olduğumuz ülkeler var. Buradaki liman hizmetleri geliştiğinde mutlaka bir ihracat söz konusu olacaktır. Buna yönelik olarak da burada ihracat yapmak isteyenler olduğunda bizim de Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızla birlikte, belki oluşacak kapasiteye göre almamız gereken bir karar söz konusu olabilir. Buranın da tarımsal ürünler açısından bir ihracat kapısı olarak değerlendirilmesi söz konusu olabilir. Burada oluşacak kapasite önemlidir. Çünkü biz de neticede belli bir kapasiteye göre hareket ediyoruz, çünkü orada oluşturacağınız bir alt yapı söz konusudur. Bu alt yapının oluşması için de kapasitenin gerekliliği elbette önemlidir. Bu da tek başına bizim Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı olarak vermiş olduğumuz bir karar değildir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığımızla birlikte vermiş olduğumuz bir karardır. Teşekkür ederim Sayın Başkan! Şimdilik söyleyeceklerim bu kadar, eğer soru olursa cevap vermeye çalışacağım.

2.6. Vedad GÜRGEN

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Altyapı ve
Kentsel Dönüşüm Hizmetleri Genel Müdürü

Sayın Bakanım, Sayın Valim, Misafir Valimiz, Değerli Milletvekillerimiz ve bizi dünden beri ağırlayan sevgili ev sahibimiz Rektörümüz, hanımefendiler, beyefendiler, hepinizi saygıyla selâmlıyorum.

Hocamın da söylediği gibi, zaman çok kısa, marifet az zamanda çok şey söyleyebilmektir. Muhtemel en çok işbirliği içerisinde bulunacağımız Sayın Belediye Başkanımızdır. Onun için ilk başta sizi söylemedim. Siz bizim potansiyel müstakbel iş ortağımızsınız. Dün akşam konuştuklarımızın üzerine akşam bir şeyler bina etmeye çalıştım. Bu çalıştayın sonunda bugün itibariyle değil, ama yarınki toplantıların sonucunda bir somut işbirliği çıkartmamız gerekiyor.

Şehir dediğimiz zaman medeniyetten bahsediyoruz. Şehir olmadan medeniyet olmaz. Hangi şehirden bahsediyoruz, onu da net olarak tanımlamamız lâzımdır. Yaşadığımız mekânları şehir hâline getirebildik mi, medeniyete kavuşabildik mi?

Dün buraya karayolu ile Kastamonu ve ilçeler üzerinden geldim. Karşımızda kimlikli şehirler görebildik mi? Doğrusu göremedik. Zamanımızın çoğunu da birkaç tane kitabımı okumakla geçirdim. Doğal varlıkların, tabiat güzelliklerinin ötesinde ne yazık ki, şehirlerimizin bize sunduğu görsellik anlamında zevkimizi tatmin edecek hiçbir şey yok. O zaman baştan elimizde neler var onları değerlendirmek lâzımdır.

Bakanlık olarak yürüttüğümüz Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Planı (KENTGES) çerçevesinde 2013 yılında yapılmış olan bir anket var. Sevgili Belediye Başkanımızın çalışanlarının gönderdiği bir anketin sonuçları! Alt yapı ve belediye açısından neredeyiz? Sinop'un içerisinde, imar planımız var mı, onaylı uygulama planımız var mı? Var demişiz, alanımızın büyüklüğü onaylı uygulama planında 990 hektarlık bir alandır. Muhtemelen sevgili başkanımızı saymadan söylemişlerdir, şehir plancısı yok, mimar yok, inşaat mühendisi 2, harita mühendisi 1, jeoloji-jeofizik mühendisi 1, makine mühendisi 1, harita teknikeri yok, inşaat teknikeri 7. Belediyemizin de böyle bir kadrosu var. Kent konseyi var mı? Evet, var. Kullanımda olan kent bilgi sistemleri

var mı? O da var. Toplam hane sayısı 20.762. Arazi kullanımına baktığımız zaman alan bilgisi, kentsel yerleşim alanı büyüklüğü 512 hektarlık bir alan, mevcut aktif yeşil alan miktarı 150 hektarın üzerinde. Belediyenin ulaşım planı, ulaşım ana planı var mı? Hayır, yok. Ulaşımdan kaynaklanan şehir içerisinde çok sıkıntı yok, çok şükürler olsun ki, ne bir trafikte sıkışma var, ne bir bekleme var, ne bir plansız gecikme vardır. Büyük şehirlerde yaşanan sorunların burada olmaması güzelliğin aslında! Belediye sınırları içerisinde yaya bölgesi uygulaması var mı? Hayır. Bunlar ihtiyaca binaen ortaya çıkıyor, altyapı ve atık yönetimi ve enerji konularına baktığımızda kanalizasyon şebekesi, içme suyu şebekeleri var. Düzenli depolama tesis alanlarımız var, geri dönüşüm ünitesi veya tesisi var mı? Yok. İhtiyacın ne kadarı, kentsel enerji ihtiyacının ne kadarı yenilenebilir kaynaklardan karşılanmakta? Sıfır. 8.700 inşaat ruhsatlı bina sayımız var, 12.000 de yapı kullanma izni verilmiş olan binamız var. 6306 sayılı Kanun çerçevesinde yapılan uygulama var mı? Yok. Genel çerçeve; şöyle bir özetlediğim zaman benim de karşımda gördüğüm Sinop ilinin içerisinde kullanım alanlarının nispeten az, nüfus yoğunluğunun, bina sayısının az olduğudur. İzmir’de yürüttüğümüz bir kentsel dönüşüm projesi 540 hektarlık bir alanı kapsıyordu. Bir taraftan da Sinop’un bu alan büyüklükleri var. Bu da bizim için farklı düşündürülen bir şey oldu.

Alan yönetimi konusunda en son noktaya, ihale aşamasına gelindiği söylendi. Alan yönetimi 2011 yılında kabul görmüştür.

Şehrin içerisinde artık dokumamız gereken noktaların belirlenmesi, bunların bir toplumsal düşünce çerçevesinde yenilenmesi, dönüştürülmesi gerekir. Bunu bütün şehir çerçevesinde yapabilir miyiz? Sinop’ta iş birliği konularını bir merkez, bir de merkezin dışındaki ilçeler olarak değerlendirebiliriz. Merkezdeki iş ortağı, özellikle dönüşüm projeleri kapsamında, elbette ki, belediyemizdir. Merkez dışındaki ilçelere baktığımız zaman da valiliğimizin önderliğinde ilçe belediyeleri ve merkez ile beraber bu çalışmayı yapabiliriz. Merkezde ne yapabiliriz? Merkezde bu alan yönetimi benzeri bir dönüşüm master planı çalışabiliriz. Bunun kaynağını da, Sayın Bakanımın yanında bana düşmez, belki bizim dönüşüm projeleri özel hesabından kaynak aktarma şansımız olur. Nasıl alan yönetimi belirli alanların üzerinde bir ortak akıldan sonuca gidecekse biz de Sinop’un merkezinde Belediyeden ve diğer ilçelerinde Valiliğimizle beraber bir ortak akıl toplantılarına başlayabiliriz.

Sinop’un dönüşüme ihtiyacı vardır. Bu dönüşüm nedir? İlk önce bu dönüşümü tanımlamak, arkasından bu dönüşümün argümanlarını söylemek lâzımdır. Sinop’u nasıl dönüştürebiliriz? En önemlisi bununla ilgili olarak kamuoyunun desteği var mı, vatandaş bu dönüşümü isteyecek mi? Neye dönüşeceğiz, nasıl dönüşeceğiz, hangi argümanlarla dönüşeceğiz? Biz bunu Bakanlık olarak yürütmeye talip değil, destekçisi olmaya talibiz. Belediyeye kaynak verme, teknik yardım aktarma konusunda veya Valiliğe, İl Özel İdaresi kanalıyla kaynak aktarma konusunda yardımcı olacağız. Bu teklifler eğer kabul görürse profesyonellerle çalışmak, halkın katılımının sağlanması, uzun soluklu çalışmaların içerisinde, toplantılar, tartışmalar, gerekirse kavgalar, dövüşler olacaktır. Sinop’un genelini nasıl bir dönüşüme tâbi tutmamız lâzımdır? Bununla ilgili iş programını, iş akımlarını, herkesin yetki ve sorumluluğunu ortaya koyarak, kaynakları da destekleyerek, kimin kaynaklarda olması gerektiği ile ilgili bir dönüşüm planının ortaya konması lâzımdır. Sayın Vekilim “Allah bize bu nimetleri verdi, biz hiç bir şey ekleyemedik” dedi. Ben ona katılmıyorum. Biz bozduk, yani verilmiş olan nimeti biz daha da bozduk, şimdi tövbe ediyoruz.

1988 yılında Sinop’a gelmiştim. O zaman burada teyzem vardı, o davet etmişti. “Hepiniz gelin! Güzel bir yer, denize de girersiniz” demişti. Ben de “Sinop’ta, Karadeniz’de denize mi girilir?” demiştim, ama burada çok güzel günler geçirmiştik. Bir sonraki yıl bir daha gelmiştim. 1988’de Öztürkler Plajı’nda denize giriyordum. İskeleye atlıyordum. Çok da güzeldi. İkinci sene geldiğimde üstümüzü başımızı çıkardık, plajdan iskeleye doğru koştur, koştur. İskeleye bir atladık, ben kafa üstü çakıldım. Bir sene içerisinde benim boyum 1,5 metre uzamıyordu, ama heyelandan dolayı toprak 1,5 metre yükselmiş ve ciddi anlamda bir tehlike atlattım.

Âfet konusunda depremsellikten uzak bir noktadayız, ama diğer taraftan bir heyelan olgusu Sinop'un içerisinde âfet önceliği olarak da dikkatimizi çekti. Sinop'un merkezinde ve taşrasında çok ciddi anlamda heyelan tehlikesi vardır. Dolayısıyla bu **âfet önceliklerini bir noktaya toplayarak Sinop'un asıl önceliği olarak şehirleşme konusunda bir çalışma yapmamızın elzem olduğunu düşünüyorum**. Bununla ilgili Sayın Başkanımızla, Sayın Valimizle muhtemelen bir altyapıyı hazırlayacağımıza inanıyorum. Sayın Bakanım da birkaç kere vurguladı, dedi ki "Bazı noktalarda geride kalmış olmak, geç kalmak avantajlı". Sayın Bakanım **Sinop'ta** özellikle dönüşüm noktasında çok geride kaldık. **Bakanlık olarak 37 ilde 106 dönüşüm alanı ilân etmişiz, Sinop'ta yokuz**. Burada depremselliğin vatandaşlarımızın aklına çok gelmemesi önemlidir. Türkiye'de riskli bina olarak on beş bin bina belirlenmiş, yetmiş bin tane de hane var. Bunların içerisinde ortalama üç yüz bine yakın nüfus vardır. Sinop merkezde hiç yokuz, sadece Boyabat'ta farklı gerekçelerle iki tane bina var. Demek ki, çok geride kaldık, aslında bu kadar da geride kalmamamız lâzımdı. Şehrin merkezini, beklentilerini görünce ve insanların akıllarının daha ziyade başka şeylerle meşgul olduğunu görünce bunlara da hak vermemek elde değil. İnsanların endişeleri başka noktalara gittiği zaman hâliyle deprem ve heyelan öncelikleri akıllarına gelmiyor. Ne yazık ki, Türkiye afetlerin olduğu bir ülke! En kötü ihtimalle Sinop'un Güney kısımlarında da Kuzey Anadolu fayı var. Bu fay Sinop'u çok etkiler mi, inşallah etkilemez, ama ilçeler açısından önlem alınması gerektiğinin üstüne dokunmak lâzımdır.

Bakanlık olarak 2011 yılı içerisinde Sinop'ta bir dönüşüm ihtiyaçları tespit çalışması sonunda birtakım teklifler yapılmış. Tekliflerin içerisinde Akliman gündeme getirilmiş. Aslında onları hiç gündeme getirmeyi düşünmedim, çünkü asıl yapmamız gereken kalenin çevresindeki birkaç binayı yıkıp dönüştürmek değil veya Akliman'dan içeri gelirken yolun deniz tarafında kalmış on, on beş binayı buradan kaldıralım veyahut da şehrin merkezinde çok yoğun olan yapılaşmayı biraz daha azaltabiliriz, nasıl daha yere yakın yaşayabiliriz değildir. Benim düşündüğüm bütün merkezi göz önüne alabilecek, bütün otuz sekiz bin beş yüz (38.500) nüfusu, kırk bin nüfusu (40.000) içine alabilecek bir master plânının yapılmasıdır. Türkiye'de bununla ilgili pek çok argüman var. Bakanlık olarak 6306 sayılı Kanun çerçevesinde maddî yardım imkânlarımız var. Onları da değerlendirebiliriz, ama meselâ kale çevresinde Belediye olarak özel bir çalışma yapmak istenirse 5366 sayılı Kanun buna çok elverişlidir. Tarihî dokunun ortaya çıkartılması, buranın ihyası anlamında bu kanun bu anlamda çok yetkin, ama genel bir yaklaşımla başlayıp daha sonraki etapta bütün konuları tek tek irdelemenin faydalı olduğunu görüyorum. Bir şehirden bahsediyorsak bu şehir için elbette ki, on yıllık vadeler çok önemli, ama yüz yıl sonrasını hayal etmek istiyorum.

Somut işbirliği teklifimi yeniliyorum. Bütün katılımcılara çok teşekkür ediyorum. Aradan geçen yirmi beş sene sonrasında Sinop'ta olmaktan da çok mutlu olduğumu söylüyorum. Hepinizi saygı ile selâmlıyorum efendim.

2.7. İbrahim USLU

Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve
Yabancı Sermaye Genel Müdürü

Sayın Bakanım, Sayın Milletvekillerim, Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım ve çok değerli katılımcılar! Öncelikle hepinize saygılarımı sunarım. Konuşmamda Bakanlığımızca uygulanmakta olan yatırım teşviklerinden, bölgesel ve teknolojik yatırımlarından ve özel sektörlerce gerçekleştirilecek olan yatırımlardan bahsederek akabinde Sinop özelinde gerçekleştirmeleri ve Sinop'un yatırımı, ihracat potansiyelini arz ederek sunumuma, son vereceğim.

Bilindiği üzere ülke ekonomimiz bir yandan hızlı bir şekilde büyürken diğer taraftan da dış ticaret açığı problemi ile karşı karşıya gelmiş bulunmaktadır. Bu noktada ülkemizin ekonomik büyümesine katkı sağlayacak, cari açığımızı azaltacak çok sayıda politikalar da hayata geçirilmektedir. Bunlardan bir tanesi de 2023 vizyonumuz ve hedeflerimiz ile uyumlu olarak özel sektör temsilcilerimizin de aktif katılımlarıyla oluşturmuş olduğumuz ve 2012 yılı Haziran ayında yayımlanmış olan yatırım teşvik sistemidir. Son yatırım teşvik sistemimizi; ülkemizdeki üretimin ve istihdamın artırılmasına, teknolojik içeriği yüksek, büyük ölçekli ve stratejik yatırımların özendirilmesine ve uluslararası yatırımların, yatırımcıların ülkemize çekilmesine ve bölgeler arası gelişmişlik farklılıklarının azaltılmasına katkı sağlayacak bir şekilde tasarlamış bulunuyoruz. Teşvik sistemimiz her biri kendi içerisinde özel bir amacı barındıran dört temel uygulama üzerine inşa edilmiş durumdadır. Bunlar çok genel anlamıyla; genel teşvik uygulamalarımız, bölgesel teşvik uygulamalarımız, büyük ölçekli yatırımlar ve stratejik yatırımların teşvikidir. Önem arz eden konularımızın içerisinde bir de beşinci bölge desteklerimizin öngörüldüğü öncelikli yatırım konularımız vardır. Tüm uygulamalar içerisinde yatırımcılarımıza KDV istisnasından vergi indirimine, yer tahsisinden faiz desteğine, sigorta priminden hükûmet muafiyetine kadar dokuz farklı destek unsuru sunmaktayız. Bu dokuz destek unsurunun tamamından veya bir bölümünden yatırımın büyüklüğüne, yerine veya sektörüne göre değişen oran ve sürelerde yararlanmak mümkündür.

Son teşvik kararımızda getirmiş olduğumuz önemli yeniliğimiz, Sayın Bakanımızın da çok detaylı vakıf olduğu, kendilerinin de çok katkılarının bulunduğu bölgesel haritamızın değişmiş olmasıdır. İl bazlı bir sisteme geçtik ve tüm illerimizi altı bölgeye ayırdık. Bu şekilde il grubu içerisinde mağduriyete uğramış olan illerimiz hak etmiş olduğu oran ve sürelerde desteklerden yararlanma imkânına da kavuşmuş oldular. Yüksek katma değerli ve ileri teknoloji ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar ülkemiz açısından son derece kritik öneme sahip, bu konuda hepimiz hemfikiriz. Bu anlayışla sistemimiz içerisinde gerek yatırımların desteklenmesine yani bu konuda yapılacak olan laboratuvar ve AR-GE merkezlerinin kurulmasını desteklerken kamu tarafından desteklenmiş olan AR-GE projelerinin neticesinde geliştirilen veya yeni bulunan ürünlerin üretimine de özel bir önem atfettik. AR-GE sonucu geliştirilmiş olan ürünlerin veya icatların seri üretimine yönelik yatırımları da öncelikli yatırımların arasına dâhil ettik. Bunları da beşinci bölge destekleri ile destekledik. Sistemin içerisinde yüksek katma değerli ve yüksek teknolojik ürünlerin üretilmesi yönündeki yatırımlar gerçekten ağırlık kazanıyor. Dört unsurun iki tanesi ki, bunlar büyük ölçekli yatırımlar ve stratejik yatırımlar, doğası, tanımı gereği veya kriterleri gereği bu amaca hizmet eden uygulama alanlarımızdır. Son bir buçuk yıllık yani on sekiz aylık uygulamalarımıza baktığımızda gerçekten önemli mesafeler kat ettiğimizi görüyoruz. Büyük ölçekli yatırımlarımız bizim tamamen OECD'nin ileri teknoloji veya orta ileri teknoloji konularında tasnif edilmiş konulardır. Stratejik yatırımlarımız ise kriterleri gereği gerçekten ithal bağımlısı olduğumuz yüksek katma değerli ürünlerin üretilmesine yönelik olan yatırımlardır.

Sayın Vekilim! Sinop özeline geldiğimizde Sinop ili altı bölgeli sistem içerisinde beşinci bölgede yer alıyor. Bu ne anlama geliyor? Birincisi kademelendirilmiş destek mekanizması içerisinde en üstün bir altı azami desteklere yakın teşviklerden yararlanmaktadır. Ayrıca Sinop ilinde Organize Sanayi Bölgesine yapılacak yatırımlar da altıncı bölge gibi mütalaa edilen sistem içerisinde tanımlanmış tüm desteklerin azami oranda ve sürede bunlardan yararlanmaktadır. Beşinci bölge olması hasebiyle bir diğer avantaj da bizim sektörler itibarı ile tanımlanmış olduğumuz kapasite sınırları veya yatırım tutarları itibarı ile minimum kapasite veya minimum yatırım tutarını sağlaması durumunda bölgesel kapsamda mütalaa edilebilecek yatırımlar arasına dâhil oluyor.

Sinop için ne sağlıyoruz? Sinop'ta gerek imalat sanayi, gerek hizmetler, gerek madencilik yatırımı olarak hangi destekleri veriyoruz? Bunları somut olarak sıralamak gerekirse, üretim veya hizmet için gerekli olan her türlü ithal veya yeni makine teçhizatının temininde KDV istisnası sağlıyoruz. Yani alım aşamasında bunların KDV'si ödenmiyor.

Bir diğeri, ithal makine veya ithal ekipman gerekli ise, bunlar doğrudan gümrüksüz ve kaynak kullanım destekleme fonu ödenmeksizin ithal ediliyor.

Asıl önemli destek kalekimiz tüm yatırım harcamalarının yani arsa, bina, inşaat, makine teçhizat vs. giderlerin tamamını ihtiva eden toplam yatırım tutarının yüzde kırkı mertebesinde bir vergi indirimi sağlıyoruz. Yatırımın Organize Sanayi Bölgesi içerisinde olması durumunda bu oran yüzde ellidir. Yani on milyon (10.000.000 TL) TL'lik yatırımı Organize Sanayi Bölgesine yaptığınızda beş milyon TL (5.000.000 TL) vergi ödemiyorsunuz. Başlı başına bu bile çok önemli bir katkıdır.

Bunun üzerine çok önemli diğer bir katkı da, Sigorta Primi İşveren Yasası Desteğimizdir. Sinop ilinin beşinci bölge kapsamında olması hasebiyle ilâve istihdamın sigorta primi işveren hissesini yedi yıl süre ile Bakanlık olarak biz karşılıyoruz. Yine bu yatırımın Organize Sanayi Bölgesinde yapılması durumunda yedi yıllık süreyi on yıla çıkartıyoruz. Diğer vergi indirimiyle, tekstil gibi istihdam yoğun bir sektörde bunu dikkate aldığımızda, her hâlükarda yatırım tutarını aşan rakamlara ulaşıyorsunuz. Yatırım yeri imkânı sağlanıyor. OSB'lerde zaten bu imkân var, ama OSB'nin dışında da Hazine arazisi veya kamu arazisi varsa bunların tahsisine imkân veriyoruz.

Yedi yüz bin liraya kadar (700.000 TL) yatırım kredilerinin faizinin beş puanını biz karşılıyoruz. Bunlar da çok önemli desteklerdir.

Sinop ili için diğer bir husus, Sinop'ta bölgesel kapsamda desteklenen yatırım konularına baktığımızda, makine imalatından, büro malzeme makinelerine kadar elektrikli makineler, hassas optik aletler, motorlu kara taşıtları, tekstil, gıda, turizm, eğitim, sağlık sektörlerinin tamamı bölgesel kapsamlı desteklendiğinden, biraz önce ifade etmeye çalıştığım tüm desteklerden yararlanabilir durumdadır.

Türkiye genelinde son 18 aylık uygulama sonuçlarımıza göre toplam 7.483 yatırım projesinin onaylandığı, destek verildiği görülmektedir. 7.483 proje kapsamındaki yatırımlar gerçekleştiğinde Türkiye'de 132 milyar TL karşılığı bir yatırım yapılmış olacaktır. Bu kapsamda oluşacak ilâve istihdam ise 28.000 kişidir. Bu son uygulamaya koymuş olduğumuz teşvik sistemini bir önceki ile mukayese edecek olursak, bir önceki 18 ayla kıyasladığımızda % 53 oranında bir artış olduğunu görüyoruz. Konjonktürel faktörler mutlaka bunu etkiliyor, ama teşvik sisteminin de şüphesiz bir etkisi oldu ki, yatırımlar, bir önceki dönemle kıyaslandığında % 53 oranında arttı. Bu süre içerisinde 17 milyar TL tutarında 29 büyük proje onayladık. 13 milyar TL karşılığında yine 12 tane stratejik yatırım projesi uygulamaya konuldu.

Sinop ilinde yine bu **1,5 yıllık süre içerisinde 25 tane teşvik belgesi düzenlendi.** Bu 25 proje karşılığında yatırımlar gerçekleştiği zaman 127 milyon TL karşılığı bir yatırım yapılmış olacak ve 1.275 kişilik ilâve istihdam sağlanacaktır. Sinop ilinin yatırımları açısından Türkiye geneline oranı, teşvik belgeli yatırımları açısından sadece binde 3'dür. Bu kapsamda hangi sektörler var? İlk sırada tekstil, dokuma, giyim vardır. Madenî eşya, pişmiş kil, çimento sanayi sektörleri de onu takip ediyor. Önümüzdeki dönem Sinop ilinde gerek adet itibarıyla, gerek tutar itibarıyla yatırımların artacağını ümit ediyor ve bekliyoruz.

2013 yılında ihracat gerçekleştiren iller sırasında Sinop ili 65. sırada yer almaktadır. 2002 yılında Sinop'ta sadece 14 ihracatçı ve 5 ithalatçı firma varken, bugün ihracatçı firma sayısı 19'a, ithalatçı firma sayısı da 15'e yükselmiştir. Sinop ili 2002 yılında 16 ülkeye veya gümrük bölgesine ihracat gerçekleştirirken, 2013 yılında bu sayı 50 ülke veya gümrük bölgesine yükselmiştir. İhracat bağlamında belki olumsuz bir istatistikî bilgi olarak, ihracatın % 70'inin düşük teknoloji sanayi ihracatından oluşuyor olmasını belirtebiliriz. Ağırlıklı olarak gıda ürünleri, içecek, tekstil ürünleri, deri ve ayakkabı ön plâna çıkmaktadır. Sinop'un destek sistemi içerisinde 5. bölgede ve organize sanayi bölgelerimizde yer aldığını biliyoruz. Organize sanayi bölgeleri henüz dolmadı. Sinop, Teşvik Kanunu çerçevesinde öngörülebilecek tüm desteklerin azamîsinden yararlanabilecek durumda, ama gerçekleşmeye baktığımızda, Türkiye genelindeki 7.483 adet proje içerisinde 25 proje, 132 milyar TL'lik yatırım içerisinde Sinop'ta 127 milyon TL'lik bir yatırım öngörülmüştür. Bu, sadece teşvik sisteminden ya da desteklerin yetersiz olduğundan kaynaklanmıyor. Bunu söylememiz doğru olmaz. Sorun nedir? Sorun her zaman ifade ettiğimiz yatırım ortamı, yatırım iklimidir. Yatırımlar sanayi ve hizmetler sektörüne yönelik olabilir. Bir bütün olarak yatırım ortamı değişmediği sürece, sadece desteklerle yatırımların artırılması mümkün değildir. Yatırım ortamı dediğimizde; ulaşım imkânları, şehrin alt yapısı, pazara yakınlık, ham madde temini, kalifiye işgücü veya en önemlisi yatırım kültürünün oluşmuş olması akla gelir. Bunlardan biri veya birkaçı eksik olduğunda sadece destekle yatırımların, istihdamın, üretimin artırılması mümkün olmuyor. Ümit ediyorum ki, önümüzdeki yıllar çok daha güçlü ve üretken bir ekonomiye imkân tanıyacaktır. Bunu hep beraber inşa edeceğiz. Yatırımcılarımızın bu noktadaki her türlü taleplerini, merkezde bakanlık olarak bizler, yerelde bizim paydaşlarımız, işbirliği içerisinde çalıştığımız Kalkınma Ajansları, her zaman takip edeceğiz. Bu temennilerle sözlerime son verirken, saygılar sunuyorum, bu çalıştayın Sinop için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Teşekkür ederim.

2.8. Cemalettin ŞEVLİ

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme
Bakanlığı Deniz ve İçsular Düzenleme
Genel Müdürü

Sayın Bakanım, Sayın Milletvekillerim, Sayın Valim, Sayın Rektörüm, Sayın Başkanlarım, Sayın Müsteşarlarım ve Sayın Genel Müdürlerim, Değerli Hocalarım ve çok kıymetli katılımcılar! Konuşma-
ma başlamadan önce hepinizi saygı ve hürmetle-
rimle selâmlıyorum. Sunumumu yaparken görsel
olarak da desteklemeyi istedim.

Kalkınma Bakanımızın teşrifleriyle, Sinop Valili-
ğimizin, Sinop'un kalkınması adına çeşitli sektör
paydaşlarını bir araya getirdiği bu önemli çalışma-
yı başardıkları için kutluyor ve kendilerine teşekkür
ediyorum. Özellikle Sayın Valime, defalarca
istediğim hâlde, bir türlü gelemediğim Sinop'a
daveti için teşekkür etmek istiyorum. Sayın Baka-
nım! Biliyorsunuz Ulaştırma Bakanlığı çok geniş bir alan. Ben sadece Sinop ağırlıklı
ve deniz ticareti ile ilgili kısa bir sunum yapacağım. Bilindiği gibi ulaştırma sektörünü
oluşturan kara, hava, deniz ve demiryolu ve boru hatlarıyla geliştirilen tüm taşıma-
cılık sistemleri doğrudan Bakanlığımızın görev, sorumluluk ve yetki alanına giren
konular arasında bulunmaktadır. Bakanlığımız görev alanına giren konular arasında
yer alan deniz ulaştırması ve taşımacılığı hususu ile ilgili olarak, **Sinop ilimizin
sahip olduğu doğal deniz limanı ve bu limanın deniz taşımacılığında et-
kin kullanımının sağlanabilmesiyle Sinop ilimizin denizcilikte önemli bir
avantaj yakalayacağı öngörülmektedir.** Katkı sağlamaya hazır olduğumuzu
özellikle vurgulamak istiyorum.

Ülkemiz, jeopolitik konumu açısından, bütün taşımacılık grupları içinde dünyadaki
ender ülkeler arasında bulunmaktadır. Özellikle deniz taşımacılığı açısından üç tarafı
denizlerle çevrili olan ülkemiz 8.337 km.lik sahil şeridiyle de deniz ulaştırması ve
taşımacılığı yönünden oldukça avantajlı bir konumdadır. Ülkemizin deniz yolu taşı-
macılığındaki bu avantajlı konumu Sinop ilinin kalkınması açısından oldukça önem
arz etmektedir. Bir liman kenti olan Sinop da kabotaj hattındadır. Kabotaj kavramına
açıklık getirmek istiyorum. Kabotaj hattında; kendi kara ve iç sularımızda yük ve
yolcu taşımacılığı gerçekleştirmek, kendi yükümüzü çekmek, kendi yolculuğumuzu

ve denizcilikle ilgili tüm işlemleri kendi vatandaşımız eliyle yapmak ve diğer liman şehirlerimize ve hatta başta Karadeniz ülkeleri olmak üzere diğer birçok ülkenin liman şehirlerine deniz yolları vasıtasıyla bağlanarak ifa etmek mümkündür.

Denizyolu taşımacılığı, karayolu taşımacılığına göre ortalama 6,5 kez, demiryolu taşımacılığına göre ortalama 3,5 kez daha ekonomik bir taşıma modu olması yanında, çok büyük miktardaki yüklerin bir seferde ve güvenli bir şekilde taşınmasına da imkân sağlamaktadır. Denizyolu taşımacılığının son yıllarda diğer taşımacılık modlarına göre daha çok tercih edilir duruma geldiğinin en büyük göstergesi olarak 1950 yılında 500 milyon ton olan dünya deniz ticaret hacminin bugün 18 kat artarak yaklaşık 9,5 milyar tona ulaştığı değerlendirilmektedir. Bunun yanında hacim olarak dünya ticaretinin % 75'i denizyoluyla, % 16'sı demiryolu ve karayoluyla, % 9'u boru hatlarıyla ve % 0,3'ü hava yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Buradan yola çıkarak ülkemizin kabotaj hattı taşımacılığındaki elleştirilen yük miktarları hakkında kısa bir değerlendirme yapacak olursak, 2013 yılında kabotaj hattında yaklaşık olarak 54 milyon ton yük elleçlenmiş olup, yine bu dönem 7,9 milyon TEU konteyner yerleştirmesi gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan yine ülkemiz limanları arasında gerçekleştirilen 2013 yılı denizyolu taşımacılığında yaklaşık olarak 11,3 milyon adet araç taşınması yapılmışken, aynı yıl içerisinde 164,5 milyon kişinin de yolcu olarak taşınması denizyoluyla sağlanmıştır. Batıda Bulgaristan sınırından başlayıp, doğuda Gürcistan sınırına kadar uzanan ve toplam kıyı şeridi uzunluğu 1.685 km.yi bulan Karadeniz kıyılarımız, ülkemizde gerçekleştirilen deniz yolu taşımacılığında önemli bir yer tutmasına rağmen, bu kıyılarımızdan denizyolu taşımacılığı açısından bugün itibarıyla optimum yönde faydalandığımız söylenemez. **Karadeniz'in hem tam ortasında hem de tam kuzey ucunda bulunan Sinop Limanı denizyolu taşımacılığında bugüne kadar yeterince kullanılmamıştır. Bir deniz limanını önemli kılan en büyük özelliklerinden birisi limanın iç kesimlerle bağlantısını sağlayacak başka ulaştırma ağlarıyla birleştirilmesidir. Sinop Limanımıza karayolu dışında en yakın demiryolu ağı ulaşımı Samsun ilinde bulunmakta olup, aradaki uzaklık, kombine taşımacılıktaki maliyetleri yükselttiğinden bu durum Sinop Limanının denizyolu taşımacılığında tercih edilebilirliğini düşürmektedir.** Bu konuyla ilgili olarak bir örnek vermek gerekirse, Samsun, Trabzon ve Hopa Limanları kombine taşımacılığa olan yatkınlıkları ve altyapı avantajlarıyla ülkemizin de, Karadeniz'in de üyesi olduğu Uluslararası Kombine Taşımacılık Projesi olan TRASEKA gibi önemli bir projede kendilerine yer bulabilmişlerdir. TRASEKA Karadeniz Bölgesi'nde, Kafkasya'da, Hazar Denizi Bölgesi'nde ve Asya'da ekonomik ilişkilerin, ticaret ve ulaştırmanın, geliştirilmesi amacıyla oluşturulan ve ülkemizin 2002 yılında tam üyesi olarak TRASEKA haritasında yerini aldığı geniş katımlı uluslararası bir projedir. Bu proje ile beraber kombine taşımacılık sayesinde ülkemizin seçilen bu Karadeniz Limanları üzerinden TRASEKA ülkesi diğer ülkelerle kesintisiz olarak yük transferleri gerçekleştirmesi hedeflenmiştir. Kombine taşımacılık gerçekleştirilirken kesintisiz yük transferinde tüm taşımacılık modları kullanılabilir. Sayın Bakanım! Eğer bir talep gelirse bu konuda Sinop Üniversitemiz ya da KUZKA ile bir işbirliği yapıp her türlü çalışmaya destek verebiliriz.

Sinop ilimizin toplam 175 km.lik bir kıyı şeridine sahip olduğu gerçeğinden yola çıkarak aynı zamanda doğal bir liman olma özelliği de gösteren bu sahil kentimizi denizcilik yönünden artık daha fazla kullanmamız gerektiği aşikârdır. Alana bakılırsa Sinop Limanının doğal bir liman olması avantajının yanında mevcut iskele uzunluğunun 210 metre, iskele draftının yani geminin çektiği suyun kıydan açığa kadar 8,5 metreden 13,5 metreye kadar artıyor olması gibi teknik özellikleriyle çeşitli tip ve tonajda birçok gemiye Sinop İskelesine yanaşma avantajı da tanımaktadır. Ayrıca araç taşıma gemileri olarak bilinen RO-RO tipi gemiler için Sinop Limanında iki adet RO-RO yanaşma rampasının bulunduğu bilinmektedir. Şayet bu durum Sinop Limanı için ilk etapta önemli bir avantaj olarak değerlendirilebilirse limana herhangi bir alt yapı çalışması yapılmadan da bu tip gemilerin deniz yolu taşımacılığında Sinop Limanını tercih etmesi sağlanabilir. Tabii ki, ticarî tercihlerin bu kararlarda önemli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Diğer yandan Sinop Limanında balıkçı gemileri dışında son yıllarda büyük tonajlı kruvazi-

yer gemilerinin de sıklıkla görülmeye başlaması Sinop'taki denizyolu taşımacılığının olumlu yönde gelişmeye başladığının en büyük göstergesidir. Sinop'taki kruvaziyer turizminin, dolayısıyla denizyolu taşımacılığının, gelişmesine en büyük katkısı şüphesiz ki, Sinop'un tarihî ve turistik yerlerinin cazibesi ve çekim gücü yapmıştır. Bu güzide şehrimizin kalkınması yönünde önemli bir unsur olarak görülen şehre gelen kruvaziyer turizminin bugünden itibaren daha planlı ve programlı bir şekle getirilmesinin sağlanmasıyla birlikte konuya ilişkin çok önemli sonuçlara ulaşabilmesinin öngörüsü şimdiden kolayca ortaya konabilir. **Öte yandan Sinop Limanının Karadeniz ülkeleri arasındaki deniz taşımacılığına uygun olan diğer önemli bir özelliği de, hem ülkemizin en kuzey ucunda, hem de Karadeniz'in karşı kıyı şeridinde yer alan, Ukrayna'nın Yalta liman şehrine, ülkemizde en yakın mesafede bulunuyor olmasıdır.** Sinop Limanı bu özelliği ile ülkemiz ile Ukrayna arasında geliştirilecek deniz ticaretinde karşılıklı olarak yük ve yolcu taşımacılığında kullanılabilecek bir liman olma özelliği hâline getirilebilir.

Diğer taraftan bakanlığımızca Sinop ilinin deniz taşımacılığındaki alt yapı şartlarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 2014-2016 yılları arasındaki döneme yönelik olarak çeşitli alt yapı çalışmaları planlanmaktadır. Planlanan alt yapı çalışmaları arasında, Sinop Yat Bağlama ve Çekmek Yeri Onarımı 3. Kısım İnşaatı, Sinop Ayancık Denizciler Mahallesi Çekmek Yeri Onarımı İnşaatı, Sinop Balıkçı Barınağı ile Sinop Demirci Köyü Balıkçı Barınağı Kapasite Artırımı İnşaatı, Sinop Demirci Köyü Balıkçı Barınağı Çekmek Yeri Genişletilmesi İnşaatı, Sinop Gerze Balıkçı Barınağı ile Sinop Balıkçı Barınağı Kapasite Arttırılma İnşaatı sayılabilir. Bunlardan başka yeni proje olarak Sinop Liman İnşaatı, Sinop Gebelit Şerefiye Balıkçı Barınağı inşaatı sayılabilir. Bakanlığımız gelecek planları arasında bunlar not edilmiş ve şu anda bunlar üzerinde çalışılmaktadır.

Sonuç olarak Sinop ilinin kalkınması açısından önemli bir avantaj olarak görülen deniz taşımacılığının geliştirilmesi ve Sinop Limanının daha fazla gemi hareketliliği ile işler hâle gelmesi hedeflenen kalkınma hamlesinin sağlanması yönünde ilk adımların atılmaya başlandığı ortaya koyulacaktır. Sinop deniz taşımacılığı ve alt yapısının geliştirilmesi yönünde ilk adımların atılmasını müteakip kamu ve özel sektör işbirliği içerisinde yapılacak planlamalarla deniz yolu taşımacılığının geliştirilmesi yönünde birçok proje oluşturulabilir. Bu konuda özellikle Deniz Ticaret Odaları, çeşitli birlik ve derneklerin katkılarından faydalanılabileceği değerlendirilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcımız Salih Bey, Denizcilik Meslek Liselerinin açılması ile ilgili bir müjde verdi. Bu konuda özellikle mezun olan öğrencilerin gemilerde bedelci şeklinde çalışması durumunda uluslararası sözleşmeler gereği bizim tarafımızdan belgelenmesi gerektiğinden biz de her türlü desteği vereceğimizi özellikle belirtmek isterim. Konuşmama son verirken hepinize en içten saygı ve şükranlarımı arz eder, teşekkür ederim.

2.9. Prof. Dr. Şaban ÇALIŞ

YÖK Başkan Vekili

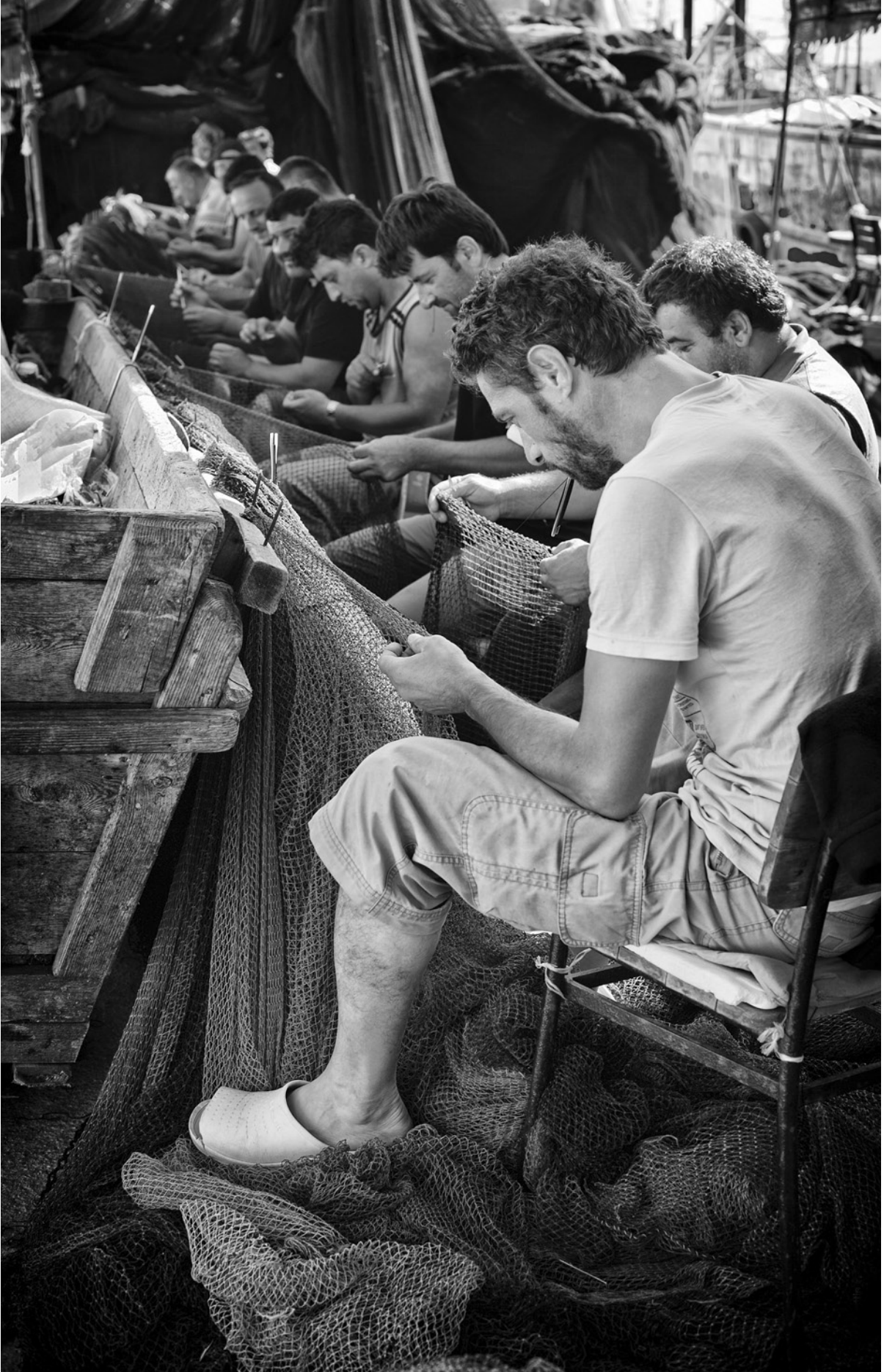
Sayın Bakanım ve değerli katılımcılar panelimizden anlaşıldığı üzere Sinop ili eğitim, ticaret, turizm, tarım, denizcilik ve benzeri konularda çok ciddi bir potansiyel taşımaktadır. **Panelimizden çıkan sonucu; önemli olan bu potansiyelin fark edilmesi, planlanması ve bu potansiyele uygun bir şekilde gerekli adımların zamanında ve yerinde atılmasıdır diye anlıyoruz.**

Bu çalışmayı gerçekleştiren Sinop Valiliğine, başta Sayın Vali Yavuz Selim KÖŞGER olmak üzere tüm ekibine çok teşekkür ediyorum. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'na (KUZKA'ya) emeklerinden dolayı çok teşekkür ediyorum. Ev sahipliğinden dolayı da üniversitemize, Sayın Rektörüne çok teşekkür ederim. Tabii esas teşekkür edilmesi gereken buraya zahmet edip gelen, başta Sayın Bakanım olmak üzere çok değerli konuşmacılar, bunların da ötesinde esas teşekkür edilmesi gereken siz dinleyenlersiniz. Herkese çok teşekkürler, hayırlı günler diliyorum.

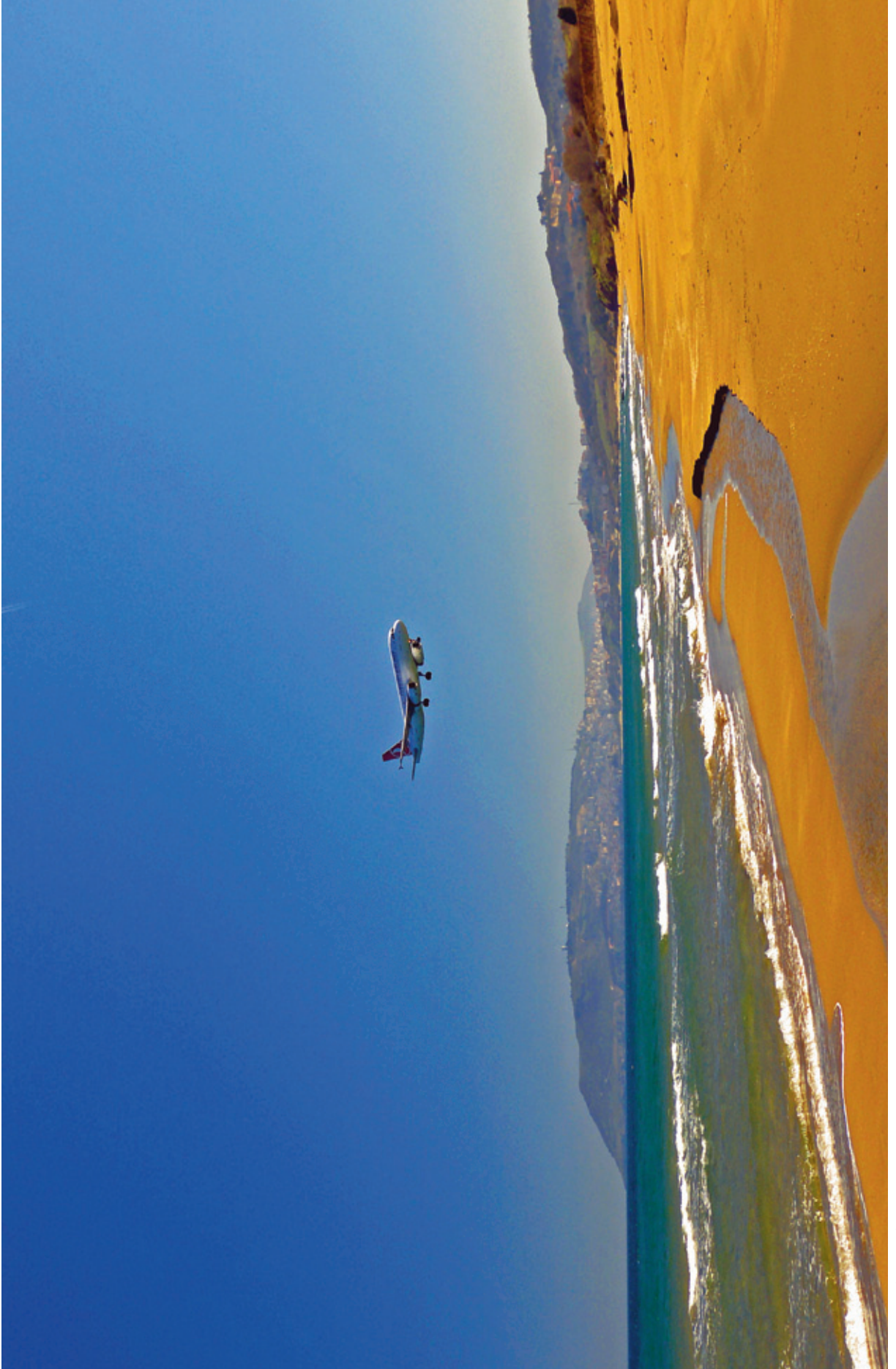
Sinop Limanı / SİNOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

Sinoplu Balıkçılar / SİNOP / Fotoğraf: Onur PELİT

Sonuç Bildirgeleri

3

Yolcu Uçağı İniş / SİNOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

Gerze / SİNOP

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

3.1. Kentleşme, Altyapı ve Denizyolları Grubu Sonuç Bildirgesi

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Yüksel ARDALI

Moderatör : Mustafa GÜL

Raportör : Mehmet Uğur SERİN

Öne Çıkan Hususlar

- 1 Nükleer santralin, canlı yaşamına ve kentsel dokuya etkileri tartışıldı. Yerel halktan ve çalıştaydan bazı katılımcılar tereddütlerini ve deneyimlerini paylaştılar.
- 2 Çalıştaya yerel paydaşlardan daha fazla katılımın sağlanması gerekirdi.
- 3 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı gibi üst ölçekli planlar yerel ihtiyaçları karşılayamamakta; bundan dolayı bu planların katılımcılık ilkesi çerçevesinde hazırlanması, il bazlı planlama ve kentlerin imar planlarının ve özel amaçlı planların bu bütünlük içerisinde hazırlanması gerekmektedir.
- 4 İl bazında kurumlar arasında koordinasyon eksikliği kente olumsuz yansımakta, dolayısıyla kurumlar arası diyalog ve işbirliğinin geliştirilmesi
- 5 Topografik yapı, heyelan, kıyı kenti olması, havalimanı mania planları gibi nedenlerden dolayı 1/5.000 ölçekli nazım imar planı ile 1/1.000 ölçekli uygulama imar planlarının onaylanma sürecinin uzaması ve tüm planlama sürecine yerel halkın katılımının sağlanması
- 6 Mevcut yapı stokunun araştırılması
- 7 İl ve kent içi ulaşım sistemlerinin ilin ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi ve toplu taşımının teşvik edilmesi
- 8 Kıyı alanlarının kent ile bütünleşmesinin sağlanması
- 9 Kentin mekânsal büyüme seçeneklerinin azlığı ve kentsel rehabilitasyonun sağlanması
- 10 Katılımcı kent yönetiminin uygulanması
- 11 Somut ve somut olmayan kentsel kültür birikiminin ortaya çıkarılması
- 12 Deniz ulaşımının daha fazla kullanımının teşvik edilmesi
- 13 Yerel kalkınmanın hizmet sektörü ağırlıklı olarak gerçekleştirilmesi
- 14 Göç ve istihdam sorununa yönelik adımlar atılması
- 15 Kentsel yaşam kalitesinin artırılmasının gerekliliği

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Öne Çıkan Hususlar

16	Tarım arazilerinin amaç dışı kullanım baskısının azaltılması
17	Atık su ve atık arıtım sistemlerinin yetersiz olması, acilen kurulması gerektiği ve geri dönüşüm sürecinin hayata geçirilmesi
18	Coğrafi Bilgi Sistemlerinin kent yönetiminde daha etkin kullanılması
19	Kamu yatırımları dolayısıyla yaşanan iskân sorunlarının varlığı
20	Kentsel gelişmenin, üniversitenin varlığını ve büyümesini dikkate alarak yönlendirilmesi
21	Üniversite ile Sinop'un sosyo-kültürel ve fizikî bütünlüğünün sağlanması
22	Doğal alanların ve varlıkların korunması

Karar Verilen Proje Fikirleri

Projenin Adı		Projenin Kısa Tanımı
1	İl Mekânsal Gelişme Planının Hazırlanması İçin Model Geliştirilmesi	İmar planlarının yapılması süreci için yeni bir yönetim modeli geliştirilmesi (Kıyı, iç ve geçiş bölgeleri tanımlanabilmeli), kent halkının yerel düzeydeki karar alma mekanizmasına katılımının sağlanması
2	Sinop Kent merkezindeki yapı stokunun durumunun belirlenmesi	Yapıların niteliklerinin ve niceliklerinin belirlenmesi. Yeni-eski, müdahale gerektiriyor-gerektirmiyor, kalitesi, pansiyonculuğa uygunluğu, kullanım durumunun belirlenmesi, yeni nüfus için ne kadar yapı gerekiyor (projeksiyon)
3	Yaya, Bisiklet ve Engelli Erişimini Temel Alan Trafik Sirkülasyonu Projesi	Araç ve yaya trafiği sayımı, trafik yoğunluğunun günün saatlerine ve mevsimlere göre belirlenmesi, engelliler, yaşlılar ve çocuklu ailelerinin erişim ihtiyacının belirlenmesi, otopark ihtiyacının belirlenmesi, acil yol güzergâhlarının belirlenmesi
4	Kentsel Arkeolojik Mirasın Tespit ve Analiz Edilmesi ve Yönetim Modelinin Oluşturulması	Sitlerin kent ile entegre edilmesi, kent halkının bu konudaki bilincinin artırılması, ortaya çıkarılması mümkün olan arkeolojik mirasın belirlenmesi, genel arkeolojik envanterin hazırlanması, bu mirasın kentsel gelişmeye katkı sağlaması için bir yönetim modelinin geliştirilmesi
5	Kent Tarihi Müzesinin Kurulması	Somut ve somut olmayan kentsel tarihî kültürün paylaşılması.
6	Sosyal Donatı ve Rekreasyon Alanlarının Artırılması	Mevcut alanların kullanım durumunun tespit edilmesi ve şehir merkezinin yoğunluğunu azaltacak ve özellikle yaz mevsiminde artan nüfusun yönelebileceği/kullanılabileceği alanların oluşturulması, şehir merkezindeki bazı kamu kurumlarının taşınarak arazisinin ve binalarının kamu kullanımı amaçlı değerlendirilmesi
7	Sinop – Karadeniz'e kıyısı olan şehirler arasında yolcu taşımacılığının artırılması	Yolcu taşımacılığını tetikleyebilen firmaların ve ilgili kurumlar Sinop hakkında bilgilendirilmesi (bu firmaların Sinop'ta kurulumunun teşvik edilmesi)
8	Atık ve atık su arıtma tesislerinin Sinop İlinde yapılması, çalıştırılması ve işletilmesi ve tıbbî atık ve tehlikeli atıkların bertarafının sağlanması, atıkların geri dönüşümünün veya kompostlanmasının sağlanması	Şehir kültürünün dönüştürülmesi, kentte atık toplam sisteminin geliştirilmesi, toplama ve geri dönüşüm altyapısının hazırlanması

Karar Verilen Proje Fikirleri		
	Projenin Adı	Projenin Kısa Tanımı
9	İlçeler arası yol ağının ve toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi	Karayolu kalitesinin artırılması ve toplu taşımanın teşvik edilmesi
10	Marina yapımı	Yer tespiti, ihtiyaç analizinin, fizibilitesinin ve inşasının yapılması
11	Doğal afete maruz bölgelerin kullanımının yeniden değerlendirilmesi	Yapılaşmış alanların afet riskinin tespiti, yapılaşmamış alanlarda afet riskinin yeniden değerlendirilmesi, yapılaşmada ve kentsel gelişimde heyelan riskinin gözönüne alınması
12	İl Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulması	Kurumlar arasında bilgi paylaşımının sağlanması ve koordinasyonun güçlendirilmesi, bilgiye hızlı erişiminin sağlanması

Katılımcı Listesi			
	Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı
1	Prof. Dr. Yüksel ARDALI	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Oturum Başkanı
2	Mustafa GÜL	KUZKA	Moderatör - Birim Başkanı
3	Mehmet Uğur SERİN	KUZKA	Raportör - Uzman
4	Abdullah TAHTA	Sinop Belediyesi	
5	Arş. Gör. Fulya SINACI	Erciyes Üniversitesi	
6	Beğenç SEZER	Sinop AB Proje Koordinasyon Merkezi	
7	Fatma BİLGE	Sinop Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	
8	Hasan Şahin KORKMAZ	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
9	Kâzım ALPAY	Sinop Limanı	Başkan
10	Mehmet ERİM	Sinop İl Afet Acil Durum Müdürlüğü	
11	Meliha YALÇIN	Sinop Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	
12	Mustafa ÖZDEMİR	Sinop İl Özel İdaresi Genel Sekreterliği	
13	Oğuzhan KURT	Sinop Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Müdür Vekili
14	Özgür ÇİFTÇİ	Sinop Belediye Başkanlığı	
15	Ümit ÜNAL	Sinop İl Afet Acil Durum Müdürlüğü	Müdür
16	Vecdi VARDİŞ	Çakıroğlu Liman İşletmeleri	Genel Müdür
17	Yeşim DİZDAROĞLU	ÇEKÜL Vakfı	Genel Müdür
18	Yrd. Doç. Dr. Ceyhan YÜCEL	Erciyes Üniversitesi	
19	Yrd. Doç. Dr. İrfan MUKUL	Sinop Üniversitesi	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

3.2. Sanayi ve Enerji Grubu Sonuç Bildirgesi

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Aziz KONUKMAN

Moderatör : Berkol ALEVLİ

Raportör : Vedide Zeynep ÜNAL

Öne Çıkan Hususlar

1	Kurulacak nükleer santralin etkilerinin öngörülememesi
2	Yenilenebilir enerji ve nükleer enerjiye yönelik yan sanayide hazırlıksız olunması
3	İmalat sanayinin dışa bağımlı olması
4	Yerel kaynakların değerlendirilememesi
5	Üretimde yenilenebilir enerji (güneş, rüzgâr, biyogaz, dalga) kaynaklarının kullanılamaması
6	Nitelikli işgücü yetersizliği
7	Lojistik maliyetlerinin yüksek olması
8	Destek mekanizmaları hakkında eksik bilgilendirme olması
9	Bölgeye özgü destek mekanizmalarının olmaması
10	İstihdam ve yoksulluk politikalarının kayıt dışı ekonomiye sebebiyet vermesi

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Karar Verilen Proje Fikirleri		
	Projenin Adı	Projenin Kısa Tanımı
1	Nükleer santralin Sinop üzerindeki etkilerini araştırmaya yönelik fizibilite çalışması	KUZKA'nın 2014 yılı Çalışma Programında da yer alan nükleer santralin etkilerine yönelik fizibilite çalışması planlanmaktadır. Muhtemel bir Japonya gezisi ile nükleer çalışmalarının yerinde incelenmesi de planlar arasında yer alacaktır.
2	Karma ve İhtisas OSB'lerin kurulması	Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, KUZKA, İldeki Organize Sanayi Bölgeleri Müdürlükleri'nin ortak çalışmasında yenilenebilir enerji ve nükleer enerjiye yönelik yan sanayinin geliştirilmesini sağlayacak İhtisas ve / veya karma OSB'lerin kurulması önem arz etmektedir.
3	Kümelenme bilincinin ilde artırılması (çalıştay, eğitim vb.), iyi örnek ziyaretlerinin firmalara aktarılması	KUZKA, KOSGEB, Sinop Valiliği (AB Proje Koordinasyon Merkezi), Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ve Ticaret ve Sanayi Odaları katılımında KUZKA ve Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü finansmanında kümelenme bilincinin oluşturulması, artırılması ve ülkedeki / yurtdışındaki iyi küme örnekleri ziyaretleri ile topluma aktarılması hedeflenmektedir.
4	Markalaşma ve tanıtıma yönelik (Sinop ürünleri) çalışmaların güçlendirilmesi	KOSGEB, KUZKA, Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü koordinasyonunda ve KOSGEB ile KUZKA'nın finanse edebileceği "markalaşma", "yeni ürün geliştirme" ve "inovasyon" konulu organizasyonların düzenlenmesi hedeflenmektedir.
5	Üretimde yenilenebilir enerji kaynaklarının (güneş, rüzgâr, biyogaz) kullanılmasına yönelik fizibilite çalışması	KUZKA ve KOSGEB'in ortak çalışmasında KUZKA'nın 2015 ve sonrası Çalışma Programına dâhil edilmek üzere ve KOSGEB'in de hâl-ü hazırda aktif olan Avrupa İşletmeler Ağı'ndan (AİA) yararlanmayı mümkün kılacak fizibilite ve araştırma çalışmalarının hazırlanması amaçlanmaktadır.
6	Kamu-Üniversite-Sanayi İşbirliği'nin güçlendirilmesi, nitelikli işgücünün belgelendirilmesi, staj imkânlarının artırılması, çalışma ortamının iyileştirilmesi-kontrol edilmesi (sosyal imkânın artırılması)	İl Millî Eğitim Müdürlüğü, İŞKUR İl Müdürlüğü, Üniversite, Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü, Ticaret ve Sanayi Odaları, STK'lar, Esnaf ve Sanatkarlar Odaları, İşçi Sendikaları ve Meslek Örgütleri işbirliğinde 2014-2023 sürecinde sanayinin üniversite ile ilde entegre olması temel hedeftir. Çalışma ortamlarının firmaların elverdiği ölçüde iyileştirilerek nitelikli işgücünün bölgeye çekilmesi ve belgelendirilmesi hedeflenmektedir.
7	Karayolları çalışmalarının hızlandırılması, yük limanı konseptinin benimsenmesi, Demirci Köyü'nde yer alan yük limanı projesinin aktif hâle getirilmesi, demiryolu bağlantısının kurulması	Karayolları Bölge Müdürlüğü, Liman İşletmeleri, TCDD, Samsun Ulaştırma Bölge Müdürlüğü'nün takibi ve müdahalesi ile lojistiğin Sinop adına güçlendirilmesi imalat sanayinin en büyük engeli olan taşımacılık maliyetlerini düşürecek. Özellikle Demirci Köyü'nde yer alan yük limanı projesinin ivedi bir şekilde aktif hâle getirilmesi hedeflenmektedir. Demiryolu bağlantısı Sinop'un ulaşım maliyetlerinin düşürülmesi konusunda önemli bir alternatiftir.
8	Destek mekanizmaları hakkında eksik bilgilendirme olması	KUZKA'nın koordinasyonunda ve bölgedeki (Kastamonu, Çankırı ve Sinop) kurum ve kuruluşların paydaş olarak dâhil edildiği ve çalışma programımızda yer alan yurtdışı kaynaklı projemiz "Tek Durak Yatırım Tanıtım Ajansı" ile yatırımların tek bir merkezden tanıtımı mümkün olacaktır. Böylece aktif bir network oluşturulmuş olacak ve ulusal ve uluslararası yatırımların Bölgeye gelmesi kolaylaştırılacaktır.
9	Kalkınma Bakanlığı ile görüşülerek mevzuat değişikliği önerilmesi, geniş katılımlı çalıştayların ve ziyaretlerin düzenlenmesi, bölgeye özgü proje mekanizmalarının oluşturulması (GAP, KOP vb.)	KUZKA, KOSGEB, Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü ve Ticaret ve Sanayi Odaları koordinasyonunda KUZKA ve KOSGEB'in finansman desteği ile özellikle Sinop iline yönelik desteklerin iyileştirilmesi hususunda Kalkınma ve Ekonomi Bakanlıkları ile görüşülmesi planlanmaktadır. Bölgede sunulan desteklerin daha iyi aktarılması ve tartışılması amacıyla geniş katılımlı çalıştayların bu 10 yıllık süreçte gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bölgeye özgü proje mekanizmalarının (GAP, KOP vb.) bölgemizde de aktif hale getirilmesi önem arz etmektedir. Bu yönde çalışmaların da bu belirtilen süreçte gerçekleştirilmesi bölgedeki kurumların temel amacıdır.
10	İstihdam ve yoksulluk politikalarının uyumlaştırılarak kayıt dışı ekonominin engellenmesi	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın istihdam politikası hakkında birbirine karşıt etki doğuran kararlarında ortak hareket etmesini sağlayacak mekanizmaların kurulması ve ildeki ilgili kurumların bu mekanizmada aktif rol alması planlanmaktadır.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Katılımcı Listesi			
	Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı
1	Prof. Dr. Aziz KONUKMAN	Gazi Üniversitesi	Oturum Başkanı
2	Berkol ALEVLİ	KUZKA	Moderatör - Koordinatör
3	Vedide Zeynep ÜNAL	KUZKA	Raportör - Uzman
4	Ahmet Hilmi GÖKMEN	MÜSİAD	
5	Ali Fevzi TÜTÜNCÜ	Sinop Esnaf Odası	Başkan
6	Ali SÜTCÜOĞLU	Boyabat Isı	
7	Arslan AÇIKGÖZ	ORÜS Firması	
8	Arslan DEMİRCAN	SİAD	YK Üyesi
9	Aslan ÖZDEMİR	ORÜS Firması	
10	Aydın DEMİRİSOY	SİAD	Üye
11	Aykut YILMAZER	SİNGİAD - Sinop Diyojen Rotary Kulübü	Başkan
12	Barbaros ÖZER	Barbaros Motor	
13	Bayram GÜVELİ	Sinop 1. Kısım SS	Başkan
14	Bayram ŞEN	SİAD	Üye
15	Bülent KÜÇÜK	STK	Temsilci
16	Cemalettin KOCA	Ayyıldız Bisiklet	
17	Faik YÜKSEL	SİAD	Başkan Vekili
18	Fikret BİLGİLİ	Türkiye İş Kurumu Sinop İl Müdürlüğü	Müdür Yardımcısı
19	Gürsel KIZILASLAN	Sinop KOSGEB Hizmet Merkezi	Müdür Vekili
20	Hayrettin ERDEM	Osmanlı BTB	
21	Hüseyin KESKİN	Vizyon Plastik İth. İhr. San.Tic. A.Ş.	
22	Kadir DEMİR	STK	Temsilci
23	Kadriye GÖL	Sinop TEMA Vakfı	Temsilci
24	Kenan ÇELİK	SİAD	Üye
25	Kurtuluş KAYA	KAYA-PEN	
26	Murat KILIÇ	YEDAŞ	İl Koordinatörü
27	Mustafa DEMİR	SİAD	Üye
28	Mustafa ÖZALP	TÜSİYAD	Başkan
29	Necip KAYA	Kaya Yapı İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	
30	Oğuz YILDIRIM	SİAD	Üye
31	Prof. Dr. Emin KURU	Akademisyen	
32	Rafet ASRLANYILMAZ	SİNDEF	
33	Rafet ORHAN	SİAD	Başkan
34	Ramazan USTABAŞ	SİNOP OSB	
35	Selahattin HACİÖMEROĞLU	Çevre Birliği	Başkan
36	Selahattin IRMALI	Çıraklık ve Mesleki Teknik Eğitim Md.	
37	Süleyman MUTLU	Berat Çivi	
38	Tayfun ÖR	ÖRSAN	
39	Turan DURMAZ	Sinop Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Müdür Vekili
40	Ümit KOBYA	Dalyan Su Ürünleri	
41	Yaşar AKSOY	TÜSİAD	Üye
42	Yrd. Doç. Dr. Demet KOCATEPE	Sinop Ü. Turizm İşl. Y.O.	
43	Yusuf ÖZER	SİAD	Eski Başkan

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Katılımcı Listesi			
	Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı
44	Yüksel BOZKURT	Emniyet Müdürlüğü	
45	Zafer ÖZDEMİR	TSO Yönetim Kurulu	Üye
46	Zeki KARATAŞ	STK	Temsilci
47	Zeki ÖZÜNLÜ	SİAD	Başkan Vekili
48	Zeynep Evrim ERGÜN	Özel Sektör	Sosyolog
49	Zühtü BAKIR	Sanayi Genel Müdürlüğü	Daire Başkan Vekili

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

3.3. Kültür ve Turizm Grubu Sonuç Bildirgesi

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU

Moderatör : Serkan DOĞRU

Raportör : Şerife ÖZTÜRK

Öne Çıkan Hususlar

- 1 Oturum Başkanı Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU tarafından yürütülen 'Kültür ve Turizm Grubu' toplantılarına, sektörle ilgili kamu-özel sektör-sivil toplum kuruluşu temsilcileri, farklı üniversitelerden akademisyenler, yerel temsilcilerden oluşan oldukça ilgili ve nitelikli bir topluluk katılmış ve çalışmalar tamamlanmıştır. Son derece katılımcı, paylaşımcı ve zaman zaman da hararetle tartışmaların yaşandığı aktif bir çalışma grubu olarak dikkat çekmiştir. Çalışmanın başında oturum başkanı tarafından çalışma yöntemi kısaca anlatılmış, grup faaliyetleri boyunca belirtilen klâsik yöntemle bağlı kalınmaya çalışılmıştır. Bazı katılımcılar tarafından fizikî çalışma ortamının, grup çalışması için uygun olmadığı dile getirilmiştir. Bununla beraber, grubun büyüklüğü nedeniyle klâsik bir çalışma yönteminin dışına çıkmamış, fizikî imkânsızlıklar katılımcılara anlatılarak ikna edilmiştir.
- Çalışmaların ilk gününde tüm katılımcılar, serbest kürsü ortamında kendi perspektiflerinden sektöre ilişkin görüş, talep ve önerilerini dile getirmiştir. Katılımcılardan sözlü bilgilendirmelerinin yanında birinci gün sonunda toplanmak üzere somut proje fikirleri yazılı olarak da istenmiştir. İkinci gün ise belirtilen fikirler bazında somut proje önerileri derlenmiştir. Bu çalışma da 3 ana grupta gerçekleştirilmiştir:
 - a) ALTYAPI (fizikî ve sosyal),
 - b) TURİZMİN ÇEŞİTLENDİRİLMESİ
 - c) TANITIM ve PAZARLAMA
 Sert tartışmaların yaşandığı grupta öne çıkan hususlar şu şekilde özetlenebilir:
- 2 Çok eski bir tarihe sahip olan Sinop; doğası, fizikî coğrafyası, tarihî ve kültürel varlıkları açısından oldukça zengin bir kenttir. Turizm kentin gelişmesindeki ana sektör olarak öne çıkmaktadır.
- Ancak bu noktada kentte artık turizm sektörünün öncelikle konumunu netleştirmesi ihtiyacı ortadadır. Bu kent turizm kenti mi olacak, sanayi kenti mi olacak bunun netleşmesi ve politikaların buna göre tasarlanması gerekmektedir.
- İlin ulusal stratejiler dikkate alınarak profesyonel olarak hazırlanmış makro planlara ihtiyacı vardır. Toplantı süresince farklı kesimlerden gelen farklı düzeydeki (stratejik, operasyonel vb.) sorun ve çözüm önerileri sektörün çok paydaşlı olmasından dolayı ortak bir bakış açısına sahip olunmadığı, bu yüzden ortak bir stratejinin belirlenmesinde sıkıntılar olduğunu ortaya koymaktadır. Tek tek kişi ve kurumların çabalarının sektörün bütüncül bir başarıya ulaşması için yeterli olmadığı açıktır.
- Kentin herşeyden önce ihtiyacı bir turizm master planı, sektörel gelişim planı, sektörel eylem planlarının hazırlanmasıdır. En önemli hususların başında bu hazırlıkları tüm paydaşlarla koordine edecek bir platformun kurulması gerekmektedir. (Bkz. Sinop Araştırmaları Merkezi kurulması proje teklifi)
- Yerli ve kısa süreli konaklayan turistlere dayanan deniz turizmi yaz sezonunun kısıllığından dolayı 2 aya sıkışmış durumdadır. Dolayısıyla konaklama başta olmak üzere turizme yönelik yerel hizmetler 2 ay için yetersiz, 10 ay için fazladır. Dolayısı ile atıl bir kapasite söz konusudur. Turizmin 12 aya yayılması, bu atıl kapasitenin değerlendirilmesi açısından son derece önemlidir. Elbette bunun için turizmin çeşitlendirilmesi (çeşitlendirmeye yönelik alternatif ürünlerin, konseptlerin belirlenmesi) olmazsa olmaz unsurların başında gelmektedir.
- Bu noktada kentin en büyük avantajı, henüz ortaya çıkartılmamış var olan potansiyelidir. Birçok turizm destinasyonu, yapay turistik değerler ortaya çıkarıp bunları pazarlamaya çalışırken, Sinop kenti doğası, fizikî coğrafyası, tarihî ve kültürel varlıkları açısından zaten parlatılmayı bekleyen birçok değere sahiptir.

Öne Çıkan Hususlar

- 5 Farklı kesimlerden gelen paydaşların tamamı tarafından kabul edilen 8 temel sorun ve çözüm önerileri "ana proje konuları" olarak belirlenmiştir. Bunun yanında, katılımcı çeşitliliği ve önceliklerinin farklı olması nedeniyle sonuç bildirgesi ve projeler listesine mutlaka alınması istenen (muhtemelen makro planlarda detaylı şekilde tasarlanacak) operasyonel boyuttaki sorunlar ve çözüm önerileri için de şu yöntem izlenmiştir: İl'de daha önce gerçekleştirilen çalıştayların sonuçları dikkate alınarak tasarlanan ve İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından takibi yapılan proje listeleri hazırlanarak ille birlikte tek tek gözden geçirilmiş, tamamlanmış çalışmalar listeden çıkartılmış, gündeme taşınması istenen yeni maddeler listeye eklenmiş ve nihai proje listesi revize edilerek, bu sonuç bildirgesinin eki olarak kabul edilmiştir.

Karar Verilen Proje Fikirleri

Projenin Adı		Projenin Kısa Tanımı
1	Sinop Araştırmaları Merkezi (Kent Akademisi) kurulması. Bu yapıyı Üniversite bir enstitü şeklinde de kurabilir. Ancak mutlaka fizikî bir yapı kurulması şart değildir. Kilit paydaşların katılımıyla tüm çalışmalarını yönlendirecek bir platformdan bahsedilmektedir.	Sinop ilindeki bütün ilgili paydaşların katılımı ile turizm yönüyle vilâyeti planlayacak, tanıtacak bir merkez kurulacaktır.
2	İl Turizm Master Planı'nın hazırlanması	Kurulacak Sinop Araştırmaları Merkezi paydaşlar arası koordinasyonu sağlayacaktır. Temel planlama çalışmalarını gerçekleştirecek, sonrasında bunları bütünlüklü yaklaşımla eyleme dökecektir.
3	İl Turizm Gelişim Planı'nın hazırlanması	
4	İl Turizm Yönetim Sisteminin kurulması	
5	Hazırlanacak makro planların ışığında il tanıtım ve pazarlama stratejisi belirlenmesi, stratejilere uygun alt planların-konseptlerin üretilmesi.	Yürürlükteki Nazım ve Uygulama İmar Planlarında; vatandaşların kıyıya erişimini sağlamak üzere, kıyıya inen imar yolları oluşturulması ve mevcut olan imar yollarının açılmasının sağlanması. Kıyılarının temizliğinin sağlanması, vatandaşların faydalanması için kıyı mevzuatında tanımlanan tesislerin (büfe, duş vs.) mevzuat hükümleri doğrultusunda yapılması. Kıyı alanlarında, kamu yararı gerektiren hâllerde, kıyı dolgu planlarının yaptırılması, onaylatılması ve mevzuata uygun olarak rekreatif ve günübirlik kullanım alanları olarak düzenlenmesi.
6	1/100.000'lik ve 1/25.000'lik çevre düzeni plan hükmülerinin yeniden revize edilmesi.	
7	Temel altyapı çalışmalarına (kanalizasyon, katı atık vb.) devam edilmesi.	Yapımı devam eden tesislerin tamamlanması, gereken yeni kanalizasyon ve katı atık tesislerinin kurulması.
8	Şehre kimlik kazandıran turizm varlıklarının korunması, şehir silüetine etkisinin arttırılması ve bu varlıklara işlev kazandırılması.	Şehre kimlik kazandıran ve korunması gereken taşınmaz kültür varlıklarının şehir silüetine etkisini arttırıcı düzenlemelerin (güncel eklentilerden arındırılarak, koruma alanlarının belirlenmesi vb.) yapılması. Bu kültür varlıklarına işlev kazandıracak uygulamaların tespit edilmesi.

Katılımcı Listesi

Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı
1 Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU	Mimar Sinan Üniversitesi	Oturum Başkanı
2 Serkan DOĞRU	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZA)	Birim Başkanı - Moderatör
3 Şerife ÖZTÜRK	Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı (KUZA)	Uzman - Raportör
4 Adem TAHTACI	TÜRSAB	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Katılımcı Listesi			
	Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı
5	Adem YILMAZ	Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	
6	Adil YILDIZ	MİM Medya A.Ş. (Milliyet Gazetesi)	
7	Ahmet ÇOBANOĞLU	SKAL Temsilcisi	
8	Alaattin KARACA	Dağcılık Federasyonu	Başkan
9	Ali YILMAZ	TÜROFED-(Antik Otel)	
10	Aydan YILDIRIM	Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Şube Müdürü
11	Ayhan ÖZHAN	Gençlik Merkezi	Müdür Vekili
12	Ayşe Serpil YILDIZ	Yıldız TV	
13	Cem Levent YÜCEL	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	
14	Cemalettin KAYA	Sinop Tarih Araştırmaları Vakfı	Başkan
15	Davut DÜZGÜN	Durağan Kaymakamlığı	Kaymakam
16	Elif KULİ	Avrupa Kültür Derneği	
17	7Emrah ÖRNEK	-	
18	Emre YILDIZ	NP Tour	
19	Erhan ÖRNEK	-	
20	Ersan ÇETİN	Sinop Dağcılık Derneği	İl Temsilcisi
21	Fahri BOSTAN	Turizm Derneği	Başkan
22	Fatma KARAHAN	Orman ve Su İşleri Bakanlığı	10. Bölge Müdürü
23	Hikmet TOSUN	Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Müdürü
24	Hüseyin VURAL	Sinop Müze Müdürlüğü	Müze Müdürü
25	Hüsnü GÜMÜŞ	Sinop Alan Yönetimi	Başkan
26	İfakat BAK	-	
27	Musa YILMAZ	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	
28	Mustafa Kemal KARATATAR	Çankırı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Müdürü
29	Mustafa KORKMAZ	IMPPO Ltd. Şti (International Medya)	
30	Mustafa TIRAŞ	İl Özel İdaresi	
31	Mustafa TURAÇ	Sinop İl Özel İdaresi	Kültür ve Sosyal İş. Şube Md.
32	Nezih YILDIRIM	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Daire Başkanı
33	Prof. Dr. Emin KURU	Gazi Üniversitesi	Öğretim Üyesi
34	Prof. Dr. Melih GÖRGÜN	Mimar Sinan Üniversitesi	Öğretim Üyesi
35	Salih KALKAN	Türkeli Kaymakamlığı	Kaymakam
36	Sıtkı LEVEND	Rota Denizcilik Tur ve Dış Ticaret A.Ş.	
37	Suat YILDIZ	Ayancık Kaymakamlığı	Kaymakam
38	Şengül KANAL	Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Müdür Yardımcısı
39	Tunahan SARITAŞLI	Samsun Hamptonby Hilton	
40	Ümit AYDIN	AB Proje Koordinasyon Merkezi	
41	Volkan GÜNEY	FiyordTour	
42	Yaşar TARAKÇI	Sinop Üniversitesi MYO.	Öğretim Üyesi
43	Yrd. Doç. Dr. Alpay TIRIL	Sinop Üniv. Turizm İşl. Otelcilik Y.O.	Öğretim Üyesi
44	Yrd. Doç. Dr. Metin ÇELİK	Zirve Üniversitesi	Öğretim Üyesi
45	Yrd. Doç. Dr. Özlem ALTINÖZ	Sinop Üniv. Turizm İşl. Otelcilik Y.O.	Öğretim Üyesi
46	Ziver KAPLAN	Kastamonu İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Müdürü

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

3.4. Eğitim ve Sağlık Grubu Sonuç Bildirgesi

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Recep BİRCAN

Moderatör : Emine Merve TOPÇUOĞLU

Raportör : Seniha ÇETİNEL

Öne Çıkan Hususlar

- 1 Genel eğitim istatistikleri yönünden Sinop, TR82 ve Türkiye ortalamasından iyi durumda olmakla birlikte çok öne çıkan bir problem bulunmamaktadır.
- 2 Hayat boyu öğrenme ve mesleki eğitim faaliyetleri artırılabilir. Aynı zamanda faaliyetler içinde fizikî mekânın sağlanması gerekmektedir.
- 3 Meslekî eğitimde okul terk etme oranları yüksektir. Bu oran Sinop'ta %17 iken Türkiye'de %6'dır. Okul terkleri; erken evlilik, arkadaş ortamı, öğretmenlerle anlaşamama, rehber öğretmen eksikliği, gelir düzeyinin düşük olması, aile yaşantısı gibi nedenlerden dolayı olmaktadır.
- 4 Artacak olan ortaöğretim, yükseköğretim ve fakülte sayısına paralel olarak kamuya ait yurt yapılmasının teşvik edilmesi gerekmektedir.
- 5 Nüfusun azalmasından dolayı köy ve ilçe merkezlerinde dört tane YİBO kapatıldı. YİBO binaları ise şuan atıl durumdadır. Kurumların ve Sinop'un ihtiyaçları göz önüne alınarak binaların etkin kullanımları sağlanmalıdır. Ayrıca Sinop'ta bulunan ve kullanılmayan kamu binalarının ve arsalarının envanterinin çıkarılması önerilmektedir. Örneğin mültecilere barınak, meslekî eğitim için kullanmak, askerî maksatlarla veya huzurevi olarak kullanılabilir. Özellikle yaşlı bakım evleri veya sanatoryum olarak başarılı bir proje olursa, ulusala da yaygınlaştırılabilir.
- 6 Nükleer Enerji Santrali'nin kurulum ve operasyon sürecinde ihtiyaç duyulacak istihdamın sayısı ve niteliği hakkında planlama yapılması, eğer mevcut bilgi varsa bunun kurumlarla paylaşılması gerekmektedir (Sanayi ve Enerji grubu ile istişare edilmelidir).
- 7 Mevsimlik işçi olarak çalışan ailelerin çocukları, okul zamanında aileleri ile birlikte çalışmak için bulundukları yerleri terk etmektedirler. Bu durum çocukların okula devamlılıklarını olumsuz yönde etkilemektedir. Çocukların okula devamlarının artırılması için nüfus kayıt sistemine bakılmaksızın geçici göç ettikleri yerlerde de eğitim imkânından yararlanmalarının sağlanması, okullaşma oranını arttıracaktır.
- 8 Nükleer enerji santralinde çalışacak personelin şimdiden eğitimine başlanması gerekmektedir. Mersin Akkuyu nükleer santrali için şuan Rusya'da birçok kişiye özel eğitimler verilmektedir. Antalya ve Mersin Üniversitesi ve bölgede bulunan kurumlar nükleer konusuyla ilgili bir dizi araştırma yapmaktadır. Bu çalışmaların incelenmesi için yerinde ziyaret yapılabilir.
- 9 Sivil savunma ve nükleer enerji hakkında bilinçlendirme faaliyetleri yapılmalı ve millî eğitim müfredatına seçmeli ders olarak konulmalıdır.
- 10 Medya araçlarının bireyler üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri bulunmaktadır. Bu etkiler çocuklara rol model olabilecek şekilde kurgulanmış dizi ve televizyon serileriyle birlikte olumlu hâle çevrilebilir. Aynı zamanda Sinop'ta bulunan gençlerin sosyal aktivite imkânlarının az olması da sorunlardan bir diğeridir. Gençlerin vakit geçirebileceği sinema ve tiyatro salonlarının ve aktivitelerinin oluşturulması gerekmektedir.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Öne Çıkan Hususlar

11	Sinop Türkiye'nin 40+ ve 65+ yaş gruplarında en yaşlı il olmasından dolayı kardiyovasküler ve solunum hastalıklar yoğun olarak görülmektedir. Fakat gerekli altyapı olmadığı için il dışına sevk edilmektedir. Bu yüzden bu bölümler için anjiyografi ve kardiyografi ünitelerinin ile kazandırılması gerekmektedir.
12	Onkoloji vaka bakımından ilk sıradadır. Onkoloji hizmeti verme konusunda basamak basamak bir planlama yapılmalıdır. İlk olarak onkoloji hizmet birimi kurulmalı, en az beş yataklı olmalıdır. Palyatif bakım merkezi ve gama kamera birimi öncelikli olarak planlanmalıdır.
13	Yaşlı nüfusun çok olmasından dolayı yaşlı bakım hizmetlerinin ve geriatri dalına dair çalışmaların ve altyapının tamamlanması gerekmektedir. Özellikle evde bakım hizmetleri için yaşlı hasta teknikleri istihdam edilmesi gerekmektedir. Ayrıca evde bakımın yetersiz veya mümkün olmadığı durumlarda kurum bakımının sağlanması gerekmektedir. Yaşlılara hem evde hem de kurumda sürekli bakım hizmetlerinin verilmesi için personel nitelik ve niceliğinin artırılması gerekmektedir. Bunun için Meslek liselerinde yaşlı bakımına yönelik bölümler açılabilir.
14	Nükleer enerji santrali kurulma ve operasyon sürecinde Sinop nüfusunun artması beklenmektedir. Nüfusun artışına doğru orantılı olarak sağlık ve hastane ihtiyacı olacaktır. Sinop'ta yüz bin kişi başına düşen yatak sayısında Türkiye ortalamasına yakın olsa da nitelikli yatak sayısı artırılmalıdır.
15	Sinop merkezde, evde yaşlıların öz bakımına dair pilot bir proje başlatılmıştır. 15 yaşlıya bu hizmet verilmektedir. İlçelerde ve hatta köylere yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.
16	Sinop Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün kurumları kapsamında bulunan çocukların düzenli olarak psikolojik destek almaları gerekmektedir. Bu yüzden ilimizde ergen psikiyatri ve çocuk ruh sağlığı bölümüne ihtiyaç duyulmaktadır.
17	İlimizde şimdiye kadar huzurevi bulunmamaktaydı. Şuan Sinop merkez 80 yataklı, Boyabat ilçesinde 60 yataklı olmak üzere iki adet huzurevi inşaatı vardır. İki yıl içerisinde huzurevlerinin hizmete girmesi beklenmektedir.
18	Sinop engelli veri tabanı oluşturulması projesi bulunmaktadır. Projenin Millî Eğitim ve Sağlık İl Müdürlüğü ile yapılması planlanmaktadır. Bu projenin amacı, engellilerin köy köy ve hane hane tespit edilerek haritalandırılması ve bu haritada önleyici ve koruyucu tedbirlerin alınmasıdır.
19	Mağdur çocukların; kolluk kuvvetleri, adli merciler ve sağlık kurumları tarafından ayrı ayrı değerlendirilmesi ve bu süreçte yaşadıklarını defalarca dile getirmek zorunda bırakılması, gizliliğin yeterince sağlanamaması, ilgili kurumlarda çocukla görüşme yapanların; çocuğun ruhi durumunu gözeterek görüşme yapabilecek yeterlilikte eğitime sahip olmaması hâlinde, çocuğun uğradığı travma şiddetlenmektedir. Oluşturulan bir merkezde ve ifade alma işleminin tek seferde gerçekleştirilmesini temin etmek üzere; Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastaneler/kurumlar bünyesinde Çocuk İzlem Merkezlerinin (ÇİM) kurulması ve bu merkezlerin işleyişinin Sağlık Bakanlığı'na koordine edilmesi gerekli görülmektedir.
20	Üniversiteye daha fazla akademisyen çekilmesi için "özlük haklarının" iyileştirilmesi
21	Kampüs alanının genişletilmesi
22	Üniversite'nin gelişimine katkı yapmak için "sivil yapılanma"

Karar Verilen (Öne Çıkan) Proje Fikirleri		
	Projenin Adı	Sorumlu Kurumlar
1	Sinop hastanelerinin fizikî altyapı (özellikle kardiyovasküler, anjiyografi ve radyoloji) ve personel olarak geliştirilmesi; artacak olan nüfusun ihtiyaçlarını ortaya koyan analizler yapılması	1- Sağlık Bakanlığı 2- Kalkınma Bakanlığı 3- Enerji Bakanlığı 4- Maliye Bakanlığı
2	Yaşlılara hem evde hem de kurumda sürekli bakım hizmetlerinin verilmesi için personel (tüm hastane personeli dâhil olmak üzere) nitelik ve niceliğinin artırılması, bunun için meslek liselerinde ve meslek yüksekokullarında yaşlı bakımına yönelik bölümler açılması	1- Sağlık Bakanlığı 2- Millî Eğitim Bakanlığı 3- Sinop Üniversitesi 4- Devlet Personel Daire Başkanlığı 5- Sinop Belediyesi
3	Yaşlı, engelli vatandaşlarımız ve çocuklar için ağız ve diş sağlığı konusunda gezici desteklerin verilmesi.	1- Kamu Hastaneleri Birliği 2- Sağlık Bakanlığı 3- İl Millî Eğitim Müdürlüğü
4	Özellikle yaşlı ve engelli vatandaşların hastaneye taşınması (hasta nakil araçlarının ve özel bir çağrı merkezinin kurulması)	1- Sosyal Yardımlaşma Vakfı 2- Sağlık İl Müdürlüğü 3- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 4- Yerel Yönetimler
5	Halk sağlığı laboratuvarının nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi	1- Yerel Yönetimler 2- Sağlık Bakanlığı 3- Halk Sağlığı Kurumu
6	Kanser taramalarının Sinop ilinde % 70'e çıkarılması	1- İl Sağlık Müdürlüğü 2- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 3- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
7	İlin kimyasal, nükleer ve biyolojik epidemik hazırlık planı	1- Sinop Valiliği 2- Sinop İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü 3- Yerel Yönetimlerdeki Tüm Kurumlar
8	Nükleer Santralde tıbbî alanda kullanılabilecek ürünlerin üretilmesi (Radyofarmasotik)	1- İlgili işletme
9	Toplum ve ruh sağlığı merkezlerinin kurulması	1- Sağlık Bakanlığı 2- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
10	Acil hava istasyonu, hava ambulansının konulması	1- Sağlık Bakanlığı
11	Okul devamsızlığı konusundaki sebeplerin ortaya konulması (mevsimlik işçilik, erken evlenme...) ve önlenmesi konusunda rehberlik çalışmaları yapılması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
12	Yönlendirme, okul ve rehberlik, meslek seçimine yönelik öğrencilerin ilgi ve becerilerine göre bilinçlendirme faaliyetlerinin yapılması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 3- İŞKUR Sinop İl Müdürlüğü 4- Sinop Ticaret ve Sanayi Odası 5- KOSGEB Sinop Hizmet Merkezi Müdürlüğü 6- Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
13	HBÖ Programları için uygun binaların veya odaların tedarik edilmesi, ekipmanların iyileştirilmesi	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Kamu Kurumları 3- Sivil Toplum Kuruluşları
14	Mesleki eğitim alanında (nükleer düşünülerek) ihtiyaç analizi yapılması, sektörün ihtiyacı olan insan kaynağının sağlanması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 3- İŞKUR Sinop İl Müdürlüğü 4- Sinop Ticaret ve Sanayi Odası 5- KOSGEB Sinop Hizmet Merkezi Müdürlüğü

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Karar Verilen (Öne Çıkan) Proje Fikirleri		
Projenin Adı	Sorumlu Kurumlar	
15 Öğrencilerin ders içi ve ders dışı zamanlarında, zihin ve bedenlerini geliştirecekleri ortamların sağlanması (sosyal ve sportif etkinliklerin yapılabileceği fizikî mekânlar)	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Yerel Yönetimler 3- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 4- İl Özel İdaresi	
16 Sivil savunma ve nükleer enerji hakkında bilinçlendirme faaliyetleri yapılmalı ve millî eğitim müfredatına seçmeli ders olarak konulması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Sinop İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü	
17 Artacak olan ortaöğretim, yüksekokul ve fakülte sayısına paralel olarak kamuya ait yurt yapılmasının teşvik edilmesi	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü (YURTKUR)	
18 Sinop'ta bulunan ve kullanılmayan binaların ve arsaların envanterinin çıkarılması (YİBO...)	1- Sinop Belediyesi 2- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 3- İlgili kurumlar	
19 Sinop'taki kurumlar ile Antalya ve Mersin Üniversitesi ve bölgede bulunan diğer kurumlar ile 112 ve diğer kurumlar da dâhil edilerek tecrübe paylaşılması ve işbirliği imkânının sağlanması	1- Sinop Üniversitesi 2- Yerel yönetimler 3- İl Müdürlükleri 4- Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı	
20 Ergen psikiyatri ve çocuk ruh sağlığı bölümünün kurulması (ÇİDEM örneği)	1- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 2- Sağlık Bakanlığı 3- Kamu Hastaneleri Genel Sekreterliği	
21 Sinop engelli veri tabanı oluşturulması projesi	1- Sağlık İl Müdürlüğü 2- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 3- Halk Sağlığı İl Müdürlüğü 4- Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği 5- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	
22 Çocuk İzlem Merkezlerinin (ÇİM) kurulması	1- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 2- Sağlık Bakanlığı 3- İl Millî Eğitim Müdürlüğü	
23 Meslekî ve teknik eğitimin tanıtımı ve yönlendirme faaliyetleri	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- İŞKUR Sinop İl Müdürlüğü 3- Sinop Ticaret ve Sanayi Odası 4- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Katılımcı Listesi			
	Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı
1	Prof. Dr. Recep BİRCAN	Sinop Üniversitesi	Rektör – Oturum Başkanı
2	Emine Merve TOPÇUOĞLU	KUZKA	Uzman - Moderatör
3	Seniha ÇETİNEL	KUZKA	Uzman - Raportör
4	Ayşe KESKİN	Halk Eğitim ve Akşam Sanat Okulu	Müdür
5	Bahattin ERDEM	Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu	Müdür
6	Doç. Nejat DEMİRCAN	Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi	
7	Dr. Arzu ESER	Halk Sağlığı Müdürlüğü	
8	Dr. Fatih GÖKSEL		
9	Dr. Ülgen GÜLLÜ	İl Sağlık Müdürlüğü	Şube Müdürü
10	Ekrem YAMAN	Sinop Valiliği	Vali Yardımcısı
11	Engin BAYRA	Anadolu Öğretmen Lisesi	Müdür Yardımcısı
12	Erkal BOZ	Sinop Kamu Hastaneleri Birliği	
13	Gökhan KAYAÇAL	Sinop Yurt Müdürlüğü	
14	Haluk ÖZTÜRK	Endüstri Meslek Lisesi	Müdür Başyardımcısı
15	Hasan KÖKÇELİK	Atatürk Anadolu Lisesi	Müdür
16	Kandemir ÇORAPCI	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	
17	Kemal BENLİ	AB Proje Koordinasyon Merkezi	
18	Mehmet Emin AKKURT	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Müdür
19	Melih KELEŞ	Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	İl Müdür Vekili
20	Metin ŞEKER	İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Müdür Yardımcısı V.
21	Mustafa Necati ÇOLAK	Kamu Hastaneleri Birliği	Genel Sekreter
22	Özcan BULUT	Kamu Hastaneleri Birliği	
23	Prof. Dr. Sedat DEMİRCAN	Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi	
24	Uz. Dr. Tolga BAŞ	İl Sağlık Müdürlüğü	İl Müdürü
25	Yrd. Doç. Dr. Aytekin DEMİRCİOĞLU	Sinop Üniversitesi	
26	Yrd. Doç. Dr. Hasan GÜLERYÜZ	Sinop Üniversitesi	
27	Yrd. Doç. Dr. Hüseyin EŞ	Sinop Üniversitesi Eğitim Fakültesi	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

3.5. Tarım ve Hayvancılık Grubu Sonuç Bildirgesi

Oturum Başkanı : Prof. Dr. Osman SAMSUN

Moderatör : Osman UCAEL

Raportör : Halil İbrahim KIRLI

Öne Çıkan Hususlar

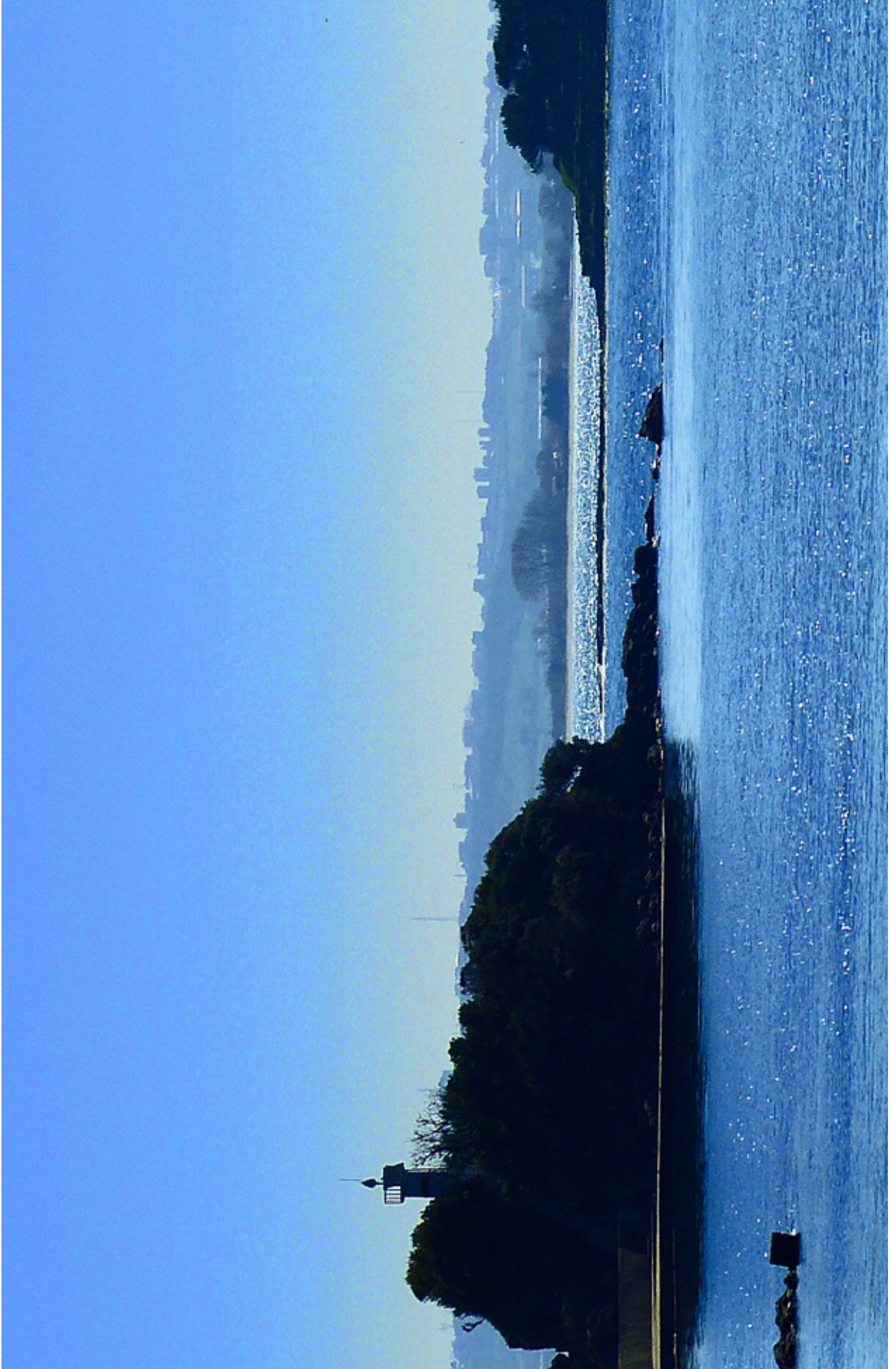
- 1 Hayvancılıkta en iyi kazanç küçükbaş hayvan ve arıcılıktan kazanılıyor. Özellikle kısıtlı tarım alanlarının bulunduğu yerde koyunculuk öne çıkmaktadır.
- 2 Tarımda çalışan nüfusumuz hâlâ fazladır. Dolayısı ile göç yaşanmalı, ancak, geride kalan işletmeler desteklenmelidir.
- 3 Su ürünleri ile ilgili olarak yapılan denetimlerde bu sektöre ilişkin olarak ortaya çıkan en büyük problem çalışanların eğitimsiz olmasıdır.
- 4 Sinop'ta Karayaka koyununun cüssesi biraz daha küçük, bu yüzden ırk ıslah edilmelidir.
- 5 Balık Hâli veya toptan satış merkezi yapılmalıdır. Böylece âdil pazarlama sağlanacak ve ürün kalitesi korunacaktır.
- 6 Vatandaş, sertifikalı tohum kullanmak istemekte, ancak destek alamadığı için kendi ürettiği tohumu kullanmaktadır.
- 7 Karadeniz'de hidrojen sülfürden dolayı deniz dibinin % 90'lık bölümünde hayat yoktur.
- 8 Her yere aynı yasa uygulanmamalı, farklı bölgelere farklı sektörel politikalar uygulanmalıdır.
- 9 Arazilerin parçalı olması ve mülkiyet durumundan dolayı toprağı eken-biçen destek alamamaktadır.
- 10 Kırsalda ekonomik faaliyetlerin çeşitliliği yetersizdir.Ürün çeşitliliğine ihtiyaç duyulmaktadır.
- 11 Sinop'unkestane balı konusunda marka olmaya aday bir şehir olması sebebiyle kestane dikimi gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- 12 Tarım arazileri yerleşim yerlerine dönüşmekte ve zaten az olan tarım arazileri hızla azalmaktadır.
- 13 Doğadan toplama ve organik tarım Sinop'ta önemli potansiyeli olan sektörlerdendir.
- 14 Arazi toplulaştırılması mutlaka yapılmalıdır.Aksi takdirde tam anlamıyla verimlilik sağlanamayacaktır.
- 15 Sinop'a özgü arı ırkları muhafaza edilmelidir.Dışarıdan getirilen arılar bölgeye uyum sağlayamayabilirler.
- 16 Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık için yem maliyetleri düşürülmeli ve ıslah edilmiş ırk kullanılmalıdır.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Karar Verilen (Öne Çıkan) Proje Fikirleri		
Projenin Adı	Projenin Kısa Tanımı	
1 Kırsala Geri Göç Projesi	Kırsal bölgeden kentsel alanlara göç eden genç ve dinamik nüfusun geri getirilmesine yönelik makro proje/projeler hayata geçirilmelidir. Böylece tarımsal faaliyet için gerekli olan nüfus yapısı sağlanmış olacaktır.	
2 Et Entegre ve Süt İşleme Endüstrisinin Geliştirilmesi	Özellikle süt ve süt ürünlerine ekonomik değer kazandırılması yönünde planlı organizasyonlar ve projeler üretilmelidir. İlimize entegre bir kesimhane kurulması da bu alanda önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu tür tesisler için Sinop'un IPARD kapsamına alınarak AB kaynaklı kırsal kalkınma hibelerinden yararlanmasının önündeki engeller kaldırılmalıdır.	
3 Arazi Toplulaştırma Projeleri	İlimizde hayvancılık işletmelerinin tamamına yakını küçük işletme sınıfındadır. Kooperatifleşme teşvik edilmeli ve orta ve büyük işletme düzeyindeki girişimler desteklenmelidir. Arazi toplulaştırma projeleri de işletme büyüklüklerini artıracak önemli bir faktördür.	
4 Irk Islah Projeleri	İlimizde hayvan ırklarının verimliliği genel olarak düşüktür. Bu konuda bakanlık ve il müdürlüğü düzeyinde birtakım ıslah faaliyetlere yürütülmektedir. Bu çalışmalar, ulaşımın güç olduğu ilçe ve köylerimize etkin düzeyde ulaştırılamamaktadır. Bu sebeple dezavantajlı durumda olan bölgelerimiz için hayvancılık ıslah projeleri hazırlanmalı, yürütülmeli ve sonuçları değerlendirilmelidir.	
5 Soğuk Zincirin Korunması	Balık hâlinin yapımı	
6 Gençlere Balık Tanıtma ve Sevdirmeye Projesi	Türkiye'deki balık tüketiminin dünya ortalaması üzerine çıkmasını sağlamak için okul öncesi, ilköğretim ve ortaokul öğrencilerinin balık tüketimini teşvik etmek üzere tanıtım faaliyetleri	
7 Ağımı Koruyorum	Balık ağlarına zarar veren yunusların teknolojik cihazlarla ağa yaklaşmasının önlenmesini sağlamak amacıyla balıkçı teknelerine makine-ekipman alım desteği	
8 Sütün Ekonomik Değerinin Korunması	Hızlı bozulan süt ürünlerinin korunması amacıyla soğutma tanklarının ve süt işleme tesislerinin yapım işleri	
9 Organik Süt Üretimi	Organik büyükbaş ve küçükbaş sütünün üretilmesinin sağlanması	
10 Arıcılığın Geliştirilmesi	Esas işi arıcılık olanların sayısının artırılması, bal dışı arıcılık ürünlerinin üretilmesi	
11 Her Yer Ağaç	Engebeli arazi yapısının olması sebebiyle bozuk orman alanlarına özel ağaçlandırmaya çalışmasının yapılması	
12 Doğadan Toplama Ürünlerinin Değerlendirilmesi	Talûr ürünlerin (defne, orman meyveleri, mantar, kestane vb.) depolanması ve işlenmesi için gerekli tesislerin yapılması	
13 Köy Restorasyonu	Eski veya terk edilmiş köy evlerinin restorasyonu ve turizm amaçlı kullanılması	
14 Organik Ürünler Pazarı	Sinop'un toplama veya üretilen organik ürünlerinin pazarlanabilmesi için pazar kurulumu, sertifikalandırma ve denetim faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	
15 Küçük Arazilerin Değerlendirilmesi	Küçük ve parçalı arazi sahiplerinin örtü altı üretime yönlendirilmesi ve desteklenmesi	
16 Ortak Akıl Projesi	Karadeniz'de hidrojen sülfür baskısının azaltılması için Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerle ortak akıl oluşturulması	
17 Kestane Ormanları	Kestane ormanlarının oluşturulması ve mevcut ormanlardaki kestane ağacı dal kanserinin araştırılması ve iyileştirilmesi	
18 Organik Tarım Potansiyelinin Tespiti	Sinop ilinde doğadan toplama ile birlikte organik tarım potansiyelinin tespiti	
19 Kestane Balının Markalaşması	Kestane balının üretimini artırılması, Sinop'ta bir işleme tesisinin kurulması ve markalaşma faaliyetlerinin yürütülmesi	
20 Sinop Su Ürünleri Merkezi	Sinop'a su ürünleri ihtisas organize sanayi bölgesi kurulması	
21 Ürün Deseni Oluşturma Projesi	Boyabat Kurusaray Göleti sulama sahasında sulu tarımın yaygınlaştırılması, sürdürülebilir ürün deseni oluşturulması	

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Katılımcı Listesi			
	Adı Soyadı	Kurumu	Unvanı
1	Prof. Dr. Osman SAMSUN	Sinop Üniversitesi	Oturum Başkanı
2	Osman UCAEL	KUZKA	Uzman - Moderatör
3	Halil İbrahim KIRLI	KUZKA	Uzman - Raportör
4	Ahmet KÜÇÜKBAŞ		Veteriner Hekim
5	Ali BAYRAK	Birlik Başkanı	
6	Ali KURT	Arı Yetiştiricileri Birliği	Başkan
7	Bahri TEMEL	Erfelek İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Md.	
8	Bekir KOZANOĞLU	DSİ 74. Şube Müdürlüğü	
9	Bekir Yüce TANRIKULU	Durağan İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Md.	
10	Cafer ÖNAL	Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği	Başkan
11	Cahit ÇETİNEL	Sinop Orman İşletme Müdürlüğü	
12	Cemalettin ŞANOĞLU	Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	Başkan
13	Cemil ÖZDEMİR	OR-KOOP	
14	Çetin ŞAHİN	Ziraat Mühendisleri Odası	
15	Doç. Dr. Mehmet Emin ERDEM	Su Ürünleri Fakültesi	
16	Doç. Dr. Mustafa OLFAZ	OMÜ Ziraat Fakültesi	
17	Erol SARAÇOĞULLARI	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	İl Müdürü
18	Faruk ŞANOĞLU	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
19	Hasan EGE	Arı Yetiştiricileri Birliği	
20	İlhan DİNÇ	DSİ 74. Şube Müdürlüğü	
21	İlyas Demir BİLGİLİ	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
22	Kemalettin KUTLU	Sinop Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği	
23	M. Ali URAL	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
24	M. Fatih ŞAHİN	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
25	Mustafa SADIKLAR	Girişimci	
26	Mümin AKIŞKAN	Anadolu Tarım Şirketi	
27	Nejat DEMİRTAŞ	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
28	Oğuz Fatih ERGÜN	Sinop Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği	
29	Orhan ŞANLI	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
30	Ömer TUNCER		Kooperatif Başkanı
31	Prof. Dr. Ahmet GÜLER	OMÜ Ziraat Fakültesi	
32	Recep BATMAZ	Su Ürünleri Üreticileri Birliği	Başkan
33	Refik ÇOBANOĞLU		Kooperatif Başkanı
34	Refik KAYADİBİ	Boyabat Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü	
35	Sami KARAÇAYLI	Saraydüzü Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü	
36	Selçuk YİĞİT	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
37	Sezai AYDIN	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
38	Tülin ERDEM	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
39	Yakup YÜZBAŞI	Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	
40	Yaşar AKSU	DSİ 74. Şube Müdürlüğü	

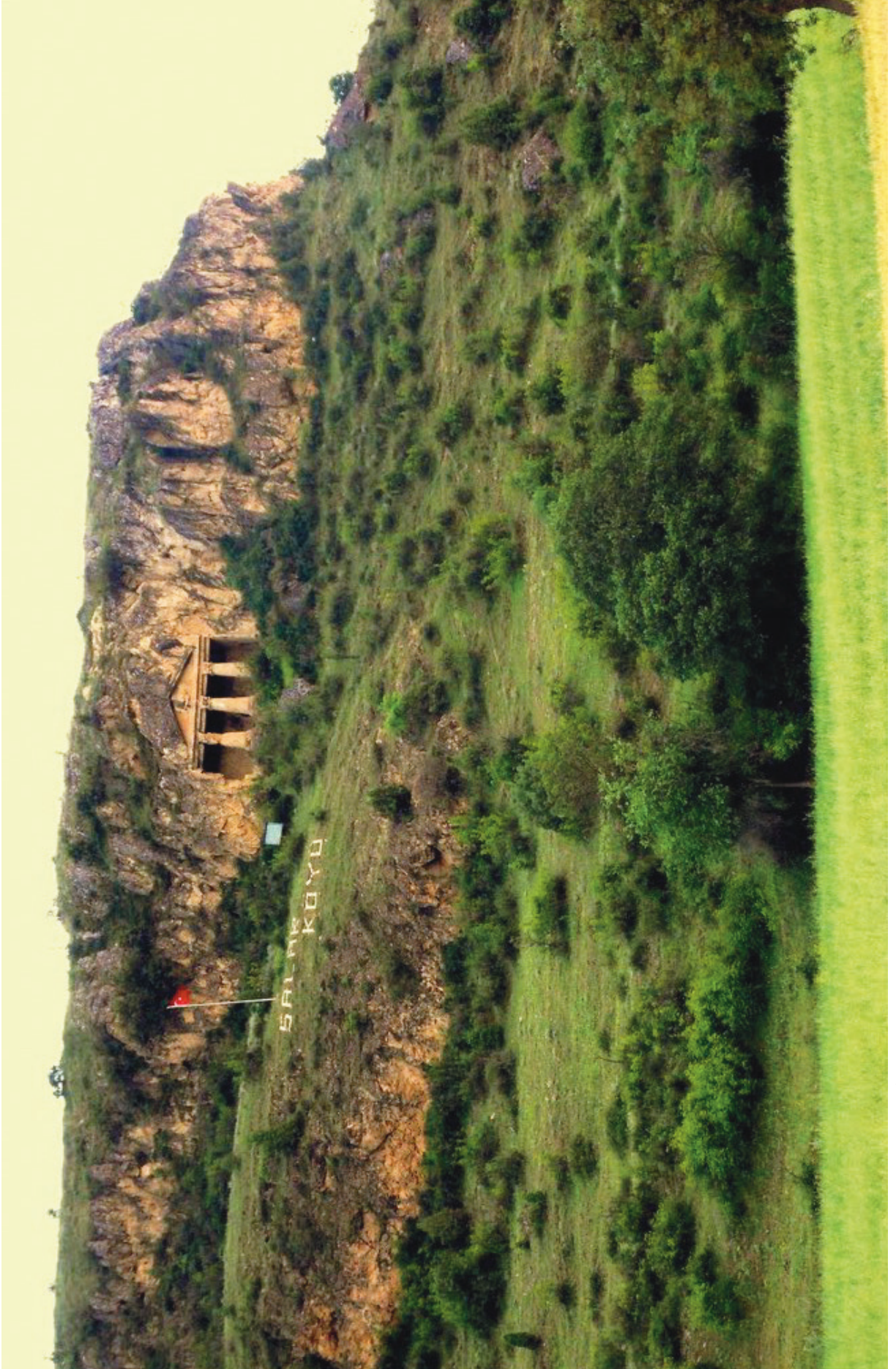
Akliman / SINOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

Balıkçı Teknesi / SİNOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

4

**Grup Başkanlarının
Sonuç Bildirgeleri Hakkında
Değerlendirme Konuşmaları**

Kaya Mezarları / Salar Köyü / Boyabat / SİNOP / Fotoğraf: Cengizhan ERSOY

Tarihi Cezaevi / SİNOP

4.1. Prof.Dr. Recep BİRCAN

Eğitim - Sağlık Grubu Başkanı

Yaklaşık 2 gündür süren ve çok önemli sonuçlar doğuracağına inanılan Sinop I. Kalkınma Çalıştayı'na gösterdiğiniz ilgiden ve verdiğiniz katkıdan dolayı çok teşekkür ediyorum.

Eğitim ve sağlıkla ilgili grupta neler görüşüldü, buna geçmeden önce kısa bir giriş yapmak istiyorum.

Bir ülkeyi tanımlarken kullandığımız kavramlar genellikle; gelişmiş-gelişmemiş, zengin-yoksul, sanayileşmiş-sanayileşmemiş, kalkınmış-kalkınmamış ülke şeklindedir. Ülkelerin bu kategoriden hangisi içerisinde yer alacağı toplumun sosyal ve siyasî yapısı ile ilişkili olsa da, en belirleyici unsurun ekonomik büyüklük olduğu söylenebilir. Zira günümüzde kalkınmış olmanın temel göstergesi ülkedeki kişi başına düşen millî gelirin büyüklüğü olarak görülmektedir. Kalkınmanın temel göstergesi sayılan ekonomik büyüklük bugünün dünyasında teknolojik inovasyon ile yakinen ilişkilidir. Dünyanın en büyük ekonomilerinin ihracat kalemleri incelendiğinde en üst sıralarda teknolojik inovasyona dayalı olarak üretilen ürünlerin yer aldığı görülmektedir.

1960'lı yılların sonuna kadar ekonomik yapısı Türkiye'den daha iyi olmayan Güney Kore'nin bugün ülkemizi çok gerilerde bırakmış olması eğitim sisteminden kaynaklanmaktadır. Ekonomik ve teknolojik gelişmenin ihracata dayanan, ihracatına damga vuran marka ürünlerin üretilmesinin temelinde eğitim sisteminin bu başarıyı sağlayan insan unsurunu yetiştirecek kalitede olmasındandır. Yani eğitim sisteminin bu başarıyı sağlayacak olan insan unsurunu yetiştirecek kalitede olmasındandır. Güney Kore eğitim hayatında 60'lı yılların ortasından itibaren çok önemli değişiklikler, düzenlemeler yaparak bugünkü sonuca ulaşmıştır.

AB genelinde GSMH'nin % 5,5'i eğitime ayrılırken, Türkiye'de GSMH'nin % 3,5'i ayrılmaktadır. Gerçekten son senelerde eğitime, sağlığa çok önemli miktarda para ayrılıyor. Öğrenci başına Avrupa ülkelerinde yılda 6 bin dolar harcama yapılırken Türkiye'de bu meblağ 700 doların altındadır. Kısaca insan kaynaklarına yapılan yatırı-

rim hususunda AB ülkeleri Türkiye’den 10 kat fazla tahsisat ayırmaktadır. 1950’li yılların başında rahmetli Prof. Dr. Mümtaz TURAN Hocanın “Türkiye’nin esas ihtiyacının, birinci sınıf iyi eğitilmiş insanlar olduğunu, sistemin ilköğretim seferberliğinden önce bu nitelikte insan yetiştirmeye yönlendirilmesi gerektiği”ni kaydeden makaleleri vardı.

Türkiye’nin bugünkü eğitim sistemiyle, eğitim kalitesiyle kıyasıya yürütülen küresel rekabet ortamında ön sıralara yükselmesi mümkün görülmemektedir. En değerli hazinemiz olduğunda hemen hemen herkesin hemfikir olduğu genç nüfusu iyi eğitemediğimizden verimli kullanamıyoruz. Milletlerarası öğrenci değerlendirme programı tarafından 2013 yılında açıklanan, ama 2009 yılında yapılmış test sonuçları var. 64 ülkede eğitimcilerin çoğu bunu biliyor. 15 yaş grubu öğrencileri arasında bir çalışma yapılmış. Bu çalışmada amaç temel eğitimi bitiren bu yaş grubunun topluma katılabilmesi için temel bilgi ve becerilere ne derece sahip olduğudur. Test sonuçlarına baktığımızda, Türkiye matematikte 44., okuma anlamada 42., fende de 44. sıralara çıkmıştır.

Kısaca eğitimle ilgili bu konulara değindikten sonra 1,5 gün boyunca arkadaşlarımızla eğitim ve sağlık grubunda neler görüşüldü, bunlara değindikten sonra projelerle ilgili bilgiler sunacağım.

Öne çıkan konular arasında, genel eğitim istatistikleri yönünden Sinop’un, TR82 Bölgesi ve Türkiye ortalamasından daha iyi durumda olduğu ifade edildi. Hayat boyu öğrenme, meslekî eğitim faaliyetlerinin Sinop’ta artırılması gerektiği, ancak bununla ilgili fizikî mekânların da artarak devam etmesi yönünde fikirler ileri sürüldü. Meslekî eğitimde okul terk etme oranının yüksek olduğu, bunun önlenmesi için tedbirler alınması gerektiği, yine fakülte, yüksekokul ve ortaöğretimde artan sayıya paralel olarak Kredi ve Yurtlar Kurumu’nun yurt yapması gerektiği hususları görüşüldü. İlimizde maalesef nüfus azalması var, göç veren illerden birisiyiz. Buna bağlı olarak 4 tane YBO’nun kapatıldığı belirtildi.

Nükleer Enerji Santralinin kurulması ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek ihtiyaçlara değinildi.

İlimizde hâlâ mevsimlik işçi olarak çalışan çocuklarımız var. Anne ve babaya bağlı olarak çocukların eğitiminin aksaması bölgeler arasında mevsimlik göçler sebebiyle oluyor.

Nükleer santralde çalışacak personelin şimdiden eğitilmesi gerekir. Kimler ne kadar çalışacak, bu konuda bir bilgi eksikliği mevcut. Kaliteli, vasıflı-vasıfsız işçi olarak kaç kişiye ne kadar ihtiyaç vardır? Bu konuda bilgimiz yoktur. Bu konuda yetkililerimizin Sinop’a bilgiyi vermesi gerektiği ve il müdürlerimiz, planlamacılarımız tarafından bu konuda verilen bilgiye göre planlama yapılması gerektiği söylenildi.

Sivil Savunma ve nükleer enerji hakkında bilgilendirme, bilinçlendirme faaliyetleri yapılmalıdır. Bu konu Millî Eğitimde seçmeli ders olarak müfredata konmalıdır.

Sinop’ta bulunan gençlerin sosyal aktivite imkânlarının azalması ve bununla ilgili özel kuruluşların az olması sebebiyle tiyatro, sinema gibi salonların ve gençlerimizin ders dışı zamanlarını değerlendirebilecek ve topluma faydalı insanlar olarak yetiştirilmesini sağlayacak faaliyetlerin içerisinde olunması gerektiği görüşüldü.

İl Koordinasyon Kurulu Toplantısında da görüşülen Sinop iline anjiyografi ve kardiyografi ünitesinin kazandırılması hususu nüfusunu azlığından dolayı şimdilik Sinop için mümkün görülüyor.

Nüfusumuz hızla yaşılanıyor. Onkoloji vakalarının arttığından bahsedildi. Bununla ilgili çalışmalar yapılması gerektiği, yaşlı nüfusun çok olmasından dolayı evde yaşlı bakımı ve geriatri dalında çalışmaların yapılması gerektiği ifade edildi. Üniversite olarak meslek yüksekokullarında yaşlı bakım programları ko-yabileceğimizi ifade ettik.

Yine nükleer enerji santralleri kurulması ve operasyonu sırasında Sinop nüfusunun artacağı, bununla ilgili olarak da sağlık hizmetleri ve okulların, sınıfların ihtiyacının artacağı ifade edildi. Evde yaşlılarımızın öz bakımına dair bir pilot uygulamanın Sinop'ta yapılması gerektiği ifade edildi. Kimsesi olmayan bir kişinin evindeki günlük ihtiyaçlarının karşılanması şeklinde yaşlıların öz bakımının Sinop Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından bir proje kapsamında yapıldığı, bakımı yapılan kimsesiz sayısının şimdilik sınırlı tutulduğu, bunun ileriki dönemlerde ilçe ve köylere kadar yaygınlaştırılmasının hedeflendiği belirtildi.

Sinop Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün bünyesindeki kurumlarda bulunan çocukların psikolojik destek almaları konusu görüşüldü.

İlimizde şimdiye kadar huzurevi hizmeti sunulamadı. Dolayısıyla en kısa zamanda huzurevlerinin inşaatının yapılması gerektiği ve Sinop Merkezinde ve Boyabat ilçesinde bu konuda çalışmaların olduğu ifade edildi.

Sinop'ta engelli vatandaşlarımız ile ilgili bir veri tabanının olmadığı, bununla ilgili bir projenin yapılması gerektiği söylendi.

Zaman zaman çeşitli ortamlarda üniversitemizle ilgili bilgiler verirken üniversitelerimizde, bilhassa Anadolu üniversitelerinde, akademisyen bulmakta zorlandığımızı ifade ettik. Bunun en büyük sebebi asistan olarak başka bir yerde iş bulamayan gençlerin üniversitelere girmesi ve dolayısıyla da akademisyen kalitesinin her bakımdan düştüğünü belirtiyoruz. Bu konunun da sonuç raporunda olmasını istedik. Bunun için üniversitemize daha fazla akademisyen çekebilmemiz için Sinop merkezindeki ve Sinop Üniversitesindeki akademisyenlerin özlük haklarının iyileştirilmesi gerektiğini vurguladık.

Kampüs alanımız 220 dönüm, çok az. İleriki dönemleri de düşünerek genişletilmesi gerekir.

Yine üniversitenin gelişmesine katkı yapmak üzere bir sivil toplum kuruluşunun kurulması ve bu sivil toplum kuruluşunun da üniversitemizi bizlerle birlikte topluma tanıtması şeklinde bir sivil yapılanmanın gerektiği hususunu sonuç raporuna koyduk.

Bütün bunlardan sonra **proje olarak** öne çıkan hususlar şunlardır:

- Sinop hastanelerinin fizikî alt yapı ve personel olarak geliştirilmesi ve sağlık turizmine entegre edilmesi hususunda bir proje yapılması,
- Yaşlılara hem evde hem de kurumda sürekli bakım hizmetlerinin verilmesi için personelin kalitesinin nicelik ve nitelik yönünden artırılması gerektiği hususunda bir projenin yapılması,
- Yaşlı, engelli vatandaşlarımız ve çocuklar için ağız ve diş sağlığı konusunda gezici desteklerin verilmesi konusunda projenin yapılması,
- Özellikle yaşlı ve engelli vatandaşların hastaneye taşınması için hasta nakil araçlarının ve özel bir çağrı merkezinin kurulmasının ele alınmasının gerektiği,
- Halk Sağlığı Laboratuvarı'nın nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi,
- Kanseri taramalarının Sinop ilinde % 70'lere çıkarılması,
- İlin kimyasal, nükleer ve yorucu epidemiyoloji hazırlık planının hazırlanması,
- Nükleer santralde, tıbbî anlamda kullanılacak ürünlerin üretilmesi

- Toplum ve ruh sağlığı merkezlerinin kurulması,
- Acil hava istasyonu hava ambulansının hizmete sunulması,
- Sinop ilinde öğrencilerimizin okula devamsızlığı her geçen gün artıyor, bu konuda bir önlem alınması yönünde bir projenin yapılması,
- Yönlendirme, okul ve rehberlik ve meslek seçimine yönelik öğrencilerin ilgi ve becerilerine göre bilgilendirmenin yapılması,
- Hayat Boyu Öğrenme, fizikî mekânların ve araçların uygun nitelik ve nicelikte olması,

Bizim üniversitemizin nükleer enerji mühendisliği bölümü var. Bu konuda meslek yüksekokullarında da ön lisans düzeyinde bazı programların konulması için arkadaşlarımız çalışıyorlar.

- Sosyal ve sportif etkinlik olarak öğrencilerin ders içi ve ders dışı zamanlarında zihin ve bedenlerini geliştirecek ortamın sağlanması,
- Halka yönelik olarak sivil savunma ve nükleer enerji hakkında bilgilendirme yapılması,

Japonya’da bir zaman bulunmuştum. Orada günde onlarca deprem olmasına ve herkesin deprem gerçeğini bilmesine rağmen, yerel yönetimler halkı her gün bilgilendiriyorlar. İçinde her türlü eşya mevcut olan bir arabanın arkasına kamyonet gibi bir oda koyup buraya bir kişiyi oturttarak depremin şiddetine göre dışarıdan seyirciler tepkileri görebiliyorlar. İçeride oturan kişi depremin şiddetine göre hangi durumlara düştüğünü gösteriyor. Halkı bilgilendirme olarak, Türkiye’de de bu yapılabilir.

Rahmetli profesör hocamız çocuklar için bu konu ile ilgili bazı filmler yaptırdı.

- Artacak olan ortaöğretim yurtlarının yapılması kamuya ait bir görevdir.
- Sinop’ta bulunan ve hâlen kullanılmayan binaların ve arsaların envanterinin çıkarılması, yani mevcut mekân ve arsaların ekonomik olarak kullanılması,
- Sinop’ta nükleer enerji santrali yapılması öncesinde, Mersin ve civarındaki üniversitelerle işbirliği yapılması konusunda bir projenin yapılması,
- Antalya’da yapılmış olan ilk pilot uygulamanın mahallinde görülmesi için 112 Acil Servisinin gezilmesi,
- Ergen psikiyatri ve ruh sağlığı bölümünün kurulması,

Bunu Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü üstlenecektir.

- Çocuk izlem merkezlerinin (ÇİDEM) kurulması,
- Meslekî ve teknik eğitimin tanıtımı ve yönlendirme faaliyetlerinin yapılması konusunda 23 tane projenin hazırlanması Eğitim ve Sağlık Grubunda ön plana çıkmıştır.

4.2. Prof.Dr. Yüksel ARDALI

Kentleşme, Altyapı ve Denizyolları

Grubu Başkanı

Sayın Rektörümün söylediği gibi 1,5 gündür gerçekten Çalıştay arkadaşlarımla birlikte çok hummalı bir şekilde çalıştık. Katkılarından dolayı onlara teşekkür ediyorum.

Hep şunu söylüyorum: İki gün kendimi Sinoplu hissettim. Samsunluyum, ama kendimi Sinoplu hissettim, o duyguyu yaşadım.

Burada neler güzel olmalı, neler iyi olmalı diye açıkçası sürekli düşündüm ve bundan sonra da buranın bende çok etkisi olacağını söyleyebilirim. Ayrıca, Koka'dan olan bana destek veren arkadaşlarıma da çok teşekkür ediyorum, çok profesyonelce bana katkıda bulundular. Teşekkür ederim.

Biz, neyi konuştuk? Kentleşme ve Altyapı sektörlerinin ilinizdeki son durumu, sorunları, gelecek 10 yıl için planlanan hazırlıklar ve öngörüler ve nükleer santralin bu sektörlerle etkileri konuşuldu.

Sinop, çocukluğumdan, gençliğimden hatırladığım kadarıyla güzel bir şehir. Bu sabah kahvaltı ederken şöyle bir kıyıyı gördüm. Kenardan, köşeden bile çok güzel gözüküyordu. Gerçekten çok güzel bir il, çok şanslısınız.

Kalkınma konusundaki görüşlere katılmıyorum. Biraz kökenimden olabilir. Sayın Valim artık sürdürülebilir kalkınmadan bahsediyoruz. Sürdürülebilir kalkınma olmalı ki, insanoğlu sadece bulunduğu ortamı kendisine hasmış gibi görmemeli, ama hadi öyle gördük diyelim, bir sonraki nesillere de bir şeyler, hammaddelerimiz kalmalıdır. Naçizâne üretkenlik konusunda onlara da bir şeyler bırakmamız gerektiğini düşünüyorum. Pek çok yetkili kişi de kabul ettiler, Sinop birçok konuda geri kalmıştır. **Sinop, turizm şehri mi olacak, kültür şehri mi olacak, enerji şehri mi olacaktır? Üçü birden nasıl gerçekleşir?** Bu konuda kaygılarım olduğunu da belirtmek istiyorum.

Konuşmalarımız oldukça hareketli geçti. Nükleer Santral konusundan başlamak istiyorum.

Öncelikle çalıştayın işleyişiyle ilgili arkadaşlarıma bir katkıda bulunayım. Akademik öğretimiz içerisinde şunu söyleyeyim: Böyle bir çalıştaya daha fazla halk katılımı, daha fazla üniversite katılımı ve sivil toplum örgütlerinin katılımını sağlarsanız daha sağlam, bilinçli ve akılcı yol alırsınız diye düşünüyorum.

Dün belli bir süreden sonra bizde halk katılımı oldu. Bir de sivil toplum örgütünden katılım vardı. Nükleer santral ve nükleer santralin canlı ve kent dokusuna nasıl zarar vereceğini mutlaka çok iyi tartışmamız gerekiyor. Yerel halktan bazı kişiler ve çalıştayın bazı katılımcıları bu konuda çok dikkatli olunmasını, ÇED çalışmalarının bir şekilde yapılmasını ve halkın bu konuda bilinçlendirilmesini istediler.

Birtakım tereddütlerin hâsıl olduğu ve deneyimlerin paylaşıldığı bir ortam oldu. Aslında biz buna takılmalıyım dedik, ama nereye gidersek gidelim, bir şekilde nükleer santralin yapımı ile ilgili birtakım çalışmalara dönüyorduk.

Yetkililerden rica edeceğim. Ben burada görevimi yaptım, gideceğim, ama benim isteğim burada kalanların buraya, Sinop'a sahip çıkacak kişilerin bu konuda çok dikkatli olmaları ve bu güzel şehri, bu güzel kıyı kentini çok güzel bir şekilde korumalarını rica ediyorum.

Öne çıkan hususları, bunu biraz da şahsî fikirlerimi katarak söyledim, ama Sayın Valim, bunu söylemeden buradan gidersem vicdanen rahat edemeyecektim, açıkçası onu söyleyeyim.

Tabii ki, kentleri konuştuk, Sinop kentini konuştuk. Arkadaşlarımız o kadar yürekten, o kadar içten katılımlarla deneyimlerini paylaştılar ki, açıkçası bu konuda çok mutluyum.

Proje fikri olarak öne çıkan hususlar şunlardır:

- 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planı gibi üst ölçekli planların yerel ihtiyaçları karşılamadığını gördük. Bundan dolayı bu planların katılımcılık ilkesi çerçevesinde hazırlanması, il bazlı planlama ve kentlerin imar planlarının ve özel amaçlı planlarının bu bütünlük içerisinde hazırlanması gerekmektedir.

Mevcut planda tarım arazisine ne kurulacaktır ya da orası tarım arazisi mi, bu konuda bir netlik yoktur. Kanunî engeller vardır. Turizmi mi artıralım, endüstriyi mi artıralım. Şu anda Sinop imar planında bir problemle karşı karşıya sanıyorum.

- İl bazında, kurumlar arasında koordinasyon eksikliğinin kente olumsuz yansıdığını gördük. Dolayısıyla kurumlar arasındaki diyalog ve işbirliğini geliştirmek de Türkiye'de yaşadığımız sorunlardan bir tanesi diye ifade edebilirim.
- Topografik yapı, heyelan, kıyı kenti olması, hava limanı mânia planları gibi nedenlerden dolayı 1/5.000 ölçekli nazım imar planı ile 1/1.000 ölçekli uygulama imar planlarının onaylanma sürecinin uzaması ve yapılması gereken işlerin de yapılamaması gibi bir problemle karşı karşıyayız.
- Ortak aldığımız bir karar gereği yine şöyle bir dileğiniz var: Tüm planlama sürecine yerel halkın katılımının sağlanması. Çünkü bölgeyi çok iyi bilen o bölgede yaşayan insanlardır. Türkiye artık bunu kabul etti. O bölgenin insanı ile birlikte çalışmaya ihtiyacımız vardır.
- Mevcut yapı stoku konusunun araştırılması, il ve kent içi ulaşım sistemlerinin ilin ihtiyaçlarına göre geliştirilmesi ve toplu taşımanın teşvik edilmesi, kıyı alanlarının kent ile bütünleşmesinin sağlanması,

Bu konuda öncelikle planlamalar ve programlamalar yapıldıktan sonra kararların verilmesi gerekiyor.

- Kentin mekânsal büyüme seçeneklerinin azlığı ve kentsel rehabilitasyonun sağlanması,

Kentsel dönüşüm demeyelim, yanlış algılanıyor. Çünkü dönüşüm yapılırsa yıkım algılanıyor. Biz buna rehabilitasyon, yenileme, düzenleme diyerek üstünde özellikle durduk.

Katılımcı kent uygulaması, kentsel kültür birikimlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Ben Sinop'a çok yakınım, ama ilk defa jeolojik yapısı hakkında bilgi ediniyorum. Sinop ile gurur duydum. Mekânı hep bu yapılarla doluymuş.

- Kültür yapılarına sahip çıkmamız gerekiyor.
- Deniz ulaşımının da fazla kullanımının teşvik edilmesi, yerel kalkınmanın hizmet sektörü ağırlıklı olarak gerçekleştirilmesi, göç ve istihdam sorununa yönelik adımlar atılması, kentsel yaşam kalitesinin artırılmasının gerekliliği,

Regreasyon alanlarından tutun da, yeşil alanlara kadar her yerde rahat nefes almamız gerekiyor. Koşuturmacalar, çalışma şartları ile çok stresli bir hayatımız var, ama nefes almamız gereken bir kent yaratmak durumundayız.

- Tarım arazilerinin amaç dışı kullanım baskısının azaltılması gerektiğini, atık su ve atık arıtım sistemlerinin yetersiz olduğunu, bazılarının kullanılmadığını, acilen kurulması gerektiğini ve geri dönüşüm sürecinin var olduğunu öğrendik.

Kentin genişleyemediği ve toprak azlığı olan bir şehirde düzenli depolama yapmamışsınız. Başka bir yöntem bulunmasını öneriyorum.

- Coğrafi bilgi sistemlerinin kent yönetiminde daha etkin kullanılması dolayısıyla kamu yatırımlarının iskân sorunlarının varlığı kentsel gelişmenin üniversitenin varlığını ve büyümesini dikkate alarak yönlendirilmesi, doğal alanların ve varlıkların korunması konuştuğumuz konular arasındadır.

Bu konular çerçevesinde hangi projelere karar verdik? 12 proje üzerinde konuştuk, içlerini doldurmaya çalıştık.

- İl mekânsal ilişme planında kullanılması için model getirilmesi projesi,

Biraz açmak istiyorum, planların yapılması süreci için yeni bir yönetim modeli geliştirilmesi, kıyı iç ve geçiş bölgelerinin tanımlanması, buralarda çalışmalar yapılması, kent halkının yerel düzeydeki karar alma mekanizmasına katılmasının sağlanması.

Sinop kent merkezinde yapı stokunun durumunun belirlenmesi, yapıların niteliklerinin ve niceliklerinin belirlenmesi, yeni, eski, müdahale gerektiriyor, müdahale gerektirmiyor, kalitesi, pansiyonculuğa uygunluğu, kullanım durumunun belirlenmesi ve yeni nüfus için ne kadar yapı gerekiyor projeksiyonun yapılması.

Buradan şunu çıkarmayın: Yeni binalar yapalım. Sadece kentin rehabilitasyonu yapılmalıdır. Bina yenilenmesinden bahsettim. Bu envanter çalışmasının acilen yapılması gerekiyor.

- Yaya, araç ve engelli erişimini temel alan trafik sirkülasyon, araç ve yaya trafiği sayımı trafik yoğunluğunun günün saatlerine ve mevsimlere göre belirlenmesi, engelliler, yaşlılar ve çocukların erişim ihtiyacının belirlenmesi, otopark ihtiyacının belirlenmesi, acil yol güzergâhlarının belirlenmesi şeklinde bu konunun açılımını yapabiliriz.
- Arkeolojik açıdan çok zenginiz diye biraz önce söyledim. Biz bunu da bir proje hâline çevirdik. Kentsel arkeolojik mirasın tespit ve analiz edilmesi ve yönetim modelinin oluşturulması, modelin kent ile

entegre edilmesi, kent halkının bu konudaki bilincinin artırılması, ortaya çıkarılması, mümkün olan arkeolojik mirasın belirlenmesi, genel arkeolojik envanterlerin hazırlanması, bu mirasın kentsel gelişmeye katkı sağlaması için bir yönetim modelinin oluşturulmasını içeriyor.

- Bir başka proje önerimiz kent tarihi müzesinin kurulmasıdır. Somut ve somut olmayan kentsel, tarihî kültürün paylaşılması üzerine odaklanmış bir proje.
- Yer, donatı ve rekreasyon alanlarının artırılması. Bu gibi alanların kullanım durumlarının belirlenmesi ve şehir merkezinin yoğunluğunu azaltacak, özellikle yaz mevsiminde artan nüfusun yönetilebileceği, kullanılabileceği alanların oluşturulması, şehir merkezindeki bazı kamu kurumlarının taşınarak arazilerinin ve binalarının kamusal amaçlı değerlendirilmesi,
- Sinop ile Karadeniz’de kıyısı olan iller arasında yolcu taşımacılığının artırılması, yolcu taşımacılığını tetikleyebilen firmaların ilgili kurumlar tarafından Sinop hakkında bilgilendirilmesi, daha doğrusu teşvik edilmesi, atık ve arıtma tesislerinin Sinop ilinde yapılması, çalıştırılması, işletilmesi, tıbbî atık ve tehlikeli atıkların bertarafının sağlanması, atıkların geri dönüşümünün veya komposlanmasının sağlanması,

Bu, acil ihtiyaç gibi gözüküyor. Pek çok belediye bu hizmeti Samsun’da da tamamlamak üzeredir. Belediyelere iş düşüyor sanırım, proje kapsamında destek verebilirsek ben her zaman buna hazırım.

- İlçelere yol ağının ve toplu taşıma sistemlerinin geliştirilmesi ve karayolu ağının artırılması ve toplu taşımanın önerilmesi, marina yapılması, yer tespiti, ihtiyaç analizi, inşaatının yapılması, doğal afete maruz bölgelerin kullanımının yeniden değerlendirilmesi ve bazı alanların kapalı alanlar olduğu, yetersiz veri olduğu şeklinde bir kanaate vardık.

Bu proje yapılaşmış alanların ve yapılaşmamış alanların afet riskinin yeniden değerlendirilmesi, yapılaşmada ve kentleşmede heyelan riskinin göz önüne alınmasını içeriyor.

- Bir coğrafi bilgi sistemi kurulması, bunlar arasında bilgi paylaşımının sağlanması, koordinasyonun güçlendirilmesi, bilgiye hızlı erişimin sağlanması,

4.3. Prof.Dr. Aziz KONUKMAN

Sanayi ve Enerji Grubu Başkanı

Buraya gelmeden önce çok tereddütlerim vardı. Bir ara vaz mı geçsem diye düşündüm. Sorunlu bir alanda toplantı başladı. Sayın Bakanı, bürokrasiyi dinledim. Burada da bir tartışma zemini oluşacak anlaşılıyor ve hemen ardından protesto geldi. Eyvah dedim, bir şey mi oluyor, ne oluyor. Çünkü her protestonun ardından protestocunun dövülmesine şahit olduğumuz için yandık dedim, bir de bu arada ben de sopa yer miyim diye kendimi de garantiye alayım diye düşünürken bir baktım, hiç birisi olmadı. Medenî toplumlarda ne olduysa o oldu. Onur duydum, ben iyi ki, bu kasabanın yurttaşyım. Emin olun, Ankara’da bu heyecanı duymadım. Kutluyorum. Büyük bir samimiyetle söylüyorum, hak eden insanlar olduğumuza inanıyorum, bunu başardık. Türkiye’nin gündeminde dünkü toplantı televizyon kanallarında nasıl verildi, bilmiyorum, ama tekrarlanması lâzımdır. Benim için bir milattır. Gerçekten büyük keyif aldım.

Saat 2’de başlayan toplantı öncesinde de kendimin bir sunuş konuşması vardı ve büyük keyifle yaptım. Ardından da dedim ki “Arkadaşlar, buradan güzel işler çıkacak ve katılımçılık gibi bir engelimiz yok. Arkadaşlarımızın her biri buraya rahat bir şekilde katkı sunabilir” dedim. Sonra bir baktım, ikinci gün protesto edenler de dâhil “Komisyona katkı sunmaya geldik! Girebilir miyiz?” dediler. “Valla bağırma-çağırma yoksa bu sefer bağırma çağırma bitti, buyurun!” dedim. İnanılmaz güzel katkı yaptılar, hepsi kayıtlara geçti, yayınlanacaktır.

Arada o sunuşlar yapılırken Sayın Valim ve arkadaşları geldi, kulağıma hafiften bir eğildi. “Hocam, protestocuların konuşmalarına olanak verdin mi?” dedi. Allah’ım ben yanlış yere mi geldim? Vali Bey diyor ki, atlama onları, yani protestocular var, onları da kayıt altına alıyorsun. Alistığım şey değil, ben böyle bir şeye rastlamadım.

Bundan iki, üç ay önce bir kasabamızda turizm etkileriyle ilgili toplantı yaparken, kaymakam bey çok büyük bir tepki göstererek; “Hocam provokatörlük yapıyorsun, kasabamıza haksızlık yapıyorsun!” diye tepki gösterince, o yörenin bütün halkı toplantı salonunda ayağa kalktı “Aziz Hoca!” diye bağırınca kaymakam toplantı salonu-

nu terk etti. Açık söyleyeyim, o son derece muhafazakâr bir kasabada, yani benim dünya görüşlerimle yakından uzaktan alâkası olmayan bir kasabada beni alkışladılar. Hocam konuşsun dediler, ben de savcılığa suç duyurusu yaptım. Aziz Konukman suç işliyorsa lütfen işlem yapın, dedim.

Sayın Valimizin de düzenleyicileri, sorumluları arasında olduğu, sanırım Çankırı, Kastamonu Valilerinin de iştirakiyle hazırlanan Kalkınma Ajansı'nın Taslak Raporunda şöyle bir vizyon tayin edilmiştir:

Sürekli üreten, birlikte yükselen, doğal dokusuyla fark yaratan Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı, doğanın sürdürülebilirliğini, o doğal ve tarihsel dokuda en ufak bir tahrifat yapılmayacağını söylüyor. Buna imza atmaz mısınız? Hangi görüşten olursak olalım bir yurttaşlık belgesi olarak hepimiz imza atarız. Arkasından da, enerjide önerdiği seçenekler sıralanıyor. Ben o toplantılarda yoktum, ama müthiş bir keyif aldım. Onaylanmamış, 2014-2023 Kalkınma Planı'nın vizyonunu okuyorum. Heyecan duyulmaz mı bundan?

Yenilenebilir enerji; hidrolik enerji, rüzgâr enerjisi saymış hepsini. Birini diğerine üstün tutmuyor. Kalkınma Ajansı, son derece bilimsel karar vermiş. Şunu tercih edelim demiyor. Bu iyidir, bu kötüdür demiyor.

Şimdi siyasî otorite karar vermiş, nükleer santral yapacağım diyor, hiçbir itirazım yok. Benim tercihlerime aykırı, ama siyasî iktidar oy almış, sandıktan çıkmış, böyle bir tercih yapabilir. Siyasî iktidarların bütün bölgesel kalkınma planlarıyla ilgili bir araştırma yaptım. Bir madde politiği tespit ettikten sonra bunun nerede oluşturulacağını bölgelere bırakmıştır. Şuraya şu, buraya bu yapılacak dememiştir. Ne yapılacağını söylemiş, ama nereye yapılacağına karışmamıştır. Kalkınma ajanslarının bir koordinasyonu olur. 26 bölgenin sayın valilerden oluşmuş temsilcileri, genel sekreterleri bir araya gelir. Hükûmetin de böyle bir politikası var. Niye nükleer santral Sinop'a yapılacak sorusunun cevabı yok. Niye Sinop ya da değil sorusunun cevabını biz verebilir miyiz? İşte bizim projelerimizde bunun cevabı vardır.

Kararı yine buradaki arkadaşlarımız, halkla görüşme toplantıları ve çalıştaylarda verecektir.

Biz sorunları tespit ettiğimizde kurulacak nükleer santralin etkilerinin öngörülememesine şahit olduk. Lehte olana da, aleyhte olana da, ne görüyorsun sen, bunun etkileri ne olur diye sorun! Karşı olanlar daha rahat söyledi de, destekleyenler siyasî iktidarımız böyle bir karar vermiş diye belki de düşünmek istemedi. Olumsuz ve olumlu etkileri hakkında çok fazla fikirler belirtilmedi.

KUZKA, bizden bağımsız ne yapmış? Biz önerdik. Bir proje yaptığını bilmiyoruz. 2014 programına böyle bir proje koymuş. Okuyorum: "Nükleer santralin etkilerine göre fizibilite çalışması" Bu ne demek? Fizibilite çalışması demek aslında o çalışma sonucunda karar vermek demektir. Aslında KUZKA çaktırmadan diyor ki, bu fizibilite, etüt çalışması olmadan bir politikaya evet diyemezsiniz. Projenin sonuçlarını görmeden, hayır da diyemezsiniz, evet de diyemezsiniz. Böyle bir tartışmayı zaten KUZKA başlatmıştır. Bizden bağımsız, 2014 yılında, kendisi zaten bütçelemeyi yapmış, kaynağını göstermiştir. Aranızdan bu projeye bir tek istisna çıkmadı. Lehte olan, aleyhte olan herkes destekledi. İşte bilimsel çaba bu demektir. Bilim gücü budur. Karşı olsanız da, destekleseniz de bu sonuçları görmek istersiniz. Nitekim bu proje onu görüyor. Finansman da bulunmuştur. Olası bir Japonya gezisinde, nükleer çalışmalarının yerinde incelenmesi de bu proje kapsamındadır. Bu işin içinde bir de Japonya seyahati var diye düşünmeyin! Somut etkilerini görebilmek için belki evet diyen bir arkadaşımız o geziye gittiği zaman biz ne yapıyoruz, bu felâket bir şey, bunu görmek kadar iyi bir şey var mı? Biz niye bürokratlara Sinop'a gelin diyoruz? Mahallini görsün, masa başında gördüğünden etkilenmesin.

İşte aynı şeyi biz burada yapıyoruz. Şimdi buna bir ilâve yaptık. Referansımız yine KUZKA'nın 2014-2023 Taslağı. Üretimde yenilenebilir enerji kaynakları yeterince kullanılmadığından, bunu projelendirelim, üretimde yenilenebilir enerji kaynaklarının; rüzgâr, biyogaz, dalga enerjisinin kullanılmasına ilişkin fizibilite çalışması yapılmalıdır. Yani nasıl nükleer enerji için fizibilite çalışması varsa bunun da fizibilite çalışması yapılsın.

Enerji dediğimiz şeyin mutlaka yan sanayi ile bağlantısını kurmanız lâzımdır. Onun yan sanayi ile olan ilişkileri çok önemlidir. **Yenilenebilir enerji ve nükleer enerjiye yönelik yan sanayide hazırlıksız olunduğunu gördük.** Yarın hepsi kuruldu. Bir mini anket yapıp, bu tesisleri ne yapacaksınız deseniz, herkes yüzünüze bakacak, bilmiyor.

Merkezî bürokrasiyi aşmış arkadaşlarımız var. Bu da herhalde internet ve küreselleşme etkisidir. Üniversitenin tekelleri kırıldı. Sinop üniversitesinin ne ayrıcalığı var? Sinop Üniversitesindeki bir arkadaş oturup bütün sitelere giriyor. Erişim kolaylığı mevcut, isteyen gayet güzel çalışmasını yapıyor. Bu bilgiye ulaşma kolaylığı üniversiteler arasındaki rekabeti de renklendirdi.

İmalat sanayinin dışa bağımlı olması merkezde dehşet boyuttadır. Bir rakam vereyim. 100 liralık üretimin 60-65 lirası dış sermayedir. Bunu isterseniz ihracatta da yapabilirsiniz. % 65, % 75 ithal girdi oranı çökmüşsünüz demektir. Ondan sonra da carî açık diye bas bas bağıyoruz. Carî açığın kaynağı burasıdır. Yani döviz bulamadığınız anda üretemiyorsunuz. Üretim yapma şansınız sıfırlanıyor. Özellikle bu daimî işleme rejimi kapsamında ürünlere baktığınız zaman bazı sektörlerde % 75-80, bazılarında % 40, 50'dir.

Proje fikri olarak öne çıkan hususlar şunlardır:

- Sinop'ta özellikle, bir proje kapsamında çalışmak istiyoruz. Kümelenme bilincinin ilde dağıtılmasıyla ilgili elimizde iyi örnekler var. Çalıştay, eğitim ve benzeri faaliyetlerle bu açığı kapatacağız. Kümeleme analizleri ile performansları tespit ediyoruz. Burada Sinop Valiliğimizin, AB Proje Koordinasyon Merkezi'nin bu konuda çok önemli katkıları olacaktır. KOSGEB, KUZKA yardımcı olacaktır.

Ne yazık ki, çalıştayda Ticaret ve Sanayi Odasını göremedik. Oysa bir şehrin ticaret ve sanayi odası bu tür projelerin merkezindedir. Hayatî bir projede kurumsal kimlik burada yer alacaktır, başka şans yoktur.

Toplum kesimleriyle sürekli istişare, karşılıklı görüşmeler olacaktır.

- Bir projemiz yerel kaynakların değerlendirilememesidir.

Aslan bey, ağaç sanayinde, orman ürünleri konusunda çok başarılı bir iş adamıdır. Arkadaşımız başarılı, fakat ne yapıyor biliyor musunuz? Tomruklarını, kerestelerini, mobilya sanayine gönderiyor. Sinop dışındaki yerlere gönderiyor. Tomruk, kereste var ve bu başka bir yere gidiyor. Yani senin girdin ve katma değer Sinop'un dışına gitmiş oluyor. Hâlbuki o katma değeri burada yaratabilecek mobilya sektörü vardır. Bu farklı grupları bir araya getirerek bunu halledeceğiz. Burada tabî önemli olan, proje kapsamında markalaşma ve tanıtıma yönelik çalışmalar olmazsa bu da mümkün değildir.

Sinop'ta meyve suyu da var. Bazı arkadaşlar su şişeleme projesinin denendiğini, ama başarılı olamadığını söylüyorlar. Sorumlu kuruluşlardan İlimizde KOSGEB var. KOSGEB Müdürü o kadar güzel bilgi donanımlı bir arkadaş, bütün projelerden bahsetti bize. Diğer bir kuruluş olarak Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü var. Finansmana hem KUZKA, hem de KOSGEB katkı sunabilecekler, bizzat burada rol alacak. Elimizi taşın altına koyacağız, bizim işimiz bu, bizim niye burada katkımız olmasın dediler, burada devreye girecekler. Bunun dışında; yeni ürün geliştirme, inivasyon, bütün bu organizasyonların düzenlenmesinde ortak görev alabiliriz, dediler. Bu üretimde yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmamasıyla ilgili ciddi bir sorun olduğunu söylemiştim. Bununla ilgili fizibilite çalışması yapılacaktır. Koka'dan, 2015 programına bu projenin girme sözünü aldık. Yani 2015 KUZKA programında doğayla uyumlu bu alternatif enerjinin etkilerini göreceğiz, fizibilite çalışmaları olacaktır.

Bir eksiklik gördüm. Bildiğim kadarıyla Sinop Üniversitesi bütün çalıştaylarda katkı sundu. Bizim sanayi çalıştayında şanssızlık, arkadaşımız galiba hastalanmış, onun katkısını göremedik. Biz sanayi ile üniversitenin işbirliği olmadan bu kentte adım atamayız. Böyle bir şey olmaz. İki tane adacık olmaz. Üniversite,

sanayiye küsmüş, sanayi üniversiteye küsmüş, aynı mekânı paylaşıyorlar, birisi üretim yapıyor, vergi havuzuna para aktarıyor, vergi havuzundan da hocaların finansmanı sağlanıyor. Aziz KONUKMAN'ın parasını sanayici ödüyor, emekçi ödüyor. "Benim başka işlerim var" diyecek hâlimiz yoktur. Bu mekanizmayı mutlaka işletmemiz lâzımdır. Bu, özellikle kamu, üniversite ve sanayi işbirliğinin güçlendirilmesi ile ilgili nitelikli işgücü sorunundan kaynaklı bir proje olarak gündeme geldi. Çünkü şöyle bir durum var. İŞKUR elemanı yetiştiriyor, işveren beğenmiyor. Her türlü imkânları sunmuşlar. Sanayici, "Bu benim aradığım adam değil! Eğitimi, sertifikayı vermişsin, ama boşuna. Bu benim işime yaramaz." diyor. Bu durum çok ciddi bir şekilde boş işlerle eğitilmiş arasında eşleşememe gibi bir problem ortaya çıkarıyor. Demek ki, orada ciddi bir sorun vardır. Orada üniversitenin belki devreye girip o boşluğu doldurması lâzımdır. Bu arada, Millî Eğitim Müdürlüğü'nün, İŞKUR'un, Ticaret ve Sanayi Odalarının, STK'larının, Esnaf ve Sanatkarlar Odalarının buraya katkı sunması lâzımdır ve özellikle de çalışma ortamlarının, firmaların elverdiği ölçüde birleştirilerek **nitelikli iş gücünün bölgeye çekilmesi gerekir**.

- Ücretlere baktım, Sinop'taki ücretlerle insanlar burada karşılığını bulmadığı zaman katkısını sunmaz. Yani siz düşük katma değer yaratmaya, düşük katma değerle dünyaya entegre olmaya devam ederseniz çalışanlar başka bir yere giderler. Bunun bir şekilde çözülmesi lâzımdır.
- Lojistik maliyetlerin yüksek olması bizim dikkatimizi çekti. Bir işveren Sinop'ta üretim yapabilecekken, sırf lojistik maliyetler yüzünden meselâ Bolu'yu tercih ediyor. Karayolunun bir şekilde iyileştirilmesi lâzımdır.

Çalışmalar iyi gidiyor.

- Yük limanı konseptinin bir anlamda benimsenmesi gerekiyor. Demirciköyü'nde yer alan bir yük limanı projesi var, ama biraz pasif bir durumda. Çok fazla üzerine gidilmemiş, bunun aktif hâle getirilmesi gerekir.
- Bir de demiryolu bağlantısı var. Bununla da ilgili bir projemiz var.
- Bizi rahatsız eden bir şey de destek mekanizmaları hakkında eksik bilgilendirmenin varlığıdır. Zaman zaman Sanayi Bakanlığı'ndan gelen elemanla KUZKA temsilcileri arasında bir kopukluk var. İnternet ortamına geçtik, ama bazen sağırlaşabiliyoruz. Burada mutlaka KUZKA'nın koordinatörlüğü şarttır.

Tek Durak Yatırım Tanıtım Ajansı diye bilinen dış kaynaklı bir proje var. Yatırımları tek bir merkezden tanıtıyor, bilgilendiriyor network bir ağ oluşturuluyor.

Bunun dışında özellikle KUZKA Genel Sekreterinin çok önemli katkısı oldu. Tartışmalara o da katıldı. Biliyorsunuz Kuzey Orta Anadolu Projesi (KUOAP) var. Kalkınma Ajansımız varken bir de KUOAP gibi bir idareye niçin ihtiyacımız var diye sorabilirsiniz. Bölgesel kalkınma ajansının verdiği finansman programları bu bölgeyi farklılaştırmıyor. KUOAP benzeri kuruluşların idarî yapılanmaları olursa bölgeye farklı destekleri devreye sokabiliyorsunuz. KOSGEB Müdürümüz de ona destek verdi, aynen katılıyorum

- 10. Projemiz ise, istihdam ve yoksulluk politikalarının uygunlaştırılmasıdır. Bunu yapmadığımız sürece kayıt dışı ekonomi devam eder. Yoksulluğu yönetecek misiniz, yoksulluğu azaltacak mısınız? İki de, iki temel farklı stratejidir. Yoksulluğu yöneteceğiz dersiniz, sadaka devleti, yoksulluğu azaltacağım dersiniz sosyal devlet doğar. Birincisi politikacının, yerel yöneticinin ağzına bakan bir defalık haklardır. Bir dahaki sefere verilmez. Çağdaş uygulamalarda sosyal devlet politikası, kazanılmış haklar şeklindedir. Sosyal devletin bir bütçesi vardır. Sosyal devletin uygulamaları içinde önüne gelen istediğine yardım verir, istemediğine yardım vermez şeklinde bir durum olamaz. İki hâlde de yoksula yönelik olarak bir şey yapılmıyor mu? Yapılıyor, birincisinde muazzam bir kitlenin düşük gelire mahkûm olmasını hedefliyorsunuz. Düşük gelirli yoksul çoğalınca da kayıt dışı ekonominin en çok

aradığı kayıt dışı istihdamın maddî temelini oluşturuyorsunuz. Yani asgarî ücretin altında çalışan insan gücü böyle yetişiyor. Merdiven altı işletmeler dediğimiz işletmelerde asgari ücretin altında **"yeter ücret"** ile çalışanlar ortaya çıkıyor. Sadakaya muhtaç kitle yaratırsanız kayıt dışı ekonomiyi istesenez dahi düzeltemezsiniz, çünkü ortada hazır bir işgücü vardır. O sistem devam eder. Kayıt dışı ekonomik sistemin zararı zavallı kayıtlı çalışan patronların büyük mağduriyetine sebep olur. Kayıt dışı çalışan ne vergisini ödüyor, ne istihdam vergisine muhatap. Kârlarını artırıyor. Biz buna Greşam Yasası diyoruz, kötü para iyi parayı piyasadan kovar. Kalitesiz istihdam kaliteli istihdamı kovar. Kalitesiz kayıt dışı şirketler, kaliteli adam gibi işletmeleri piyasadan kovar, kalitesizlik hâkim olur. Buna da izin vermemek lâzımdır. Bununla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın birlikte çalışması özellikle ortak davranması lâzımdır.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarını devreye sokarak yoksulluğu yönetmek azaltıcı, onu tasfiye edici politikalar devreye soktuğumuzda bu işler hallolmuş olur.

Bizim on adet projemizin kaynakları, finansmanı detaylı bir şekilde dökülmüş durumdadır. KUZKA da zaten bunların bir kısmını 2014'te uygulamaya koymuştur, 2015'e koyacakları vardır. 2023'e kadar da bunların bir kısmı uygulamaya konur.

Bunlar bizim hayallerimizdir. Hayallerimizin bu günkü imkânlarla örtüşmemesi hayallerimizin hayata geçmeyeceği anlamına gelmez.

Burada bir işadamımızın sözünü hatırlatalım **"Hocam bizde hayal kuracak hâl mi kaldı? Ödeyemiyoruz, şirketi ayakta zor tutuyoruz."**

O arkadaşımız da haklı. **Bizim projelerimizin birinci amacı düşük kapasitedeki firmaları ayakta tutmaya çalışıyor.** Projelerin önemli bir kısmı yeni yatırım demektir. Büyük bir kısmı mevcut kapasiteyi kullanmak, yüzde kırklara, yüzde yirmi beşe düşmüş kapasite kullanım oranını nasıl yukarılara çıkarabiliriz arayışıyla yapılmış projelerdir.

Sabrınız için teşekkür ediyorum. Özellikle bizim grubun dehşet bir şekilde gece geç saatlere kadar çalışan moderatörü aynı zamanda KUZKA'nın uzmanı Berkol ALEVLİ Bey kardeşimize, ODTÜ İktisat bölümünden mezun olan Vedide Zeynep ÜNAL'a emekleri ve heyecanı için teşekkür ederim. Her bir katılımcının inanılmaz emekleri geçti. Protestocuların da çalışmaya önemli bir katkısı oldu. Bunu sağlayabilmiş başka bir memlekette başka bir çalıştay var mı, bilmiyorum. Bunun ne kadar orijinal bir çalıştay olduğunu da sizinle paylaşmak isterim. Saygılar sunarım.

4.4. Prof Dr. Gülgün KÖROĞLU

Kültür ve Turizm Grubu Başkanı

Selâmlar efendim, hoş geldiniz. Öncelikle, bizi buraya davet eden herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Valim, Sayın KUZKA yetkilileri çok heyecanlı bir toplantıdan çıktık. Çalışmamız Sinop için çok değerli konuları içeriyordu. Herkese çok teşekkür ediyorum. Çok fazla katılımcı oldu. Sinop, tarih ve kültür açısından zengin bir kent! Çok eski tarihe dayanan kültür varlıkları açısından da iyi durumda, özellikle Karadeniz ve çevresinde yoğunlaşmak üzere pek çok üniversitede Karadeniz, özellikle Mikridates’le ilgili bölümler, enstitüler vardır. Bu da Sinop’un pek çok yerde tanınmasını sağlıyor.

Kültürün ve tarihin hizmet ettiği turizm kentin en önemli sektörü olarak öne çıkıyor. Bu kent turizm kenti mi olacak? Sanayi kenti mi olacak? Bunun netleşmesi ve politikaların da buna göre tasarlanması gerekiyor.

Proje fikri olarak öne çıkan hususlar şunlardır:

- **İlin ulusal stratejileri dikkate alınarak profesyonel olarak hazırlanmış makro plânlara ihtiyacı vardır. Öncelikle bir mastır plâni, gelişim plâni, eylem plâni hazırlanmalıdır. En önemli hususların başında bu hazırlıkları tüm paydaşlarla koordine edecek bir platformun kurulması gerekiyor.**
- Yerli ve kısa süreli konaklayan turistlere dayanan deniz turizmi yaz sezonunun kısıtlı olduğundan dolayı iki aya sıkışmış durumdadır. Dolayısıyla konaklama başta olmak üzere hizmetler iki ay için az on ay için de fazladır. Turizmin on iki aya yayılması bu atıl kapasitenin değerlendirilmesi açısından son derece önemlidir. Bunun için turizmin çeşitlendirilmesi gerekiyor. Sinop alternatif turizm için de zengin bir merkezdir.

Daha sonra tekrar değineceğim, nükleer ve termik santraller konusunun turizmin önünde çok büyük bir engel ve korkutucu ve önemli bir husus olduğunu biliyoruz.

Bu sebeple bu konu üzerinde durmadık, bizi aşan bir durumdu. Bu sebeple üzerinde durmadık.

- Şehrimizde alan yönetiminin kurulmuş ve bu çalışmalarda yol alınmış olması ve Avrupa Birliği'nden bu çalışma için yüklü bir fon alınması oldukça önemli ve bizim için de bir şanstır. Bu kapsamda alan yönetiminin yapması önerilen plânlar hazırlanıncaya kadar sur içindeki yeni imar uygulamalarının durdurulması elzemdir.
- Turizmi temelde üç ana başlıkta ele aldık; birincisi altyapı, ikincisi tanıtım ve pazarlama, üçüncüsü ise turizmin çeşitlenmesi yani turizm çeşitliliğidir. Altyapı ikiye ayrılıyor. Fizikî altyapı yani temel olan altyapı yol, ulaşım, konaklama hizmetlerini kapsıyor. İkincisi de sosyal altyapı, bir halkın bilinçlendirilmesi, turizmin halka sevdirmesidir. **Hizmet kalitesinin artırılması çok önemlidir. Bu konuda Sayın Rektörüne büyük bir görev düşüyor. Ayrıca KUZKA'nın halka bu bilinçlenmeyi aşılacak programlar düzenlemesi gerekiyor.**
- Fizikî altyapıda kanalizasyon sistemi eksikliği dikkati çekiyor. Belediye'nin bu alanda çalışmalar yapması gerekiyor.

Katı atıkların çöp fabrikası gibi tesislerin kurulması gerekiyor.

Çevre temizliğinin, temiz Sinop'un ortaya çıkması gerekir.

Özellikle ören yerlerinde, doğal sitlerde temel insanî ihtiyaçların giderileceği yerlerin bulunmaması çok önemli bir problem.

- Bunun dışında kent içinde ve kent dışında bilgilendirme ve yönlendirme levhalarının standartlaştırılması yani kalitelerinin yükseltilmesi gerekiyor.
- Konaklama tesislerinin kalitesinin geliştirilmesi gerekir.
- Sinop ulaşımında hızlı yol aldı. Tabii çok iyi oldu. Sinop'u sadece başka kentlere bağlayan ana yollar, karayollarının değil, kent içindeki ulaşımın da geliştirilmesi şarttır.

Araç parkı ve yazın araba park etmenin zorluğunu hepimiz yaşıyoruzdur. Otoparkların yapılması gerekiyor.

- Hava ulaşımı çok iyi oldu. Yapanlardan Allah razı olsun. Çarşamba günü uçuşlar başladı. Sadece İstanbul'a bağlantı var, ama umarım diğer kentlerle de bağlantı kurulur.
- Özellikle eski yıllarda var olan Sinop-Trabzon-Hopa arasındaki deniz yolunun tekrar açılması, ayrıca Sinop'un Karadeniz'in başka ülkeleriyle de deniz yolunun gelişmesi gerekiyor. Özellikle Kırım ile olan bağlantının geliştirilmesi gerekir.
- Marınanın hayata geçmesi gerekir. Yat ve yatçılık, yatların korunacağı Marınanın kurulması ve yatlara hizmet verecek kuruluşların ortaya çıkması gerekiyor.
- Şehre kimlik kazandıran kültür varlıklarının korunması, onarılması, tahrip olan bölümlerinin belirlenmesi ve bunlara da işlev verilmesi lâzımdır.
- Özellikle kent içinde turistlerin gezdirilmesi plânlanan yerlerde yön levhaları ile uygun yollarla bağlantılar kurulması gerekir. Kentin içinde 1/100.000, 1/25.000 ölçekli çevre düzeni plân hükümlerinin yeniden revize edilmesi şarttır.

- Turizmin çeşitlendirilmesi konusuna gelince, bunun için Sinop çok şanslı, çünkü Sinop çeşitli turizm alanlarında hizmet eden bir doğa ve çevre yapısına sahiptir. Turizmin çeşitlendirilmesi, aslında Türkiye'nin genel bir problemidir. Sinop çok şanslıdır. Sinop'un deniz, kültür, tarih, doğa, özellikle inanç turizmi, akro yani tarım, tırmanış sporu ve değişik spor alanları vardır. Doğa sporları, dağcılık, golf ve binicilik çok önemli ve yapılabilir, sürdürülebilir faaliyetlerdir. Sporcu kabileleri, takımlar, değişik takımlar Sinop'ta ağırlanabilir, bunun için şartlar iyi ve her mevsimde bu yapılabilir.
- Kentin kırsal alanında gelişen ürünler özellikle ön plâna çıkıyor. Bu yöresel ürünler kapsamında el işleri, gıda ürünleri vs. ile özellikle Sinoplu kadınları, köylü kadınları da bu projenin içine dâhil etmek kent için çok önemli olacaktır.
- Ayrıca yaylacılık çok önemlidir. Sinop yaylaları maalesef tanınmıyor. Daha çok Doğu Karadeniz'deki yaylalar tanınıyor. Oysa Sinop'ta yaylacılık açısından zengin bir alan olan köy pansiyonculuğu halkı kaldırmak ve halka turizmi sevdirmek açısından çok önemlidir. Bu yönde de köy kadınlarının aktif katılımı kolayca sağlanabilir. Ancak bu turizm çeşitliliğinin katma değere dönüşebilmesi için plânlama, konseptler üretmek gerekmektedir.
- Turizmde tanıtım ve pazarlama çok önemli alanlardan birisidir. Günümüz modern Türkiye'sinde de şart olan bir şey tanıtım konusunda profesyonel destek alarak yapmak çok önemlidir. Birbirini bütünleyen bir yaklaşım ve ulusal ve uluslararası medyanın kullanılması şarttır. Fuarlara, sempozyumlara katılmak, üniversite ile işbirliği yapmak bu konuda sempozyumlar düzenlenmesini sağlamak, çeşitli etkinliklerin plânlaması, sosyal medya ve çağdaş çalışma yöntemlerinin uygulanması gerekiyor. Turizm, çok ciddi bir alan olup, bu sebeple sürekli olarak profesyonellerle çalışmak gerekmektedir.
- Tüm bu bilgiler ışında diyebiliriz ki, turizmde çok paydaşlılık vardır. Birçok kurumun bir arada çalışması zorunludur. Özellikle de ciddi bir plânlama için belirli bazı şeylere ihtiyaç vardır. Bunların başında da **Sinop Araştırma Merkezinin kurulması elzemdir. Bu merkezin bir turizm mastır plânı geliştirmesi, gelişim ve eylem plânı yapması gerekiyor.** Daha önce 2006, 2008 ve 2011 yıllarında İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün yaptığı çalıştaylarda turizm çalıştaylarının olumlu sonuçlar verdiği görüldü. Eski yıllarda ortaya atılan doksan beş (95) maddelik teklif, öneri ve proje tekliflerinin seksen beşinin (85) olumlu etkilerini gördük. Bütün turizm konusundaki düşünce, teklif, öneri ve proje fikirlerini derleyecek, toparlayacak, yönlendirecek ve yönetecek bir merkezin kurulup onun kapsamında turizmin geliştirilmesi şarttır.

Kültür ve Turizm Grubu olarak çok detaylı çalıştık ve ayrıntılı bir rapor hazırladık. Sizi sıkmamak için genel bir özet yapmak istedim. İnşallah bu amaçlarımıza ulaşabileceğiz. Çok teşekkür ediyorum.

4.5. Prof.Dr. Osman SAMSUN

Tarım ve Hayvancılık Grubu Başkan

Sayın Valim, Sayın Garnizon Komutanım, Sayın Emniyet Müdürüm, Sayın Defterdarım, değerli İl Müdürleri, çok değerli akademisyenler!

Sinop'umuzun ilki yapılan kalkınma çalıştayına katılım sağlamak için bu güne kadar bekleyen bütün misafirlere ve hepinize teşekkür ediyorum. Benden önce söz alan dört grup sunucusu gibi ben de arkadaşlarla birlikte hazırlamış olduğum çalışma raporumuzu size, biraz daha renkli ve görsel olsun diye, sizi sıkmamak adına, ekip arkadaşlarımız ile birlikte hazırladığımız bir PowerPoint sunusuyla arz edeceğim.

Bu kısa bilgileri verdikten sonra, müsaadeniz olursa kürsünün arkasında değil size önünde hatta gönülde olmak arzından bu şekilde hitap etmekte ısrar ediyorum. Teşekkür ederim.

Efendim, bir insanın ve toplumdaki insanların sağlıklı olabilmeleri için öncelikle işini ve sonra hayatı sevmeleri gerekiyor. Sayın Valim! Sizin resmî yazınız bana ulaştığında ben bu işi zevkli bir görev olarak addettim. Öğretmenler daima öğrencidir, derslerine daima çalışmayı şiar edinmişlerdir. Dersime çalışmaya başladım. Şu an huzurunuzda gelinceye kadar neler yaptığımızı sizlere kısaca arz edeyim. Bilginize sunmak istediğim envanteri sizlerle paylaşmak arzusundayım.

Öncelikle bir toplantı yapmak ihtiyacı hissettik ve fakültemizde Tarım Bakanlığı'nın ilgili birimiyle onların görüşleri alınıp bu toplantıyı nasıl plânlayacağımızı çok önceden değerlendirdik. Bir buçuk saatlik bir çalışma yaptık. Bunu imza altına aldık, görüşleri ortaya koyduk ve sonra bu çalışmaya geldik.

Otuz yıldır Sinop'ta görev yapan, otuz dört yıldır da kamu görevi ifa eden bir devlet memuru olarak devlet erkânının en üst düzeyde temsil edildiği bir çalıştayın dün çok güzel bir şekilde burada yürütülmesini görmekten ve şu saatlere kadar da bu heyecanın bu salonda çok yüksek düzeyde var olduğuna şahit olmaktan özellikle mutlu oldum. Bu mutluluğun bana gelecek için önemli bir güvence verdiğini ifade etmek isterim.

Bizler resmî davet notunda yirmi sekiz (28) kişi olarak değerlendirilmişiz. Sayın Valim ve beraberindeki protokol bizi çalışma odamızda ziyaret ettiklerinde, bizleri şerefliendirdiklerinde kendilerine ifade ettim. Biz bu sayıyı ikiye katladık ve bir o kadar daha kişi bizim çalışmamıza katıldı. Özellikle uygulayıcı olanların, kamu personeli olanların dışında, hayatını ve geçimini buradan sağlayan ve bu insanlara işveren, bu konuda yatırımcı olan kişileri de davet ettik ve onlarla çalışmamızı sürdürdük. İlk gün saat on dört ile on sekiz otuz arasındaki dört buçuk saat süre içerisinde arkadaşlarımız çok anlayış gösterdiler, hiç ara vermedik, salonu boşaltmadık, çay servisi bize salonda yapıldı. Orada çok ciddi, ölçülü, anlayışlı bir biçimde çalışmalarımızı yürüttük. Çok sıkıldığımız zaman ceketlerimizi çıkartalım dedik, hep beraber ceketlerimizi çıkarttık ve rahatladık. Bir aile gibi toplu olarak çalışmaya gayret ettik. Arkadaşlarımız saat 18.30 olduğunda 4,5 saat çalıştığımızın farkına varmadı.

Bunları sizlerle paylaşmamın nedeni; ortak takım, ortak iş yapma, sinerji oluşturmaya örnek olsun diye bizim dün ve bugün yaptığımız çalışmalardan küçük bir kesit size arz etmek istedim. Bu arada tabîi bu güzel otelde güzel bir yemek yedik. Aziz Bey benim meslektaşım, Sinopludur. Ben de 34 yıllık kamu hayatımın 30 yılını Sinop'ta geçirdim. Bir çocuğum yaklaşık 30 yaşında, Sinop doğumludur. Sinop'ta evimiz, arsamız, arazimiz, dostlarımız vardır. Babam da burada memurluk yaptı. İlkokula da burada başladım.

Her nedense Sinoplular ben burada doğmadığım için, benim çocuklarım burada doğarsalar da, yazın buraya birçok misafir getirseler, Karadeniz birincisi Türkiye 13. olsalar, hep Sinop'un reklâmını yapsalar bile bir türlü ne beni ne onları pek görmüyorlar, ama bu hiç önemli değil. Onları yetiştiren hocalar da burada, hepsinin önünde hürmetle eğiliyorum. Buradan bir yere geleceğim. Sayın Aziz Hocam! Bu yemek salonundaki arkadaşlarımızla biz yeni bir üniversiteyiz. Sayın Bakanım dediler ki, yeni kurulan geri kalmış yerler bir mânâda bir fırsatın başlangıcıdır. Kuzeyden parlayan yıldız logosunu taşıyan Üniversitemizin bu yeni uygulama oteli, tahmin ediyorum ki, sizleri iki günlük sürede memnun etmiştir.

Sayın Valimizin Yatırım Danışmanı ve Bakanlık Müşavirimiz Hayati YAŞAR bir gün beni ziyarete geldi. Bu oteli gördünüz mü dedim, hayır dedi. Bu otelin müdürü Hasan Hüseyin Hocam oteli gezdirdi.

Sayın Valim bizi tercih ettiğiniz için çok mutlu olduk. Size hizmet eden arkadaşlarımızın yirmi beş tanesi ile bir buçuk saat konuştuk ve dedim ki, gözlerinizin içi gülecek. Buraya devletin en üstleri ve astları gelecek, devlet gelecek, kamu personeli gelecek, kendiniz de memnun olacaksınız.

Bugün şu yemek masalarında görüldüğü üzere dün otelimizin büyük salonu papatya tarlası gibi masalarla doluydu. Güzel masalarda oturanların her biri de Türkiye'mizin ayrı bir çiçeğidir, rengidir. Alkışlayacak mısınız?

Sayın Hakan GÜVENÇER Valimiz çok değerli bir valimizdi. Kendisini hürmet ve saygı ile anıyorum. Fisun ONAN Bey bir yemek düzenledi. Veda yemeğinde Göçmen Kuşlar şiirini okuyan o değerli Valiyi dinlerken kırk beş dakika geçti salondakiler yemeğinin yarısını yedi. Biz hâlâ yemek bekliyoruz. Kızıp dayanamayıp gidenler oldu. İki gündür şunu gördüm ki, ilk on dakika içinde bütün masalara yemekler aynı anda geldi. Sabah katılımcılar bana hepsinin güler yüzünü ifade ettiler. Sayın Rektörümle bu okulun müdürü tarafından, bilgim dâhilinde olan ve iki yüz kişi içerisinde seçilerek bu otele alınan 20 kişi işi ehline yaptırmaya karar verince otelimize kalite kazandırdı. Sayın Hocam hassasiyetinizi bir kez daha tescil etmiş olduk. Bu mânâda ben tekrar teşekkür etmek istiyorum.

Bir kavşağa direkt girerseniz kaza ihtimali çoktur. Giriş için açınızı ayarlamamız gerekecektir. Ben de bu konuşmaları konuya girmeden önce giriş konuşması olarak sizi rahatlatmak adına yaptım. Sayın Valim ve değerli protokol! Bu konuda sizlerin bakışınız, duruşunuz, beden diliniz beni zaten yeteri kadar rahatlatıyor.

Biz akşam konuşmamızı bitirdikten sonra gece geç saatlere kadar çalışmalarımızı sürdürdük. On iki ci-

varlarında bölge müdür yardımcımızı, ilgili şube müdürümüz Orhan ŞANLI Beyi, proje konusunda uzman olan Faruk ŞANOĞLU'nu aradım. Yarın sunum yapacağım, bu sunumu bir PowerPoint olarak hazırlayacağım. Akademik olarak bir problemi tespit ederken sunum analizi diye bir analiz vardır. Bir bölgenin, bir grubun güçlü ve zayıf yanları ve tehditler, fırsatlar tespit edilir. İl Müdür Yardımcımızı altı, yediye doğru aradım. Ekibini toplayıp, güncel olarak bir swot analizi yapabilir miyiz, dedim. Ekip arkadaşlarım bu swot analizini hazırlayıp getirdiler. Biz üzerinde çalıştık ve bu hâle getirdik.

Sinop'un tarım ve hayvancılığı konusunda öncelikle sizlerle güçlü yanlarını paylaşmak istiyorum.

Sinop'ta güçlü ve organize bir balıkçılık sektörü vardır. Balık unu ve balık yağı fabrikalarının büyük bir kısmı Sinop İli sınırları içerisindedir. Bu sahada iyi bir potansiyelimiz mevcuttur. Belli oranda toprak kaynağımız mevcutlar arasındadır.

Bu arada sunumumuza sıkmasın diye bazı resimler koyduk.

Sinop'un ılıman bir iklimi, organik ve doğa dostu tarımsal üretim için uygun bir coğrafyası var. Büyük bir şans olarak hâlihazırda, Sinop'un tahrip edilmiş mekânlarının Türkiye'nin diğer bölgelerine göre biraz daha az olduğunu ifade edebiliriz. Bizim sektörümüze katkı sağlayan Profesör Ahmet GÜLER ve Doç. Dr. Mustafa OFLAZ Hocam başta olmak üzere üniversitedeki akademisyen hocalarımızın çok güzel ifadeleri gibi Sinop çok büyük bir biyolojik çeşitliliği barındıran bir ilimizdir. Bu çeşitlilik markaya yönelik olarak nasıl dünyaya, bir alt ölçekle Türkiye'ye yansıtılabilir, pazarlanabilir, bunlar konuşuldu.

Organik tarım potansiyelimiz olduğu tespit edildi.

Kırsal turizm alt yapısı Sinop'ta şu an çok aktif ve hayati öneme sahip ve gelişmiş bir durumda değildir, ama gelecekte büyük bir potansiyel olarak önem kazanacaktır. Kültür ve Turizm Müdürümüz aramızdadır. Karadeniz'e çok büyük bir rağbet var, değil mi değerli Müdürüm? Onun sebebi de iklim ve su kaynaklarımızdır. Bunlar güçlü yanlarımızı teşkil etmektedir.

Bir de Üniversitemiz var. Bunu çok kısa geçtim. Bu salondakilerin yarısına yakını öğretmen arkadaşlarımdır. Ben iki yıl liselerde öğretmenlik yaptım. Tarım Bakanlığı'nda iki yıl Tekniker olarak çalıştım. Tarım Bakanlığı elemanlarımızın yaptığı işleri yirmi senedir yapıyorum. Rektörümüzle ve onun bütün akademik ve idari personeli ile beraber burada bu üniversitenin 170 üniversite içinde bizim üniversitemizin de, Sayın YÖK Başkan Vekilinin de ifade ettiği üzere, farklı bir üniversite olması için elimizden geldiği kadar çaba sarf etmeye çalışıyoruz. Bu çabalar yeterli mi, tabii ki, değil, ama bu çabaları artırma noktasındayız.

Aziz Hocamın konuşmasının bir noktasında dediği de çok doğrudur. Sanayi ile üniversitenin ayrı adacı olmaması gerekir. Sinop'ta iki ada yoktur. Sinop Üniversitesi'nin web sitesi incelenirse sanayi ile yakın iş birliği içerisinde olan ve çok sayıda öğrencisi bulunan Meslek Yüksekokulumuz Mayıs ayında organize sanayiye yönelik bir çalıştay yapıyor.

Söz sizdeyken sizindir. Sizden çıktıktan sonra dünyayı verseniz onu geri alamazsınız. Söz mermi gibidir derler. Çıktı mı namludan, ağızdan geri gelmez. Onun için büyüklerimiz söylediğimize ve bazı değerlerimize çok dikkat etmemiz gerektiğini söylemişlerdir.

Sayın Valimiz onurlandırdıklarında çalışmamız devam etti. Arkadaşlarıma bayrağımızı taşıma yetkisi üç kişide vardır, dedim. Ülkemizin Sayın Cumhurbaşkanı, çeşitli nedenlerle yurt dışında görev yapan sayın büyükelçiler, illerde ise o ilin sayın valileri Cumhurbaşkanını temsil etmeleri sebebiyle araçlarında bayrak taşıma yetkisine sahiptir. Şu an Devletimizin en üst organını temsil eden Sayın Valimiz teşrif ettiler, çok mutlu olduk. Valilerimiz illerde, kaymakamlarımız ilçelerde çok daha geniş bir açıdan birçok şeyi görme noktasındadırlar. Görev ve sorumluluk açısından valilerimiz, kaymakamlarımız bizim göremediğimiz, bil-

mediğimiz, erişemediğimiz bilgilere sahiptirler.

Bir de zayıf yanlarımıza bakarsak, IPARD kapsamında bizim destek eksikliğimizden bahsedebiliriz. **İşlenme ve pazarlama noktasında sıkıntılarımız var.** Zayıf yanlarımız ve tehditlerimiz var. Bu tehditler göçle, tarım alanlarıyla alakalı olup, arazide parçalanmışlık devam ediyor. Girdi maliyetlerinin yüksekliliğini biliyorsunuz.

Sinop son duraktır, Sinop'a yatay giriş yoktur, dikey giriş vardır.

Meraların etkin kullanılamaması, kayıt dışı üretim, birtakım alışkanlıkların değiştirilmesi diğer tehditlerdir.

Olumsuzluk görmek çok kolay, ama önemli olan olumluyu görmek ve olumluyu hayata geçirebilmektir.

KUZKA bizim için önemli bir fırsattır. Bilişim teknolojilerinin gelişmesi bize fırsat sağlıyor

Sonuç olarak biz ne elde ettik, ortaya ne koyduk, şimdi proje fikir ve önerilerimiz dediğimiz bu kısımda arkadaşlarımız sistemi çalıştıracaklar.

Proje fikri olarak öne çıkan hususlar şunlardır:

- Düşük limitli bir proje gençlere balık tüketme alışkanlığı edindirmeye ilişkin projedir.

Çok sayıda ismi ve projeye dayanak teşkil edecek konuyu tespit ettik. Bunların sayısı oldukça fazla, bunlar ham proje. Üzerlerinde konuşulup, çalışılabilecek gerçekten KUZKA'ya, AB fonlarına TÜBİTAK'a KOSGEB'e sunulabilecek projelerdir.

Proje yapmak profesyonellik gerektiren bir olaydır. Özellikle AB'ye sunulacak olan projelerde bir satırdaki, bir cümledeki bir virgölün yeri bile yanlış ise, bir imlâ hatası bile varsa o projenin kabul görmesi çok zayıf oluyor. Bu nedenle profesyonel ekiplerle, bu konuda deneyimi olan kişilerle bu projeler yapılabilir.

- Çiftçiler temel eğitim projesi yapılabilir.

Bu raporu hazırlayan arkadaşlarımızın hepsine çok teşekkür ediyorum. Biz bu çalışmaları yaparken bizleri onurlandıran Sayın Valimiz, Sayın Garnizon Komutanımız, İl Özel İdaresi Genel Sekreterimiz, Valilik Yatırım Danışmanımız ve İl Plânlama ve Koordinasyon Müdürümüz gruba hem moral verdiler hem de nezaket gösterdiler ve birtakım sorular sordular, müteşebbislerle görüştüler. Bu bizim için çok anlamlıydı. Onlara teşekkür ediyoruz. Bu arkadaşları gönülden kutluyorum, onların hepsine teşekkür ediyorum. Sizler de bizleri izlediğiniz, sabrettiğiniz için saygılarımı arz ederim.

Sinop Valisi Yavuz Selim KÖŞGER'in Kapanış Konuşması

Sayın Garnizon Komutanım, Sayın Rektörüm, Emniyet Müdürüm, Defterdarım, Kaymakam arkadaşlarım, Vali Yardımcısı arkadaşlarım, kıymetli mesai arkadaşlarım, daire müdürlerim, çok kıymetli akademisyenler, üniversitelerimizden katılan değerli akademisyenler, Birinci Kalkınma Çalıştayı-mıza onur veren her türlü kurumdan, Sivil Toplum Kuruluşlarından katılan işadamlarımız, Sivil Toplum Kuruluşlarının temsilcileri, sektör temsilcileri öncelikle hepinizi saygı ile selâmlıyorum! Hepinize çok teşekkür ediyorum. Günün bu saatinde iki günün sonunda bu salonda hâlen bu dikkatle, bu dinamizmle, bu heyecanla burada olmanız her türlü takdirin fevkindedir, bunu öncelikle ifade etmek istiyorum.

Biz bu çalıştayı niye yaptık? Çalıştayı **her türlü yazılı afiş ve davetiyeleri üzerinde Sinop geleceğini plânlıyor yazıyor**. Aslında onun altında görülmeyen başka bir şey daha var, onu ben yazdım, ama siz görmüyorsunuz, bir gün duyacaksınız **"Sinop geleceğine sahip çıkıyor"** Sizler bu şehrin geleceğine sahip çıkıyorsunuz. Öncelikle bu sahipliğinizden, Sinop'a sahip çıkarken gösterdiğiniz bu muhabbet, sevgi ve sahiplenişinizden dolayı hepinizi tebrik ediyorum, hepinize teşekkür ediyorum.

Biz bu çalıştayı yaparken önümüzdeki on (10) yılı planlayalım, Sinop geleceğini plânlaysın ve bu plânlamanın içinde Sinopluların her birinin eli olsun, her birinin fikri olsun, hepinizin alınının teri, gözünün nuru olsun istedik. Bunu da iki günlük süreçte hepiniz, her biriniz teşekkürün fevkinde söylediğim gibi gayet dinamik şekilde gerçekleştirdiniz, sağ olun!

Dün Sayın Kalkınma Bakanımız yani kalkınma ile ilgili Türkiye çapında koordinasyonu sağlamaktan sorumlu bakanımız teşekkür ettiler. Birinci olarak biz onun bu çalıştaya katılımını sağladık, ikinci olarak dün açılış paneli yaptık. Açılış paneline katılan üst düzey devlet bürokrasisindeki misafirlerin her biri üzerinde düşünülerek, tespit yapılarak çağırılmış davetlilerdi. Sinop'un kritik, stratejik ve çözülmesi, öncelik verilmesi

gereken ve tarafımızdan tespit edilen sorunlarla ilgili onların ilgilerini bu alana, Sinop'a çekmek için davet ettik.

Gümrük Müsteşarımızı çağırdık, kendisi de dün ifade ettiler. Turizmin, sanayinin, tarımın, her şeyin ticaretini yapabiliyorsanız, bunları pazarlayabiliyorsanız, bunları pazara sunabiliyorsanız bir değer ifade ediyor. Dolayısı ile hem dış pazarlara (Maalesef Gümrüğümüz kapanmış) gümrükleme işlemlerinin yapılabilmesi ve dış pazarlara açılabilmemiz hem de iç pazarlarla ilgili irtibatı kurma noktasında kendisi önemli bir şahsiyettir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarımız zaten bir Sinoplu gibi Sinop'a sahip çıkıyor. Evvelden beri bu ilgisi, alâkası devam ediyor. Dün gene burada aramızdaydı ve Sinop'un tespit edilmiş önceliklerinden birisi olan turizm alanında bize çok değerli katkılar ve projeler sağlıyor. O mânâda kendisine müteşekkirimiz. Katkılarının, ilgilerinin artarak devam edeceğini umuyoruz ve bundan da hiçbir kuşcumuz yoktur.

İzninizle Sinop'u bugün kültür ve turizm atölyesindeki gibi ifade edeyim. Yuvarlak masa toplantısında ziyaret ettiğimde Kültür ve Turizm Grubunda çok dinamik, katılımcı, heyecanlı, dozu yüksek bir tartışma ortamı vardı. Ondan dolayı da onları tebrik ediyorum. Turizmle ilgili farklı bir şey öngörmüştüm. Orada başka bir şey daha kafamda canlandı, şimşek çaktı diyelim. Ben Safranbolu'dan, Karabük'ten, Kastamonu'dan başlayarak Sinop'u bir bölge turizmi, bölgesel bir plânlama, bir paket olarak plânlayabilir miyiz diye o illerin de kültür ve turizm müdürlerini çağırmıştım, ancak orada değerli bir akademisyenimiz, Melih GÖRGÜN Hocam zannediyorum, **Sinop'un Karadeniz'in karşısıyla da entegre edilerek turizmin plânlanmasını** ifade etti. Bu farklı bir boyut, bunu da değerlendirmemiz lâzımdır. Çalıştay görüyorsunuz sonuçlarını hemen anında vermeye başladı. Çok ciddî tartışmalar yapıldı. Sizin tartışmalarınızın tamamını izleme imkânı bulamadım, ama sonuç bildirgelerinden gördüğüm bu çalıştayda çok dolu dolu, içerikli ve kaliteli bir tartışma ortamı doğdu ve ciddî sonuçlara ve çıktılara ulaşıldı.

Eğitimle ilgili değerli Rektörümüz Recep BİRCAN Beyefendiye huzurlarınızda teşekkür ediyorum, güzel bir sunum yaptı. Eğitimle ilgili yapılması gerekenleri tespit etmişler. İlimizin eğitimle ilgili perspektifinde ne yapılması gerektiği konusunda ciddî tartışmalar yapılmış, ciddî kararlara ve sonuçlara ulaşılmıştır.

Sağlıkla ilgili keza yapılması gerekenler ele alınmış, masaya yatırılmış, yapılması gerekenler üzerinde tartışmalar yapılmış ve ciddî sonuçlara ulaşılmıştır. Belirsizlikler yok mu? Elbette ki, var, belirsizlikler bizim dışımızda, bizden kaynaklanmayan durumlar vardır. Onlar da zaman içinde netleştikçe tabii ki, onlarla ilgili çözüm teklif ve öneriler de gelecektir.

Kültür ve turizmle ilgili Gülgün Hocama çok teşekkür ediyorum. Bir Sinoplu gibi Sinop'un kültür ve turizmi ile hemhâl olmuş birisi, biz kendisi ile birlikte Sinop'ta Hz. İsa'nın Sandukasında bulunmuştuk. Bu yaz, en azından birkaç günlük de olsa, Sinop gündeme oturmuştu. Turizm alanında Sinop'a çok büyük katkılar sağladığını biliyorum. Balatlar Kilisesi Kazısını kendisi yürütüyor. Bu kazı Sinop'a önemli katkılar sağlayacaktır. Çalıştayda da çok önemli sonuçlara ulaşımlar, çok güzel sonuçlar ifade ettiler. Bunları değerlendireceğiz.

Sanayi ve Enerji Grubunda değerli Aziz Hocam (Kendisi ile ikinci defa birlikte oluyoruz) yeni tanıdığım bir akademisyenimiz, kendisi hem alanında Türkiye'de söz sahibi olmuş bir akademisyen, hem de hemşerimiz, Sinopludur. Çok da güzel bir sunum yaptı. Tespitleri son derece yerindeydi.

Değerli hocam! Biz slogan atmaya seven bir milletiz, öyleydik ya da öyle diyelim. Hâlbuki slogan atmak ya da eleştirmek çok lezzetli olmakla birlikte işin kolay tarafıdır. Slogan atmaya artık millet olarak bırakmamız lâzımdır. Bunu çok da güzel ve yerinde tespit ettiniz ve hattâ uyguladınız da. Bir konu üzerinde soğukkanlılıkla tartışmak ve o konu üzerinde soğukkanlılıkla fikir üretebilmek, fikir serdedebilmek ve o fikri uygulama sahasına koyabilmek ve fikri takip edebilmek en zor olanıdır. Bu aşamaya geçiyoruz. Siz

de bunu gözlemlemiştiniz. Değerli mesai arkadaşlarımla da ilgili gözlemlerinize de ayrıca teşekkür ediyorum. Hem KUZKA'da çalışan arkadaşlarımız, hem Sinop'ta çalışan değerli bürokrat arkadaşlarımız, hepsi ülkesini, milletini, bayrağını seven ve bu ülkeye katkı sağlamak için cansiperâne bir şekilde çalışan arkadaşlardır. Bundan hiç kimsenin kuşkusuna olmasın. Bu ülke değişiyor, değişmek zorundayız, değişeceğiz. Bu ülke hepimizin, bu ülkeyi çatışarak değil, paylaşarak, hepimiz aynı istikamette fikirlerimizi olgun bir ortamda paylaşarak ve bölüşerek büyüteceğiz. Bu ülkeye hepimiz katkı sağlayacağız, kabiliyetimiz, kapasitemiz, bilgimiz, yeteneğimiz ne ise onu esirgemeksizin bu ülkenin tüm beşerî kapitalini kullanabilmesi lâzımdır. O noktada artık taşra da değişiyor. Bu tespiti yapmanızdan dolayı da ayrıca hem kendi adıma hem de mesai arkadaşlarım adına teşekkür ediyorum. Yani burada zor olanı yapıyoruz. Soğukkanlılıkla Sinop'u masaya yatırdık, ele alıyoruz. Bütün bileşenleriyle, bütün ele alınması gereken detaylarıyla bir ili değerlendirmeye çalışıyoruz. Bu bir başlangıçtır, eksiklerimiz, kusurlarımız yok mu? Muhakkak olacaktır. Zaman içerisinde onların hepsi düzelir, yeter ki, iyi niyetle yola devam edelim, iyi niyetle işimizi yapmaya koyulmuş olalım.

Aziz Hocama da teşekkür ediyorum.

Tarım alanında değerli Osman SAMSUN Hocama teşekkür ediyorum. Kendisi çok güzel bir sunum yaptı, kendine özgü bir sunum yaptı. Bir ara yanlış bir meslek mi seçti diye bir tereddüt yaşadım. Bu eğlenceli ve içerikli sunumundan dolayı da teşekkür ediyorum. Tarım ve Hayvancılık Grubunda da çok güzel, çok içerikli ve uzun perspektifli değerlendirmeler yapıldı. Katılımcı arkadaşlarıma da teşekkür ediyorum.

Kentleşme ve Altyapı Grubu Başkanı Yüksel Hocama da teşekkür ediyorum. Odasına girdiğimde kendisinin biraz tereddütlü bir hâli vardı Yüksel Hocamın! Yanlarına ziyaretlerine gittiğimde "Siz acaba kafanızda Sinop ile ilgili bir tespit yaptınız da bize onaylatmaya mı çalışıyorsunuz" gibi bir tereddüt taşıyordu. Kesinlikle şunu bir kere daha ifade ediyorum. Hiçbir ön yargı yok, hiçbir tespit, ön kabul yok, burada yaptığınız çalışmalar bize ışık tutacaktır. Biz sizin yaptığınız katkıları değerlendireceğiz.

Hocam swot analizi yapıyor, ben de sıfat analizi yapayım. Millet olarak zaaflarımızdan birisi de şudur: Biz herhangi bir işi Türk gibi başlayıp sonra devam ettiremeyiz. Yani Türk gibi başlayıp, İngiliz gibi devam ettirip, Alman gibi bitirmek mi diyorlar. Hocam tersi miydi, neydi, yani biz literatüre yeni bir şey kazandırmalıyız ve Türk gibi başlayıp bitirmeliyiz. Burada alınan kararları rapora dönüştüreceğiz, her birinin takibi yapılacak inşallah. Her zaman söylüyorum. Mahkeme kadiya mülk değil, biz gideriz, ama arkamızdan gelenler takip etsinler. Bunlar yazılı olarak kayda geçecek ve periyodik aralıklarla takip edilecektir. Bu mânâda başta da söyledim, tekrar ifade ediyorum. Her birinin fikri, her birinin katkısı bizim için muhteremdir, saygıya lâyıktır ve o mânâda önümüze ışık tutacaktır. Bundan sonraki işlerimizi buna göre plânlayacağız.

"Sinop geleceğini plânlıyor" deyip hangi istikamete doğru gideceğiz, bunu da her zaman, geldiğim günden beri ifade ediyorum. Sinop'u tam bir tempo position dediğimiz pozisyonun eşliğinde yakaladık. Dün Sayın Bakanımız da Sinop'un içinde bulunduğu mevcut hâli veciz bir şekilde ifade etti: **"Geç kalmışlığın avantajı"** dedi. Ben geç kalmışlıktan yana bazı işlerden dolayı geri kalmış olmamızı, kıyıda kenarda kalmış olmamızdan dolayı işte o vahşi kapitalizm ya da vahşi kalkınma dönemini az sıyrıklarla, yara bereyle atlattığımız için şanslı olduğumuzu düşünüyorum. Bundan sonrası Sinop'un doğasını, iklimini, florasını, faunasını, besin zincirindeki en küçük halkayı tahrip etmeksizin bu güzel memleketi tarihi, coğrafyası ile ve tüm sektörlerinin birbiri ile barışık olduğu, bütün sektörlerinin birbirini tamamladığı ve bütün sektörlerin birbirini tamamlamaktan doğan sinerji ile yeni bir tanıtma modeli yarattığı ve sadece Türkiye'ye değil, dünyaya örnek olacak bir model ortaya koymamız, iddialı olmamız lâzımdır. Her şeyden önce biz bunu Sinop'ta tüm dünyaya gösterebiliriz. Yani tüm sektörlerin bir arada olduğu, birbiriyle barışık, birinin diğerini ezmediği, birinin diğerini bozmadığı, birinin diğerini üzmediği bir yeni modeli yaratabiliriz, yeni bir model ortaya koyabiliriz. Bunu Sinoplular el birliği ile gönül birliğiyle gerçekleştirebilir.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Bu noktada ben buraya katılanlara ve katılmayanlara, bundan sonra katılacaklara huzurlarınızda tekrar teşekkür ediyorum. Sağ olun, var olun, emek sarf ettiniz, bir kısmınız çok uzaklardan geldiniz, ayağınıza sağlık!

Sözlerimi bitirirken değerli Rektör Hocama da bir hususî teşekkür etmek istiyorum. Bize ev sahipliği yaptı, misafirperverliğinden memnunum, razıyım, sizin de memnun olduğunuzu biliyorum. Hem otel personeli, hem Turizm Meslek Yüksekokulumuz güzel bir sınav verdi. Yüzünün akı ile bu işin içinden çıktı. Bu da Sinop'un geleceği ile ilgili diğer bir umut verici gelişmedir. Bundan sonra bu kabil toplantıları burada başarı ile gerçekleştirebileceğimiz anlaşıyor. Ben kendisine ve personeline huzurunuzda teşekkür ediyorum. Tekrar hoş geldiniz, yeniden Sinop'a bekliyoruz, gidecek olanlara yolları açık olsun, güle, güle diyorum. Sağ olun, var olun!

Yavuz Selim KÖŞGER

Sinop Valisi

KUZKA Yönetim Kurulu Başkanı

EK – 1 PROJELER LİSTESİ

Kentleşme, Altyapı ve Denizyolları Grubu Projeler Listesi

Sorum	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
1	Kurumlar arası işbirliği eksikliği ve plan kararlarının yerel özgünlükleri ve öncelikleri bütüncül olarak içermemesi.	İl Mekânsal Gelişme Planın Hazırlanması İçin Model Geliştirilmesi İmar planlarının yapılması süreci için yeni bir yönetim modeli geliştirilmesi (Kıyı, iç ve geçiş bölgeleri tanımlanabilmesi), kent halkının yerel düzeydeki karar alma mekanizmasına katılımının sağlanması	1- İl Özel İdaresi 2- İlgili Bakanlıklar 3- Belediyeler 4- Üniversite 5- Kent Konseyi Öz kaynak KUZKA
2	Sinop Kent Merkezinin kentsel gelişme alanlarının kısıtlı olması (Ör. Doğal eşiklerin fazla olması, topografyanın ve arkeolojik alanların gelişmeyi kısıtlaması)	Sinop Kent merkezindeki yapı stokunun durumunun belirlenmesi Yapıların niteliklerinin ve niceliklerinin belirlenmesi. Yeni-eski, müdahale gerektiriyor–gerektirmiyor, kalitesi, pansiyonculuğa uygunluğu, kullanım durumunun belirlenmesi, yeni nüfus için ne kadar yapı gerekiyor (projeksiyon)	1- Sinop Belediyesi 2- Valilik 3- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 4- Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü Öz kaynak AB KUZKA
3	Sinop Kent Merkezi kent içi ulaşım sistemlerinin yetersiz olması	Yaya, Bisiklet ve Engelli Erişimini Temel Alan Trafik Sirkülasyonu Projesi Araç ve yaya trafiği sayımı, trafik yoğunluğunun günün saatlerine ve mevsimlere göre belirlenmesi, engelliler, yaşlılar ve çocuklu ailelerinin erişim ihtiyacının belirlenmesi, otopark ihtiyacının belirlenmesi, acil yol güzergâhlarının belirlenmesi	1- Sinop Belediyesi (Ana sorumlu) 2- Valilik 3- Emniyet ve Jandarma Trafik ve Belediye Zabıta 4- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 5- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 6- İl Sağlık Müdürlüğü 7- İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü Sinop Belediyesi AB İlgili Bakanlıklar KUZKA
4	Kent tarihinin ortaya çıkarılamamış olması	Kentsel Arkeolojik Mirasın Tespit ve Analiz Edilmesi ve Yönetim Modelinin Oluşturulması Kentsel Arkeolojik Mirasın Tespit ve Analiz Edilmesi ve Yönetim Modelinin Oluşturulması Sitlerin kent ile entegre edilmesi, kent halkının bu konudaki bilincinin artırılması, ortaya çıkarılması mümkün olan arkeolojik mirasın belirlenmesi, genel arkeolojik envanterin hazırlanması, bu mirasın kentsel gelişmeye katkı sağlaması için bir yönetim modelinin geliştirilmesi	1- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2- Arkeoloji Müzesi 3- İl Özel İdaresi 4- Belediyeler Öz kaynak Kültür ve Turizm Bakanlığı
5	Kent tarihinin ortaya çıkarılamamış olması ve kent halkı tarafından yeterince bilinmiyor oluşu	Kent Tarihi Müzesinin Kurulması Hem soyut hem somut kentsel tarihî kültürün paylaşılması	1- Sinop Belediyesi 2- Valilik 3- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü KUZKA Öz kaynak

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak	
6	Şehir merkezindeki yoğunluğun çok fazla olması	Sosyal Donatı ve Rekreasyon Alanlarının Artırılması Mevcut alanların kullanım durumunun tespit edilmesi ve şehir merkezinin yoğunluğunu azaltacak ve özellikle yaz mevsiminde artan nüfusun yönelebileceği/kullanabileceği alanların oluşturulması, şehir merkezindeki bazı kamu kurumlarının taşınarak arazisinin ve binalarının kamusal kullanım amaçlı değerlendirilmesi	1- Sinop Belediyesi 2- Valilik 3- Millî Emlâk Müdürlüğü	Öz kaynak KUZKA AB
7	Karadeniz'e kıyısı olan ülke ve şehirler ile ulaşım bağlantısının zayıf olması	Sinop – Karadeniz'e kıyısı olan şehirlerarasında yolcu taşımacılığının artırılması Yolcu taşımacılığını tetikleyebilen firmaların ve ilgili kurumların Sinop hakkında bilgilendirilmesi (bu firmaların Sinop'ta kurulumunun teşvik edilmesi)	1- Valilik 2- İlgili Bakanlıklar 3- KUZKA 4- Sinop Üniversitesi	Öz kaynak AB KUZKA
8	Atık ve atık su yönetiminin yetersiz olması	Atık ve Atık Su Arıtma Tesislerinin Sinop İlinde Yapılması, Çalıştırılması ve İşletilmesi ve Tıbbî Atık ve Tehlikeli Atıkların Bertaraf Edilmesi, Atıkların Geri Dönüşümünün veya Kompostlanmasının Sağlanması Şehir kültürünün dönüştürülmesi, kentte atık toplama sisteminin geliştirilmesi, toplama ve geri dönüşüm altyapısının hazırlanması	1- Belediyeler 2- Valilik 3- Mahallî İdare Birlikleri 4- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Belediyeler AB KUZKA
9	İçler arası karayolu bağlantılarının zayıf olması	İçler Arası Yol Ağıının ve Toplu Taşıma Sistemlerinin Geliştirilmesi Karayolu kalitesinin artırılması ve toplu taşımanın teşvik edilmesi	1- Karayolları Bölge Müdürlüğü 2- İl Özel İdaresi 3- Özel sektör 4- Kooperatifler 5- Belediyeler	İlgili Bakanlıklar Belediyeler İl Özel İdaresi
10	Yatların ihtiyacının karşılanamaması ve Karadeniz'de marina olmaması	Marina Yapımı Yer tespiti, ihtiyaç analizinin, fizibilitesinin yapılması ve inşasının yapılması	1- Özel sektör (Ana sorumlu) 2- İlgili Bakanlıklar 3- Valilik 4- Belediye	Özel sektör Öz kaynak AB KUZKA
11	Doğal afete maruz bölgelerin güncel olmaması	Doğal Afete Maruz Bölgelerin Kullanımının Yeniden Değerlendirilmesi Yapılmış alanların afet riskinin tespiti, yapılaşmamış alanlarda afet riskinin yeniden değerlendirilmesi, yapılaşmada ve kentsel gelişmede heyelan riskinin göz önüne alınması	1- İl Afet Acil Durum Müdürlüğü 2- Belediyeler 3- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Öz kaynak KUZKA
12	Bilgi paylaşım imkânlarının yetersiz olması	İl Coğrafi Bilgi Sisteminin Kurulması Kurumlar arasında bilgi paylaşımının sağlanması ve koordinasyonun güçlendirilmesi, bilgiye hızlı erişiminin sağlanması	1- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2- İlgili Bakanlıklar 3- İller Bankası 4- İl Özel İdaresi 5- Belediye	Öz kaynak

EK – 1 PROJELER LİSTESİ

Sanayi ve Enerji Grubu - Projeler Listesi

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
1	Kurulacak nükleer santralin etkilerinin öngörülememesi	1- KUZKA	KUZKA
2	Yenilenebilir enerji ve nükleer enerjiye yönelik yan sanayide hazırlıksız olunması	1- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 2- KUZKA 3- Organize Sanayi Bölgeleri Müdürlüğü	
3	İmalat sanayinin dışa bağımlı olması	1- KUZKA 2- KOSGEB 3- Valilik (AB Proje Koordinatör Merkezi) 4- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 5 – Ticaret ve Sanayi Odası	KUZKA, Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü
4	Yerel kaynakların değerlendirilememesi	1- KOSGEB 2- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 3- KUZKA	KOSGEB, KUZKA
5	Üretimde yenilenebilir enerji (güneş, rüzgâr, biyogaz, dalga) kaynaklarının kullanılamaması	1- KUZKA	KUZKA, KOSGEB (AİA)
6	Nitelikli işgücü yetersizliği	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- İŞKUR İl Müdürlüğü 3- Üniversite 4- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 5- Ticaret ve Sanayi Odaları 6- STK'lar 7- Esnaf ve Sanatkarlar Odaları 8- İşçi Sendikaları ve Meslek Örgütleri	-

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
7	Lojistik maliyetlerinin yüksek olması	Karayolları Çalışmalarının Hızlandırılması, Yük Limanı Konseptinin Benimsenmesi, Demirci Köyü'nde Yer Alan Yüksek Liman Projesinin Aktif Hâle Getirilmesi, Demiryolu Bağlantısının Kurulması	1- Karayolları Bölge Müdürlüğü 2- Liman İşletmeleri 3- TCDD 4- Samsun Ulaştırma Bölge Müdürlüğü
8	Destek mekanizmaları hakkında eksik bilgilendirme olması	Invest in TR82 / TR82'ye Yatırım	1- KUZKA 2- Bölge Paydaşları Dış Kaynak
9	Bölgeye özgü destek mekanizmalarının olmaması	Kalkınma Bakanlığı ile görüşülerek mevzuat değişikliği önerilmesi, geniş katımlı çalıştayların& ziyaretlerin düzenlenmesi, Bölgeye özgü proje mekanizmalarının oluşturulması (GAP, KOP vb.)	1- KUZKA 2- KOSGEB 3- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü 4- Ticaret ve Sanayi Odası KUZKA, KOSGEB (Tematik Proje)
10	İstihdam ve yoksulluk politikalarının kayıt dışı ekonomiye sebebiyet vermesi	İstihdam ve yoksulluk politikalarının uyumlaştırılmasını sağlayacak çalıştay/organizasyon düzenlenmesi	1- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 3- İŞKUR 4- İlgili STK'lar 5- Sosyal Hizmetleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı

EK – 1 PROJELER LİSTESİ

Kültür ve Turizm Grubu - Projeler Listesi

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
1	Bütünleşik bir plan-politika eksikliği ilin tartışmasız en temel sorunudur.	Sinop Araştırmaları Merkezi (Kent Akademisi) Kurulması. Kültür ve Turizm Müdürlüğü başta olmak üzere ilgili tüm kamu kurumları 2- STK'lar 3- Alan Yönetimi 4- KUZKA 5- Sinop Üniversitesi 6- Özel sektör temsilcileri	Fizikî bir yapı kurulmayacaksa, herhangi bir finansal kaynak gerekmektedir. Sinop Üniversitesi enstitü olarak kurabilir.
2	Turizm sektörü için makro plan eksikliği	İl Turizm Master Planı'nın Hazırlanması	KUZKA DFD Programları Muhtemel AB Fonları
3	Turizm sektörü için makro plan eksikliği	İl Turizm Gelişim Planı'nın Hazırlanması	KUZKA DFD Programları Muhtemel AB Fonları
4	Turizm sektörü için makro plan eksikliği	İl Turizm Yönetim Sisteminin Kurulması	1- Sinop Araştırmaları Merkezi (Kent Akademisi) (Bkz. 1 no.lu proje)
5	İlin bütünleşik bir tanıtım-pazarlama stratejisi ve planlarının olmaması	Hazırlanacak makro planların ışığında il tanıtım ve pazarlama stratejisi belirlenmesi, stratejilere uygun alt planların-konseptlerin üretilmesi	1- Sinop Araştırmaları Merkezi (Kent Akademisi) (Bkz. 1 no.lu proje)
6	Turizm İşletmelerine Yönelik Planların Yetersiz Kalması	1/100.000'lik ve 1/25.000'lik çevre düzeni plan hükümlerinin yeniden revize edilmesi.	1- Mahallî İdareler 2- Merkezi Yönetim (İlgili Bakanlıklar) 3- Defterdarlık
7	Kanalizasyon sistemi eksikliği nedeniyle deniz kirliliği bulunması (temiz su mavi bayrak kriterleri arasında bulunmaktadır.)	Temel altyapı çalışmalarına (kanalizasyon, katı atık vb.) devam edilmesi.	Merkezî Bütçe KUZKA Mali Destek Programları Muhtemel AB Fonları

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
8	Şehre kimlik kazandıran ve korunması gerektiren taşınmaz kültür varlıklarından yeterli derecede yararlanılamamaktadır.	1- Belediye 2- İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3- Müze Müdürlüğü 4- Mahallî İdareler 5- Sinop Araştırmaları Merkezi (Kent Akademisi) (Bkz. 1 No.lu proje)	Merkezî Bütçe KUZKA Mali Destek Programları Muhtemel AB Fonları
9	İl genelinde yayla evlerinden / köy evlerinden yeterli derecede yararlanılamamaktadır.	1- İl Özel İdaresi 2- Özel Sektör (Şahıslar) 3- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü 4- Samsun Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu	Muhtemel AB Fonları Özel Sektör (Şahıslar)
10	İşaret levhaları sayıları yetersizdir. Mevcutlar ise uluslararası standartlarda değildir.	1- Sinop Belediye Başkanlığı 2- İl Özel İdaresi 3- Karayolları Genel Müdürlüğü	İl Özel İdaresi Karayolları Genel Müdürlüğü
11	İlin en önemli turistik mekânlarında ve şehir içinde tuvalet eksikliği ve kirliliği.	1- Sinop Belediye Başkanlığı 2- İl Özel İdaresi 3- Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge Müdürlüğü 1- Sinop Belediye Başkanlığı 2- STK'lar	Sinop Belediye Başkanlığı İl Özel İdaresi
12	Seyir terası eksikliği.	1- Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü 2- Sinop Belediye Başkanlığı 3- İl Özel İdaresi	Karayolları 7. Bölge Müdürlüğü İl Özel İdaresi
13	Karadeniz Havzası'ndan İstenilen düzeyde yararlanılamaması.	1- Kültür ve Turizm Bakanlığı 2- Valilik 3- Sinop Belediye Başkanlığı 4- Turizm İşletmecileri 5- Seyahat Acenteleri 6- Kıyı Ülkeleri Ateşlikleri	
14	Deniz ulaşımının etkin olarak kullanılamaması.	1. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
15	Özellikle Karadeniz Ülkeleri yatlarının giriş çıkışlarına imkân verecek bir Marina'nın bulunmaması. Marina yapılması için limandaki alt yapı eksikliklerinin giderilmesi.	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
16	Balatlar Kilisesi	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Sinop Alan Yönetimi	
17	Tarihî Sinop Cezaevi	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Sinop Alan Yönetimi	
18	Arkeolojik kazılar sonucunda ortaya çıkan korunması gerekli taşınmaz tür varlıklarından turizm potansiyeli taşıyanların çevre düzenlemelerinin yapılarak, ziyarete açılması.	1. Valilik 2. İl Özel İdaresi 3. Sinop Belediye Başkanlığı	İl Özel İdaresi
19	Bayraktepe Tümlüsleri	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. Sinop Belediye Başkanlığı 3. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür ve Turizm Bakanlığı
20	Zeytinlik mevkiindeki Papaz Evi olarak bilinen kilise	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kültür ve Turizm Bakanlığı
21	Tuzcular ve Kuruçuşme sokaklardaki evler	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. Sinop Belediye Başkanlığı 3. İl Özel İdaresi 4. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	İl Özel İdaresi Kültür ve Turizm Bakanlığı
22	Kale koruma alanlarının temizlenmesi ve kalekonduların ortadan kaldırılması (kamulaştırma)	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. İl Özel İdaresi 3. Sinop Belediye Başkanlığı	Sinop Belediye Başkanlığı Muhtemel AB Fonları

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
23	Taşhan	Taşhan'ın onarılması ve Taşhan'a fonksiyon kazandırılması	1. Samsun Rölove ve Anıtlar Müdürlüğü 2. İl Özel İdaresi Muhtemel AB Fonları
24	Sinop Merkez balıkçı barınağı ve buradaki görüntü kirliliğinin kaldırılması	Demirci köyünde yapılan tersane ve balıkçı barınağına taşınmanın sağlanması	1. Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı 2. Valilik 3. Sinop Belediye Başkanlığı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
25	Sinop Merkez otomatik park ve pazar yeri ihtiyacı	Otoparkın yapılması, pazar yerinin düzenlenmesi	1. Valilik 2. Sinop Belediye Başkanlığı Sinop Belediye Başkanlığı
26	Buzluk mağarası	Ön etüt yapılması	1. MTA 2. Sinop Üniversitesi 3. Durağan Belediyesi 4. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü MTA
27	Ambarıkaya kaya mezarlarına ulaşım	Yol yapılması	1. İl Özel İdaresi 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü İl Özel İdaresi
28	Boyabat Çay Sokak'taki evler, Ekin Pazarı ve Zübeyde Hanım Caddesi'ndeki evler.	Evlerin onarımı	1. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 2. Boyabat Belediyesi 3. Özel sektör (şahıslar)
29	Çamurca Plajı	Çamurca plajının turizme kazandırılması	1. Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Ayancık Belediyesi 10. Bölge Müdürlüğü
30	Kuğuyalı mevkii	Mesire yeri olarak ilân edilmesi	1. Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Ayancık Belediyesi 10. Bölge Müdürlüğü
31	Ayancık Cezaevi olarak kullanılan eski kilise	Onarılacak kültür sitesi olarak fonksiyon verilmesi	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. Ayancık Belediyesi Muhtemel AB Fonları
32	Ayancık Eski Kereste Fabrikası	Restore edilerek sanayi müzesi hâline getirilmesi	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. Ayancık Belediyesi 3. İl Özel İdaresi Muhtemel AB Fonları

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
33	Ayancık Maltepe (Sevirtepesi) Turizme kazandırılması için GSM şebekelerinin kaldırılması, sevir terasının yapılması	1. Ayancık Kaymakamlığı 2. TELEKOM Sinop İl Müdürlüğü	TELEKOM Sinop İl Müdürlüğü
34	Ayancık Akgöl'ün kirliliği Akgöl'ün temizlenerek olta balıkçılığına açılması	1. DSİ 2. Ayancık Kaymakamlığı 3. Ayancık Belediyesi	Ayancık Belediyesi
35	Sinop genelinde uzmanlaşmış rehber eksikliği Rehberler için il bazında uzmanlaşmaya yönelik seminer ve eğitimler verilmesi Sinop Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu bünyesinde 4 yıllık bir turizm rehberliği bölümü açılması	1. Kâr amacı gütmeyen kurumlar KUZKA tarafından açılacak Teknik Destek Programlarına başvuru yapılabilir. 2. Sinop Üniversitesi Rektörlüğü	KUZKA Teknik Destek Programları Sinop Üniversitesi
36	Sinop hakkında ulusal düzeyde ve sektörel temsilcilerinde genel bilgi eksikliği Turizm sektörü profesyonellerine (ARO - İZRO - TÜRSAB - TÜROFED- İROYD) yönelik info turlar düzenlenmesi	1. Valilik 2. Sinop Belediyesi 3. TÜRSAB	Valilik TÜRSAB Özel Sektör
37	Turizm bilinci eksikliği Turizmle ilgili tüm faaliyetlere halkın katılımının artırılması amacıyla etkinlikler düzenlenmesi www.sinopale.org www.gelecegebirikitirmek.europist.net Sinoplu gençlerin turizm ve kent ile ilgili bilinçlerinin artırılması için periyodik gezi ve tanıtım programları yapılması. (Özellikle eğitim kurumlarında) Hedef kitlenin doğru tanımlanması ve bu hedef kitleye hitap eden araçların seçilmesi tanıtımın hedef kitlelere turizm medyası (gezi ve turizm dergileri ile gazetelerin turizm ekleri) aracılığıyla yapılması. Mevcut web-sitesinin (İngilizce, Rusça ve Almanca dillerinde) geliştirilmesi ve turizm portalı çalışmalarının başlatılması. Metropol kentlerde (Ankara ve İstanbul) Sinop turizm enformasyon bürosu ya da standlarının kurulması. İlin çekim platosu hâline getirilmesi için senaryo, kısa film yarışmalarının düzenlenmesi ve uluslararası sanat etkinliklerinin desteklenmesi. Sinopale'nin etkinliğinin artırılması	1. Valilik 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Belediyeler 1. Valilik 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Belediyeler 4. TÜRSAB 5. STK'lar 6. İl Özel İdaresi	Belediyeler İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Kültür ve Turizm Bakanlığı İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Belediyeler TÜRSAB STK'lar İl Özel İdaresi KUZKA
38	Tanıtım eksikliği	1. Valilik 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Belediyeler 4. TÜRSAB 5. STK'lar 6. İl Özel İdaresi	Ticaret ve Sanayi Odası STK'lar İl Özel İdaresi KUZKA
39	Fuarlar ile tanıtımın fırsat sayılmaması, fuarlarda yerel turizm işletmelerinin yer almaması	1. Valilik 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Belediyeler 4. Ticaret ve Sanayi Odası	Ticaret ve Sanayi Odası STK'lar İl Özel İdaresi KUZKA

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak	
40	Tanıtım materyallerinde, özellikle el broşürlerinde eksiklik	Hedef kitlelere yönelik olarak çeşitli dillerde (özellikle İngilizce, Rusça, Almanca vs.) ve profesyonel tasarımcılar tarafından yapılacak kurumsal kimlik çalışması kapsamında tanıtıcı yayınlar hazırlanması	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. Valilik 3. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 4. Belediyeler 5. STK'lar	STK'lar İl Özel İdaresi KUZKA
41	Tanıtıma yönelik bilimsel toplantıların azlığı	Balıkçılık, ormancılık, arkeoloji vb. konularda Sempozyum - Sergi - Kongre - Panel vb. düzenlenmesi, Sinop Diyojen Felsefe Günleri (periyodik yayın ile beraber – Türkçe ve İngilizce olarak), Sinopale Akademi gibi.	1. Valilik 2. Sinop Belediyesi 3. Sinop Üniversitesi 4. STK'lar	Sinop Üniversitesi
42	Turistik ürünlerin pazarlama eksikliği	Sinop ili genelinde el sanatları ve yöresel ürünlerin turistik ürün hâline getirilmesi ve (özellikle Cruise yolcularına) sunumuna yönelik eğitim seminerleri düzenlenmesi	1. Valilik 2. Belediyeler 3. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 4. Ticaret ve Sanayi Odası	KUZKA Teknik Destek Programları
43	Tur güzergâhları ve programlarındaki eksiklik	Yeni tur paketlerinin hazırlanması, mevcutların yeniden değerlendirilmesi ve içeriklerinin hazırlanacak programlarla zenginleştirilmesi Turistlerin geliş sayılarının artırılması için tanıtım önemlidir, ancak turistin bölgede kalış sürelerinin uzaması, daha fazla para harcaması için destek hizmetlerinin (yeme-içme tesisleri, alışveriş imkânları, rekreasyon alanlarının) artırılması önemlidir.	1. Sinop Belediyesi 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. TURSAB	Özel Sektör
44	İli temsil eden simge/logo ve slogan olmaması	İli temsil eden simge/logo ve slogan oluşturulması amacıyla yarışma düzenlenmesi.	1. Valilik 2. Sinop Üniversitesi 3. Belediyeler 4. STK'lar	İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
45	Pazarlamaya yönelik program eksikliği	Balıkçılığın agro turizm kapsamında değerlendirilmesi.	1. Valilik 2. Sinop Üniversitesi 3. Sinop Belediyesi 4. STK'lar	
46	Yurtdışı fuarlara katılım eksikliği	Sektörün öncü ulusal ve uluslararası fuarlarına (ürün konseptleri geliştirilmek suretiyle) katılım sağlanması için hazırlıklar yapılması – özellikle cruise fuarları -	1. Valilik 2. Sinop Belediyesi 3. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 4. Ticaret ve Sanayi Odası 5. TURSAB 6. ARO- İRO – İZRO	

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
47	Animasyon faaliyetlerinin olmaması	Halk oyunları ekibi ve belediye bandosu ve müzik ekibinin turistik amaçlı kullanımı	1. Valilik 2. Sinop Belediyesi 3. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 4. İl Millî Eğitim Müdürlüğü
48	Alternatif turizm ürünlerinin değerlendirilememesi	Alternatif turizm (yamaç paraşütü, dağcılık, doğa sporları, kaya ve şelale tırmanışı, foto-maraton, binicilik, golf, sporcular için kamplar, agro turizm vb.) çeşitliliğinin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar başlatılması	1. Valilik 2. Sinop Belediyesi 3. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 4. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü
49	Turizm bilinci ve turistik ürün eksikliği	Efelek şelalesi yolu üzerindeki köylere yönelik turistik ürün ve turizm bilinci eğitimlerinin verilmesi Reklâm panoları için bir standart belirlenerek, gerekli düzenlemelerin yapılması, tersane bölgesinin sanayi görüntüsünden kurtarılması için tersane faaliyetlerinin şehir dışına çıkarılması, surların silüetini olumsuz etkileyecek yapılarla ilgili rekreatif çalışmaların yapılması, şehir girişinde görüntü kirliliğine neden olan yapılarla ilgili tedbirler alınması.	1. Kültür ve Turizm Bakanlığı 2. TUREVS Kültür ve Turizm Bakanlığı
50	Görüntü kirliliği	Sinop limanının kruvaziyer gemilere uygun hâle getirilmesi (Eksikliklerin tamamlanarak görüntü kirliliğinin önlenmesi)	1. Sinop Belediye Başkanlığı 2. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü 3. Özel Sektör (Çakıroğlu Liman işletmesi)

EK – 1 PROJELER LİSTESİ

Eğitim ve Sağlık Grubu - Projeler Listesi

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar
1	Sinop hastanelerinin mevcut kapasitesinin geliştirilmesi ve ilin ihtiyacına cevap verecek durumda olmaması. Nükleer Enerji Santralinin kurulma ve operasyon sürecinde gelecek ve çalışacak olan nüfusun sayısı ve niteliğinin be- irli olmaması.	Sinop hastanelerinin fiziki altyapı (özellikle kardiyoasküler, anjiyografi ve radyoloji) ve personel olarak geliştirilmesi; ar-tacak olan nüfusun ihtiyaçlarını ortaya koyan analiz yapılması 1- Sağlık Bakanlığı 2- Kalkınma Bakanlığı 3- Enerji Bakanlığı 4- Maliye Bakanlığı
2	Yaşlı nüfusun çok olmasından dolayı yaşlı ba-kım hizmetlerinin ve geriatri dalına dair çalış-maların ve altyapının eksikliği	Yaşlılara hem evde hem de kurumda sürekli bakım hizmetleri-nin verilmesi için personel (tüm hastane personeli dâhil olmak üzere) nitelik ve niceliğinin artırılması, bunun için meslek li-selerinde ve meslek yüksekokullarında yaşlı bakımına yönelik bölümler açılması 1- Sağlık Bakanlığı 2- Milli Eğitim Bakanlığı 3- Sinop Üniversitesi 4- Devlet Personel Daire Başkanlığı 5- Sinop Belediyesi
3	Ağız ve diş sağlığı ile ilgili yeterli çalışmalar bu-lunmamaktadır. Özellikle yaşlı ve engelli insan-lar gibi hizmet alımına gelemeyen insanların bulunması	Yaşlı, engelli vatandaşlarımız ve çocuklar için ağız ve diş sağlığı konusunda gezici desteklerin verilmesi. Kamu Hastaneleri Birliği 2- Sağlık Bakanlığı 3- İl Millî Eğitim Müdürlüğü
4	Hasta transferimizde sorunumuz bulunmakta-dır. Yaşlı nüfusumuzun tek başına toplu taşıma ile hastaneye gelememesi, bu yüzden 112 acil ile ambulansları kullanmaları	Özellikle yaşlı ve engelli vatandaşların hastaneye taşınması (hasta nakil araçlarının ve özel bir çağrı merkezinin kurulması) 1- Sosyal Yardımlaşma Vakfı 2- Sağlık İl Müdürlüğü 3- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 4- Yerel Yönetimler
5	Halk sağlığı laboratuvarlarında fizikî, personel ve mekânsal olarak eksiklikler bulunması bazı ko-nularda gerekli işlemlerin laboratuvarlarımızda yapılamaması	Halk sağlığı laboratuvarının nitelik ve nicelik olarak geliştirilmesi 1- Yerel Yönetimler 2- Sağlık Bakanlığı 3- Halk Sağlığı Kurumu
6	Kanser taramaları şu an Sinop ilinde ortalama % 20 civarında yapılmaktadır. Hem kanserin er-ken teşhis edilmesi hem de kanser hastalarının belirlenmesi konularındaki eksikler	Kanser taramalarının Sinop ilinde % 70'e çıkarılması 1- İl Sağlık Müdürlüğü 2- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 3- Aile Ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
7	İlde bir afet olduğunda nasıl hareket edilmesi gerektiğine dair bir planın bulunmaması	İlin kimyevî, nükleer ve biyolojik epidemik hazırlık planı 1- Sinop Valiliği 2- Sinop İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü 3- Yerel Yönetimlerdeki Tüm Kurumlar

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar
8	Hastanelerde ihtiyaç olan tıbbî alanlarda kullanılan ürünlerin ithal edilmesi	1- İlgili işletme
9	Evlere hapsolmuş ruh sağlığı sorunları olan bireylerin bulunması	1- Sağlık Bakanlığı 2- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
10	Sinop'un coğrafi şartlarının zorlu olmasından dolayı, özellikle acil hastalara zamanında erişimkte sorunlar yaşanması	1- Sağlık Bakanlığı
11	Okullarda özellikle ortaöğretimde devamsızlığın önemli bir sorun olması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
12	Meslek seçiminde öğrenciler arasında sıkıntı yaşanması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 3- İŞKUR Sinop İl Müdürlüğü 4- Sinop Ticaret ve Sanayi Odası 5- KOSGEB Sinop Hizmet Merkezi Müdürlüğü 6- Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
13	Hayat Boyu Öğrenme faaliyetleri için fizikî mekânların ve araçların uygun nitelikte ve nicelikte olmaması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Kamu Kurumları 3- Sivil Toplum Kuruluşları
14	Kurulacak olan nükleer santrale uygun mesleklerin bilinmemesi	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 3- İŞKUR Sinop İl Müdürlüğü 4- Sinop Ticaret ve Sanayi Odası 5- KOSGEB Sinop Hizmet Merkezi Müdürlüğü
15	Öğrencilerin verimli zaman geçireceği alanların ilimizde bulunmaması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Yerel Yönetimler 3- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü 4- İl Özel İdaresi
16	Nükleer santral ve acil durumlar konusunda birleşik eksikliği bulunması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Sinop İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
17	Yurt eksikliği bulunması	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü (YURTKUR)
18	Sinop'ta atıl hâlde bulunan çok fazla bina olması ve bu fizikî mekânların etkin kullanılamaması	1- Sinop Belediyesi 2- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 3- İlgili kurumlar

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar
19 Nükleer santral konusunda Sinop'ta bilgi ve tecrübe eksikliği bulunması	Sinop'taki kurumlar ile Antalya ve Mersin Üniversiteleri ve bölgede bulunan diğer kurumlar ile tecrübe paylaşılması ve işbirliği imkânının sağlanması (112 ve diğer kurumlar da dâhil edilerek)	1- Sinop Üniversitesi 2- Yerel yönetimler 3- İl Müdürlükleri 4- Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı
20 Çocuk Koruma Kanunu kapsamında işlem gören çocukların, rehabilitasyonu sürecinde ergen psikiyatrin düzenli olarak ilgilenmesi çocukların psikolojik olarak olumsuz etkilenmesini engellemektedir. Fakat ilimizde bu bölümün bulunmaması	Ergen psikiyatri ve çocuk ruh sağlığı bölümünün kurulması (Çİ-DEM örneği)	1- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 2- Sağlık Bakanlığı 3- Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği
21 Sinop'taki engellilerin sayısı, engel durumları vb. konularında istatistikî bilgi eksikliği bulunması	Sinop engelli veri tabanı oluşturulması projesi	1- Sağlık İl Müdürlüğü 2- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 3- Halk Sağlığı İl Müdürlüğü 4- Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği 5- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü
22 Mağdur çocukların; kolluk kuvvetleri, adli merciler ve sağlık kurumları tarafından ayrı ayrı değerlendirilmesi ve bu süreçte yaşadıklarını defalarca dile getirmek zorunda bırakılması ve gizliliğin yeterince sağlanamaması	Çocuk İzlem Merkezlerinin (ÇİM) kurulması	1- Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü 2- Sağlık Bakanlığı 3- İl Millî Eğitim Müdürlüğü
23 Meslekî ve teknik eğitimin tercih edilmemesi	Meslekî ve teknik eğitimin tanıtımı ve yönlendirme faaliyetleri	1- İl Millî Eğitim Müdürlüğü 2- İŞKUR Sinop İl Müdürlüğü 3- Sinop Ticaret ve Sanayi Odası 4- Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü

EK – 1 PROJELER LİSTESİ

Tarım ve Hayvancılık Grubu - Projeler Listesi

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
1	Kırsal alanda nüfusun nicel ve nitel yetersizliği Kırsala Geri Göç Projesi Kırsal bölgeden kentsel alanlara göç eden genç ve dinamik nüfusun geri getirilmesine yönelik makro proje/projeler hayata geçirilmelidir. Böylece tarımsal faaliyet için gerekli olan nüfus yapısı sağlanmış olacaktır.	1- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı 2- Kalkınma Bakanlığı 3-Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	1- Merkezî Bütçe IPA (AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı)
2	Kırsal kalkınma hibelerinden etkin yararlanmanın mümkün olmaması Kırsal kalkınma projeleri Önümüzdeki orta ve uzun vadeli süreçte İlimizin tarımsal açıdan kalkınmasının önündeki en büyük engel Sinop'un IPARD kapsamına alınmamış olmasıdır. Çünkü IPARD kapsamında desteklenen kırsal yatırımlar % 80'lere varan hibelerden yararlanmaktadır ve ülkemizde 42 İl bu kapsamdadır. İlimizin önümüzdeki 5 yıllık dönemde IPARD kapsamına alınarak bu hibelerden yararlanabilmesi gerekmektedir. Böylece zaten birçok yönden dezavantajlı olan İlimiz için en azından tarımsal ekonomik yatırımlar hususunda fırsat eşitliği sağlanmış olacaktır. IPARD kapsamına girişin mümkün olmaması durumunda Bölgesel Kalkınma Ajansı (KUZKA) marifetiyle Sinop'un bu dezavantajlı durumu göz önüne alınarak Kırsal Kalkınma Ajanslarının sağlanan kaynaklara benzer şekilde hibe çağrılarının yapılmasıdır.	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	1- IPA (AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı)
3	Hayvanî ürünlerin pazarlama sorunu Et Entegre ve Süt İşleme Endüstrisinin Geliştirilmesi Özellikle süt ve süt ürünlerine ekonomik değer kazandırılması yönünde planlı organizasyonlar ve projeler üretilmelidir. İlimize entegre bir kesimhane kurulması da bu alanda önemli bir katkı sağlayacaktır. Bu tür tesisler için Sinop'un IPARD kapsamına alınarak AB kaynaklı kırsal kalkınma hibelerinden yararlanmasının önündeki engeller kaldırılmalıdır.	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- Kalkınma Bakanlığı	1- IPA (AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı) 1- İl Özel İdaresi Kaynakları

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
	Kooperatifleşme Projeleri		
4	Hayvancılık işletmele- rinin küçük öl- çekli olması	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	1- Merkezi Bütçe
	İslah Projeleri		
5	Düşük verimlilik	1-Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- Kalkınma Bakanlığı 3- Sinop İl Özel İdaresi	1- Merkezi Bütçe 2- Ajans Kaynakları 3- İl Özel İdaresi Kay- nakları
6	Soğuk zincir, hijyen standartlarının sağlanamaması	1- Sinop Belediyesi	-
7	Sık mevzuat değişikli- ği sebebiyle küçük balıkçı ağlarının değişmesi ve kü- çük balıkçının mağdur olması	-	-
8	Türk toplumunun özellikle gençlerin (çocukların) balık tüketme alışkanlığı- nın çok az olması ve balığı sevmemesi	1- Sinop Su Ürünleri Fak. 2- KUZKA 3- İl Millî Eğitim Müdürlüğü	1- KUZKA 2- Millî Eğitim Bak. 3- Özel Sektör
9	Aşırı Avlanma	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	-
10	Yunuslar balıklığına zarar veriyor	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- Su Ürünleri Fakülteleri	-
11	Av yasaklarıyla ilgili denetimler yetersiz	1- Sahil Güvenlik Komutanlığı 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü 3-Balıkçılık Örgütleri	-

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
12	Süt üreticilerinin elinde süt kalıyor, çabucak ekşiyor.	-	-
13	Arazi intikal meselelerinden dolayı arazi devri yapılmıyor.	-	-
14	Köyde yaşayan insanların yaptığı işten daha fazla para kazanma isteğinin olmaması	1- Hayvancılık Birlikleri 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 3- Ziraat Fakültesi	1- IPARD 2- Kırsal Kalkınma
15	Küçük hayvancılık işletmelerinin kârlılığının artırılması konusunda eğitim	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	-
16	Hayvancılık Kooperatiflerinin problemleri yönetim yapıları	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	-
17	Desteklemelere ilişkin bürokratik yük çok fazla	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	-
18	İlçe merkezlerine uzak köylerde hayvanlara suni tohum uygulaması	1- İl Özel İdaresi 1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	1- İl Özel İdaresi 1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü
19	Organik büyükbaş ve küçükbaş sütünün üretilmesi	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Belediye 3- İl Özel İdaresi	1- İl Özel İdaresi 2- Köylere Hizmet Götürme Birliği 3- AB fonları
20	Hayvancılıkta etçi ırkların yaygınlaştırılması	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Yetiştiricilik Birlikleri	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- AB Fonları

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
20	Mevcut arıcılık potansiyelinin yeterince değerlendirilememesi	Esas işi arıcılık olanların sayısının arttırılması; bal dışı arıcılık ürünlerinin üretilmesi	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- Köylere Hizmet Götürme Birliği 3- İl Özel İdaresi
21	Bölgeye gelen orman-cılıkla ilgili ödenekler azalmıştır.	Orman Bölge Müdürlüğünün tekrar açılması	-
22	Orman köylülerinin vahidî fiyat yöntemiy-le süreli çalıştığı için iş güvencesinin sağlanması	İş güvencesinin sağlanması	-
23	Engelsiz arazi yapısının olması	Bozuk orman alanlarına özel ağaçlandırma çalışmasının yapılması	-
24	Orman talı ürünlerinin yeterince işlenmemesi	Talı ürünlerin (defne, orman meyveleri, mantar, kestane vb.) depolanması ve işlenmesi için gerekli tesislerin yapılması	-
25	Köylerin atıl durumda olması	Eski köy evlerinin restorasyonu ve turizm amaçlı kullanılması.	-
26	Kırsalda gelir çeşitliliğinin az olması	Fıstık çamı ekimi ve dikiminin yapılması suretiyle ekonomiy-e kazandırılması.	-
27	Öncelikle Sinop İlnde doğadan toplama ile birlikte organik tarım potansiyelinin envanteri mevcut değil	Sinop İlnde doğadan toplama ile birlikte organik tarım potansiyelinin tespiti projesi.	1- Valilik 2- İl Özel İdaresi 3- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 4- KUZKA
28	Çiftçilerce organik tarım yeterince bilinmiyor.	Organik Tarım Eğitimi Projesi	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- KUZKA
29	Sinop'un doğal ürünleri il dışında tanınmıyor.	Doğal Ürünlerin Doğadan Toplama Kapasitesinin Geliştirilmesi, Markalaşma ve Ekonomiye Kazandırılması	1- Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 3- KUZKA

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
30	Sinop'un Organik Potansiyeli Değerlendirilmiyor.	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- Kültür ve Turizm Bakanlığı	1- Valilik 2- İl Özel İdaresi 3- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 4- Kültür ve Turizm Bakanlığı 5- KUZKA 6- Merkezî Finans İhale Birimi 7- AB Fonları
31	Sinop'ta Organik Ürünler Pazarı yok	1- Sinop Belediyesi 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	1- Sinop Belediyesi 2- KUZKA 3- İl Özel İdaresi
32	Hayvancılık işletmeleri modern değil ve işletme büyüklükleri yeterli değil	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- İlçe Gıda Tarım Hayvancılık Müdürlüğü 3- KUZKA	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- KUZKA
33	Üretilen Süt Pazarlanmıyor.	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- KUZKA 4- Çiftçi Örgütleri	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- KUZKA
34	Arazi intikallerini yaptırmayan çiftçiler yem bitkisi, çeltik ve diğer tarımsal desteklerden faydalanamıyor	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
35	Küçük ve parçalı arazilerde birim alandan daha fazla ürün ve kâr elde edilmesini amaçlayan örtü altı sebze yetiştiriciliği bilinci zayıf	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- İl Özel İdaresi 4- KUZKA 5- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- İl Özel İdaresi 3- KUZKA 4- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
36	Çeltikte "Durağan" çeşidi tanınmıyor.	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- İl Özel İdaresi 4- Kaymakamlık 5- KUZKA	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- İl Özel İdaresi 4- Kaymakamlık 5- KUZKA
37	Balıkçılıkta Toptan Satışlarda Denetim Sorunu	Balık Hâli Projesi 1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- Belediye 4- Merkezî Finans İhale Birimi 5- KUZKA	1- Belediye 2- AB Fonları 3- KUZKA
38	Su ürünlerinde işleme tesisi ve soğuk hava deposu kurulmasında arazi sorunu	Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi Projesi 1- Bilim, Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 3- Millî Emlak Müdürlüğü	1- Bilim, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 2- Maliye Bakanlığı
39	Karadeniz'deki kirlenme nedeniyle oluşan hidrojen sülfür, balıkların yaşamasına izin vermiyor	Karadeniz'de hidrojen sülfür baskısının azaltılması için Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerle ortak akıl projesi	1- Valilik 2- İl Özel İdaresi 3- KUZKA
40	Karadeniz'deki hidrojen sülfür baskısı nedeniyle balıkların yaşama alanı daralıyor	Karadeniz'deki balıkların yaşama alanını daraltan hidrojen sülfürünün, hammadde kaynağı olarak kullanımı yoluyla azaltılması için ihtiyaç duyulabilecek sektörlerin tespiti projesi	1- TÜBİTAK 2- Valilik
41	Yunus balıkları balıkçı ağlarına zarar vererek yakalanan balıkları yemek suretiyle ekonomik kayba neden oluyor	Yunus balıklarının balıkçı ağlarına yaklaşımasını önleyici tedbirlerin alınması projesi (Sinyal yayıcı aletlerin hibe yoluyla temini projesi)	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- KUZKA 3- İl Özel İdaresi
42	Balıkçılıkta avlanma baskısı nedeniyle balık popülasyonu azalıyor	Yasal düzenleme yoluyla Balıkçılıkta kota uygulaması projesi	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
43	Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerde avlanma standartı farklı	Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerle avlanma standardı projesi 1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı
44	Kafes balıkçılığına açılan bölgede avlan- ma yasağı nedeniyle, bölgede avlanan balıklar mağduri- yet yaşayacaklar	Kafes balıkçılığına açılan bölgede avlanan balıkçılara alter- natif gelir getirici faaliyetlerin uygulanması projesi (Mey- vecilik, arıcılık, örtü altı sebze yetiştiriciliği uygulatılması) 1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- İl Özel İdaresi 3- KUZKA	1- İl Özel İdaresi 2- KUZKA
45	Boyabat Kurusaray Göleti Sulama Projesi ile sulanabilir hâle gelen arazilerde ürün deseni değişikliği ne- deniyle sürdürülebilir gelir getirici tarımsal faaliyetler bilinmiyor.	Boyabat Kurusaray Göleti Sulama sahasında sürdürülebilir ürün deseni oluşturulması projesi. Sulu tarım bilincinin artırılması projesi. 1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- Kaymakamlık 4- İl Özel İdaresi	1- Kaymakamlık 2- İl Özel İdaresi
46	Orman köylüsü göç ediyor. Genç iş gücü kaybedi- liyor. Sosyal güvence olma- dığı için ormanda kesim yaptırılma- sı güçleşiyor.	Orman köylüsü ve tarımsal amaçlı kooperatif ortaklarının sigortalı olarak ve özlük hakları verilerek orman kesim faal- iyetlerinde çalıştırılması için mevzuat hazırlanması projesi 1- Orman İşletme Müdürlüğü	2- Orman ve Su İşleri Bakanlığı
47	Orman köylüsünün göçü nedeniyle le orman alanları değerlendirilmiyor.	Göç nedeniyle boşalan evlerin eko-turizme kazandırılması projesi 1- Orman İşletme Müdürlüğü 2- İl Özel İdaresi 3- KUZKA	1- Orman İşletme Müdürlüğü 2- İl Özel İdaresi 3- KUZKA
48	Ormanda mevcut talı ürünler toplanmıyor.	Orman Talı Ürünlerinin İşlenmesi Tesisleri Projesi 1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- KUZKA	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- KUZKA
49	Kestane Ağaçları Kuruyor	Kestane Dal Kanserinin Araştırılması Projesi 1- Orman İşletme Müdürlüğü	2- Orman İşletme Müdürlüğü

Sorun	Proje (Adı ve Kısa Tanımı)	Sorumlu Kurumlar	Muhtemel Finansal Kaynak
50	Kestane balı üretimi yeterli değil Kestane Ormanları Tesis Edilerek Kestane Balı Üretiminin Arttırılması Projesi	1- Orman İşletme Müdürlüğü	1- Orman İşletme Müdürlüğü
51	Sinop kestanesi mar-kalaşmıyor Sinop Kestanesi İşleme Tesisi Projesi	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- KUZKA	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı 2- KUZKA
52	Sinop'un organik kestanе balını dünyа tanımlıyor Sinop'un Organik Kestane Balını Dünyaya Tanıtım Projesi	1- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü 2- Gıda, Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlüğü 3- İl Özel İdaresi 4- KUZKA	1- İl Özel İdaresi 2- KUZKA
53	Sinop orman faaliyetlerinde aksamlar oluyor Orman Bölge Müdürlüğünün Sinop'ta Kurulması Projesi	1- Orman ve Su İşleri Bakanlığı	2- Orman ve Su İşleri Bakanlığı

EK – 2 TUTANAKLAR

Kentleşme Altyapı ve Denizyolları Grubu Tutanağı

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Yüksel ARDALI Kurumu Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Sinop güzel bir şehir! Ancak geri kalmış olması dikkat çekiyor. Katı akıt yönetimi olmaması... Nükleer prosesin kurulacak olması çelişkisi var. Nükleer artık kurulacak. Etkilerini ve geleceğini konuşacağız. (Herkes kendi uzmanlık alanıyla ilgili konuşacaktır diye umuyorum. Sorunların nelerve çözümler nedir, bununla ilgili projeler neler olmalıdır? Şimdi Müdürlüğün sunumu yapılacak.
Konuşmacı	İçerik
Fatma BİLGE Kurumu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	En baştaki problem: yatırım yapılacağı zaman izinler alınıyor. Ölçekli alt bölge Çevre Düzeni Planı hakkında görüş veriliyor. Planlarda sıkıntı olduğunu fark ediyorlar. Nerede yatırım yapılacağına planlama cevap veriyor. Planda işlenmemiş kısımlar var. Mücavir sahadaki bazı tuğla fabrikaları plana işlenmemiş. Hibe ve teşvik kısmında izinlerden dolayı problem yaşıyorlar. Fabrika kuracağı zaman sanayi alanı bulunamıyor. Örnek, Türkeli ilçesinde sanayi alanı olarak belirlenmiş, ama özel mülkiyet. Sahibi yurtdışında. Üst ölçek planlanmış, alt ölçek planlanmamış. Yatırımcılarla yüz yüze sorun çözümünde rol oynuyorlar. Çevre Düzeni Planı yapılırken yapılan yanlışlardan dolayı yatırımcıların önü kapanıyor. Nükleer yapılacak, ciddi nüfus gelecek. Mekânsal olarak nereye genişleyecek? Sinop nadide bir yer. Yerleşme düşüncem var. Boyabat barajından gururla bahsedilmesi güzel, ancak barajdan dolayı evi boşaltılan köylüler yerleştirilme vaatlerine rağmen hâlen başka yerlere yerleşemediler. İnsanlar ne zaman yerleşeceğiz diye soruyorlar. Bakanlığa sorulunca bakanlık, biz kimseyi yerleştirmek zorunda değiliz, diyor. Nükleer yapılırken de aynı şeyler yaşanabilir. Halka sorulmadan alınmış bir karardır. Tüm yatırımlar halkın görüşü alınarak yapılmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Ufuk KARAOĞLU Kurumu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Çevre Düzeni Planı yapılırken şirket oturduğu yerden yapmış. Kopyala yapıştır yapmış. 2008 yılında yapılmış daha sonradan dâhil olmamışlar.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Yüksel ARDALI Kurumu Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Düzenli depolama terkedildi. Atıksu arıtma tesisi mutlaka yapılmalı. Yönetimi konusunda eylem planı yapılmalı. Acil eylem planları yapılmalı. Sabah alan yapılacak, üniversiteye yer verilecek diye konuşuldu. Deprem hariç heyelan vb afet riskleri var. Kentsel dönüşüm risk alan haritaları yapılmalı. Kentsel dönüşüm çalışmaları yapılmalı. Doğalgaz gelecek. Gökırmak nehri araştırması gerekir. Önceden ne kadar kirliydi diye tespit edilmesi gerekir.
Konuşmacı	İçerik
Mustafa GÜL Kurumu KUZKA	Sunum yaptılar. Deprem haritasından bahsedildi. Sinop merkez güvenli, ancak Boyabat deprem bölgesindedir. Ulaşım ağı ve nüfusa göre yerleşimin kademelenmesi anlatıldı. En yakın hizmet merkezine erişim haritası anlatıldı. Kırsal alana erişim haritası anlatıldı. Yolcu gemileri ve yolcu istatistiklerinden bahsedildi. Limandan elleçlenen yük miktarlarından bahsedildi. İthalattan, ihracattan bahsedildi. Vizyon, amaç, hedef gösterildi. Mekânsal gelişme şeması gösterildi. Karadeniz deniz hattı kruvaziyer hattından bahsedildi. Marina projesinden bahsedildi.
Konuşmacı	İçerik
Vecdi VARDİŞ Kurumu Çakıroğlu Liman İşl. Gen. Müd.	Liman hizmet aracıdır. Gemilere, yüklere, yolculara hizmet verilir. Deniz sektörü içinde politika belirleyecek unsur değil. Hizmet tecrübesi var. Limanlar bölgedeki ticarete hizmet veren enstrümanlardır. Bu açıdan bakılınca Sinop limanı doğal limandır. Karadeniz kuzey rüzgârlarına kapalı tek limandır. Konum olarak süper bir yer. Tam olarak liman diyemeyiz. İskele var, o kadar. Önemli olan gemilerin yaşayacağı hizmet sahalarının olmasıdır. 1997 yılında özelleştirme ile geldik. Önceden Türkiye deniz işletmelerine bağlıydı. Hâlâ mülkiyeti oradadır. İlk başta bavul ticareti yapılıyordu. Soma'dan kömür geliyordu. Zamanla gümrük rejimi değişiklikleri ile ticaretin ihracat beyannamelerine bağlanması işi değiştirdi. Ne yapabiliydik? Yük gelmesi lâzımdı. Geri sahada sanayi kuruluşu olmalıydı. Sinop sanayi bakımından sıfıra yakındı. Olanlar da karayolunu tercih ediyordu. İnsan ayağı değmemiş bir coğrafya. Turizm yolu ile iskeleyi çalıştırabilir miydik? 2006 yılında Medcruise olan Akdeniz kruvaziyer limanlar birliğine üye olduk. Soçi'de toplantıya katıldık. Yılda 2 defa toplantı oluyor. Yılda bir kere Miami'de Mart ayında kruvaziyer firmaları oraya gidiyor. Dünyadaki en büyük organizasyondur. Kotra götürüyoruz. Sinop'u tanıtacak malzemeler götürüyoruz. Neden anlattım? Kruvaziyer düzenli olarak gelir. 2000'e kadar önemli bir trafik değildi. 2013'te 20'lere çıktı. 16 tane büyük gemi 4 tane mega yat geldi. 2 tanesi hava muhalefetinden yaşamadı. Sinop artık turizm kenti olur. Endüstriyel yapı olmalı, sonradan liman olmalıdır. Sinop yükleme boşaltma sıfır seviyelerinde. STK'lar dünyanın her yerinde Sinop'u anlatmalılar. Aslında bizim turizm alanındaki gruba katılmamız gerekirdi. Santral için malzeme gelirse limanda yükleme yapılır. Bakış açımızı anlatmak istiyorum. İlk başta 2 tane vincimiz vardı. Halk rahatsız oldu. Bombalarını kesin dediler. Aldık Giresun'a götürdük.

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Ceyhan YÜCEL Kurumu Erciyes Üniversitesi	Sinop'u önceden çok iyi bilmiyordum. Öğrencilerle geldim. Gözlemlerim, değerlendirmelerim oldu. Kentleşme nüfusun artmasıdır. Nüfus artışı burada çok değil. Projeksiyonda nüfusun çok artmayacağı tahmin ediliyor. Yaşlı nüfus fazla! Gençler için çalışma imkânı fazla. Şehrin gelişmemesi tartışılabilir. Dönüşüm kavramı Sinop kenti için kullanılırken dikkatli olunmalıdır. Bütün olarak dönüşüme gerek var mı? Sahil ve iç kesim arasında iki kademeli yerleşme var. Arası orman. Boyabat 2. derece merkez. Sinop, sahil merkezi! Kır nüfus kaybediyor. Merkezdeki nüfus artışı kentleşme sorunu yaratmayacaktır. Göç, istihdam sorunu var. Politik olarak nüfus kaybı için çözüm aranmalıdır. Doğa önemli bir gerçek. Nükleer çok büyük bir tehlike! Başka yer mi yoktu? Doğal güzellikler açısından dantesin yer seçimi nelere göre yapılıyor? Tesis gerçekten ekonomik olarak işe yarayacak mı? Sinop'ta ekolojik değerleri korumak zorundayız. Az miktardaki tarım alanlarını korumalıyız. Kırsal kalkınma özendirilmeli. Yerleşme politikalarında bunlar dikkate alınmalıdır. Kent coğrafyası ve doğal karakteri nedeniyle sorun olarak algılanmamalıdır. Doğaya daha az zarar verilmesi için kent kompakt hâlde tutulmalıdır. Nüfus planlamasını iyi yaparsak çok büyük bir alana gerek olmadığı anlaşılacaktır. Köhnemiş kent dokusunu yüksek binalarla dönüştürmek düşüncesi yanlıştır. Yaşanabilirlik, sadece sağlık değildir, yaşam kalitesi konforudur. Küçük çaplı uygulamalarla nüfus sığdırılabilir. İBBS 100.000 ölçekli planları yapılıyor. Mahkemelik oldu, iptal edildi. Plan nasıl yapılır? Ortada yönetmelik, metodoloji yok. Genelde üst ölçekli planlar yazılır. Mekânsal planlar vardır. Arazi üzerinde çalışılır. 100.000 ölçek ne yazılı karar olarak alınıyor ne de mekânsal olarak... Çok fazla mekânsal öneri geliştirilemiyor. Alanlarda karar verilemiyor.

Konuşmacı	İçerik
Ar. Gör. Fulya SINACI Kurumu Erciyes Üniversitesi	1 aylık analiz sentez yaptık. Birkaç ilke belirledik. 100.000'den 25.000'e aktararak bir çalışma yaptık. Genelde korumacı ağırlıklı çalışma geliştirildi. Sürdürülebilirlik kent dokusu vs. Yaşam kalitesini, kırsal yaşam kalitesini geliştirmek için yöntemler olabilir. Kent için de olabilir. 3 başlık: 1 Ekolojik bakış: Tarım ürünleri senaryosu, (kimi senaryocular sanayi olarak da olabilir demişti.) 2 Turizm: Doğa turizmi, kültür turizmi olarak belirlendi. Üst ölçekli şemalar çıkarıldı. Senaryolara istinaden belirli matrisler hazırlandı. Operasyonel araçlar geliştirildi. 3 Enerji: Öğrenciler HES'lere daha olumlu baktılar. Nükleer kabul edilmedi. Yenilenebilir enerji güneş, dalga, rüzgâr enerjisi düşünüldü. Sanayi ile bağlantı kuruldu. Sonuç olarak korumacı gidiyorlar.

Konuşmacı	İçerik
Ümit ÜNAL Kurumu İl Afet Acil Durum Müdürlüğü (Müdür)	Sinop'ta heyelan ve sel var. Boyabat, Durağan ve Saraydüzü'nün altında deprem hattı var. 2012 yılında sel 6 ilçemizi etkiledi. Meteoroloji Müdürünün düşüncesine göre önceden İngiltere'de olanlar şimdi Karadeniz'de oluyormuş. Bu afetler sık sık görülecekmiş. Planları bu afetlere göre değerlendirmeliyiz. Deprem haritası güncel değil. Merkeze yakın bir alanda tarihte büyük bir deprem yaşanmamış.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Yeşim DİZDAROĞLU Kurumu	Toplantıya katılım konusunda tereddütleri olmuştur. Toplantının ana amacının nükleer olmasını kabul etmiyorum. Kalabalık itiraz etti. "Hayır, bu kalkınma çalıştay!" dedi. Ama nükleerin ana tema olduğunu düşünen de var. Dizdaroğlu köyü var. Halktan birisiyim. Babam başhekim, annem Patolog (Prof). 1986'da Çernobil yaşandı. Aileden hemen hemen herkesi kanserden kaybettik. Ölümleri yakından izledik. Kentleşme hakkında sizlerle aynı fikirdeyim. Kentleşme olmayan bir yerde kültür oluşmaz. Fabrikaların kuruluşuna ve kapatılışına şahit oldum. ŞİŞECAM vs. Sinop sürgün yeridir. Bu bölge her zaman Türkiye'den koparıldı. Sinop antik Yunan'dan beri aktif bir kenttir. Kentin altından tarih fışkırıyor. Turizm olması için kent kimliği olması gerekiyor. Dubai gibi bir kent olmamalı. Özgün bir kent olmalı. Kent dokusu korunmalı. Üretim yok. Bir tek mantı, kotra var. Denizi kullanmıyoruz. Kültür inşası olması için yaratıcı endüstrilerin var olması lâzım. (Örnek vermedi.) Sarıkum doğal sit alanının kullanılması gerekiyor. HES her yerde olmaz. Ticaret de olmaz. Bir Sinoplu olarak bu çalıştayı samimiyetsiz buluyorum ve tedirginim.

Konuşmacı	İçerik
Beğenç SEZER Kurumu	Hibe fonları ile ilgili görüşeceğim. Sinop sanayi şehri mi olacak, turizm şehri mi olacak? Kentleşme çarpık, bu ortada. Kentsel dönüşüme kısmî olarak ihtiyaç var. İyileştirme veya küçük çaplı. Finansman sıkıntısı doğuyor. A.B. veya Türkiye'deki çeşitli fonlar kullanılmalıdır. Kentsel dönüşüme A.B. fon ayırmıyor. Bu konuda bakanlık fonu veya Kalkınma Ajansı hibesi kullanılmalı. Bu hususa uygun hibe çağrısı açılmış olmalı. Ayrıca projeyi uygulayabilecek kapasitede firma olmalıdır. Çarpık yapılaşma hâlen devam ediyor.

Konuşmacı	İçerik
Meliha YALÇIN Kurumu	3,5 yıldır buradayım. Sinop çok güzel denilirdi. Ancak gelince hüsrana uğradım. Şehrin içine girince herhâlde burası şehir merkezi değildir dedim. Eski fotoğraflarda evler daha düzenli idi. Âşıklar caddesinde sadece caddedeki binalar denizi görüyorlar. Arkada kalan evler tamamen kopuk durumda. Yapılaşmada, ulaşımında ciddi sorun var. Giriş yeri farklı, çıkış yeri farklı. Kale surlarının içinde tarihî binalar var. Bunları koruyamamışız. Başka şehirlerde korunmuş. İnsana çekici geliyor, ancak burada öyle değil. Surların çevresindeki binalar betonarme binaların en kötü örnekleri. Mevcuttaki kentin mimarisinden çok farklı bir şekilde Türkiye' deki birçok kentte bulunan bir mimari kullanılması çok yanlıştır. Ayancık'ta geleneksel yapıların olduğu bir köy var. Bir tek orası korunmuş.

Konuşmacı	İçerik
Hasan Şahin KORKMAZ Kurumu Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	Diğer konuşmacıların karşısındaymiş gibi görünüyoruz. Sanayi ve imar yaygınlaştıkça tarım arazisi azalıyor. Sektörler ilk önce tarım arazisini kullanmak istiyorlar. Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı mevcut. İmar planı, Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılması Kanununa istinaden izin alınarak yapılır. İzinsiz çok fazla bina var. Binaların 20.000'nin 6000'i izinli, 8000 i ruhsatlı. İmar planı yapılırken tarım arazileri korunmuş oluyor. Planlama bize il ölçekli olarak yapılmış hâliyle geliyor. Bu planın sağlıklı olup olmadığı bir ayda incelemek çok zordur. İzin vermezsek imara açılmıyor. 25.000'lik plan il ölçeğinde geliyor.Onu bir ayda incelememiz mümkün değildir. Sonuç olarak planlı ve programlı gidilmelidir. Ayrıca planları belediye ile beraber işbirliği içinde yapmalıyız. Sahaya inmeliyiz.Kâğıt üzerinde plan yapmak yetmiyor. Tartışmalar oldu. Belediyedekiler,"O zaman siz de bize imara açılmaması gereken yerleri önceden bildirin!" dedi. Onlar da "Biz durup dururken niye bildirelim?" dediler.

Konuşmacı	İçerik
İsmail ŞİMŞİRGİL Kurumu Boyabat Şimşirgil Mimarlık	Kentleşme olması için nüfus gerekir. Genç nüfus çok az. Sinop'ta turizm sezonu çok kısa. Sinop kışın terkedilmiş gibi. Boyabat birinciderece deprem bölgesidir. İstanbul'da bazı yerlerde kentsel dönüşüm 6306 sayılı Kanuna göre yapılıyor. Boyabat için de kentsel dönüşüm yapılması lâzım. Boyabat Sinop'un lokomotifidir. Sinoplular hep kaçmak istiyor. Sanayiye karşı değişim.

Konuşmacı	İçerik
Mustafa ÖZDEMİR Kurumu Sinop İl Özel İdaresi	Üst ölçekli planları sıkıntılı buluyorum. Merkeziyetçi plana karşıyım. Uygulamanın içinde olunca insan sorunları daha iyi görüyor. Merkezde plan hazırlayanlar olaya nasıl bakıyor, bilmiyoruz. Kentsel, turizm odaklı planlanmış. İdare olarak kırsal alandaki planlama ile ilgiliyiz. 2-3 köy (Ayancık İnaltı vs.) ekoturizm alanı olarak ilân edilmiş. Ancak alt ölçekli planının nasıl olacağı düzenlenmemiş. Sanayi alanlarının tamamı tarım alanına kurulmuş. Boyabat ve çevresindeki ilçeler ile Sinop ve çevresindeki ilçeler kendi uzmanlık alanında gelişebilirler. 1/100.000'lik plan var, ama mekânsal plan yok. Plan hükümleri farklı,coğrafya üzerindeki yerler net değil. Sahil bandı ilçeleri turizm öncelikli olacaktır. 1/25.000'lik Çevre Düzeni Planında onaylanmış alanlar belirlenmiş. Ancak diğer ilçeler için yok. 1/100.000'lik planın sadece yazılı olması lâzım. 1/25.000'lik planda tek tek Çevre Düzeni Planı yapılmalıdır.

Konuşmacı	İçerik
Mehmet ERİN Kurumu İl Afet Acil Durum Müdürlüğü	Sinop heyelan konusunda şanssızdır. Ayancık, Türkeli, Sinop'un giriş kısmı, otogarın alt kısmı, sahil kısmı, güney kısmı aktif heyelan bölgesi. 5 tane kapalı alan var. Kentin dışarıya açılmasında bariyer gibi engel oluyor. Bu alanlar önlemler alınarak belli oranda yapılaşmaya açılabilir. Şahsî düşünceme göre Ayancık ve Türkeli'nde hiçbir yapılaşma olmamalıdır. Köylerde rastgele betonarme ev yapılabiliyor.Köylerin %10'u boş! Betonarme bina kayarsa komple yıkılabilir, çok tehlikeli. Türkeli ve Ayancık sel tehlikesi altındadır. Dikmen dere yatağının içinde. Planlama ile Dikmen taşınabilir. DSİ vb. kurumlarla sel önleme projeleri yapılmalı. DSİ'den taşkın alanlarını istiyoruz, ancak cevap gelmiyor. Boyabat,Durağan, Saraydüzü deprem bölgesidir. Envanter çalışmamız yok. Merkezde büyük bir afet anında şehir çökecek. Acil eylem planı yapıyoruz. Depreme karşı bina önceden yıkılıp tekrar yapılabilir, ama heyelanda bu söz konusu değil. CBS bazında verilerde eksiklik var. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ulusal CBS sistemi yapıyor. İl Özel İdaresi köy yerleşim planı yapılıyor. Bu planlar yapılırken hiçbir çalışma yapılmıyor. Yönetmelikte eksiklik var. HES'ler, heyelanı tetikliyorlar. İnşaat aşamalarında sıkıntı çıkarıyorlar. 7269 sayılı Yasa sadece afetlerle ilgili olduğu için bu konuda sıkıntı yaşayan vatandaşlara yardımcı olamıyoruz.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Abdullah TAHTA Kurumu	Ortak bir plan yok. İmar planı 60'lı yıllarda İller Bankası, 70'li yıllarda özel şehir plancısı tarafından yapılmış. 88 yılında özel şehir plancısı 5.000'likler olarak revize ilave imar planı yapmış. Plan tadilatıyla plan alt üst olmuş. 1000'lik 5000'liğe uymuyor vs. 2007 yılında sayısal plana geçtik. 100.000'lik plan konuşulmaya başlandı. 100.000'lik planın bağlayıcı olacağı kimsenin aklına gelmedi. Küçük şehirlerden başladılar. Sinop için de yapıldı.Elimiz kolumuz bağlandı. Sinop merkez planlama alt bölgesi ilân edildi. 25.000'lik plan ihalesi yapıldı. Çalışmaya başlandı. İl Özel İdaresi ve Belediye Meclisinin anlaşması gerekiyordu. Anlaşamadılar. Plan muğlâk kalmasın diye Bakanlığa yazı yazıldı. Bakanlık re'sen planları onayladı. Yüklenicinin kopyasında farklı plan onaylandı. Meyilli araziler, tarihî eser arazileri var. Plan bizi rahatlatmadı. Planı askıya aldık. Plana itirazlar geldi. Bakanlığa yazı yazdık. Bir ayda gelmesi gereken cevap 1,5 yılda geldi. 88 yılındaki plan yetmiyor.Sürekli tadilat yapıyoruz. 2006 yılında imar planı için İller Bankası'na yetki verdik. Plan yapılırken tüm kurumlardan görüş alındı.Bu görüşler İller Bankası'na teslim edildi. 5000'lik Nazım İmar Planı 1000'lik Uygulama Planları Temmuz'da geldi.Hâlen inceleniyor. Sinop kıyı kenti! Kıyı kenar çizgisi olgusu var. 100 metre çekme yapacaksınız demişler. Sinop sahili zaten 100 metre. Şehirde yer kalmadı. Şehri kapatın anlamına gelen yazı gelmiş. Sinop tarihi kent! Kazı yapılıncaya kadar tarih fışkırıyor. Tarihi mezar vb. Sinop çarpık kentleşmiştir. Sinop'ta imar planından önce koruma amaçlı imar planı yapılmalıdır. (Çok fazla korunması gereken alan var.) Vatandaş beton santrali yapmak istiyor. İzin vermiyoruz. Bakanlığa soruyoruz. Plan hükümleri aynen yazılıp gönderiliyor. Tereddüde cevap vermiyorlar. Yönetmelik sürekli değişirse çok sıkıntı yaşarız. Kent mimarî estetik kurulları oluşturulacak. Şu anda bulunduğumuz otel alanı doğal sit alanıdır, ama devlet yaptı. Marina yapılacak. Ancak nereye yapılacağı kararı alınamıyor. Kurumlar arasında işbirliği yok. Her kurum kendi istediği yere yapısın diyor. Kaçak inşaatlarla ilgili olarak, arazide sürekli kontrol yapıyoruz. Arıtma ile ilgili olarak; kuzey, güney (deniz dışarıya arıtma) ve Akliman (paket arıtma) olmak üzere 3 adet tesis yapılıyor.

Sinop Belediyesi

Konuşmacı	İçerik
Yeşim DİZDAROĞLU Kurumu	Alan yönetiminin tüm şehirde yapılması gerekiyor. Ancak, belli bir alan için yapmak istiyorlar. Bakanlık yetkililerinin istediği alanlara yapılacak. Uzmanlara danışılmadı. Sinop, UNESCO dünya miras listesine değil, geçici listeye girdi. ÇEKÜL Sinop alan yönetimi planı ve uygulaması yapmak lâzım, ancak sadece planı yapılıyor.

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Ceyhan YÜCEL Kurumu	Katılım konusu Sinop için çok önemli. Katılım konusunu ne kadar doğru uyguluyoruz? Kurumlar arası aksaklıklar var. Çalıştayın konuları arasında her gruba ilişkin nükleer temalı konuların işleneceği düşünülmüş. Çalıştayın ağırlıklı olarak devlet organlarından oluştuğu görülüyor. Hâlen bu endişeler devam ediyor. Bizden beklenen hususların neler olduğunu tam olarak bilmiyorum. Nükleer ile ilgili henüz ayrıntılar bile belli değilken nükleer ile ilgili kararları nasıl alabiliriz? Nükleer santralin gerekliliğini sorguluyorum. Şahsen gereksiz buluyorum. Göç sorunu var. Turizm ilk tutacağımız daldır. Sinop'ta yazlıkçılar var.Nüfus 3'e katlanıyor. Yerel dinamiklerde arayışlara girmemiz gerekiyor. Her şeyi kapsayan bir turizm master planı benzeri bir plan gerekebilir. Her kurumun ortak sıkıntısı plan hiyerarşisidir. Çalıştay vb. ile üst ölçek planlarının bir an önce yapılması lâzım. Kent'in günlük kullanımını düzenleyen trafik, kentsel tasarım konularında çözümler gerekiyor. Kentsel tasarımda kıyı şeridinin İl Özel İdaresi binasına kadar kıyı planının yapılması gerekir. Kruvaziyer limanları kent dışında olabilir mi? Kent'in bu kadar sorunu varken nükleeri nasıl tartışabiliriz?

Erciyes Üniversitesi

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Yüksel ARDALI Kurumu Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Nükleer ile ilgili ağ kurulmuş mu acil eylem planları yapılmış mı? Henüz imar planı vb. planlar bile net değilken nükleer ile ilgili nasıl plan yapacağız? Kalkınmadan değil, sürdürülebilir kalkınmadan bahsetmemiz gerekiyor.
Konuşmacı	İçerik
Mustafa GÜL Kurumu KUZKA	Kalkınmayı nükleere indirgemek yanlıştır. Aslında Çalıştayda nükleeri de dikkate alın denmek isteniyor.
Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Nükleer kesin kurulacaksa ve ona göre sonuç bildirgesi hazırlanacaksa altına imza atmayız diyenler oldu. Oturum başkanı herkesin nükleer ile ilgili görüşlerini söylemesini rica etti.
Konuşmacı	İçerik
Sevim Yalçın SARIBİR Kurumu	Küçükken ormanların kesildiği ve ihale ile fidan dikildiğini biliyorum. Kitapçıktaki konulara bakılınca bizden nükleer kararına istinaden alınacak kararlar yapılacak planlar bekleniyor. Ülkemizde bir sürü kaynak varken neden nükleer? Almanya'da bile güneş santralleri var. Başka enerji kaynaklarının araştırması yapıldı mı? Eğer öyleyse tamam dendi. MustafaGÜL "Planlanan nükleerin enerji üretimi yeterli olmayabilir. Rüzgâr santralini üreteceği enerji nükleerden daha yüksek olabilir." dedi. Nükleer ile ilgili teknik adamımız yok ülkemizi savunacak bilim adamımız yok. Nükleer fakültesi neden İstanbul'a kuruluyor? Ceyhan YÜCEL "Sinop'ta neden sürekli dönüşümlerden söz ediliyor? Nüfus patlaması yaşanacağını garanti var mı?" Yüksel ARDALI "Herkes nükleer hakkındaki fikrini söylesin." Fulya SINACI "Türkiye'de kurulması planlanan nükleer santrallerin üreteceği enerjiyi üretebilecek başka kaynaklarımız da var. Kalkınma ve Çevre Şehircilik bakanlıkları ülke mekânsal stratejik planları, 200.000 ölçekli bölge mekânsal stratejik planlar ve bölge planları yapmıştır." Abdullah TAHTA "Çok fazla çeşitli plan var, kıyı şerit planı vb. İmar tadilatı numarası almanız lâzım demiş bakanlık. Bakanlığın altyapı planı yapın yazısına istinaden bakanlığa gidip altyapının ayrıntısını soru sorduklarında bakanlık cevap verememiş. Belediyenin bazı paftaları sayısallaşmamış. Grafik paftalar da var."
Vatandaş (Mimar)	
Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Tartışma genişledi. Çevre Düzeni Planları bakanlık tarafından kötü tasarlanmış dendi.
Konuşmacı	İçerik
Mustafa GÜL Kurumu KUZKA	Mekânsal adrese dayalı nüfus kayıt sistemi şu anda Afyon'da çalışıyor.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Yüksel ARDALI	
Kurumu	DSİ Kızılırmak deltası için yardım istedi. 25.000'lik planı istedim. "Veremeyiz!" dediler.
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Kurumları bir araya getirip iletişimi kuvvetlendirecek bir proje yazabilir miyiz?

Konuşmacı	İçerik
Mustafa GÜL	
Kurumu	Ulaşma kültürü olması gerekir. Katılımcılık denen jargon yapılacak bir işi resmîleştirmek için bir yöntem hâline mi geldi?
KUZKA	Katılımcılık derken hep planlamada katılımcılık sağlanıyor.Ancak bütçe lemede katılımcılık sağlanmıyor. Örneğin Ajans bütçesini harcarken paydaşlarına nasıl harcayalım diye sormuyor. Yüksel ARDALI: Uygulamada katılımcılık mümkün değildir. Fulya SINACI: Hazırlık, uygulama, performans kriterleri, bütçe 4 kriter. Paydaşların bu kriterlerde nasıl dağılacağı belirlenmelidir. Çalıştayı sonrasına bırakalım dendi. Yaratıcı sınıf sivil inisiyatifi eline alamıyor, yurt dışına gidiyor. Kuzey Amerika'da yaratıcı şehirlere geçiliyor. Sinop gibi toleransı yüksek ve değerleri olan şehirde insanı merkeze koyan bir değere dönüştürme yapılmalıdır. Yaratıcı şehir konsepti Sinop'ta uygulanabilir. Yaya bisiklet ulaşımı kentsel dokunun korunması sosyo-kültürel çevre planı yapılabilir. İlk önce bir konseptte oturtmak lâzım.

Konuşmacı	İçerik
Yeşim DİZDAROĞLU	Kalkınma Nedir?
Kurumu	Farklı kişiler cevap verdi. - Sinema olması, AVM olması, özel doktor olması, içtiğim suyun kalitesi, arazide insan görmem kalkınmışlık kistaslarıdır. - Sinop'a ekonomik destek sağlayan fabrikalar vardı.Bunlar kapatılınca gelir kaynakları kaybedilmiş oldu. Sinop'ta doğalgaz bile yok. Kalkınma endüstri ve sanayi alanındadır ili kaldırmaktır. - Kalkınma birilerinin para kazanması demek değildir. Nükleere karşı değilim. Baba-annemi nükleerden kaybettim. - Bakan bizim ülkemizde ara eleman yetişir dedi. Bilim adamı beklemeyin dedi. Japonlar nano teknoloji kullanıyor, robot üretiyor. Artık nükleer eskidi. Teknolojinin sektörü besleniyor. Biz bu teknolojiyi satın alarak dış ülkeleri zengin etmemeliyiz. - Osman GÜLERSU (İnşaat Mühendisi,serbest çalışıyor) Devlet plan yapıyor. Teknoloji bizde yoksa dışarıdan satın alabiliriz. Japonlar buraya geldi. Mühendislik çalışmalarını Japonlar kabul etmedi, biz yapacağız dediler. Şu anda çalışmaları yapıyorlar. Madem karar alındı.Bunu en güvenli nasıl yapabiliriz diye düşünmemiz gerekir. Sinop'a hiç yazın gelmediniz. 45 dakikada şehre giremiyoruz. Kesinlikle ulaşım alt-yapı planı yapılmalıdır. Belediyeden heyelan ıslah projesi yapması bekleniyor.Heyelan ıslah projesinin ne olduğu bilinmiyor. Resmî kurumlar arasında koordinasyon eksikliği var. Sinop nasıl kalkınacaktır? Şu anda Sinop sanayi ve turizm için yetersizdir. Demek ki, yatırım gerekiyor. Çin dış pazara döndü. Avrupa kültür forumu yapıldı. Yaratıcı endüstriler dijital dünyadan nano teknolojiye kadardır. Teknoloji çok hızlı gelişiyor. Türkiye bilim adamı kitlesi yaratamadı. Kalkınma aslında bu demektir. TÜBİTAK"Kabul ediyoruz kanser vakaları Karadeniz'de arttı.Sebebi de Çernobil" diyebilirdi. O zaman devlete güvenirdik. Tartışma ortamı yaratamıyoruz.

Konuşmacı	İçerik
Abdullah TAHTA	
Kurumu	Heyelan Islah Projesi nedir diye ODTÜ'ye ve İTÜ'ye sordum. ODTÜ'den cevap gelmedi. İTÜ jeofizik, jeoloji ve inşaat mühendislerinin ortak hazırlayabileceği bir proje olabileceği söylendi.
Sinop Belediyesi	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Bostancılı koruculu alanları heyelan var diye kapatılmış. Şu anda şehrin ortasında kalmışlar. Tekrar imara açmak zor bir şey değil. İslah ettikten sonra açılabilir. Abdul-lah TAHTA: Açılacak parselden elde edilecek gelir ile açma maliyeti kıyaslanmalıdır.

Konuşmacı	İçerik
Avni YALÇIN	
Kurumu	Konuşan arkadaşlar şehri tanımıyor. Coğrafyasını bilmiyor. Biz burada hep kalacağız. Aynı anda turizm de sanayi de olur. Sanayi deyince hep bacalı sanayiye düşünmeyelim. Tarım sanayisini düşünmek gerekirse bu sanayi zararsızdır. Ovardan duble yol geçirdiler! İnsanlar itiraz ediyor mahkeme yolu durduruyor. Sinop'ta birçok ilçe, birçok insan var. İlk önce bölgenin halkını tanımak gerekir. Önceden ORÜS firması vardı.Teleferikle ağaç inerti, işlenirdi, satılırdı. Şimdi aynı ağaç burada kesilip başka yerde işleniyor.Nihaî mal bize geri satılıyor. Zamanın fabrikaları üretim taleplerine yetişemediği için battılar. Sinop'ta her çeşit fabrika vardı. Önceden İstanbul'a Gerze'den et giderdi. Şimdi Amasya'dan et geliyor. Et, Amasya'ya yurtdışından geliyor. İl müdürlükleri sürgüncüydü, tayinciydi, ahbap-çavuş ilişkisi yürütülürdü. Böyle kal-kınma olmaz.
Vatandaş (Tacir)	

Konuşmacı	İçerik
Beğenç SEZER	
Kurumu	Kentsel dönüşümden yanayım, çünkü çok çirkin bir görüntü var. Başkasından gelecek paraya gebeyiz. Yazın kalacak yer yok.Neden otel yapmıyorsunuz sorusuna cevap olarak 2 aylık sezon için neden o kadar büyük yatırım yapalım deniyor. Sinop; Roma, Bizans, Selçuklular, Osmanlılar dönemlerini yaşamış bir şehir. A.B. Karadeniz işbirliği antikaların envantere işlenmesi projesi kapsamında Roma'ya ait eserlerin Sinop'ta olduğunu öğrenmiş olduk. Bu eserleri pazarlayarak kısır döngüyü kırabiliriz. Enerji bu ülkenin olmazsa olmazlarından. 2023 için 500 milyar ihracat hedefi var. Bu rakama ulaşmak için üretim yapmamız lâzımdır.Üretim için elektriğe ihtiyacımız var. Kısa vadede teknoloji ithalatı, uzun vadede teknoloji ihracatı yapmak zorundayız. Nükleer, Termik, Rüzgâr, Su, Güneş, Genelde 3 tanesi istenmez. Rüzgâr ve güneş istenir. Bunlar ileri teknoloji istiyorlar. Çalıştırması, kurması işletilmesi yüksek maliyetlidir. Enerji üretiminde dışa bağımlı kalamayız. Türkiye şu anda enerji ihtiyacının çoğunu termikten sağlıyor. Nükleer bu anlamda ihtiyaca cevap vermiş olacaktır. Sinop eğitim ve kültür şehri olmayı tercih ediyor. Sanayi tercih etmiyor, ancak sanayi de olmalıdır. Nükleer kurulması yan sanayileri de geliştirecektir.
Sinop AB Proje Koordinasyon Merkezi	

Konuşmacı	İçerik
Avni YALÇIN	
Kurumu	Ruslar bir reaktör bulmuş, içine koyulan her türlü malzemeyi kullanarak elektrik üretiyor, hiç gaz salınımı yapmıyor.
Vatandaş (Tacir)	

Konuşmacı	İçerik
Fatma BİLGE	
Kurumu	İmar planının acilen yapılması lâzımdır. Planlama aşamasında diğer kurumlarla eş-güdümlü çalışmamız gerekiyor. Bilgi sistemi olması lâzımdır. Planlama sürecine girince izin süreci çok uzun sürüyor. Bütün bunları hızlandıracak bir bilgi sistemimizin olması lâzımdır.
Sinop Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	

Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Ajansımıza gelen başvurulara istinaden belirli bir miktarda hibe verildi. Projeler gerçekleştirilebiliyor. İstanbul'dan yatırımcı geldi.Plana göre yatırım gerçekleştirilmiyor. Bakanlığa görüş soruldu. 50 hektarlık yaşlı ağaçların kesilebileceği alan olmadığı için fabrika kurulamadı.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Kurumu	KSS'leri bir çatı altında birleştirmek gerekir. 100.000 planındaki tanımlar yanlış. Yatırımların önünü kesen ifadeler var.
Konuşmacı	İçerik
Vecdi VARDİŞ	Kalkınmaya hep ekonomik açıdan baktık. İnsana yönelmemiz, insana yatırım yapmamız lâzımdır.
Kurumu	Financial Times çalışanı makale hazırlamış ve demiş ki, Sinop ve Trabzon'daki görevliler sokakları, caddeleri, plajları temizlesinler. İnsana yatırım yapmazsak işte böyle suratımıza çarparlar.
Çakıroğlu Liman İşl. Gen. Müd.	
Konuşmacı	İçerik
Mustafa GÜL	Katı atık geri dönüşümü, ayrıştırılmış atıklar küçük kentlerde daha kolay düzenlenebilir. Kente bağlılık sağlar.
Kurumu	Y. ARDALI: Depolama böyle kentlerde çok zordur. Geri dönüşüm tesisleri lâzımdır.
KUZKA	
Konuşmacı	İçerik
Abdullah TAHTA	Belediye OKAB'tan geri dönüşüm tesisi için 3.250.000 TL para almaya hak kazanmış. Projenin açıklanması gecikince hibe yanmıştır.
Kurumu	
Sinop Belediyesi	
Konuşmacı	İçerik
Osman GÜLERSU	Şehre hiçbir tır giremez. Bu yüzden merkeze marina yapılamaz.
Kurumu	Abdullah TAHTA: Farklı kurumlar marina farklı yerlere olsun diyorlar. Nasıl olacak bilemiyorum.
İnşaat Müh.	
Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Ceyhan YÜCEL	Sinop ve Boyabat merkezli 2 yönetim gerekebilir. Mekânsal nitelikte ilin bütününün planı hazırlanmalıdır. Aynı zamanda bu planı hazırlayacak yönetim mekanizması (yönetişim modeli) gerekiyor.
Kurumu	Anlaşılan odur ki, imar planı henüz imar komisyonu tarafından onaylanmamıştır, inceleniyor. (Proje formatına yazıldı)
Erciyes Üniversitesi	
Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Balatlar Kilisesi apartmanların arasında kalmıştır. Sinop arkeolojik bir kenttir. Bütün bir plan yapılacaksa bu araştırmaların yapılması gerekir. Kentte inşaat çalışması yapılırken mutlaka tarihî eser bulunuyor.
Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Denizler arkeolojik sit alanı. 5 metrelik dolgu yapabilmek için Anıtlar Kurulu'ndan ancak bir senede izin alabildik. Bu dolgu yapılmak zorundaydı.
Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. İrfan MUKUL	Kent Hakkı kavramı var. 38.000 nüfuslu bir kentte 1.000 kişi sokağa dökülmüştü. Bu iyi bir rakamdır. Halkta bu bilincin daha fazla oluşturulması gerekiyor. Katılımcı kent yönetimi olmalıdır. Ben kentte yaşıyorum. Bugüne kadar bana hiçbir karar sorulmadı. Plan yapılırken mutlaka insanlara sorulması gerekiyor. Kent konseyi el işi projesi yapmak değildir.
Kurumu	Sinop'a iki fabrika yeter.
Sinop Üniversitesi	Sinop Elektrik Mühendisleri Odası Nükleer Enerji Raporu hazırladı. Amerika'daki nükleer santrallerle ilgili olarak Hayrettin KILIÇ gelecek. Sinop'ta nükleer karşıtı platform var ve aktifler.
	Kent turizm kenti mi olacak, kültür kenti mi olacak, tarım kenti mi olacak, sanayi, nükleer kenti mi olacak?
	İspanya'da Akdeniz'in kıyısında nükleer santral var. Orada turizm yoktur. Kim nükleer santral bacalarının yanında denize girmek ister?
	Sinop ile Sivastopol arasında bir ticaret var. Karadeniz'de akıntı döngüsü mevcuttur. Sadece yelkenle Karadeniz dolaşılabilir.

Konuşmacı	İçerik
Vecdi VARDİŞ Kurumu Çakıroğlu Liman İşl. Gen. Müd.	Sinop tanıtım CD' sini önceki vali yaptırdı. Ben Miami fuarında bu CD'den dünyaya 6.000 adet dağıttım. Sinop-Yalta arasında önceden ulaşım vardı. 5,5 saatte gidiliyordu, 5,5 saatte geliniyordu. Organizasyon eksikliğinden ve Sinopluların iç çekişmesinden dolayı iptal oldu. Öncelikle limanın çalışması için arka tarafta sanayileşme olması lâzımdır. Bu sebeple şu anda yük limanına ihtiyaç yoktur. Mecburen turizme (yolcu taşımacılığına) geliyoruz. Hızlı feribotun gitmesi için ilk önce buraya bir vasıta gelmesi lâzımdır. İlk önce temiz bir şehir olması lâzım. Konaklama yatırımı, yeme içme yatırımına ihtiyaç var. İletişim imkânlarının artırılması gerekir. Bu şekilde kent olunabilecektir. Şu anda liman denilen iskele ancak bir deniz vasıtasının yanaşabileceği bir yerdir. Sinop turizme yönelecekse mutlaka kruvaziyer limanı lâzımdır. Bunun için de Sinop'un ilk olarak cazibe kentine dönüşmesi gerekir. İskelenin yolcu salonu çok küçük, geri saha hizmetleri çok kısıtlıdır. Kruvaziyerlerin en önemli firmalarından birinin başkanını Sinop'a getirdik. Tüm coğrafyayı dolaştırdık. "Bana yer bulun, burada tatil köyü yapayım" dedi. Prof. Ballac Sinop'a 1997 yılından beri geliyor.

Konuşmacı	İçerik
Kazım ALPAY Kurumu Sinop Limanı Başkanı	Şehirde şu an halka sorulsa halk nükleere evet diyebilir. Arkeolojik kalıntılar yerin 100 metre altına kadar uzanmaktadır. Sinope diye bir alan oluşturulmalı ve orada kesinlikle inşaat yapılmamalıdır.

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç Dr. Ceyhan YÜCEL Kurumu Erciyes Üniversitesi	Her arkeolojik mirasın yeryüzüne çıkarılması zorunluluğu yoktur. Miras tespit edilir, envantere işlenir ve kayıtlara girmiş olur. Ulaşımı kolay olmak şartıyla kent merkezindeki yoğunluğu azaltmak için bazı hizmet birimleri kent dışına taşınabilir. En başta kıyı alanının düzenlenmesi şartı var. Kent 2. merkezi ya da alt merkezi kaldıracak kadar büyük değil.

Konuşmacı	İçerik
Avni YALÇIN Kurumu Vatandaş (Tacir)	Sinop müzesi eser adedi olarak Kahire müzesinden sonra 2. sıradadır, ancak gelen turistleri ağırlayacak otopark, restoran, kafeterya yok. Otobüs dönemiyor bile!

Konuşmacı	İçerik
Fatma BİLGE Kurumu Sinop Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Nükleer santral yapılmış şehirlerin nükleerden önce ve sonraki durumlarını araştırmak gerekiyor. Nükleer halk içinde bilinmiyor.

Konuşmacı	İçerik
Kazım ALPAY Kurumu Sinop Limanı Başkanı	Fabrika bazlı değil, hizmet sektörü bazlı düşünmemiz lâzımdır. Böylece istihdam da sağlanmış olur. Deniz ulaşımını hiç konuşmadık. Deniz ulaşımı ile ilgili neler yapılabilir? Çakıroğlu liman işletmesine sadece kruvaziyer gemileri geliyor. Hiç yük nakliyatı yapılmıyor. Sinop ilinde sadece kruvaziyer ve insan taşımacılığı yapılabilir. Yük nakliyatı yapacak bir liman yok. Kruvaziyer gemilerinin sayılarının artırılması gerekiyor. Sinop'un tanıtılması gerekir. Bölgesel koordinasyonla kruvaziyer gemileri çekmemiz ve bununla ilgili olarak devletin teşvikler vermesi lâzımdır. Uluslararası taşımacılığın başlaması gerekiyor. Kırım ile karşılıklı yolcu taşımacılığı başlayabilir. Sinop'taki iskele 292 metrelik en büyük gemiler haricinde birçok gemiye hizmet edebilecek büyüklüktedir. Yanaşma olarak idarenin getirdiği sıkıntılar var. Mevcut liman kısa ve orta vadede hizmet sunabilir. Organizasyon firmalarının, turizm acentelerinin bilgilendirilmeleri gerekiyor.

SINOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Yüksel ARDALI Kurumu Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Sinop'ta altyapı, ulaşım eksiklikleri var. Bunlar tamamlanmadan nükleer ya da başka bir tesis olması bu şehre çok büyük sorunlar yaşatacaktır. Eğer nükleer yapılacaksa radyasyon ağı olmalı ve tehlike anında sinyal vermelidir. Bizden uzaktaki ülkelerden Çernobil sızıntısında sinyal aldık. Bizde radyasyon ağı yoktu. Nükleere karşıyım. Sinop'a nükleerin uygun olmadığını yazalım. İmar planı yapıldıktan sonra şehrin 2. merkezi alt merkezi olabilir mi diye bakmak gerekir. Her fikri dinledikleri için Vali Bey'e teşekkür ederim. Çalıştayın amacı nedir diye çok düşündüm.
Konuşmacı	İçerik
Oğuzhan KURT Kurumu Sinop Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü (Müdür Vekili)	Geldiğim ilk günün ertesi gün "İstifa edeceğim!" dedim. 13 senedir buradayım. Bu kentin doğasına sadık kalarak hizmet etmeye çalıştım. Üniversitede ÇED dersimiz vardı. Nükleer sürecinde halk çok iyi bilgilendirilmeli ve ÇED sürecine halk katılmalıdır. Katılımcılar içinde bilim adamları olmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Yavuz Selim KÖŞGER Kurumu Sinop Valisi	Burası bir tartışma platformudur. Henüz hiçbir şeye karar verilmiş değildir. Ben de Sinop'a 8 ay önce geldim. Sinop ivme yakalamak üzeredir. Kentin bir tarihî dokusu, bozulmamış bir doğası, tanınmamışlığı var. Bütün bunları düşünerek tartışmamız lâzımdır. Nükleer 40 yıldır Sinop'un gündeminde. 6 ay Paris'te yaşadım. Paris'in etrafında 6 adet nükleer santral var. Sadece Eyfel kulesine 12.000.000 turist çıkıyor. Nükleer bunu bozmuyor. Bizde neden olmasın? Sanayi ve Enerji grubunda protestocu gençler gruba katıldı. Fikirlerini serbestçe söylediler. Eğer nükleer doğayı bozacaksa, yaşam alanlarını yok ederse bunlar dile getirilsin istediler. Milletimizi sevme noktasında hepimiz eşitiz.
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Yüksel ARDALI Kurumu Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Ben de İngiltere'de yaşadım. Orada bir sistem var. İnsanlar sisteme girmek zorundadır. Sinop'ta altyapı, ulaşım, kentleşme ve denizcilik problemleri var. Sinop, daha açığa çıkamamış. O yüzden Paris ile kıyaslamak yanlış olur. Öncelikle ulaşımı, altyapıyı ve atık kontrolünü halletmelidir. Sinop'ta düzenli depolama yapılıyor mu? Bu uygun değildir, çünkü alan küçüktür. Kıyı kontrol planları, imar planları hazırlanmalıdır. Neresi turizm alanı olacak, neresi inşaat alanı olmalıdır, bunlara karar verilmelidir.
Konuşmacı	İçerik
Yavuz Selim KÖŞGER Kurumu Sinop Valisi	Bütün bunları tartışalım. Sinop'un gelişim aksıyla ilgili şunları söylemek istiyorum: Yerleşmeyi adaya doğru değil, ana karaya doğru yapmamız gerekiyor. Adanın sapa çok dar, bir giriş, bir de çıkış var. Akdeniz denen yeri doldurursak oradaki yapıyı tahrip etmiş oluruz. Diğer taraf da aynı şekildedir. Yarımada daha fazla yayılmadan oradaki tarihî dokuyu ortaya çıkarmak gerekiyor. 2015 yılında Sinop Boyabat-Kargı, Boyabat-Kastamonu üzerinden otoyol standartlarına ulaşacaktır. Havayolu zaten başladı. Handikaplar çözülüyor. Bunlar turist sayısını artıracaktır. Bölge turizmi olarak düşünürsek Safranbolu'dan Kastamonu-Boyabat-Sinop turizm turu olabilir. Başka bir grupta bir hoca "Karadeniz'deki diğer ülkelerle turizm planı yapmamız lâzım!" demiş. Limanlar genel müdürünü bu yüzden çağırdık. Deniz yolunu da düşünmemiz gerekiyor. Nükleer olacak mı olmayacak mı? % 100 karar verilmiş değildir. Japonlar bizim 40 yıllık ölçümlemimizi kenara koydular, kendileri ölçüm yapıyorlar. Altyapıyı halletmek üzere nükleer hiç olmayacakmış gibi plan yapmamız lâzımdır. Sinop Karadeniz'in Antalya'sı olmaya adaydır. Orta Anadolu-Karadeniz insanını çekmemiz lâzımdır. İnsanlar artık Antalya'dan, Bodrum'dan usandı. Yeni turizm yerlerine ihtiyaç duyuyorlar. Doğayla iç içe yerler arıyorlar. Dün 2 tane fabrika açıldı. 500 adet işçi çalışacak. Almanlar belli çöpleri belediyelerden satın alıyorlar. İçindeki değerli maddeleri ayrıştırıp kullanıyorlar. Kıraca Holding'e Nazilli, Aydın, Bilecik çöp imtiyazını verdik. Gelişim oldukça çöp de artıyor. Çöpün de satılması gerekecektir.

EK – 2 TUTANAKLAR

Sanayi ve Enerji Grubu Tutanağı

Konuşmacı	İçerik
Zühtü BAKIR Kurumu Sanayi Genel Müdürlüğü	Sanayi olmadan kalkınma mümkün değildir, sürdürülebilir olmaz. 500 milyar dolar ihracat hedefi için sanayinin gelişmesi gerekiyor. Sadece üretimi artırmakla bu hedefe ulaşamayız, üretimin yapısının değişmesi gerekiyor. Özellikle ileri teknoloji gerektiren ürünlerin üretilmesi ve ihraç edilmesi gerekir. Tokat'taki gıda sanayinde faaliyet gösteren bir meyve suyu firması (DİMES) var. Hazır salça üretimi yenilikçi bir yatırım olmuştur. Gıda, balıkçılık, el sanatları, turizm burada geliştirilebilecek en önemli sektörlerdir. Doğayı ve çevreyi dikkate almak da gereklidir. Kişi başına düşen ARGE harcamaları da artmakta ve özel sektöre doğru kaymaktadır. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın da bu konuda önemli destekleri bulunuyor. Üniversite ile sanayicinin bir araya gelip proje oluşturabildiği SANTEZ diye bir destek türü var. Yine akademisyenlerin yeni fikirlerini hayata geçirebilmek için 100.000 TL tutarında destek verilmektedir.

Konuşmacı	İçerik
Cemalettin KOCA Kurumu Ayyıldız Bisiklet	Sanayici özellikle doların hızlı çıkışından dolayı büyük zarar görüyor. Çünkü ham-madde yurt dışından geliyor ve maliyetler büyük ölçüde arttı.

Konuşmacı	İçerik
Gürsel KIZILASLAN Kurumu KOSGEB	Bakanlığın 100.000 TL desteği var, ama mühendislik fakültesi öğrencileri bu fikri üretebilecek düzeyde değil. KOSGEB'in ARGE-İnovasyon desteği var. Sinop'ta 3 firmaya da verdik. Ayrıca, endüstriyel uygulama desteği bulunuyor. Patentli bir fikriniz varsa, prototip bir üretimi seri üretime taşımak için çok avantajlı bir hibe desteğidir. CAM Makine firması bu desteği alanlardan biridir. Patent sahipleriyle bir araya gelinebilir ve Sinop'un teşvik imkânları bu fikir veya patent sahiplerine anlatılabilir.

Konuşmacı	İçerik
Aziz KONUKMAN Kurumu Akademisyen	Cemalettin Bey, 2023'ü öngörmeye çalışırken, 6 ay sonrasını göremez bir hâlde olduğumuzu söylüyor. Çok haklı. 10. Kalkınma Planında ortalama kur için 1,98 öngörülüyor. 10. Kalkınma Planı 2018'de 1,94 olacağını öngörüyor. Bu durumda firmalar ve üreticiler de uzun vadeli düşünebilme imkânlarını kaybettiler. Girdi-Çıktı Analizi vardır, bölgesel düzeyde böyle bir çalışma yapılır. Bu çalışma en son 2002'de yapılmış. Şu anda 2014 ve 12 yıldır bu çalışma yapılamıyor. Her bir sektörün fiyat artışlarını da bilmiyoruz. Elde veri olmadan, analiz yapmadan ileriye öngörmek çok zor... Mevcut durumu doğru analiz edemeyince, ileriye görmek nasıl mümkün olacak?

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Aslan ÖZDEMİR Kurumu Sinop ORÜS Firması	Sanayiciyim, Ayancık'tan geliyorum. Ağaç sektöründe çalışan, yüksek kalitede üretim yapan bir fabrikada müdürüm. 1930'lu yıllarda yurt dışından bir ortaklık şirketi gelip 49 yıllığına kiralama yaparak bu ilçeye yatırım yaptı. Bu insanlar burada mevcut olan değeri göndüler ve yatırım yapmaya geldiler. Kayın ağacı dünyada fazla bulunmaz, ama Sinop'ta yoğun olarak yetiştirilir. Ayrıca eskiden balıkçılık (kalkan, levrek) çok daha fazla olurdu ve fiyat olarak da ucuzdu. Doğal balık alanlarını imha ettik, kafes balıkçılığını yaygınlaştırdık. Sinop halkı hem doğallıktan uzak, hem de daha pahalı balık yemiş oluyor. Bugün Boyabat'ın toprak sanayisini elinden alsanız aç kalır. Bunlarla ilgili en büyük sorun Sinop Orman Bölge Müdürlüğü'nün kapatılmış olmasıdır. Bu, üreticileri ithalata sevk eder. Kastamonu'dan Sinop'un ormanları idare edilemez. Uzaktan yönetim, yerli halkın fikri alınmadan, bölgeyi bilmeden alınan kararlar bölgenin faydasına olmuyor. Meselâ Sinop'un geleceği eğitim ve turizmdir deniyor. Eğitim ve turizm ile kalkınmak kolay değil, öğrencilerin veya dışarıdan gelen turistlerin harcadığı para sürekli değil. Kendi değerlerimizi üretime katmalıyız. Örneğin neden kendi kaynak suyumuzu üretmiyoruz? Farklı ürünler üretmiyoruz? Organik ve doğal üretime yönelmek gerekiyor. Turist de geldiğinde güzel bir şey bulmazsa para harcamaz. Kesinlikle imalat ile ilgili bir şey yapmak gerekiyor. Kendi yaptığınız analizde gösterdiniz, 3 yıldız alan tek sektör, ağaç ve ağaç ürünleri sektörüdür. Ayancık'ta yapılabilecek en önemli şey de budur. Yerel üretimlerin ve markaların öne çıkması gerekiyor. Örneğin, Rusya'dan ithal edilen linyit kömürü ile ısındığından çoğunlukla, çevre kirleniyor ve insanlara zarar veriyor, ısınmayı merkezî bir sisteme oturtmak gerekiyor.
Konuşmacı	İçerik
Ali SÜTÇÜOĞLU Kurumu Yalıtım Malzemeleri Üreticisi	Devlet Sinop'a eğitim ve turizm rolü biçiyorsa bizimsanayi ve enerji grubunda tartışmamız anlamsız görünüyor. Sinop için yurt içinde veya yurt dışında bir model şehir seçilmelidir. Sonrasında yerel kaynakların bir haritası çıkarılmalıdır. Yatırım ofisleri yerelde ve genelde bu kaynakları sistematize ederek tanıtabilmeliler. Yatırım yapacak kişilere ulaşmak ve tanıtmak gerekiyor. Sinop'ta ve Türkiye'de bir hammadde veri tabanı olması gerekiyor. Kendi varlıklarımızın miktarını artırsak, bir ülke olarak dışa bağımlı olmayız, kur farkı da bizi etkilemez. Teşvik sistemi ile teşvik edilecek sektörlerin belirlenmesini doğru bulmuyorum. Sinop her sektörden yatırıma ihtiyaç duymaktadır ve sektörlerde ayırım yapılmamalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Aziz KONUKMAN Kurumu Akademisyen	Turizm gelişirse imalat olmaz diye bir şey yoktur. Turist geldiğinde turistlere satılacak ürünler tarım ve imalat sektörünü de teşvik eder. Reel sektör olmadan hizmet sektörü olmaz. Yani imalat ve tarım ile turizmin gelişmesi sağlanır.
Konuşmacı	İçerik
Gürsel KIZILASLAN Kurumu KOSGEB	Bir destek kuruluşu olarak, şöyle bir şey öneriliyor: İstanbul'dan bir firma başvurduğunda da, bölgeden bir firma başvurduğunda da aynı oranda (% 50) destek alıyor. Şu olmalıdır: İstanbul'dan gelen firma %10 desteklenir, Sinoplu firma %50 desteklenir.
Konuşmacı	İçerik
Ali SÜTÇÜOĞLU Kurumu Yalıtım Malzemeleri Üreticisi	KUZKA, Sinop'u olumlu anlamda pazarlıyor, tanıtıyor, fakat bazı sektör ayrımları olduğundan bahsediyor. Tüm sektörlerin desteklenebilmesi gerekiyor.
Konuşmacı	İçerik
Aykut YILMAZER Kurumu SİNGİAD	Sinop Diyojen Rotary Kulübü'nün başkanıyım. 80 kişilik bir kalkınma konferansı yaptık. 52 proje konulu bir çalıştay raporu ortaya çıkardık. Amaç kalkınmaysa ve Sinop ise kesinlikle hiçbir meselenin içine siyaset karıştırılmamalıdır. Eğitimin güçlendirilmesi, sanayinin gelişmesi gereklidir... Bu demek değil ki, nükleer enerji her sorunu çözecek. Güneş enerjisi açısından Sinop avantajlı bir konumdadır, güneş enerjisi de kullanabiliriz. Nükleer diye diretmenin âlemi yok, hem güneş enerjisi, hem rüzgâr enerjisi kullanılabilir. Sinop bir geçiş ili değildir, o yüzden imalat sanayinde alış ve satışlar çok maliyetlidir. Ulaşım maliyetlerinin düşürülmesi gerekmektedir.

Konuşmacı	İçerik
Kadriye GÖL Kurumu TEMA	Turizm dört ayaklıdır: Eğitim, doğal ürün, doğal güzellikler ve üretim. Biraz önce linyit kömürü yakıldığından bahsedildi. Portekiz’de tipik bir mantar üretimi yapılıyor ve bu ürün ses ve ısı yalıtımında kullanılan, yenilikçi bir üründür. Mantar meşesi deniyor. Her yıl ürün alınabiliyor. Bu ürün Sinop’a getirilip ekim yapıldı. Isınmada da çok büyük verim sağlanacaktır. Bu ürünün üretimine dikkat çekilmelidir.

Konuşmacı	İçerik
Aziz KONUKMAN Kurumu Akademisyen	Alternatif enerji kaynaklarının da araştırılması gerekir. Bizim mevcut binalarımız muazzam enerji kaybına yol açıyor. Bizim seçeneklerimizden biri de güneş enerjisi olabilir. Araştırılması ve artılarını-eksilerini değerlendirmek lâzımdır..

Konuşmacı	İçerik
Murat KILIÇ Kurumu Elektrik Dağıtım Şirketi	2006’dan beri Sinop’ta yaşıyorum. Sinop’ta gözlemlediğim, Tokat için geçerli olan durum Sinop için de gerçekleştirilmelidir. Bölgenin varlıklarının değerlendirilerek imalat sanayinin geliştirilmesi gerekiyor. Ayrıca, daha önce söylendiği gibi, Sinop Orman Bölge Müdürlüğü’nün kapatılması çok büyük bir hatadır. Bu bölgedeki ahşap sektörünün tökezlemesinin sebeplerinden biri budur. İkinci olarak, Boyabat toprak sanayi; teknolojisini hiç geliştirmeyen, eski usulle çalışan bir sektördür. Yenilikçilik eksikliği var. Tuğla üreticilerine sorduğumuzda, en büyük sorunlarından birinin taşımacılık maliyetleri olduğunu öğreniriz. Yine aynı şekilde, çeltik üretiminde de taşımacılık büyük bir sorundur. Dikmen İlçesinde balıkçılık yapılıyor, ama artı değer kazanacak bir şey yapılmıyor. Paketleme seviyesinde değil. Üçüncü olarak, turizmin gelişmesi biraz da konaklama tesislerinin kapasite ve hizmet kalitesine bağlıdır. Bunlar gelişirse Sinop turizm şehri olarak öne çıkabilir. Hem çevre faktörlerinden dolayı hem de yüzde yüz yerli kaynak olması sebebiyle enerji konusunda ise, Sinop mutlaka alternatif enerji kaynaklarını kullanmalıdır. Enerji konusu ülkeler için en önemli konulardan biridir. Bugüne kadar rüzgâr enerjisinin az kullanılma sebebi, bunu kurmak için bile yurt dışı hammaddeye ihtiyaç duyulmasıdır. Çoğunlukla Almanya üretiyor. Bu yüzden rüzgâr enerjisine o dönem girilmemesi çok mantıklıydı. Şu anda ise rüzgâr enerjisine girmek mümkündür. Güneş enerjisi konusunda hem sağlanacak enerjinin faydaları hem de bölge halkının fikirleri dikkate alınmalıdır. Zühtü BAKIR, nükleer santralin, dış ticaret açığını düşüreceğini ifade etti. Aziz KONUKMAN ise nükleer santralde yakıtların yine dış ticaret açığını artıracığına dikkat çekti. Bölge Planı’nda nükleer santral için ayrılan kısma dikkat çekerek, nükleer santralin analiz edilmesi gerektiğini söyledi. Murat KILIÇ, nükleer santral yeterince tartışılmamış bir konudur diye ilâve yaptı. Kadriye GÖL, ek olarak: getirisi ve götürüsü şeffaf bir şekilde açıklanmalıdır, dedi.

Konuşmacı	İçerik
Emrah ÖNEK Kurumu Makine Mühendisi	Nükleer Santral konusunda bazı araştırmalarım olmuştı. Nükleer Santralde çok büyük bir malî destek sağlanabilir, ama atmosfer ve çevre adına çok şey kaybetmiş oluruz. Bu yüzden artılarının eksilerinin çok iyi değerlendirilmesi gerekiyor.

Konuşmacı	İçerik
Selahattin İRMALI Kurumu Çıraklık ve Mesleki Teknik Eğitim Md.	Sinop’ta işsizlik oranı çok yüksek değil, ama bir yandan da firmalar eleman bulamaktan yakınıyorlar. Çünkü yetişmiş, kalifiye eleman bulunmuyor. Bu konuda pek çok eğitim yapılıyor. İşverenler okullardan yetişen öğrencilerin yetersiz olduğunu düşünüyorlar. MEB’in mesleklere yönelik eleman yetiştirmesini beklememeliyiz. Nitelikli işgücü yetiştirmek için özel sektörün işin içine girmesi gerekiyor. İşbirliği içinde bölgenin ihtiyaç duyduğu, yeni kurulacak elemanları yetiştirmeye yönelik adımlar atılmalı. Zühtü BAKIR söz aldı. Meslekî eğitim pahalı bir iş, MEB öğrenci başına harcadığı paranın 1,5 katı kadar hibe veriyor. Bir örnek vereyim: Sincan OSB’de tüm sanayiciler aileleri dolaşarak çocukları ailelerinden topluyorlar, çocukları testten geçiriyorlar, sonra her bir çocuğu bir firma yetiştiriyor. Aslında bir stajyerlik sistemi... Bu çocuklar mezun olduğunda iş garantisi var, ama çalışma zorunluluğu yok. Bu çok güzel bir örnek... Burada sanayici işin içinde...

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Cemalettin KOCA Kurumu Ayyıldız Bisiklet	Üretim kapasitesini nasıl artırabiliriz? Aziz KONUKMAN söz aldı. TÜİK kapasite kullanım oranlarına ilişkin veri açıkladı. KKO'nun düşük olmasının sebeplerine ilişkin... Siz düşündünüz mü talep neden eksiktir? Berkol ALEVLİ söz aldı. Şöyle bir önerim var: Hibe yerine kredi desteği daha mantıklı olacaktır.
Konuşmacı	İçerik
Fikret BİLGİLİ Kurumu İŞKUR	Sinop için ne yapılmadığı için bu aşamadayız? Eğitim alanından başlamalıyız. Eğitim olmadan sanayiye eleman yetiştiremeyiz. Sinop'ta ara eleman eksikliği bulunuyor. Çıraklık eğitim müdürümüzün de söylediği gibi, meslek liselerinin yeniden yapılandırılması lâzımdır. Meslek okullarından mezun olan kişileri işverene direkt olarak veremiyoruz. Mobilya bölümünden çıkan kişi mobilyacılık yapmak istemiyor. Güvenlikçi olmayı tercih ediyor veya tekstilde çalışmak istiyorlar. Sebebi de sosyal ortamın fazla olması. Sinop göç veren bir ildir. Yeni yetişen gençlerimize de yazık oluyor. İŞKUR'un önerisi şudur: Sanayi kurulmalı ki, İŞKUR gerekeni yapsın, ara eleman yetiştirsın.
Konuşmacı	İçerik
Evrım ERGÜN Kurumu Sosyolog	Hangi sektörde, hangi kalitede eleman lâzım? Bunu biliyoruz, bu veriye ulaşamıyoruz. Sorunu tespit edememişken nasıl çözeceğiz? Aslan ÖZDEMİR söz alarak şunu ifade etti: İnsanlar eğitim aldıkları hâlde öğrenmemiş olarak mezun oluyorlar veya sertifika alıyorlar, ama öğrenmemiş oluyorlar.Bu nasıl çözülecek? Fikret BİLGİLİ devam etti.İşverenler beden işçisi derken pek çok kategoriye dâhil ediyor.
Konuşmacı	İçerik
Gürsel KIZILASLAN Kurumu KOSGEB	Kümelenmeye yönelik olarak, KOSGEB'in verdiği işbirliği, güç birliği desteği hakkında bilgilendirme yaptı.
Konuşmacı	İçerik
Selahattin HACİÖMEROĞLU Kurumu Firma Sahibi	Çevre konulu proje ve danışmanlık yapan bir firma sahibiyim. Sinop'u çok yakından takip ediyorum. Üretimde dışarıya bağımlı olmak çok büyük bir çıkmazdır. Çevre yatırıma ayak bağı değildir, ama biz sürdürülebilirliği olan enerjiye evet diyoruz. Termik santrallerin hiçbirine evet denemez. Gerze'ye termik gelmesi de mümkün değildir. Fakat Sinop'taki nükleer hem çok iyi planlandı hem de uluslararası standartlara uygun olarak yapılacaktır. Önemli olan yan sanayi nasıl gelişecek, neler yapılmalı, bunların çalışması yapılmalıdır. Ayrıca, biokütle (biyogaz) enerjisi de yenilenebilir enerji kaynaklarından biridir. Özellikle Kastamonu ve Sinop'taki tarım atıklarının kullanılmasını sağlayacak bir tesis yapılmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Kadriye GÖL Kurumu TEMA	Meslekî eğitimin yetersiz olduğundan bahsetti. Demek ki, okullarda verilen eğitimin içeriği yetersiz ve uygulamalı değil. Bu eğitimlerin kalitesinin artırması gerekiyor. Meselâ mobilya mezunu mesleğini sevmiyor ve yapmıyor demistiniz. O öğrenci mesleğini uygulamalı olarak ve severek öğrenmeli,emeğinin karşılığını almalı. Kişi hem sevmiyorsa hem de emeğinin karşılığını almıyorsa o işi yapmak istemez. Meslek yüksekokulları hem nicelik hem nitelik olarak geliştirilmelidir.
Konuşmacı	İçerik
Murat KILIÇ Kurumu Elektrik Dağıtım Şirketi	İstihdamla ilgili ihtiyaç ve talep analizlerini TSO'lar yapmalıdır. Siyasîlere sunulan raporlara göre de karar alınmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Zühtü BAKIR Kurumu Sanayi Genel Müdürlüğü	Devlet meslekî eğitim konusunda yapacağını yapmıştır.İşçi yetiştirmekte görev firmaya düşüyor. Ayrıca şöyle bir sorun var: Yoksulluk politikalarıyla istihdam politikaları çelişebiliyor. Kümelenme konusunda söylenmesi gereken şeyler var. Bakanlık olarak kümelenme faaliyetlerinin %50'sini hibe olarak karşılıyoruz. Bilgilendirme toplantılarını talep üzerine burada yapıyorlar. Nükleer Santral konusunda da bir küme oluşumu söz konusu olacaktır.

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Aziz KONUKMAN Kurumu Akademisyen	Konuları genel olarak özetledi. Kayıt dışı ekonominin bu kadar yüksek olmasının sebeplerinden biri, sosyal devlet uygulamaları ile istihdam politikalarının gelişmesidir. Sosyal devlet uygulamaları yerine "sadaka kültürünün olması", insanların çalışmamasını teşvik ediyor.
Konuşmacı	İçerik
Gürsel KIZILASLAN Kurumu KOSGEB	KOBİ'lerin inovasyon yönetim sistemi oluşturmaya yönelik bir destek mekanizması bulunuyor. Firmaların bu imkândan yararlanması gerekiyor. Bu konuda bir çalışma da yapılacaktır.
Konuşmacı	İçerik
Kurtuluş KAYA Kurumu KAYA-PEN	Sinop'ta üniversite-sanayi işbirliği gerçekleştirilemedi. En önemli sorun üniversitede makine mühendisliğinin bile bulunmamasıdır. Sinop'ta teknik eleman getirmekte zorlanıyoruz. Sanayinin gelişmesini sağlayacak olan mühendislik bölümlerinin açılması gerekiyor.
Konuşmacı	İçerik
Turan DURMAZ Kurumu Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Bakanlığımız üniversite-sanayi işbirliğini geliştirmeyi hedefliyor. Bu konuda bir toplantı da gerçekleştirdik. Fakat mühendislik fakültemiz eksik. Akademisyenlerimizin ve sanayicilerimizin bir araya gelip proje üretmeleri gerekiyor.
Konuşmacı	İçerik
Zühtü BAKIR Kurumu Sanayi Genel Müdürlüğü	SANTEZ Projesinden daha önce bahsetmiştik. Proje içinde mutlaka Sinop olmak zorunda değil, diğer üniversitelerle de işbirliği yapılabilir.
Konuşmacı	İçerik
Cemalettin KOCA Kurumu Ayyıldız Bisiklet	Bizim bir model çalışmamız vardı. Üniversitedeki hoca ile görüştük, işimiz olmadı. Çünkü bu konuyla ilgilenecek olan hocaya emeğinin karşılığı verilmelidir. Bütçe ayırmadan sanayi-üniversite işbirliği projeleri yürümüyor.
Konuşmacı	İçerik
Hüseyin KESKİN Kurumu Vizyon Plastik İth. İhr. San. Tic. A.Ş.	AB ve Dünya Bankası'nın desteklediği kaynaklarda, onlar neresini isterse oraya harcamak durumunda kalkıyoruz. Fakat altyapımız henüz buna uygun değildir. Buradaki üniversite çok verimli değil. Daha önce Sinop'ta bir çözüm komisyonu kurulmuştu ve etkin faaliyet gösteriyordu. O dönemde hükümetin işine gelmedi ve dağıtıldı.
Konuşmacı	İçerik
Mustafa ÖZAL Kurumu Gezer Ayakkabı Yöneticisi	Gezer Ayakkabı Sinop'ta bir araştırma yaptı, fakat üretim için uygun olmadığına karar verdik. Bizim üretimimizde kimya sanayi ve sentetik var. O yüzden biz şu anda yatırım düşünmüyoruz. Bakanlarla görüştük, taleplerinizi ilettik. Daha önce Bolu'ya da yatırımımız olmuştu. Bolu, İstanbul'a yakın olduğu için daha avantajlı. Sinop-İstanbul arası taşımacılık maliyeti çok yüksek...
Konuşmacı	İçerik
Zühtü BAKIR Kurumu Sanayi Genel Müdürlüğü	Sinop, Karadeniz'de 5. bölgede yer alan nadir şehirlerden biri. OSB'de yapılırsa yatırım, 6. bölgede bulunuyor. Yatırım çekmeye yönelik çok fazla teşvik var. Fakat 2 dezavantaj var, lojistik ve işgücü eksikliği. Bolu'nun diğer avantajları nelerdi?
Konuşmacı	İçerik
Mustafa ÖZALP Kurumu Gezer Ayakkabı Yöneticisi	Konum açısından daha avantajlı, ama Bolu gibi bir yerde dahi işgücü sıkıntıları yaşıyoruz.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Kurtuluş KAYA Kurumu KAYA-PEN	Mustafa ÖZALP Bolu'dan örnek verdi. Orada alışveriş merkezleri açıldıktan sonra eleman bulmakta çok sorun yaşamaya başladılar. Taşımacılık maliyetlerini düşürerek yatırım alanınızı Sinop'a da kaydırabilirsiniz.
Konuşmacı	İçerik
Bülent KÜÇÜK Kurumu Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcisi	Sinop'un şartlarını fazla zorlamamak lâzım... Nükleer Santral kurmak yerine balıkçılık ve turizm üzerine yatırım yapılması gerekiyor. Sinop'a 2 fabrika yeter. Sinop'un doğal yapısını, sosyal ve kültürel yapısını bozmadan yatırımlar yapılması gerekmektedir. Sinop ve Sinop'un geleceğini düşünmek zorundayız. Enerjiye dönük yatırım yapılacaksa, bu da rüzgâr enerjisi olabilir.
Konuşmacı	İçerik
Aziz KONUKMAN Kurumu Akademisyen	Ajansın hazırlamış olduğu Bölge Planı vizyonuna bakmak lâzımdır. Sürekli üreten, birlikte yükselen, doğal dokusuyla fark yaran Kuzey Anadolu. Bu vizyonun altını doldurmak gerekiyor. Ajans, Bölgenin doğal güzelliklerini bozmadan nasıl gelişeceğini bulmalıdır. Ayrıca, proje fikirleri için, paydaş kurumlar belirlenmelidir. Meselâ Nükleer ile ilgili çalışma için Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) ile iletişime geçilmelidir. Çünkü bu konuyla ilgili olarak onların kapsamlı çalışmaları da vardır.
Konuşmacı	İçerik
Zeki KARATAŞ Kurumu Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcisi	Öncelikle çevre ve insan faktörünü düşünmemiz gerekiyor. Biz bu ülkeyi bizden sonraki nesillere taşımak zorundayız. Nükleer santralin Sinop'un menfaatine olacağına inanmıyoruz. Bazı insanları kandırıyorlar, elektriğin bedava verileceğini sanıyorlar. Öyle bir şey olmaz, vermezler. Enerji elbette ki, sanayinin alt yapısını oluşturuyor. Fakat nükleer enerjiden sağlayacağımız enerjiyi rüzgâr enerjisinden de sağlayabiliriz. Güneş enerjisi de değerlendirilmelidir. Batılı ülkeler, Çernobil ve Fukushima patlamalarından sonra enerji politikalarını revize etmeye başladılar. Burada nükleer santral yapacak şirket henüz kendi ülkesinde kullanacağı teknolojinin lisansını almamıştır, güvenilir değildir. Fukushima'nın ne olduğunu gördünüz. Japonlar deprem riskini öngörmüşlerdi, ama tsunamiyi öngörememişlerdi. Şimdi Sinop'a baktığımızda, Çernobil'in etkisini hâlâ görüyoruz. Çernobil bir insan hatasıydı. Bugün Karadeniz'de kanser vakalarının çok yüksek olmasının sebebi Çernobil'dir. Bu yüzden diyoruz ki, önce insan. İnsan faktörü dikkate alınmadan yapılan hiçbir iş uzun dönemde faydalı olamaz. 8-9 Mart'ta nükleer karşıtı bir organizasyonumuz var.
Konuşmacı	İçerik
Bülent KÜÇÜK Kurumu Sivil Toplum Kuruluşu Temsilcisi	Şehir kulübüyle Atatürk Anıtı arasında bir yol bulunuyor. Bu yola, 'Soner Öner Güneş Yolu' adını vermek için resmî başvuru yaptık. Konu Belediye Meclisi'nde kabul edilmesine rağmen, Sinop Valiliği hiçbir gerekçe göstermeden, sadece siyasi sebeplerle talebimizi reddetti. Bunu da burada tekrar belirtmek istiyoruz. Yerel taleplerin değerlendirilmesi noktasında sıkıntılar bulunuyor.
Konuşmacı	İçerik
Gürsel KIZILASLAN Kurumu KOSGEB	Sinop'ta nükleer santrali değerlendirmek üzere yapılacak çalışma kapsamında Japonya örneğini görmek gerekiyor. Bir iş gezisi düzenlenebilir.
Konuşmacı	İçerik
Evrin ERGÜN Kurumu Sosyolog	AB Projelerinden daha fazla yararlanmak amacıyla kişilerin yönlendirilmesi gerekiyor. Samsun'da, Amasya'da AB Projeleri kapsamında farkındalık oluştu. Burada da sağlanabilir. Ayrıca belediyeler de markalaşma ve tanıtıma yönelik faaliyetlerde yer almalıdır.

Konuşmacı	İçerik
Emin KURU Kurumu Akademisyen	Sinop'tan gidenlerin bir kısmı işadamları, bir kısmı emekli olmuş, İstanbul'a göç etmişler. Bu insanlar köye dönmek istemiyorlar. Yeni nesillerin ise hiç köyle alâkası yok. İstanbul'da şu anda 250 tane örgüt var, bu örgütlü yapı Sinop adına bir avantajdır. Boş olan köyler değerlendirilebilir mi? Örneğin 130 haneli, ahşap evlerden yapılmış bir köy var. Önce insan faktörüyle başlamak lazımdır... "Köyleri bir pansiyon şeklinde turizme açmak ister misiniz?" diye sorduk. Ayrıca yöresel ürünlerin satışı da yapılabilir. Organik ürünlere talep çok fazla... Tarhana, ebeğümeci vb. Böyle bir çalışmaya başlamıştık. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yürütmesi gereken bu konu alındı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na verildi. Burada projemiz tıkanı. Köylerin turizme açılması, atıl değerlerin devreye sokulması gerekmektedir.

Konuşmacı	İçerik
Aslan ÖZDEMİR Kurumu Sinop ORÜS Firması	Yatırımlar konusunda firmaları zorlamaya gerek yok, gönül bağı olan, burada yatırım yapmak isteyen zaten gelip yapar. Ayrıca, Sinop'ta küçük hayvancılığın geliştirilmesi, organik tarımın önünün açılması gerekmektedir. Kümelenme ile ilgili olarak, Ayancık özelinde kendi sektörüm olan ahşap sektöründe alan tahsis edilerek, tomruğun, kerestenin değerlendirilmesi mümkün olabilir.

Konuşmacı	İçerik
Emin KURU Kurumu Akademisyen	Sinop'ta demir yolu yatırımı yapılmaktadır. Böylece taşımacılık sorununu da çözmüş oluruz. Sanayinin gelişmesi için en önemli şartlardan biri, taşımacılık maliyetlerinin düşürülmesidir.

Konuşmacı	İçerik
Evrin ERGÜN Kurumu Sosyolog	AB Projelerinden daha fazla yararlanmak amacıyla kişilerin yönlendirilmesi gerekiyor. Samsun'da, Amasya'da AB Projeleri kapsamında farkındalık oluştu. Burada da sağlanabilir. Ayrıca, Belediyeler de markalaşma ve tanıtıma yönelik faaliyetlerde yer almalıdır.

Konuşmacı	İçerik
Turan DURMAZ Kurumu Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü	Nükleer Santral kurulması hâlinde karma ve ihtisas OSB'lerin kurulması gerekmektedir.

Konuşmacı	İçerik
Kenan ÇELİK Kurumu Girişimci / Elektrik Mühendisi	Girişimci İş Adamları Derneği'nin yönetim kurulundayım. Sinop'ta bir iş/yatırım yapmayı düşünüyorum. Bölgenin gelişmesinde hammadde olarak zengin olduğumuz bir alanı kullanarak geliştirmeliyiz. Tarımla ilgili bir örnek vermek istiyorum. Çeltik üretimi yapıyoruz, ama paketleme/pazarlama ile ilgili bir çalışma yapılmalıdır. Bunun üretimini yapan birinin bunun önderliğini yapması lazımdır. Ayrıca biz girişimci eğitimleri veriyoruz. Firmalar bu eğitimler için KOSGEB'ten destek alabiliyorlar.

EK – 2 TUTANAKLAR

Kültür ve Turizm Grubu Tutanağı

Konuşmacı	İçerik
Hikmet TOSUN Kurumu Sinop İKTM	Sinop envanterine dair bilgilendirme sunumu yaptı. Güçlü ve zayıf yanlar, fırsatlar, potansiyel turizm çeşitleri, özellikle deniz turizmi vurgulandı. Sinop'ta eko turizm çalışmasına referans verildi. Karabük Üniversitesi Hocasının çalışması, doğa sporları ve eko turizm merkezlerine yönelik çalışmaların önemsendiği belirtildi. Batum-İstanbul arası Cruise gemilerinin tam ortasında bulunduğumuza dikkat çekildi. Kültür turizmine yönelik çalışmalar sunumda yansıtıldı. Kale- Cezaevi merkezli dönüşüm projesi için birinci aşama ihalesi yapıldığı, 42 ay sonra Sinop'un model bir il olarak öne çıkacağı belirtildi. Sinop örneği üzerinden Türkiye alan yönetimli kentler birliği kurulacak... Kültür turizmi açısından yapılabilecekler için öneriler, genel olarak turizm açısından sorunlar ve teklifler yansıtıldı... İlde en çok ziyaret edilen yerler, otel-konaklama istatistikleri hakkında rakamlar paylaşıldı. Konaklamada yolun bitmesine rağmen 2013'de bir düşüş yaşandığına değinildi. Müzelere ve ören yerlerine gelenler, gelen kruvaziyer sayıları, 3 A-grubu acente mevcut olduğuna işaret edildi. Hikmet TOSUN "2006 turizm çalıştay çıktıları sürekli güncellenmektedir, bu çalıştayın çıktıları da onlara eklemek istiyoruz." dedi. İKTM tarafından verilen "gelen turist" rakamlarına dair itiraz geldi, 24 saat bir yerde kalmayan kişiye turist denmez iddiasına karşı, turizm alanında bir akademisyenimiz: "O hâlde kruvaziyerle gelenleri turist sayılarına katamayız" argümanını sundu. Buna rağmen İKTM'nin görüşü: "Bir saat bile kalan kişiyi turist olarak nitelendirebiliriz." şeklinde oldu.
Konuşmacı	İçerik
Hüsnü GÜMÜŞ Kurumu Alan Yönetim Bşk.	Alan yönetimi ile yeni bir turizm yapılanması gelecek, bugünlerde bunun olabilecek etkilerini tartışıyoruz. Mülkiyet sahibi olan herkesin söz hakkı olduğu çok büyük bir proje, mülkiyet sahipleri de danışma kurulu içinde toplanılmaya çalışıyor, katılım çok iyi...3 Mart 2014'ten sonra yönetim planını hazırlayacak firmanın önerilerine yapılacak katkılar önemli, 30-40 kişilik bir grubuz. Nermin Uygur Hoca'nın geliştirdiği "Sinoplugiller" Sinop için güzel bir marka.

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Ali YILMAZ Kurumu TÜROFED Temsilcisi ve Antik Hotel Sahibi	Öncelikle ilimizdeki olumlu gelişmelerden başlayalım: Ulaşım altyapımızda gelişmeler var. Yollarımız yapıldı, havaalanımız yapıldı. Alan yönetimi somut bir şekilde ilerliyor. Balatlar Kilisesi kazı çalışması sevindirici... Uluslararası Sinop Bianeli'ni çok önemli buluyoruz. İşletmeciler olarak şikâyetçi olduğumuz nokta da çok. Senelerdir pek bir şey değişmedi. Sinop'un en merkezî yerinde, surların en sağlam olduğu yerleri kamu binaları kapatmıştır, bu üzücüdür. Kalenin etrafının açılması için irade göremiyoruz. Doğal alanlarımız, Aklıman, Erfelek, Hamsilos, Sarıkumen çok reklâmını yaptığımız yerler, ama 20 senedir buralara hiçbir şey yapılmamıştır. Hamsilos ve Sarıkumen'de tuvalet yok. Sarıkumen'de yürüyüş patikası, kafe yok. Korunan alan olsa da insanların tabî ihtiyaçlarını karşılayacakları yerleri yapmak şart. Hizmet sektörü, oteller zor durumda, turizm Sinop'ta 2 aya sıkışmış. İlde 2 ay için az, 10 ay için de fazla sayıda otelimiz var... Mevcut olan turistik değerlerimizi gösterebilmemiz lâzım, yoksa insanlar kışın neden buraya gelsin. Kentin tanıtımı konusunda yanlış bir gidişat var. Son toplantılarda kentin tanıtımını oteller yapsın diye bir kabul vardı. Bu çok yanlış! Kentin tanıtımını devlet yapmalı, kentin ismi ön plana çıkarılmalıdır... Safranbolu'da, Beypazarı'nda otel adı bilen yok, kenti kendi adıyla tanıyoruz... Dolayısıyla buradaki bu garip anlayış bizi üzüyor. İl Genel Meclisi'nin 5.000 TL olduğu söylenen tanıtım bütçesi ise çok komik bir rakam. Din turizmi bahsinde Patrik Bartelomous otelden yer ayırttı, ama uçağı Sinop'a indirmediler diyerek gezisini iptal etti. Devletin engel kararını biz tartışamayız, ama böyle de bir gerçek var. Sorun değil, diyemeyiz.
Konuşmacı	İçerik
Ayşe Serpil YILDIZ Kurumu Yıldız TV	Son yapılan planlar kötü. Kendi arazimde otel yapamıyorum. Turizm kenti olmaya karar verip, sahil şeridini turizm alanı ilân etmek güzel, ama buralarda otel yapımı için kıyı şeridi sorunu öne çıkıyor. Planlar revize olmadan turizme dair bir şey yapamazsınız. Turizm bu şehrin tek kurtuluşu! Çevre ve Şehircilik Bakanlığı planları düzenlemelidir... Otel, hizmet satar, oda değil, "info" verirsiniz... Sinop kimliğini kendi bulur, akademisyen verileri verir, turizmciler yön çizer. Ürünü yaratımcılar sunar: Otel, acente vs. Süreklilik sağlayacak gelecek insanlar değildir. VIP turist de hizmet verecek. 5 yıldızlı otele ihtiyaç var... Bundan sonra zaten diğer turizm tarzları da tetiklenir... Yatırımcının gelmesi için de otellere teşvik verilmeli, arazi sağlanmalıdır. (KUZKA)
Konuşmacı	İçerik
Sıtkı LEVEND Kurumu Rota Denizcilik Turizm İşletmesi Sahibi	Sinop'ta birlik, beraberlik yok. Bu, büyük bir sorun. Karakum'a giden yol çok kötü, arabalarımız zarar görüyor, misafirlerimize mahcup oluyoruz. Balık şehri olmasına rağmen Sinop'ta balık yiyebileceğiniz güzel bir mekân yok.
Konuşmacı	İçerik
Abdullah DODURGALI Kurumu Sinop Eski Milletvekili	Şikâyet edilen binaların yıkılması konusunda ısrar ettim. Burada 160 senelik evim var, ama birkaç kere istilaya uğradı... Restorasyona harcanan para boşa gidiyormuş olarak algılanıyor. Milletvekili olarak bile buna ödenek çıkaramadım. Sinop'u çok önemsiyorum, bu zamana kadar başka bir yerde hiç tatil yapmadım.

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Melih GÖRGÜN Kurumu	Aidiyet çok önemlidir: Sinopluluk... 11 gün süren 2011 "Geleceği Biriktirmek" Çalıştayı çok faydalı oldu.Orada gelecek için bir vizyon belirlendi.Kentin beşerî sermayesinin geliştirilmesi gereği vurgulandı.Kültür-eğitim odaklı bir vizyon çizildi... 5.000 üniversite öğrencimiz var.Bu, önemlidir. Avrupa'daki şehirler bundan çok gelir sağlıyor... Söz konusu çalıştayda da "Düşünce kenti Sinop" parola olarak ortaya çıkmıştı. Burada görüşmek üzere "Kentlilik Bilinci ve Aidiyet" şeklinde bir konu öneriyorum. Çok güzel çalıştaylar, projeler var, ama hedefimiz yok. Neyi kimin için yapacağımıza karar vermeliyiz. Hedef kitle ne? Bölgede Sivil Toplum bilinci çok yaygın!Bu, düşün-en insan çok demektir. Bu şehirde üç kişiye bir STK düşüyor. Dönüştürme yerine, değişim olmalıdır. Çevre iller bizimle aynı karaktere sahip değil, (hedef kitle olarak) neden Avrupa'ya daha uzağa bakmıyoruz? Vizyon dediğimiz şey de yakınlarınızda, değerlerinizi, geçmişinizi unutmadan, ihmal etmeden uzağa bakmaktır. Projeler güzel, ama bunlar belirli bir tanımın, potanın altında olmadığı için bir şey yapılmıyormuş gibi görünüyor... Kopenhag ve Malmö ayrı ülkelerin şehirleri, ama bunlar turizmde ortak hareket ediyorlar, güzel bir birliktelikle yürütüyorlar... Dünyanın altıncı turist gelen ülkesiyiz, ama bu alanda kazanılan gelir bakımından kaçınıcı ülkeyiz!?Turizmden Singapur'un kazandığı kadar kazanmıyoruz... Venedik'e cruise gemileri gelince halk isyan etti, orası zarar görebilir diye... Kendi yerel değerlerimiz üzerinden elimizde ne var, 'kime hitap etmek istiyoruz'u belirlemek zorundayız... Doğaya fazla müdahale etmeden (zira intikam alır).

Konuşmacı	İçerik
Adil YILDIZ Kurumu	2012yılındaMilliyet gazetesi için Sinop eki yapmıştık.Bu sene de benzer bir şey yapmayı planlıyoruz. Cezaevini çok etkin kullanmıyoruz. Sinop'un bir marka değeri olmalıdır.Meselâ Sinop mantısı kulak aşığı şeklinde tanınmalı... Sinop'u sadece diğer illere değil, dünya şehirlerine de tanıtmalıyız. Sinop'u marka yapabilmek için İstanbul'da enformasyon bürosu kurulmalı... İnsanlar, Türkiye'nin Kuzeyinin en ucunda fotoğraf çekmek isteyecektir.Ümitburnu gibi... Ama İnceburun'da tabela bile yok... Pazarlama konusunda yavan kalıyoruz... Buradan çıkacak sonuçları ulusal basına iletmekte kendimi yükümlü görüyorum. Eleştirim bu sene EMITT fuarına katılmıyoruz... Ayrıca konseptte yanlışımız var, Amazon kadınları bizim değil, Samsun'un... Tanıtım yaparken doğru kişilerle, işi ehline bırakarak yapmalıyız.

Konuşmacı	İçerik
Ersan ÇETİN Kurumu	2 senedir yaptığımız şenlikte çadırla kamp yaptık. Gelenler Sinop'u gezdiler. "Türkiye'nin en kuzeyine çıktınız", şeklinde sertifika verdik. Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ile beraber götürmeye çalışıyoruz. Başka hiçbir kurumdan destek göremedik.
Türkiye Dağcılık Federasyonu İl Temsilcisi	Bu çalıştay bana çelişkili geliyor, bir şeyler yapmaya çalışanlara destek olunmadıktan sonra turizm kalkınması planlaması anlamsızdır

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Fatma KARAHAN Kurumu Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge Müdürlüğü	Bakanlığımızın doğa turizmi master planları var.Kanunî altlığı oluşmamış olan hususlar mevcut.Doğal kırsal alanı en iyi biz tanıdığımız için Sinop ili doğa turizmi master planı taslağı ortaya çıktı.Yakında bu plan internette yer alacak... Ekoturizm de dâhil doğa turizminin altında yer alıyor... Sadece kent merkezine yoğunlaşmayalım, tüm il, ilçeler ve doğal alanı tek tek çalıştık, envanter hazırladık. Ulaşamadığımız verileri ilgili kurumlardan aldık. 5 yıllık stratejik eylem planı da hazırladık. Doğa yürüyüşü rotaları bile belirledik. Sinop'un %56'sı ormanlara kaplı, ama korunan alanımız binde 3.Bu, çok düşük bir rakam!Korunan alan en az Sinop'ta var.Yeni tescilli alan yok. Sadece Sarıkum ve Hamsilos ile bir şey yapamayız. Yalnız eğitim ve araştırma amaçlı çalışma yapılabilir. Tuvalet de dâhil ziyaretçi ve tanıtım merkezi yapıldı, KUZKA'ya proje başvurusu yapacağız. Mustafa Kemal KARATARA'ya cevaben: Avlaklarımız var, çok yakın bir geçmişte domuz avı için yabancı bir ekip geldi.Bence Sinop kenti turizm için kapasitesini doldurmuş.İnsanlar birbirine çarpmadan yürüyemiyor, ada ve kent dolmuş... Amaç yeni turist getirmek değil, turistin niteliğini artırmak... Para bırakacak ve kültürlerarası iletişime hizmet edecek turiste ihtiyacımız var... Turizmi ilçelere yaymalıyız... Türkeli'nde Çatak Bölgesi yaylaları Valla Kanyonundan çok daha güzeldir... Sinop'un Millî Park alanı yok, buranın Millî Park yapılması gerekir, bütün bu eko turizm faaliyetleri burada yapılabilir. Dağcılık Federasyonu il temsilcisinin cevabı: Bu kanyonda dağcılık yapılabilir, Türkeli, Durağan ve Boyabat'ta dağcılık için uygun kayalıklar var. Ekoköy 90'lardan beri düşünülüyor, ama örnek yok... Kurusaray köyü en uygun örnek, bazalt kayalıkları gibi farklı yapılar var, tarım, hayvancılık devam ediyor... Beyazıt ya da Fatih zamanında Osmanlı ordusunun burada kaldığı söyleniyor. Durağan'da da ordunun namazgâh olarak kullandığı böyle bir yer var... Beypazarı'nda halk gelen misafirlere,gördüğü yabancılara ikramda bulunur. Sinop ilinde bu görülüyor, ama köylerde görürsünüz...

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Özlem ALTINÖZ Kurumu Sinop Üniversitesi Turizm İşl. Otelcilik Y.O.	Seferihisar örneği gibi Engelsiz Sinop ve Citta-SlowProjesi hazırlanması lâzım Sinop turizminin önündeki en büyük eksik kimlik eksikliğidir. Sanayi kenti mi olacak, turizm kenti mi olacak? Nükleer santral turizmin önündeki en büyük engeldir. Ulaşım yalnızca şehirlerarası ulaşım değildir, şehiriçi ulaşım son derece önemli. Neden Sinop tercih edilmelidir? Farklılaşma ile tercih sebebi olunabilir. Engelli dostu şehir gibi. Halk bu kentin büyümesini istemiyor! Deneme yanılma yoluyla turizm yönü belirlenmez, turistlerin beklentileri vs. akademisyenler tarafından çalışılır, sunulur.

Konuşmacı	İçerik
Ayhan ÖZHAN Kurumu Gençlik Merkezi	Turizmi 12 aya nasıl yayarız? Kış döneminde ailelerini katmadan geçen yıl Sinop'a 7.800 sporcu gelmiş... Tesisler bu şekilde kendilerini yaza hazırlıyor... Bu tür etkinlikleri artırmak çok önemli... Salon ve stadyum istiyoruz. 75 spor federasyonu var, büyük bir potansiyel... Sporcuların gelişi daha organize şekilde yapılmalı, bunlarla özellikle Belediye Başkanları ilgilenmeli, yoksa yükün altında biz kalıyoruz. Tesis daha sonra gelecek bir şey.

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Metin ÇELİK Kurumu Zirve Üniversitesi	Alternatif turizm çok önemlidir. Fransız tatilleri yüzde 53 oranında köyde yapılıyor. Kuş gözlemciliği çok para bırakır ve çok yatırım gerekmez, ama insanların gelebilmesi için algıyı ona göre şekillendirmelidir. Ordu'da 63 turizm çeşidi geliştirdik ve uygulanıyor...Amerika en çok turizmden para kazanıyor.Turizm ticarî zekâ gerektiriyor, yatırım vs. konulara takılmayalım.Tatil yapabilirim algısı yerleşmelidir.Ailemle mantar turuna çıkabilmeliyim.Dün Sinop mantısı yedim, bu bir turizmdir. Kruvaziye-re yoğunlaşalım,belirli güzergâhlar belirleyip bir yıl ona yoğunlaşalım.Netice aldıkça başka alanlara yoğunlaşalım. Turizm değerini satmak için devletin engeli yok. İzmir'deki fuarda çok az sektörümüz vardı. Burada turizm algısı oluşturmamız lâzım.Meselâ inanç turizmini belirleyelim, seyahat acentelerine gönderelim, ayın yapılamıyorsa başka programlar hazırlayalım.

Konuşmacı	İçerik
Cemalettin KAYA Kurumu	Sinop nedir? Ne dağ, ne deniz... Sinop bir tarih ve kültür kenti, önce bunlara sahip çıkarsak diğerleri zaten gelir... Şu küçük kente Viyana'yı, Amsterdam'ı tasarlayan insanlar gelmek istiyor, değerimizi bilelim...Sinop'ta plaj yok ki, mavi bayraklı plaj olsun, ancak eskiden vardı. Dünyada ilk turizm hareketi inançla başladı.İnsanlar piramitlere, Kudüs'e, Mekke'ye, Apollon'a gitti... Her insan belli yaşa geldikten sonra öbür dünya ile ilişkilerini geliştirmeye çalışır. Sinop Ortodoksluğun Karadeniz'e yayıldığı nokta! Halikarnası Cevat Şakir Halikarnas yaptı...Moison incili kabul edilmiş olsaydı Sinop Hristiyanlık için çok önemli olacaktı.Balatlar ve çevresi için tüm dünya buraya göz bebeği olarak bakıyor. AtenaGoras, Brüksel'de, babaları, dedeleri Sinoplu, 1924'de sürgünle gidenlerden. Sinop'a benzeyen bir yer bulup NeoSinop adını verenler var. 1930'larda 20bin üyeli Sinoplu diyojenler derneğini kurmuşlar.Bizden sadece tolerans istiyorlar.Aidiyet duygusu onlarda da hat safhada! Alan yönetimi projesinden bahsederken birlikte hareket edelim. 100 milyonlardan konuşalım, dedi...Ayasofya 3+ milyon, Meryem Ana 1,5m+...Kasım ayından başlayarak Nisan ve Mayıs aylarına kadar Sinop için potansiyel turizm: Azize Helen. Yunanistan'da her sene törenler yapılıyor.Onları davet edip, burada tören yapabileceklerini söyleyebiliriz Meryem Ana için Trabzon'da bir ay kutlamalar yapılıyor. Gülgün Hoca: Geçen sene çıkan bir parça bile Ortodoksların çok fazla ilgisini çekti. Ortodokslar 2012'de geldiler. Aziz Fokas (denizlerin azizi) vesilesiyle, AB'deki ilgili delegenin Sinoplu olduğunu söylediler. Seyit Bilal İslâm dini için çok önemli. Ramazan yaza gelince turizmciler isyan ediyor, hâlbuki biraz kafa yorup bu değerlerimizi kullanmalıyız... Turizm "inanç" değerleri ile Sinop'un 12 ayına yayılabilir. Osmanlı zamanındaki Sinopdeniz savaşı ilk medyatik savaştır.Bu konuda Marks ve Engels'in makalesi var. İstanbul Savaş Müzesi'nde bu savaşa katılan gemilerin maketleri, müthiş doküman ve belgeler var.Sivastopal'dakiPanoramaMüzesi en çok ziyaretçi alan müzelerdendir. RusKızılorduOrkestrası dünyada her yerde konser vermiştir. Sinop'ta verebilecek mi? KARŞI GÖRÜŞ: Ayancık Kaymakamı Suat YILDIZ): Bu izinler konusunda bürokratik engeller ile devletin uluslararası politikalarını karıştırmamalıyız.

Konuşmacı	İçerik
Hikmet TOSUN Kurumu Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	Kazı alanlarında ayın yapılmaz... Mütakabiliyet esasına göre ayın izinleri verilir. Vilâyetimizi çok aşan bir konu!Ayın dışında her türlü desteği misafirperverlik adına veriyoruz. Bu alanda bir sorunumuz yok.

Konuşmacı	İçerik
Volkan GÜNEY Kurumu Fiyord Tour	Amasya mitini satıyor, "ağlayan ağaç"ın turizmini yapıyor.Biz yaşayan tarihimizi satmıyoruz. Elimizde olanı bürokrasi yüzünden satmıyoruz. Gelen insanları gezdirecek rehber yok, kokartlı rehber olmak için başka bir yere gidip 6 ay eğitim almamız gerek.Bunu yapmak kolay değil,burada da rehberlik eğitimleri düzenlenmelidir.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Emin KURU Kurumu	Eğitilmiş insan öncelikli, yatak kapasitesi, turizm değerleri (din, doğa vs.) bizde var, ama olduğunun farkında değiliz, farkındalık yok... Eğitim de bir turizm türüdür, 80'lerde bu alanda çalışmalar yaptık. Ancak turizme soyunan insanlarımız kendilerini eğitmeli (yabancıya çok abartılı hesaplar getiriliyor). Ev pansiyonculuğu önemli, yatırımcı karşılığını alacağını bilmeden parasını dökmez. Evini pansiyon olarak verenler dernekleşmeli ve standartlar belirlemeli, kendilerini revizyondan geçirmelidir. EK GÖRÜŞ: Burhan Levend: Bu alanda KUZKA vb. destek kurumları tarafından hibe programları düzenlenmelidir. Turizm değerleri, meselâ din turizmi, Çeçe Sultan, Hacı Selli, Seyit Bilal Müslümanlar açısından çok önemli şahsiyetlerdir. Eyüp Sultan'a ziyarete gelenler buraya da gelirdi, ama biz bu değerlerin farkında değiliz. Sarı Saltık; alperen, evliya, Türk, 22 yerde mezarı var. Sinop'ta doğduğu söyleniyor. Sarı Saltık'a dört elle sarılmamız. Adına bir ev açıp yaşamını, düşüncelerini araştırıp bu değeri buraya tam anlamıyla kazandırmamız. Diyojen, çok önemli bir değer. Osmanlı—Rus Savaşında Donanmanın batması, Osmanlı'nın teknolojiye yenilmesi... Önemli bir vaka... bundan tarihî ders çıkarılmalıdır. Nasıl Çanakkale dünyaya mal olmuşsa, burası da olabilir... Orada ölen insanların aileleri tespit edilebilir... Şehitliğin olduğu yere ya da başka bir yere bu savaşın timsalini görsel olarak yansıtabiliriz. İstanbul'un fethi gibi, savaş müzesi... Bir çınar ağacına şehitlerin isimleri çakılabilir. Bu insanlara hemşehrilik berati verilmelidir. Böylece insanlar ecdadının adını zikretmek için her sene Sinop'a gelecekler. Hızır İlyas Aleyhisselâm'ın mezarı, askerî bölgede kaldığı için tellerle çevrilidir. Roma öncesi dönemden kalma kutsal bir yer, balıkçılar toplanıp buradan "Vira bismillah!" diyorlardı. Şimdi bu arazi MİT'in sorumluluk kapsamında olup, telli alandan çıkarılması için onlara yazılabilir. İnsanın olmadığı yerde doğa pek bir şey ifade etmiyor. Burası için sahlep, yabancı meyveler önemli. İstanbul'da yaşayanlar köylerde ev pansiyonculuğu yapılabilir. Köylerimiz organize edilerek turizme açılmalıdır. Yatak ve insan faktörü hazırlanırsa Sinop'un önü kendinden açılacaktır. İstanbul'da 250 derneğimiz var, her dernekle irtibatımız mevcuttur... İnsanlar köylü diye horlandıkları için köyden kaçmıştır. Sorun tamamen psikolojiktir. Özellikle kadınlar için köy turizmi olunca sıcak bakıyorlar. Kastamonu gibi organik ürünler pazarı gerekiyor. Nasıl organize olacağımıza dair toplantılar yapmalıyız. 1991'de 3 yeri turizm bölgesi ilân ettirdim. Bunun takip edilmesi gerekiyor. Yaylalarımızın turizme açılması gerekiyor. Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü'nde bir dönem ben de rol aldım. Burada toplanan para AB hibelerinde olduğu gibi havuzda toplanıyor ama biz bundan hiç faydalanmayı düşünmedik. Yapılan entegrasyon projelerine (Romanya, Gürcistan..vd ile) bir yerinden dâhil olmalıyız.

Gazi Üniversitesi

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Alpay TIRIL Kurumu	Somut olmayan kültürel miras ile ilgili bir komisyon kuruldu. Şubatta çalışmaya başladı. İleride buradan önemli veriler çıkacaktır. Marka kent terimine bakacak olursak, Sinop'a uzman eller değecek. Alan çalışması ile ancak Sinop'a fazladan değen eller var. Sinop'un mekânsal özellikleri bozuldu. Roma, Viyana için pazarlama stratejileri işe yaramış olabilir, ama asıl neden bu şehirlerin bozulmamış olmasıdır. Sinop ise didik didik edildi. Yaşanılabilirlik kriterleri tartışılmalı. Sinop, kaldırımları olmayan, bacalarından duman kusan bir yer. Sinop Valiliği bacasından çıkan duman yönetilemezken turizm nasıl yönetilecek?!

Konuşmacı	İçerik
Mustafa Kemal KARATATAR Kurumu	Kutlama günleri, festivaller, şenlikler yörede farkındalık oluşturur... Yüzlerce, binlerce insanın yer değiştirdiği etkinlikler, ne kadar farklı olursa o kadar ilgi çekiyor... Sinop'ta hem deniz hem kara var. Avcılar için avlaklar oluşturulmalı, av turizmi konusunda da çalışmalar yapılmalıdır. Spor turizmi için uluslararası dile uygun şekilde parkurların belirlenmesi yerinde olacaktır.

Çankırı İl Kültür ve Turizm Müdürü

Konuşmacı	İçerik
Hüseyin VURAL Kurumu	İki başlığımız var. Şöyle ki: 1. Envanterimizde olan varlıkları belgelemek ve ziyaretçilerin kullanımına sunulması için düzenlemeler önermek. 2. Ortaya yeni kültür varlıkları çıkarmak. Şehre kimlik veren Balatlar, Alaattin Külliyesi gibi yerlerin çevresindeki etmenlerden arındırılıp buralara güzergâhlar oluşturulması, Kumkapı ve Lonca kapısının hayata geçirilmesi, tersane bölgesine girişin hayata geçirilmesi gerekir. Bu tarihî yerler, müzeler bölgesi vs. mevcut kültür varlıklarını içeren güzergâhlardır. Çeşitlendirmeye örnek olarak Aziz Focas kalıntısı çevre düzenlemesi olabilir. Deniz tarihi antik dönemden itibaren çok zengin, gerek sualtı envanter çalışmaları gerekse suyun karşı yakasıyla irtibat kurulup bilgiler alabiliriz. Sinop marina hâline getirilebilir. Çok sayıda mezarlar var. Bunlar kazılıp eserler ortaya çıkarılabilir. Varlıkların algılanmasını kolaylaştırmak gerekiyor. Çevre düzenlemesi, aydınlatılması vs. birçok çalışmayı beraberinde getirir.

Konuşmacı	İçerik
Alpay TIRIL Kurumu Sinop Üniversitesi Turizm İşl. Otelcilik Y.O.	Prof. Dr. Emin Kuru'ya cevaben: Sinop Değerleri Sempozyumu için ilgili akademisyenleri çağırdık.

Konuşmacı	İçerik
Fahri KOŞAN Kurumu Turizm Derneği Başkanı	Saint Markion diye bir aziz var. Köln Üniversitesi'nden bir Doçent geldi ve bu azizin önemli bir dinî değer olduğunu söyledi. Amasya gibi minyatür bir Sinop yapılmalıdır. Sinop Kale giriş ve çıkışlarına görünürlük kazandırmak lâzımdır. İmar planı yapılırken turizm imar planı yapılmadı. Bu, Batum'da, Yalta'da yapıldı. Atıra şehri dünyanın en temiz kasabası olarak ünlendi. Sinop temiz değil, temizlik eğitimi başlatılabilir. Karadeniz'in en temiz kenti, yapılabilir. Ben tercümandım. Sinop'ta turiste fazla hesap çıkarma sorunu var. Bu kişilere ceza verilmesi lâzımdır.

Konuşmacı	İçerik
Musa YILMAZ Kurumu İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Dağcılık ve doğa sporları alanında 5 kulüp var. 3 kulüple beraber hareket ediyoruz. Gezecek, kamp yapacak çok yer var, biz bitiremiyoruz. Buraları tanıtmamız lâzım... Bunları canlandırabilirsek 12 ay Sinop'a insan gelmesini sağlayabiliriz... Kapalı spor, tırmanış duvarı yapılabilir, her mevsim buraya sporcu gelebilir, çünkü bu duvar çok ilde yok. Oryantering (yön bulma) sporu yapılabilir.

Konuşmacı	İçerik
Emre YILDIZ Kurumu NP Turizm	En önemli eksikimiz tanıtım, EMITT'te yokuz. Marka kıyaslaması önemlidir. Hangi şehre benzemek istiyoruz, bunu belirlemeliyiz. Tarihî cezaevi duvarlarına yazı yazılıyor, orada güvenlik eksikimiz var. Ankara ve İstanbul'dan gelen turların programındaki ilk yer İnceburun'dur. Doğada tuvalet ihtiyacı duyuyorlar... Sinop'u biz gezdiriyoruz, program hazırlıyoruz, dış dünyaya biz çıkıyoruz. Bu anlamda tanıtım ve kıyaslamaya yoğunlaşmamız gerekiyor. Alternatif turizm konusunda batık, sit alanı probleminin çözülmesi gerekiyor. 250 kişilik rezervasyonumuz iptal edildi.

Konuşmacı	İçerik
Rasim Yaşar TARAKÇI Kurumu Sinop Üniversitesi M.Y.O.	Haritayı 86 yılında sualtı rehberliği öğrencisiyken çizdim. Batıkları işaretleyip müze müdürüne verdik, ancak sportif dalışa yasak alan var. Balıkçılık, demir atmak serbest, ama sit alanı dalgıca yasak! Dalgıçlar potansiyel hırsız sayılıyor... Ruslar 30 Kasım'da ortak anma yapalım diye teklif ettiler. Sinop baskınının TV'de diziye dâhil edilmesini sağladım. Tüm gemiler imha edilmiş, kalan bir gemiden çıkan eserleri öne çıkarıp savaşı anlatabilme şansımız vardır.

SINOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Fahri BOSTAN

Kurumu

Kültür varlığı yoksa dalış yerleri sit alanı yapılmasın.

Turizm Derneği Başkanı

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Adil YILDIZ

Kurumu

Sinop gökyüzünden bakınca cennet gibi, ancak içine girdikçe birçok sıkıntılar olduğunu görüyoruz. Sinop'u marka yapmak adına hepimiz konuşuyoruz, söylem yerine eylem yapalım. Dışarıdan insanlar Sinop'a neden gelsin? Bu kadar rekabetçi bir ortamda niçin bu kenti tercih etsinler? İlk uğraşmamız gereken soru bu. Diğer kentlere göre fark yaratmamız gerekiyor. Ulusal basın ile yakın ilişkiler kurmalıyız, bunu yapmak zor değil. Ulusal basındaki genel yayın yönetmenleri gibi kilit paydaşlara yönelik Sinop'a turlar düzenlenebilir. Sinop Valiliği, İl Özel İdaresi, KUZKA bu çalışmalara öncü olabilir. Böylece Sinop'un ulusal basında yer almasını sağlayacak organizasyonlar gerçekleştirilmelidir. Kenti tanıtıcı konseptler geliştirmeliyiz. Türkiye'nin en kuzey bölgesini bir turizm değeri olarak pazarlayabiliriz. (bkz. Ümit Burnu) "Ben Türkiye'nin en Kuzeyindeyim" şeklinde bir tabelâ hediyeim olsun. İnceburun'a dikelim. Ben finanse edeceğim. Metropol illerde Sinop ili tanıtım kampanyalarının yapılması lâzım. KUZKA içinde uzman personelin yapısına dikkat etmek gerekir. Bu uzmanlar dil bilen, işinin ehli kişiler. Yetişmiş bu insanları tanıtım faaliyetlerinde kullanabiliriz. Çok fazla kaynağımız yok, farkında olmalıyız.

Milliyet

Ankara-İstanbul gibi kentlerde billboardlar kullanılabilir. Outdoor reklâmlar. İyi bir creative ajansla çalışılabilir. ETS gibi önemli acentelerin rehberlerinde yer almalıyız. ETS turun yöneticileri ile görüştüğüm zaman Samsun'a geliyoruz, Sinop'a gelmiyoruz. Sinop'ta 4 saat zaman veriyoruz, Akliman-Hamsilos'a gidiyoruz, turistik altyapı-mekân yok. Sinop ili için tanıtım çalışmalarının tek elden yapılandırılması gerekmektedir.

Tarihî cezaevi önemli bir değerdir, ancak buranın daha cazip hâle gelmesi için etkinlikler yapılabilir.

KARŞI GÖRÜŞ: (Hüseyin VURAL-Müze Müdürü): Tanıtım önemli, ancak tanıtı nereye kadar. Ürün yok. Tüketilebilir ürün olmayınca, o kadar kişi gelse ne olacak? Hayal kırıklığı olur.)

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

M. Kemal KARATATAR

Kurumu

Çankırı İKTM

Kutlama günleri etkinlik turizminin önemli ayaklarından birisi olabilir. Sinop'un bu değerleri üzerine projeler gerçekleştirilebilir.

Av turizmi hususunda çalışmalar yapılabilir.

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Yrd. Doç. Dr.

Metin ÇELİK

Kurumu

Kruvaziyer turizmde en çok şikâyet edilen hususlardan birisi şu: Turist geliyor, (17 tane geminin geldiği söyleniyor) ziyaretçiler bir saat sonra yapacak bir şey bulamıyor ve dönüyor. Şimdi bu turizm türünde gelen turistlerin bütün bir günü limanda geçirmeleri gerekir ki, odalar temizlensin, bakım yapılsın. Turistlerin zaman geçirecekleri ürünler geliştirilmesi şarttır. Ürün sunabilirseniz, bu turist grubunun para sorunu yoktur. Örneğin, Giresun'da örnek bir uygulama yapıldı, konsept geliştirildi. Satın alınabilir bir paket hâline getirildi.

Zirve Üniversitesi

Esas olarak vurgulamak istediğim, Sinop'un yerel kültürünü turistik konseptlerin içine sokamazsak, başarılı olma şansımız yoktur. Doğa, toprak, deniz, yayla her yerde var. Buraya özgün nitelikte konseptler geliştirmeliyiz. Bu alanda başarılı örnekler vardır, zor şeyler değil. Köy evlerinin organizasyonu önemlidir. Yerel insana dokunmayı kastediyorum.

Av turizmine gelen turistler iki bin Euro'ya kadar para bırakabiliyorlar. Ancak herşeyi bir anda yapmaya çalışmayalım. İlk olarak, hazır gelen müşteriye yönelik bir iki başarı hikâyesi yaratalım. Örneğin, kruvaziyer ile gelen turist bir günde 6 saat Sinop'ta ne yapabilir? Bunları netleştirelim.

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Suat YILDIZ

Kurumu

Tanıtım son derece önemlidir. Kamunun da bu işe kaynak ayırması gerekiyor. Ancak tanıtımı 3 aşamalı düşünmek gerekir. Birincisi sektör temsilcilerine, tur operatörlerine, turizmcilere yönelik tanıtımdır. İkincisi buraya gelecek misafirlere yönelik. Üçüncüsü ise çoğaltan etkisi yaratacak yazar, çizer, sinema sektörü, gazeteciler, ses getirecek isimlerin Sinop'la ilgili bir şeyler söylemesidir.

Ayancık Kaymakamı

BENZER GÖRÜŞ: Bodrum'u Bodrum yapan, Zeki MÜREN'dir. Medyayı kullanırken haber değeri taşıyan unsurlar yaratılmalıdır.

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Melih GÖRGÜN Kurumu	Konuşmalar arasında Geleceği Planlamak Çalıştayı vurgusu yapıldı. Yaratıcı kent fikri ortaya atıldı. Sinop kenti yaratıcı kent olabilecek potansiyele sahiptir. Küçük şehir olmasına karşın fizikî ve fikrî boyutta yaratıcı kent olmaya müsait bir kenttir. Bunun için de Sinop Kent Akademisi kurulması şarttır. Kenti bir laboratuvar gibi ele alabilecek bir araştırma merkezinden bahsediyoruz. Bu akademi kentin ihtiyacı olan tüm çalışmalarını yönetecek bir yapı olmalıdır.
Mimar Sinan Üniversitesi	BENZER GÖRÜŞ: (Hüsnü GÜMÜŞ-Alan Yönetimi Başkanı) 2011 yılında Sinop Kongre ve Ziyaretçi Bürosu adıyla bu hususa benzer bir çalışma teklif ettim. Bunun kurulabileceği en iyi yer TSO idi. Ankara Ticaret Odası bu işi yaptı. Hiçbir masrafı yok, 2 kişilik personel kadrosuyla işler yürüyor. Hocama katılıyorum, adı akademi, ziyaretçi bürosu olur. Turizm sektörü bu kentte yaşayan herkesi ilgilendiriyor. Tanıtımı yalnızca turizmci yapmıyor.

Konuşmacı	İçerik
Cemalettin KAYA Kurumu	Bu çalıştayda Ticaret ve Sanayi Odası neden yok?
Sinop Tarih Araştırmaları Vakfı	

Konuşmacı	İçerik
Ali YILMAZ Kurumu	Burada ufuk turu yapıyoruz. Söylenen her şeye katılıyorum, bu konuları yıllardır dinliyoruz. Sektör temsilcisi olarak konuşuyorum. Bu söylenen şeyleri kim, ne zaman, nasıl yapacak? Bunları çözelim, bu benim acımı dindirmiyor. Ne yapılacaksa, bir an önce yapılmasını istiyoruz. Somut önerilerimizi yazdık, oturma başkanlığına ilettik. KUZKA % 50 hibe ile proje yarışmasına çıkıyor. Çok teşekkür ediyoruz, bulunmaz bir nimettir. Ancak bu hibe desteği doğru düzgün kullanılmıyor. Bunun birkaç sebebi var. Ben de proje yürüttüm. Bu hibe mekanizması, 3-4 yüz bin TL'lik bir makine alımı için çok ideal. Ancak turizm sektörü için 30-40 kalem bir proje için için içinden çıkamıyoruz, projedeki ürünleri alamıyoruz. KUZKA'nın turizme yönelik proje desteklerini düzenlemesi lâzımdır. Turizmci inşaat yapacak, malzeme alacak vs. Ticaretin şekli değişti, ürünü internetten alıyorum. KUZKA'dan alamıyorum, 3 teklif vereceğim, parayı aktaramıyorum. Hibeden vazgeçtik, KUZKA'dan talebimiz uzun vadeli, düşük faizli kredidir. Hibe destekleri iyi, ancak sektöre uymuyor. Acele edelim, vaktimiz yok. Sorunlarımız büyük. Otellerimizin sorunları var. Ticaretin kuralı arz ve taleptir. 2 aylık süre için tesislerimiz az, 10 ay için tesislerimiz fazladır. Talep yaratmalıyız, ürün çeşitlendirilmesi yapmalıyız. Hedef kitlemiz ilk etap için Samsun'dur. Ürünümüz var. Örneğin, kendi otelime kapalı havuz yaptım. Güzel havalarda kullanılabilecek mekânlarımız var. Öncelikli hedef kitlemizi iyi belirleyelim, tanıtımımızı da ona göre yapalım.
TÜROFED Temsilcisi ve Antik Hotel Sahibi	BENZER GÖRÜŞ: (Prof. Dr. Gülgün KÖROĞLU Oturma Başkanı) KUZKA'nın sosyal projelere de bütçe ayırması gerekmektedir. BENZER GÖRÜŞ: (Hüseyin VURAL -Müze Müdürü) KUZKA'nın bu seneki proje alt limiti 750 bin TL. Kafamdaki birçok projeyi yapamıyorum. Bu hususların sonraki program tasarımlarında dikkate alınmasını istiyorum. KARŞI GÖRÜŞ: (Fatma KARAHAN Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge) Bundan 20 yıl önce ilimizin farklı turistik değerlerinin tanıtımı çok iyi yapılıyordu. Ancak insanlar geldiklerinde kalacak yer bulamadılar, altyapıdan memnun kalmadılar. Dolayısı ile bu iş yalnızca tanıtım ile bitmiyor. Amasra tanıtımı çok iyi yaptı, giden insanlar otobüslerde yattı. Böyle olmaz. Bu işleri, konsept yaratmayı kim yapacak? Bir komisyon oluşturulmalıdır. Ürünleri belirleyelim, somutlaştıralım, kim satarsa satсын.
	KARŞI GÖRÜŞ (Serkan DOĞRU-Moderatör KUZKA): Bu kentin bütünlük bir master planı yok. Dolayısı ile nasıl olacak bu iş? Somut konseptler master plan ile çelişirse ne olacak? Bu nokta sıkıntı doğurmayacak mı? KARŞI GÖRÜŞ (Fatma KARAHAN Orman ve Su İşleri Bakanlığı 10. Bölge) Master plan yapılması 3 yıl sürer. Bu kadar bekleyecek vaktimiz yok. KARŞI GÖRÜŞ (Prof. Dr. Melih GÖRGÜN-Mimar Sinan Üniversitesi) Bu sıkıntıların, çelişkilerin olmaması için, bu çalışmaların Sinop Kent Akademisi (Araştırmaları Merkezi) benzeri gibi bir platform tarafından yönetilmesini öneriyorum. Tüm paydaşların katılımı ile bu kararlar alınmalı. Konsensüs sağlanmadan başarılı olmak mümkün değil. Somut olarak Sinop Araştırmaları Merkezi sivil inisiyatif ile kurulmalı. Tüm çalışmalarını bu inisiyatif yönetmelidir.

Konuşmacı	İçerik
Suat YILDIZ	
Kurumu	Turizm bütçesinin az olması, turizm merkezlerinde WC olmaması, altyapının eksikliği vs. gibi sorunlar var, ama çözülemeyecek konular değil.Bu işler zaten operasyonel, belirli kurumların görevi ve çözülebilir sıkıntılardır. Ancak burada makro bir perspektifte ihtiyaçımız var. Tüm paydaşların katılımı ile çözülmesi gereken sorunları makro düzeylerde ele almalıyız. Hedefimizi belirlemeliyiz, önemli olan bu. Sinop turizm kenti olcaksa, sanayimizi, çevremizi, diğer sektörlerimizi ona göre planlamalıyız. Yarın bir proje çalışmasındabelki tarım sektörü ile çatışacağız. Bu unsurları sektörler arası paydaşlar ile gözden geçirmeliyiz. Örneğin kentsel dönüşümü turizme uygun olarak yapmalıyız. Sinop turizm kenti olurken, Sakarya Caddesini alışveriş caddesi mi yapacaksınız, yoksa başka şekilde mi değerlendireceksiniz? Bu hususları dikkate almalıyız. Bir irada ortaya konulması gerekiyor. Yönetim değil, yönetim modeli hayata geçirmeliyiz. Paydaşların tamamının katılımı ile bir platform kurulması şart. (Kent Araştırmaları Merkezi) Planlar, programlar, bütçeler bu platformda belirlenir, profesyoneller yardımıyla hayata geçirilir. Melih GÖRGÜN Hocamızın önerisine katılıyorum. ÖNERİ: (Ayşe Serpil YILDIZ- Yıldız TV) Bu platformun başında Ankara'daki muhtemel bürokratik sorunların çözümünü hızlandırmak adına mutlaka Valilikten temsilciler bulunmalıdır. ÖNERİ:(Ümit AYDIN-AB Proje Koord. Merkezi) Sektörel planlama çalışmaları, kümelenme modelleri KUZKA tarafından açılacak Doğrudan Faaliyet Mali Destek Programları'na yapılacak proje başvuruları sayesinde desteklenebilir. ÖNERİ:(Yrd. Doç. Dr. Metin ÇELİK-Zirve Üniversitesi)Platformda iki kurul olmalı. Karar verenlerden oluşan kurul ayrı, yürütme kurulu ayrı olmalıdır. Bu işin sektör ayağı olarak, canı yananlar mutlaka kurulda olmalıdır. BİLGİ: (Adem TAHTACI-TÜRSAB) : Herkes konuşuyor, ancak işin pratiğini biz yaptık. 8-10 sene önce Valilik bizi çağırdı, 3 adet tanıtım broşürü hazırladık. Samsun'dan doğuya giden turları buraya çektik. Ünlü figürleri, TÜRSAB'ı Sinop'a getirdik, FAM Trip yaptık. İlin tanınması amacıyla turizm haftasında Skylife, TÜRSAB dergilerini getirdim. KUZKA'nın, devletin bu çalışmalara destek vermesini bekliyoruz. EK GÖRÜŞ: (Suat YILDIZ-Ayancık Kaymakamı) Sinop'a tanıtım yapılması, daha fazla turist gelmesi, bir milyon turist gelmesi inanın çok önemli değil, sorunlarımızı çözmeyecek. Temel sorun turist profilidir. Para kazanacak bir sistem yaratılması, sürdürülebilir bir anlayışla geleceğin makro olarak planlanması gerekiyor.
Ayancık Kaymakamı	

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Özlem ALTINÖZ Kurumu	Sinop'a yapılması planlanan Nükleer Santral projesi turizmin gelişmesinin önündeki en büyük engeldir. Normal radyasyon düzeyine getirilmiş atığın doğada kaybolması 250 yıl alıyor. Bu konuda İKTMMi, Valilik mi olur, bilmiyorum, gerekli girişimlerin yapılması gerekiyor. Alınmış kararı değiştirir, değiştirmez ancak bir rapor hazırlayabiliriz ve ilgili kurumlara iletebiliriz. KARŞI GÖRÜŞ: (Hikmet TOSUN Sinop İKTM): İKTM'nin böyle bir rapor hazırlama yetkisi var mı? Bu raporu siz hazırlayın o zaman. EK GÖRÜŞ:(Yrd. Doç. Dr. Özlem ALTINÖZ): Bize düşerse biz hazırlayalım. Nükleer şu aşamada bizi ilgilendirmiyor, ulusal bir gerçek var.

Konuşmacı	İçerik
Ayhan ÖZHAN	Golf sahası, at yarışı pisti yapalım. Elazığ'da örneği var, bölgeye çok ciddi para kazandırıyor.
Kurumu	BENZER GÖRÜŞ: Adil YILDIZ (MİM Medya A.Ş.) Antalya Belek'teki Golf Turizmi piyasası bir milyar dolar büyüklüğündedir. Bunu küçümsemeyelim.
Gençlik Merkezi	

Konuşmacı	İçerik
Suat YILDIZ	Tanıtım yapılması, daha fazla turist gelmesi, bir milyon turist gelmesi inanın çok önemli değil, sorunlarımızı çözmeyecek. Temel sorun turist profilidir. Para kazana- cık bir sistem yaratılması, sürdürülebilir bir anlayışla geleceğin makro olarak plan- lanması gerekiyor.
Kurumu	
Ayancık Kaymakamı	

Konuşmacı	İçerik
Yrd. Doç. Dr. Özlem ALTINÖZ Kurumu Sinop Üniversitesi Turizm İşl. ve Otelcilik Y.O.	Rehberlerimizin çalışma şartları kötüydü. Şartlar kötü olduğu için kimse çalışmıyor. KARŞI GÖRÜŞ: (Ziver KAPLAN –Kastamonu İKTİM) Kastamonu’da 3 rehberimiz var. Hiçbir kamu kurulu, özel kuruluş rehberlik sertifikası veremez. Rehberlik bir arz talep meselesidir. Muğla, Antalya, İzmir ve İstanbul’da rehberden geçilmiyor. Sinop’ta neden yok? Sorun rehber yok olayı değil. Bu hususta ilimizde kurs açmak istedik, bakanlık izin vermedi. Üniversitelerde en az 10-11 bölüm olması gerekiyor. Bu bölümler olmadan açılmasına izin verilmiyor. Turist sayısı arttıkça, zaten buraya rehber gelir. EK GÖRÜŞ: (Yrd. Doç. Dr. Özlem ALTINÖZ) Üniversite yönetimimizden Sinop Üniversitesi Turizm İşletmeciliğı ve Otelcilik MYO bünyesinde 4 yıllık bir Turizm Rehberliğı bölümü açılmasını talep ediyoruz.

EK – 2 TUTANAKLAR

Eğitim ve Sağlık Grubu Tutanağı

Konuşmacı	İçerik
Bahattin ERDEM Kurumu İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Sunumumda, PEST analizi, SWOT analizi, genel istatistikler, meslekî eğitim, HBÖ, 2023 hedefleri ve çalıştayı beklentilerimizle ilgili edeceğim. Sinop okullaşma oranları ve okullaşmadaki kurumsal veriler Türkiye ortalamasından yüksektir. Sinop, okulöncesi konusunda pilot illerden biridir. Sinop, FatihProjesi uygulamasında iyi durumda, problem yok. İstatistikî bilgilere bakılırsa 3.546 kişilik bir personel ile ilin en fazla sayıya sahip kurumu, İŞKUR tarafından düzenlenen kurslarla 625 görevli il genelinde hizmet vermektedir. Öğrenci sayısı İl genelinde 35.418'dir. İlimizin Millî Eğitim hizmetleri açısından zayıf yönü olarak nüfusu azalan köylerde 37 okulda birleştirilmiş sınıf uygulaması sayılabilir. Meslekî eğitim gelecek planlamasında en önemli konu HBÖ. Diğer illerle kıyaslandığında bu konuda yetersiziz. Meslekî eğitim ve HBÖ faaliyetleri artırılabilir. 21 alan ve 42 dalda eğitim var. HBÖ'de 1.133 kurs açılmıştır. Bu kurslardan 20.063 kişi faydalanmıştır. Açık lisede Türkiye ortalamasının üstündeyiz. Meslekî eğitimi paydaşlarla geliştirmeyi amaçlıyoruz. Ders dışı zamanın etkin kullanımı amaçlanmaktadır. Çalıştayı beklentilerimiz; nüfus artışına bağlı olarak proje üretmek, meslekî eğitimle işgücüne bağlantı sağlamak, yatırımların birbirine paralel şekilde işgücünü artırmaya imkân verilmesidir.
Konuşmacı	İçerik
Uz. Dr. Tolga BAŞ Kurumu Sağlık İl Müdürlüğü	Şu ana kadar yapılan konuşmalarda Sinop nüfus bilgilerine değinildi. Sinop, yaşlı nüfusa sahip bir il. Ulaşılabilirlik sıkıntısı var. Taşınan vakalar, vakaya ilk 10 dakika ve ilk 30 dakika içinde ulaşılma konusunda istatistikî bilgiler verildi. Temel sağlık göstergeleri ve bebek ölüm oranları bakımından Sinop iyi gözükmemekte, ama genç nüfusun az olması da bunda etkilidir. Sinop önlenbilir anne ölüm oranları ve tüberküloz konusunda iyi durumda. Dikkat edilmesi gereken konulardan biri kardiyovasküler ve solunum hastalıklarında ve nörolojik vakalarda sevk oranı fazlalığıdır. Yaşlı nüfus oranı yüksektir, yaşlı bakım oranına dikkat edilmesi gerekmektedir. 40 yaş üstü nüfus yoğunluğunda 300.000 nüfuslu illerden bile fazlayız. Bu yüzden kardiyovasküler hasta sağlık uygulamalarına dikkat edilmesi gerekmektedir. Anjiyografi ve kardiyografi ünitelerine ihtiyaç vardır. Hastalar çevre illere sevk ediliyor. Sinop, 45 yaş üstünde ve 65 yaş üstünde onkolojik vaka bakımından oran olarak ilk sıradadır. Geriatri branşlara dikkat edilmelidir. Eski tesislerle çalışıyoruz. Buna rağmen %78 hasta memnuniyeti vardır. Nükleer santral ve Sinop konusunda ABD çalışması örnek olarak veriliyor. İnşaat sektöründe nüfus artışı 3.500 kadar. İşçi aileleri ile birlikte sayı artıyor. Dolayısıyla talepler ve hasta sayısı artıyor. Geriatri alanında, evde bakım hizmetleri geliştirilmelidir. Yaşlı hasta bakım tekniklerimiz yok, mutlaka olmalıdır. Nitelikli yatak sayısı arttırılmalıdır. Sağlık personeli için örgün eğitimde kontenjan açılmalıdır.

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Sedat DEMİRCAN Kurumu	Akciğer hastalıkları üzerine çalışmaktayım, Ayancıklıyım. Sunumumda, nükleer santrallerden ve onların patlamalarından doğan etkilere bahsedilecektir. Şu ana kadar genel birçok veriden bahsedilmiştir. Sinop'ta Selçuklular tarafından kapatılan bir su kanalından bahsedilmiştir.Eskiden Akliman tarafındaki liman aslında daha çok kullanılan limandı. Sinop(su perisi), Sinop ismi konusundaki hikâyelerden ve efsanelerden bahsedildi. Sinop'un 1965 yılında 266 bin nüfusu varmış. Göç verildiği aşikâr. Eğitim imkânları ve işyerlerinin kapatılması göç konusunda en büyük nedendir. Ayancık'taki kereste, Sinop'taki cam fabrikalarının kapanması göçü artırdı. Santralde en kötüsü termik santralolu, dezavantajları çok fazladır. Bunun yerine nükleer santraller kurulmalı mı? Almanya, nükleer santralleri kapatıyor. Almanya, daha az güneş almasına rağmen suyu ve güneş enerjisini daha çok kullanıyor. Nükleerin manevî olarak önlenemeyen en büyük zararı insan ömründeki 20 yıl azalmadır. Radyasyonun çevreye ve insana zararı büyüktür. Tedavi amaçlı kullanılmasının dahi zararları malûmdur. Patlama vs olmasa da salınımı çok zararlı. 1986 Çernobil faciası önemli dönüm noktasıdır. Çernobil'in zararları 28 yıl sonra bile önemli bir konudur. Çernobil konusunda sağlıklı bilgilere hâlâ ulaşamıyoruz.Eskiye nükleer santrallerin güvenlik ve operasyonel maliyetleri artıyor. İnsan sağlığı maliyetleri azaltmak adına uzun vadede göz ardı ediliyor. 1957 İngiltere örneğinden bahsedildi. 1957 yılında Rusya'da 30 kadar yer haritadan silindi. ABD'de 1979 yılında, teknik ve insan hatası yüzünden, 3.500 çocuk ve hamile kadın tahliye ediliyor. Japonya deprem bölgesi ve ABD'den sonra dünyanın en çok nükleer santrale sahip 2. ülkesidir. Çalışanlardan kaynaklanan hata sonucu Japonya'da 1999 yılında yaşanan bir vaka var. Birçok vakadan bahsedildi. Raporların sonuçları yayınlanmıyor. Çernobil'den kaynaklı radyoaktif kirlenmenin belirtileri gizleniyor. Bakanların nükleer tehlikenin olmadığını ispat adına çay ve su içmesiyle 1986-2011 yılları arasındaki fark aslında aynıdır. Atom Enerjisi Kurumunun çalışmalarından bahsedildi. ODTÜ çayların imha edilmesini tavsiye ediyor. Devlet bu konuda çayların temiz olduğunu söylüyor. Üniversitelere açıklama yapmasınlar diye yasak konulmuş. Bakan Cahit ARAL'ın sözlerinden bahsedildi. Sonradan gerçeklerin gizlendiğini Bakan da kabul etmiştir. Kanser vakaları Türkiye'de özellikle Karadeniz'de artıyor. Radyasyon vücuda zararlıdır. Zararsız tek seviye 0 noktasıdır. (Japonya hakkında Veda DUMAN'ın raporu var, bu rapor internetten incelenebilir.) Fukushima ve Çernobil karşılaştırması yapıldı. İkisinin de seviyesi 7'dir; ikisi de önemli kaza kapsamındadır. Çevresinde kilometrelerce alanda etkili olmuşlar. Zorunlu tahliye edilen alan Fukushima'da 20 km, Çernobil'de 30 km.dir. Ukrayna'da 20.000 insan tahliye edildi. Çocuklarda tiroid problemleri ortaya çıkıyor.Sağlıktaki etkiler; lösemi oranları artıyor. İlk belirtileri saç dökülmesi, kan kaybı, vücutta enerji kaybıdır.Çocuklar daha fazla risk altındadır. Genelde 2 hafta içinde ölüm kaçınılmazdır. Daha başka birçok belirtiden ve sonuçtan bahsedildi. Bazı standart istatistiklere değinildi. Hizmet sektöründe, sanayide geri durumdayız (elektrik tüketimine bağlı). Günlük su miktarı Türkiye ortalaması ile aynı. Otomobil sahipliği oranı Türkiye ile paralel. Sinop'ta, yol altyapısının kötülüğünden dolayı İstanbul'dan ve Türkiye ortalamasından daha fazla trafik kazası oluyor. Sinop'ta 2007'den bugüne kadar hasta yatak sayısı azalmıştır. Eğer bir nükleer santral kurulacaksa yatak ve personel sayısı ve niteliği artırılmalıdır.Bubölgede zaten artan kanser vakaları biliniyor.Bunlara rağmen eğer illâ nükleer santral de kurulacaksa, önce altyapı üzerinde çalışılmalıdır.

Gazi Üniversitesi

Konuşmacı	İçerik
Doç. Dr. Nejat DEMİRCAN Kurumu	Her 10 liseli gençten 6'sı sigara, 3'ü alkol, biri esrar ve diğer uyuşturucu madde kullanıyor. Gelişmiş ülkelerde yaşlılar için bütçeden ayrılan miktar fazladır. Türkiye'de tahminiömür süresi hem kadın hem erkekte 70'in üstündedir. Ortalama ömür Andorra 84,5 ile en yüksek, Swaziland'da en düşük dünya değerlerine sahiptir. Bizde insan ortalama ömrü gittikçe artıyor. 65 yaş ve üzerinde kadın sayısı daha fazladır. 2023 yılında nüfusumuzun azalması bekleniyor. Bu bilgiyi KUZKA iletmiştir (?). Nüfusumuz azalsa da yaşlı nüfus oranının artacağı söylenmektedir. Geriatrik acil tıp prensipleri, eş zamanlı hastalıklar, çok ilaç kullanılması hakkında toplumun bilinç seviyesi artırılmalıdır. Yaşlılar her zaman kaldığı yerden başka bir yerde yaşamak istemezler. Yaşlılara bütüncül yaklaşmak gerekir. Yaşlılara düzenli sağlık bakımı yapılmalıdır. Yaşlılarda düşmeler çok görülmektedir.

Bülent Ecevit
Üniversitesi Tıp
Fakültesi

Konuşmacı	İçerik
Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi	Bu, onların kendilerine olan güvenini azaltmaktadır. Fizikî kısıtlar birçok hastalıklara neden olmaktadır. Bunlara bağlı yaşlı yaşam alanlarında değişiklikler yapılmalıdır. Yaşlı istismarı (para, fizikî istismar vs) konusuna değinildi. Yaşlı ödeneğinin kesilmesi gibi bir gündem oluşmuş, asgari ücrete oranlanarak, bundan vazgeçilmelidir. (hükümet politikası) (yaşlılıkta düşünme, üşüme, düşünme bilgisi paylaşıldı!) Çocuk ve yaşlılarda mümkünse evde bakım, mümkün değilse kurumsal bakıma ağırlık verilmelidir. Hollanda'da uygulanmış olan evinde yalnız yaşayan yaşlılarla düzenli sohbet edilmesi ve ev işlerinin yapılması uygulaması tavsiyeye değer bir alan çalışmasıdır.

Konuşmacı	İçerik
E. Merve TOPÇUOĞLU Kurumu	Okuma yazma durumu gibi birçok göstergeler bakımından Sinop Türkiye'de de, bölgede de iyi vaziyettedir.Bölgesel olarak eğitim göstergeleri bakımından Sinopluların yüksek eğitim ve öğretim düzeyleri daha yüksektir. Kadın ve çocukların eğitimine dikkat edilmelidir.Erkeklerle kıyaslandığında kadınlar biraz dezavantajlı durumdadır. Üniversitemizin gelecek hakkındakitahminlerine göre, 2023 öğrenci hedefi 15.000 olacaktır.Artan öğrenciye, fakülteye ve bölüme paralel olarak ihtiyaçlar da artacaktır. Sinop'ta bir tane Kredi ve Yurtlar Kurumu Öğrenci Yurdu, 21 özel yurt vardır.Maliyet yüzünden özel yurt tercih edilmiyor. Lise ve yükseköğretimde devlet eliyle yurt yapılmalıdır. HBÖ'de bölgede ön sıradadır. Yatak sayısı, kapasitesi bakımından ortalamaya yakındır. KUZKA BP amaç ve hedeflerine değinildi.
KUZKA	

Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Sunumlar tamamlanmış oldu. Görüşlere geçildi.

Konuşmacı	İçerik
Melih KELEŞ Kurumu	Birçok il müdürlüğü ile birlikte evde yaşlılarımıza bakım projesi hazırladık. Yaşlanan nüfusumuza yönelik evde tek başına yaşayan yaşlılarımızın bakım hizmeti olarak; ev temizliği, bulaşık, alışveriş, berber ve kuaför ihtiyaçları gibi temel ihtiyaçların giderilmesi üzerine proje yapılmıştır (öz bakım hizmeti diyoruz buna Tolga Bey söylüyor). Yaşlılarımızın bir problemi olduğunda sağlık il müdürlüğü ile iletişime geçiliyor. Evde sağlık uygulamasından yararlanılması için Merkezde 15 yaşlıya bu hizmet veriliyor. İlçelerimize de örnek proje olarak yaygınlaşmasını sağlayacağız. Vali Yardımcımız Ekrem YAMAN söz alıyor.İl Sosyal Etüt ve Proje Müdürlüğü olarak bizim seviyemizde proje üreten başka bir valilik yok. Yaptığımız 26 projeden biri olarak hayata geçmiş projelerimizden biri Yaşlı Çınarlar Projesidir. Melih KELEŞsözlerine devam ediyor.Çocuk Ruh Sağlığı ve Ergen Psikiyatri Bölümünün eksikliği hissediliyor. Yeni yapılanma sürecinde Sağlık İl Müdürlüğü ile sürekli görüşülüyor. Bu konu Sağlık İl Müdürlüğü ile birlikte çalışılacak. Sinop olarak en yaşlı nüfusu barındıran il olduğumuz için bu konuya önem verilmelidir. 80 yataklı huzur evi inşaatı başladı. 2 sene içinde bitecek. Şimdiye kadar huzurevine yerleştirmek üzere yaşlı vatandaşlarımızı çevre illere gönderiyorduk. Yaşlılarımız daha uzak illere gönderilmeye başladı. Dr. Tolga BAŞ bu konuya ilâve yapıyor. Bu durum hastaneler için yük oluşturuyor. Yaşlıların yanında kimsenin olmaması gibi manevî gerekçelerle bu durum hastaneler üzerinde malî yüke neden oluyor. Melih KELEŞ devam ediyor. Boyabat'ta da bir inşaat başlayacak. 2 yılın sonunda Merkezde80, Boyabat'ta 60 yataklı iki huzurevi olacaktır.İlk tahminlere göre bu yatak kapasitesi yeterlidir. Hizmetler insan kaynakları üzerine yeni bir yük getiriyor.Yaşlılara sürekli bakım hizmeti verilmesi için personel şarttır. Bunun için merkezde uygulamaya konulan ve yukarıda bahsedilen proje pilot proje uygulamasıdır. Öz bakım hizmeti sağlamaya yönelik daha büyük bir proje yapılabilir mi? Şiddeti önleme ve izleme projesi (ŞÖNİM Projesi) nüfusun artmasına bağlı olarak oluşabilecek sorunlara binaen yapılması gerekenlerden biridir. Bünyemizde açılacak şiddet mağduru kadınların kendi istedikleri kuruma yerleşmesi, emniyetlerinin sağlanması, sağlık kontrollerinin yapılmasını kapsayacak şekilde bir yıl içinde yapılacaktır.
Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü	Sinop engelli veri tabanının hazırlanması projesi Sağlık ve Millî Eğitim müdürlükleri ile birlikte uygulanacaktır. Hane hane, köy köy veri tabanının oluşturulması, Sinop haritası içinde risk haritası oluşturulması ve diğer müdürlüklerle birlikte önleyici ve koruyucu tedbirlerin alınması amaçlanıyor. Şiddet konusunda kadına yönelik bir problem olmadığı belirtiliyor. İstismar ve kötü muameleyle maruz kalmış çocuklara yönelik Çocuk İzleme Merkezi (ÇİM) de Sağlık İl Müdürlüğü ile birlikte açılabilir. Bu çocuklar adli ve idarî tahkikatlar safhasında ayrı ayrı farklı kişilere olayı anlatmak zorunda kalıyorlar. Bu onların ruhi yapısında onarılmaz travmalara neden oluyor. Çocuk İzleme Merkezlerinin Sağlık İl Müdürlüğü nezdinde kurulmasına yönelik bir genelge var. Yaşlı bakımı ile ilgili meslek lisesi bölümü açılmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
E. Merve TOPÇUOĞLU	
Kurumu	Ankara ve Sakarya gibi öz bakım hizmeti veren belediyelerin örneklerini verdi.
KUZKA	
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Sedat DEMİRCAN	Belediyelerin kapasiteleri azdır. Özel sektör de yaşlı bakımı konusunda desteklenmelidir.
Kurumu	Yeşil kart sahiplerinin sevk edilmesi konusunda bazı sorunlar yaşanmaktadır. Bunlar düzenlenmeli, hastalar tarafından doktorlar seçilebilmelidir.
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi	
Konuşmacı	İçerik
Ekrem YAMAN	Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfının içinde olmadığı bir sosyal proje pek yok gibidir.
Kurumu	Kadına yönelik şiddet konusunda mahallî eylem planını ilk uygulamaya koyan valiliklerden biri Sinop'tur.
Sinop Valiliği	
Konuşmacı	İçerik
Dr. Ülgen GÜLLÜ	Engelli veri tabanı ile ilgili doktora tezi yazmak istemiştir.
Kurumu	Özveri Projesi adı altında Sağlık Bakanlığı tarafından yapılmış bir proje var. Devlet, özürliülerin eğitim ve bakımlarına yönelik okula gittiklerinde bir katkı payı vermektedir.
İl Sağlık Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Metin ŞEKER	İstihdam olmadığından göç veren ilimizde nüfus azalması olacaktır.
Kurumu	12 yıllık eğitim ihtiyacı olacak. İstihdam edilen kişilerin vasıflı olabilmesi için HBÖ ve meslekî eğitim ile birlikte tedbirler alınmalıdır. İlimiz transit bir yol üzerinde değildir. Bu da hizmet sağlanması konusunda maliyet artışına neden oluyor. Nüfus azalmasından dolayı köy ve ilçe merkezlerinden 4 tane YİBO'yu kapatmak zorunda kaldık. Binalar atıl bir şekilde durmaktadır. Bu binalar kullanılabilir. Elektrik enerjisi hayatımızın her alanında vardır, enerjiye ihtiyacımız olduğu kesin. Ülke politikası olarak devletimiz nükleer santrale karar vermiştir. Burada istihdam edilecek personele ilişkin meslekî eğitimde ne kadar personele ihtiyaç olacağı olmayan bölümleri de açmalıyız, mevcut bölümlerin kapasitelerini arttırmalıyız. Memleketteki göç sorununun sebebi istihdam noksanlığıdır. Atıl binalar, ilimizde olan mültecilerin barınmasına yönelik de kullanılabilir. Ekrem Yaman görüşlerini belirtti: Meslek liselerimiz içinde sağlık meslek liseleri diğerlerine göre tercihte daha ön plandadır. Çocuklarımızın eğitim öğretiminin yatılı olarak yapılmasını artık istemiyoruz. Bunun yerine hayata geçirilen taşınalı sistem ile o ilin eğitim ve ticarî hayatına daha az bir maliyetle ve kalite sunarak katkıda bulunuyoruz. Metin ŞEKER sözlerine devam etti. Şu anda yaşlı bakımına yönelik lise programı yoktur. Meslek Yüksekokullarında var. HBÖ kapsamında böyle bir eğitim var. Dağınık nüfus ve köylerde yaşayanların azlığından dolayı 30 köyde birleştirilmiş sınıf uygulaması mevcuttur. Öğrenci sayısı 10 kişinin altına inerse taşınalı eğitime geçiliyor. Birleştirilmiş sınıflarda devam eden çocuklarımız liseye geldikleri zaman bocalıyorlar.
Millî Eğitim Müdürlüğü	

Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ	
Kurumu	Bu atıl YİBO'lar yaşlı bakımı için de kullanılabilir. Bu ulusal çapta bir proje hâline de getirilebilir. BU tür YİBO sorunları tüm şehirleri ilgilendirmektedir.
İl Sağlık Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Doç. Dr. Nejat DEMİRCAN	
Kurumu	Meslek liseleri yaşlı bakımı gibi bölümlerle ihtiyaca uygun olarak çeşitlendirilmelidir.
Bülent Ecevit Üniversitesi Tıp Fakültesi	Bu liselerin öğrencilerimezuniyet sonrasında MYO'na geçiş yapılabiliyorlar. Bu kişilerin kamu ve özeld e istihdamı mümkündür.
Konuşmacı	İçerik
Bahattin ERDEM	
Kurumu	Atıl binalar veYİBO'ların, meslek lisesi ve MYO olarak kullanılması mümkün değildir, çünkü İl Merkezine uzaktırlar. İlimizde sanatoryum yok. Bu binalar bunun için kullanılabilir mi?
Millî Eğitim Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Recep BİRCAN	
Kurumu	Prof. Dr. Recep BİRCAN, uzaklığından dolayı bu binalarınmeslek yüksekokuluolarak kullanılmasına taraftar değil.Sinop Halk Eğitim Merkezi Müdürü Ayşe KESKİN de onunla hemfikir.
Sinop Üniversitesi	
Konuşmacı	İçerik
Engin BAYRA	
Kurumu	Obezitegünümüzde ciddi bir problemdir.
Anadolu Öğretmen Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
Kandemir ÇORAPCI	
Kurumu	Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerine emek denge eğitimi uygulanıyor. Bu eğitim aileler arasında da yaygınlaştırılacaktır. MillîEğitim Bakanlığı'nın bu yönde bir projesi vardır.
Millî Eğitim Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Ekrem YAMAN	
Kurumu	Yurt ihtiyacı konusunda bir program yapılmalıdır. Artan öğrenci nüfusuyla birlikte ihtiyaçları ortaya koymak gereklidir.
Sinop Valiliği	
Konuşmacı	İçerik
E. Merve TOPÇUOĞLU	
Kurumu	İlçelerden gelip, barınma problemi nedeniyle ortaöğretimde okula devam edemeyen kız öğrenci var mı?
KUZKA	
Konuşmacı	İçerik
Bahattin ERDEM	
Kurumu	Kırsal kesimde nüfusun azalıp şehirleşmenin artması beklenmektedir. Gelecekteartan şehir nüfusuna paralel olarak böyle bir barınma ihtiyacı doğabilir.
Mehmet Akif ERSOY Ortaokulu	Mevsimlik işçi olarak çalışan ailelerin çocukları adrese kayıt sistemine kayıt olmadığı için öğrenci kapsamına alınamıyor. Bu ihmâl daha sonra sıkıntıya neden olabiliyor. Bu öğrenciler yerleşim yerinde kayıt edilmelidir.
Konuşmacı	İçerik
Ayşe KESKİN	
Kurumu	"Nükleer santral kapsamında ihtiyaca bağlı ne planı var?"sorusu üzerine; HBÖ kapsamında şu anda Sinop ihtiyacı karşıılıyor. Kurs yeri sıkıntısı var. Binamız yetmiyor. Hayat boyu öğrenme(HBÖ) kapsamında her yıl toplantılarda bunu dile getiriyorum. Kalifiye eleman noktasında meslekî eğitim okullarında eşdeğer programa paralel modüler eğitimleri uyguluyoruz. Müfredat ve sistem konusunda bir sıkıntımız yok, tek sıkıntımızfizikî alan yetersizliğidir.
Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Haluk ÖZTÜRK Kurumu Endüstri Meslek Lisesi	Merkez ve ilçeler için inşaat, elektrik, makine gibi alanlarda teknik personel ihtiyacı var ise bu ihtiyacı gidermeye hazırız. Nükleer santralle ilgili olarak şu an sadece mühendislik alanında Türkiye'nin ihtiyacı vardır. Temel eğitim üzerine özel alanlarda kendi eğitimlerini santral işletmesi veriyor.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Fatih GÖKSEL Kurumu	Nükleerde çalışan insanlara yönelik olarak çok özel eğitim verilmektedir. Rusya'da özel eğitimler veriliyor. Bu personelin eğitimine şimdiden başlayabiliriz. Akdeniz ve Sinop Üniversitesi farklı bir konuma gelecektir. Üniversiteye büyük iş düşüyor. Bunun eğitime üniversiteden başlamak lâzımdır. Üniversite ile ilgili bir planımız var mı? Bu personelin yetiştirilmesi konusunda sosyal sorumluluk projeleri yapıyor. Akdeniz Üniversitesi bu konuda çok çalışıyor. Nükleer santral konusunda Akdeniz Üniversitesi'nin tecrübeleri var. Santrallerin birçok farklı işlevi vardır. Bununla ilgili bir altyapı çalışması yapmak lâzımdır. Antalya böyle bir çalışma yapıyor. ABD'den ile birlikte Japonya dünyada en ileri seviyededir. Oralardan eğitim desteği alınabilir.
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Recep BİRCAN Kurumu Sinop Üniversitesi	Nükleer enerji mühendisliği diye bir bölümümüz var. Bu kapsamda yurt dışına gönderdiğimiz çalışanlarımız mevcuttur. Nükleer deyince sadece enerji anlıyoruz. Buna teknolojiyi de dâhil etmeliyiz. Üniversite olarak bölüm açtık ve personel yetiştiriyoruz. Lisans öğrencimiz yok, alt yapıyı hazırlıyoruz. 3 tane hoca olması lâzım. Enerji dışında nükleer teknoloji konusunu da düşünmek gereklidir.
Konuşmacı	İçerik
Ekrem YAMAN Kurumu Sinop Valiliği	Nükleer santral konusunda ne kadar çalışana ihtiyaç var? Bu konuda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile birlikte çalışılmalı, teknik bilgi desteği alınmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ Kurumu Sağlık İl Müdürlüğü	ABD örneğini vererek istihdam ve ihtiyaç konusunda Dr. Ülgen GÜLLÜ ile birlikte bir çalışma yapmışlar. Artan teknoloji istihdamda %5'lik bir azalmayasebep oluyor. Bu istihdamın planlanması gereklidir.
Konuşmacı	İçerik
Hasan KÖKÇELİK Kurumu Atatürk Anadolu Lisesi	Sivil savunma ve bilinçlendirme konusuna da değinmeliyiz. Öğrencilerimizi ve çalışanlarımızı eğitmeliyiz. Nükleer santral kurulacak, ama ilimize ne faydaları olacaktır? Sosyal sorumluluk projeleri yapmaları teşvik edilebilir.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Ülgen GÜLLÜ Kurumu Sağlık İl Müdürlüğü	Dr. Ülgen GÜLLÜ'nün "İş makineleri konusunda Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü hizmet veriyor değil mi?" sorusuna, Ayşe Keskin: "Çok farklı dallarda kurslar açılacak, biz ihtiyacın farkındayız." diye cevap verdi.
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Sedat DEMİRCAN Kurumu Gazi Üniversitesi	Kurdurtabiliyorsak bunun yan sanayini de burada yapalım. Enerji Bakanlığı Taner YILDIZ Kayseri'de gelişeceğini söyledi. Neden Kayseri olsun? Böyle bir durumda yan sanayi Sinop'ta gelişsin.
Konuşmacı	İçerik
Haluk ÖZTÜRK Kurumu Endüstri Meslek Lisesi	Nükleer santral kendi içinde kapalı bir kutudur. Neye ne kadar ihtiyacımız olduğunu bilmiyoruz. Belki amele bile kullanılmayacak vasıfsız işçilere ihtiyaç olmayacak.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ Kurumu Sağlık İl Müdürlüğü	Belki dil problemi bile olacak ilerleyen zamanda nükleer santral ile ilgili. Mersin Akkuyu biraz daha önde tecrübe birikimi bakımından, işbirliği geliştirilebilir.

Konuşmacı	İçerik
Bahattin ERDEM	
Kurumu	Şu anda dil problemi büyük zaten. Mülteciler, bu okullarımıza yönlendiriyorlar. İletişim problemi mültecilerle yoğun, bu çocukları sisteme kaydediyoruz ellerindeki belgelerden dolayı ama nasıl eğitim vereceğiz?
Mehmet Akif ERSOY Ortaokulu	
Konuşmacı	İçerik
Doç. Dr. Nejat DEMİRCAN	Nükleer santralde çalışanlar zaten izole bir şekilde yaşıyorlar. Operasyonel dönemde kentle iç içe yaşamıyorlar.
Kurumu	Dr. Tolga BAŞ: Nükleer Santralin inşaat döneminde öyle olmayabilir. İnşaat döneminde çalışanlar para kazanma amaçlı geliyor. Tüketime çok katkısı olmuyor. Ailelerini getirmiyorlar. Santrallerde Türkiye’de imalatı dahi olmayan bir beton kullanılacaktır.
Bülent Ecevit Üni. Tıp Fakültesi	
Konuşmacı	İçerik
Engin BAYRA	Başka enerji türleri de düşünülebilir. Enerji verüzgâr konusunda alanlar belirlenip yatırımcılara sunulabilir.
Kurumu	Gruptan farklı görüşler:Sinop’ta rüzgâr sürekliliği sıkıntılıdır, rüzgârdan enerji üretiminde istifade Sinop’ta ideal olmayabilir, meteorolojinin ölçümleri yapılmıyor.
Anadolu Öğretmen Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
Ekrem YAMAN	Artvin Yusufeli Kaymakamlığı yaptım. Çoruh Nehri dünyanın en hızlı akan üçüncü nehridir. Çoruh Havzası Projesini araştırdım 1960’tan itibaren devlet Çoruh Nehri üzerinde 15 baraj yapımını planlıyor.Şu ana kadar 7 tanesini ancak yapabildik. Yıllarca baraj yapılmasına Rusya dolaylı olarak izin vermedi. Batum alüvyon ovası, 1884’den beri Türk toprağının sürüklenmesiyle oluşmuştur.
Kurumu	Biz yapabildiklerimizi yapalım. Yatırım konularında raporlar hazırlayalım. İlgililer KUZKA temsilcileriyle birlikte Mersin’e bir tur yapsınlar. Nükleer Santral konusunda Mersin’deki gözlemlerinizi bir rapor hâline getirin.
Sinop Valiliği	
Konuşmacı	İçerik
Hasan KÖKÇELİK	Ortaöğretimde çok sorun yokmuş gibi gözükse de,aslında bazı meseleler vardır. FatihProjesi ile eğitim hayatına birçok yenilik geldi. Ancak nitelikli eleman konusunda sıkıntı vardır. Tabletler dağıtıldı,fakat çocuklar bunları eğitim malzemesi olarak değil, oyuncak olarak kullanıyor. Bu konuda veli etkisi, öğretmen yetiştirme problemleri gibi konuşulacak bazı hususlar vardır.
Kurumu	
Atatürk Anadolu Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
Metin ŞEKER	
Kurumu	Fizikî mekân ile ilgili sorunlar vardır.
Millî Eğitim Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ	
Kurumu	Onkoloji Hastanesi ile ilgili olarak yeni ve modern projeler yapılmalıdır. Buna Sinop’un gerçekten ihtiyacı vardır.
İl Sağlık Müdürlüğü.	
Konuşmacı	İçerik
Hasan KÖKÇELİK	
Kurumu	Bu onkoloji hastanesi Nükleer Santrali kuracak ve işletecek olan işletmeye sosyal sorumluluk kapsamında yaptırılsın.
Atatürk Anadolu Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
Kandemir ÇORAPÇI	
Kurumu	Şu anda zaten bir ihtiyaç var. Bir kısmı yapılsın, sonra büyütülsün.
Millî Eğitim Müdürlüğü	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Metin ŞEKER	
Kurumu	Nüfus artışı ile birlikte ihtiyaçların giderilmesinin üzerine gidilmesi lâzımdır.
Millî Eğitim Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Haluk ÖZTÜRK	Eğitim konusunda sorunumuz yok, ama öğrencilerin istihdamı ile ilgili sıkıntılarımız vardır. Meslekî eğitimde sağlık alanında istihdam sorunu yok, ama diğer branşların istihdamına ilişkin sorun mevcuttur. Bu alanlarda yatırımcılarla buluşma konusunda sıkıntı vardır. Meslekî eğitim konusunda iş dünyası ile okullar arasında kurumlar arası koordinasyon eksiktir.
Kurumu	Arz ve talep konusunda analiz yapılması lâzımdır. Talep yaşanan yerden karşılanmalıdır. Üniversitelerdeki alanlarla meslek liselerinintercihlerinin birleşmesi sağlanmalıdır.
Endüstri Meslek Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
E. Merve TOPÇUOĞLU	
Kurumu	Nükleer santral çerçevesinde ihtiyaç belli olunca Sinop'un bunları sağlama noktasında bir sorunu yoktur, sadece kategorilerin ve ihtiyacın belirli olması lâzımdır.
KUZKA	
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. RECEP BİRCAN	Program açarken biz mezuniyet sonrasında gençlerin iş bulup bulmamasını bazolarak alıyoruz. Şu anda MYO ile meslek lisesi bağlantılı programlar vardır. Elektrik, inşaat, makine gibi programlar var.Doğalgaz kaynaklılığı programı açmayı düşünüyoruz. Önceliğimiz öğrencinin tercih edeceği bölümleri açmaktır. Organik tarım Sinop için mükemmel, ama öğrenci tercih etmiyor. O yüzden organik tarım programı açmıyoruz.
Kurumu	
Sinop Üniversitesi	
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Sedat DEMİRCAN	Sivil savunma dersi talep edin. Okullarımızda tüm öğrenciler bu konuda eğitim alsın. Zaten Millî Eğitim Bakanlığı'nın bu konuda bir planlaması vardır.
Kurumu	Kandemir ÇORAPÇI: Sivil savunma dersi talebini Bakanlığa gönderdik. Bakanlıktan henüz cevap gelmedi.
Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi	
Konuşmacı	İçerik
Haluk ÖZTÜRK	
Kurumu	Bu seçmeli derslerin açılması ihtiyaçsa bu gerekliliği ifade edip, bilgi olarak Millî Eğitim Bakanlığı'na sunabiliyoruz. Bir sıkıntı olmuyor.
Endüstri Meslek Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
Bahattin ERDEM	
Kurumu	Eğitimde iyiyiz desek de, İl merkezinde ortaöğretimde bir okulda sabahçı-öğlenci şeklinde 2'li öğrenim yapıyoruz. Bunu da komisyonun bilmesinde fayda vardır.
Mehmet Akif ERSOY Ortaokulu	
Konuşmacı	İçerik
Kandemir ÇORAPÇI	Sinop'ta okul terk etme oranı yüksektir. Bazılarının nedeni devamsızlık, arkadaşlarla geçinememe, rehberlik hocasının olmaması gibi sebeplerdir. Okul terk etme oranları Sinop'ta %17, Türkiye ortalaması ise %6'dır. Bunun için rehberlik servislerinin etkin hâle getirilmesi lâzımdır. Eskiden rehber öğretmen ekibini kurup ilçelere gönderiyorduk. Ama hâlen belli ilçelerde rehber öğretmeni eksikliği vardır. Nedenler arasında aile yaşantıları, genelde kız çocuklarında evlenme maddîimkânsızlıkgibi sorunlar oluyor. Sinop'ta bu oran gittikçe artıyor. Okulu terk edenler açık liseye kayıyor.
Kurumu	
MEM	
Konuşmacı	İçerik
Hasan KÖKÇELİK	Nitelikli insan yetiştirme konusunda sıkıntılarımız bulunmaktadır. Eğitim başarısı iyi, ama öğretim seviyesinde kaybımız vardır. Beyin göçü sorunumuz mevcuttur. Halk işin sadece öğretim boyutuna bakıyor. Çocuklarımızı kaybediyoruz. Bunun için değerler eğitimi, rehber eğitimi gibi uygulamalar yapılmalıdır. Veliler sadece çocuğun notunu sormaya geliyor.
Kurumu	
Atatürk Anadolu Lisesi	

Konuşmacı	İçerik
Kandemir ÇORAPÇI	
Kurumu	Bu sorun AB’de de var. AB de %14,7 civarındadır. Bu konuda uygun bir proje yapılabilir.
Millî Eğitim Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ	
Kurumu	Bu sistematik bir sorun. Özendirici bir TV dizisi yapılabilir. Büyük düşünmek lâzımdır.
Sağlık Müdürlüğü	Bu ulusal bir sorun. Dizi yapamıyorsak tiyatro yapalım.
Konuşmacı	İçerik
Engin BAYRA	
Kurumu	Bu konularda kamu spotu vb yapılsa da izlenmiyor. Algı değişmelidir. Sinop’ta sine-
Anadolu Öğretmen Lisesi	ma olmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Metin ŞEKER	
Kurumu	Sınav kaygıları, insan yetiştirmenin önüne geçiyor. Son zamanlarda okullarımızda olan vakalar epeyce arttı. Daha önce değerler eğitimi verdik. Çocuklar bu eğitimin telkinlerini hayata geçirdiler. Ama lisede bu şekilde verilen eğitimden çok netice alamadık.
Millî Eğitim Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ	
Kurumu	Sinop Üniversitesi nükleer konusunda ne yapabilir?
İl Sağlık Müdürü	
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Recep BİRCAN	
Kurumu	Nükleer santral konusunda ne yapılabilir?Sadece bir bölüm açıldı. Mühendislik ve mimarlık yeni teşkil ediliyor. Aslında bu konuya çok kafa yormuş değiliz. Akdeniz Üniversitesi Mersinle birlikte ne yapıyor, bilemiyorum. Biz bu tür işbirlikleri yapmaya hazırız. Şimdi topluma hizmet veren üniversite algısı vardır. Bu algı görev kaymasını da birlikte getiriyor. İşbirlikleri, ortak tez yazma akademisyenler düzeyinde oluyor.
Sinop Üniversitesi	
Konuşmacı	İçerik
Haluk ÖZTÜRK	
Kurumu	Kamu kurumlarının kullanılmayan binalarının da belki bir envanteri çıkarılabilir.
Endüstri Meslek Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
Ekrem YAMAN	
Kurumu	Sinop Birinci Kalkınma Çalıştayının ilk gününde olduğu gibi analiz ve projeksiyon ihtiyacının altını çizdi.
Sinop Valiliği	
Konuşmacı	İçerik
Gökhan KAYAÇAL	
Kurumu	Üniversitede hâlen 5.140 öğrenci vardır. Yurtlarda kalanlara ilişkin verilerden bahsedildi. Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında 1.084 öğrenci barındırmaktadır. Boyabat’ta planlanan bir yurt vardır. Ayancık’ta bir yurt açıldı. 2023’de Üniversitenin 15.000 öğrencilik bir hedefi varsa yurtlar çok yetersizdir. Devlet yurdu açılması gereklidir. Kredi ve Yurtlar Kurumunun beslenme ve barınmanın haricinde burs ve kredi uygulaması vardır. Öğrenciye 300 TL aylık veriliyor. Ücretsiz internet hizmeti sağlanıyor. Akşam yemeği ve kahvaltı yardımı vardır.Yurt fiyatı 156 TL’dir. Odalara buzdolabı ve TVverilecektir.
Kredi ve Yurtlar Kurumu Müdürlüğü	Kendimize ait 2 binamız vardır. Eski binaları alıp güçlendirme yapılıyor. Kredi ve Yurtlar Kurumununinternet sitesinde ihale ilânları vardır. Öğrenciler Kredi ve Yurtlar Kurumu yurtlarında kalmak istiyorlar. Özel yurtlar %50 kapasite ile çalışıyorlar. Dönem içinde açılan kontenjanlar hemen dolduruluyor. 1.000 kişilik yurt yapılsa hemen dolacak durumdadır. Kampüs yeri belirlendi. Öğrenci yaşam merkezi gündemdedir.

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Kredi ve Yurtlar Kurumu Müdürlüğü	Kredi ve Yurtlar Kurumu, özerk bir kurumdur. Öğrencilerin %20'si kadar yurt kontenjanının olması Kredi ve Yurtlar Kurumunun misyonudur. Sinop'ta bu oran %25 civarındadır. Bu orana ulaşmayan şehirler de vardır. 10 yıl içinde 2.000 kişilik daha yurt yapılacak yere ihtiyaç vardır. Binalar İSO belgelidir. Kampüs alanı içinde ve çevresinde yerleşim olmalıdır. Üniversitenin sağladığı ring hizmeti vardır. Son 2 yıldır, Bakanlığa bağlandığından beri, HBÖ ile protokol imzalandı. Öğrenciler ister fakültelere giderek ister üniversite hocalarını yurda getirterek hat, seramik gibi birçok kurs alabiliyorlar. Ayrıca öğrenciler Spor Genel Müdürlüğü tesislerinden yararlanıyor. Diyanet ile protokol imzalanmıştır. Bazı eğitimler geliyor, söyleşiler yapılıyor. Telekonferans ile Başbakan Sinop'a bağlanmıştı. İdare öğrencileri, çevre illerdeki yurtlara götürebiliyor. 2 sene 18 Mart'ta Çanakkale Şehitlikleri ziyareti yapılmıştır. Bu yıl da öğrencilerin Çanakkale'ye götürülmesi hedefi vardır.
Konuşmacı	İçerik
Ekrem YAMAN Kurumu Sinop Valiliği	Çanakkale Şehitliklerinin, Gelibolu Yarımadası'nın öğrencilere mutlaka gezdirilmesi lâzımdır. Bu şehitlikler Türklük ve Müslümanlık şuurunu kazandıran çok merkezleridir. Ekrem YAMAN Sinop'a gökdelen şeklinde bir yurt yapılmasını tavsiye etti. Prof. Dr. Recep DEMİRCAN: Biz 7 kat talep ettik, ama netice henüz belli değildir. Resmî süreç hâlen devam ediyor.
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Recep DEMİRCAN Kurumu Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi	Gelecek 10 yılı planlamak için belki de mevcut imkânların 10 katı kadar kaynağa ihtiyaç olacaktır. Hastanenin imkânlarının artırılması lâzımdır. Yaşlılarda görülmekte olan sorunlar bellidir. Geriatrik problemler artmaktadır. Fizikî tedavi üniteleri artmalıdır. Mevcut hastane yeterli değildir. 10 yıl içinde bu açık kapanmalıdır. Daha büyük bir hastane yapılmalıdır. Sinop'taki hastalar Ankara ve Samsun'u tercih ediyor. Sinop'ta tıp fakültesinin açılması için nüfus yetersizdir. Sağlık Bakanlığı'nın eğitim ve araştırma hastaneleri vardır. Sinop'ta eğitim ve araştırma hastanesi açılırsa tıp fakültesine de bir hazırlık olur.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ Kurumu İl Sağlık Müdürü	Aile sağlığı merkezi ve sağlık kompleksitesi gibi bir çalışma vardır.
Konuşmacı	İçerik
Mustafa Necati ÇOLAK Kurumu Kamu Hastaneleri Genel Sekreteri	2007 yılında Sakarya Üniversitesi'nin tıp fakültesi kurma girişimi vardı. Bir gayretle kuruldu. O zaman hastane müdürüydim. 2009'da 30.000 m2'lik kapalı alanı ve 44 milyon bütçesi olan bir hastaneydik. Eğitim ve araştırma hastanesi ve tıp fakültesi aynı anda hizmete girdi. Samsun'da daha yoğun olan branşların Sinop'a kaydırılması gibi bir uygulama yapılabilir. Binamız nitelikli yatak sayısı yönünden yetersizdir. Yeni bir binanın yapılması ve hizmete başlaması uzun zaman alıyor. Bu konuda rektör hocamızın desteğini alacağız. Bakanlığımız eğitim ve araştırma hastanelerine çok sıcak bakmıyor. Sakarya ve Düzce Üniversitesi'nde yapılmış olan uygulamalar incelenebilir.
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Recep BİRCAN Kurumu Sinop Üniversitesi	Doktorların ve akademisyenlerin çalıştıkları yere göre ücretlendirilmesi gündeme getirildi.

Konuşmacı	İçerik
Dr. Fatih GÖKSEL Kurumu	100.000 kişide 250 civarında yeni kanser vakası vardır.Katılımcılarda bu sayı konusunda çok farklı görüşler bulunmaktadır. Buranın onkoloji planlanması şimdi değil, ama ileride mutlaka olmalıdır. Basamak basamak gidelim. Onkoloji hizmet birimi önerildi. 5-10 koltuklu kemoterapi yapılan donanım, palyasyon uygulaması, ara kürlerin yapıldığı bir merkez önerildi. 2015’de süreç ilerledikçe duruma bakılır. Samsun’da kapsamlı onkoloji merkezi yaptık. Öncelikle gama kamera planlayalım. Merkezî planlama önerelim. Önce bir doktor, ardından bir doktor daha önerelim. Mezun olan arkadaşlarımız nükleerden çok haberdar değildir. Tek merkezlerin 2 cihazlı kurulması gerekir. Bakım maliyeti açısından 2 cihazdan 300+300 =600 yeni hasta sıfır noktasıdır. Onkoloji hastanesi şimdi değil, belki 10 yıl sonra ihtiyaç olabilir.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ Kurumu İl Sağlık Müdürü	Sinop’ta yeni vaka insidansı 500 olmalıdır. Konu ile ilgili doktor ve cihaz belirlenmesine ilişkin birçok bilgi verildi (Daha fazla bilgi kayıttan dinlenebilir).
Konuşmacı	İçerik
Mustafa Necati ÇOLAK Kurumu Kamu Hastaneleri Genel Sekreteri	İl için onkoloji konusunda tam bir hesaplama yapılamıyor. Tıbbîonkolog olmadığı için net bir istatistik ortaya koyamıyorum.
Konuşmacı	İçerik
Prof. Dr. Recep BİRCAN Kurumu Sinop Üniversitesi	Mevcut şartlarda kurulum yapılamıyor. Şartlar uygun oldukça adım adım bir uygulama yapılmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Mevcut planlamalar kapsamında 5 yataklı onkoloji hizmet birimi kurulması, yer planlaması konusunda problem çözüldüğünde yatak sayısının 17’ye kadar artırılabilmesi,palyatif bakım merkezi açılması gerekliliği konuşuldu.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Ülgen GÜLLÜ Kurumu Sağlık Müdürlüğü	Tüm acil hizmetlere 112’den ulaşılması planı vardır. Bu konuda Antalya ilkörnektir. Bu hizmetinsunulması için İl Özel İdaresi para aktardı.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Arzu ESER Kurumu Sağlık Müdürlüğü	Yaşlıyım,Ama Sağlıklıyım Projesi’ni yürütüyoruz. Mevcut durumu ortaya koyup yaşlılar hakkında neler yapılabilir? Birincive ikinci basamaktaki sağlık hizmeti sunucuları zor durumdadır. Dolduramadığımız aile sağlığı merkezleri vardır. Doktorları Sinop’ta tutamıyoruz. Doktorları birinci ve ikincibasamakta tutamamak sosyal bir sorundur.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Fatih GÖKSEL Kurumu	Acil hekim sayısı azdır. Bu millî bir sorundur. Radyofarmasotik için jeneratörler gerekmektedir ve bunların kaynağı da santrallerdir. Genelde İsrail’den geliyor. Bu katma değer açısından Sinop’a fayda sağlayabilir. Nükleer santral kurulacaksa böyle bir çalışma yapılabilir.
Konuşmacı	İçerik- Proje Kağıda Geçildi.
Dr. Ülgen GÜLLÜ Kurumu Sağlık Müdürlüğü	Personel ihtiyacı ve altyapıyı ayrı başlıklar altında sunmayı teklif ediyor.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Haluk ÖZTÜRK	
Kurumu	Meslek liselerinde bugün itibarıyla yaşlı bakımı ve hasta bakımı üzerine bölüm açılması mümkündür.
Endüstri Meslek Lisesi	
Konuşmacı	İçerik
Mustafa Necati ÇOLAK	
Kurumu	Sinop'taki yaşlı ve özürli vatandaşlar için ağız ve diş sağlığı üzerinde İKA'nın yaptığı bir projeyi KUZKA desteği ile yapmak istiyorlar.
Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreteri	
Konuşmacı	İçerik
Dr. Ülgen GÜLLÜ	Hasta transferinde büyük sorun var. Hastalar dolmuşla hastaneye gidemiyorlar. 112 ile destek veremiyoruz. Ambulanstan ayrı olarak farklı tip bir jeep kullanılabilir. Belediye de belki bu hizmeti verebilir.
Kurumu	
Sağlık Müdürlüğü	Tolga BAŞ bunun kötüye kullanıma neden olabileceğini söyledi. Sosyal Yardımlaşma Vakfı'na özel bir çağrı merkezi kurulması da düşünülebilir.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Arzu ESER	İçme suyunu biz analiz edemiyoruz, Samsun'a gidiyor. Fizikî ortamı uygun değildir. Deniz sularının ve damacana ile satılan içme sularının takibi açısından laboratuvarın nitelik ve niceliğinin artırılması gerekmektedir. Şu an aktif çalışan halk sağlığı laboratuvarı var, ama kapasitesi yeterli değildir.
Kurumu	
Halk Sağlığı Müdürlüğü	
Konuşmacı	İçerik
Dr. Ülgen GÜLLÜ	Geriatri hastaları ile ilgili olarak sağlık hizmetleri personeli için özel bir eğitim verilmelidir. Kanser tarama faaliyetlerimizi %70'in üzerine çıkarmamız lazımdır.45'in üstü yaş grubundaki kadınların %70'inin taranması için MillîEğitim Müdürlüğü ile ortaklaşa bir proje geliştirilmelidir.
Kurumu	
Sağlık İl Müdürlüğü	Nükleer santralin açılması da düşünüldüğünde acil durum eylem (müdahale ve boşaltma)planı hazırlanmalı, epidemik (kimyasal, nükleer, biyolojik) hazırlık yapılmalıdır.
Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Toplum ve ruh sağlığı merkezlerinin kurulması ruh sağlığı konusunda rehabilitasyon merkezlerinin kurulması gerekmektedir.
Konuşmacı	İçerik
Kurumu	Proje maddesine ek yapıyoruz. Nitelik artışına yönelik makinelerin yazılması önerildi. (Antiyografi ve kardiyografi gibi) buradan ona bağlantı yapılabilir.
Konuşmacı	İçerik
Dr. Tolga BAŞ	Hava ambulansı ihtiyacı olduğunu söylemektedir. Samsun'un taşıdığı vakaların %50'si bize aittir. Bunun çok fazla prosedürü vardır. Bu helikopterin Sinop'ta durması lazımdır.
Kurumu	
İl Sağlık Müdürü	Konu ile ilgili karşıt görüşlerde fazladır.

EK – 2 TUTANAKLAR

Tarım ve Hayvancılık Grubu Tutanağı

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Prof. Dr.
Osman SAMSUN

Kurumu

Sinop Üniversitesi

Genel olarak söz dağılımı yapılmıştır.

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Ali URAL

Kurumu

KUZKA ile bazı projeler uyguladık. 5 konu başlığı altında tarım ile ilgili görüşlerimizi aktaracağız. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın politikalarının taşrada uyu-
layıcısıyız.

Sinop özelinde hayvancılıkla ilgili en önemli konu yem bitkileridir. Samanın kilosu 125-150 kuruşa kadar çıktı.Bu şartlar altında hayvancılık yapılamaz. Hayvancılıkta en iyi kazanç küçükbaş hayvan ve arıcılıktan sağlanıyor. Özellikle kısıtlı tarım alanla-
rının bulunduğu yerde koyunculuk öne çıkmaktadır. Dağ köyleri boşalmaya devam ediyor. Buralarda yerli sığırları kültür melezine dönüştürüyoruz. Kültür sığırlarına bakamayan vatandaşlarımız melezlere daha iyi bakabilmektedir.

Sinop'ta arıcılık ve koyunculuk yaygınlaştırılmalıdır.

İlin istatistiklere giren tek bitkisi çeltiktir. Türkiye çeltik üretiminin %3'ünü ilimiz yapıyor. Fuarlarda pirincin tanıtımını yapıyoruz. Tösyalı tüccarlar pirinci Sinop'tan alıp Tosya pirinci diye pazarlıyorlar.

İstatistiklerde yer bulabilen ikinci faaliyet kolu balık avcılığıdır.

Araziler çok parçalı yapıda olduğu için ziraat ekonomik değildir.

Çeltiğe alternatif olarak meyveyi gösteriyoruz, ancak çeltikten elde edilen kazancı meyvecilik sağlamıyor.

Çiftçilere sertifikalı tohum göndermeye çalışıyoruz.

Arazi toplulaştırılması yapılmalıdır.

SinopGıda,
Tarım ve Hayvancılık
İl Müdürlüğü

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Prof. Dr. Ahmet GÜLER

Kurumu

Ondokuz Mayıs
Üniversitesi
Ziraat Fakültesi

Arı hakkında Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde çalışmalarımızı yürütmekteyiz.

Köyden kente göçü durdurmak gerekir diyorsunuz, ancak köydeki insanlara şehir-
dekilerle aynı sosyal imkânları sunabilecek misiniz? Tarımda çalışan nüfusumuz hâlâ fazladır. Dolayısı ile **göç yaşanmalı, ancak geride kalan işletmeleri destek-
lemeliyiz.**

Konuşmacı	İçerik
-----------	--------

Tülin ERDEM

Kurumu

Su Ürünleri ile ilgili olarak yaptığımız denetimlerdebu sektöre ilişkin olarak en büyük
problem çalışanların eğitimsiz olmasıdır. **Balıkçıların eğitim alması şarttır.**
İstatistikî olarak veri toplamada sıkıntı vardır.

Personel eksikliğinden dolayı karaya çıkışlarda veyollarda takip eksikliği bulunmak-
tadır.

Teknelerde soğuk zincir olmalıdır. Müşteriye sunulurken balığı tanıtıcı etiket
konulabilir. **Sinop'ta balık toptan satış yeri/hâl yoktur.**

Yetiştiricilik ile ilgili Sinop Merkez ve Yakakent arsında iki alan açıldı. Birincibölgeye
7 ön izin geldi. 2. bölgede yine 7 tesis için ön izin verildi. Her iki bölgede toplam
22.000 tonluk bir kapasite bulunmaktadır. Başvuru için yığılma vardır. Yığılmanın
nedeni açılan yerlerde sanayi tesisi olmaması, su kalitesinin iyi olmasıdır.Tatlı su
gelişi çok iyidir. Ayrıca müteşebbisler işlerinin ehlidir ve finansal kaynakları yeterlidir.

Sinop Gıda, Tarım ve
Hayvancılık
İl Müdürlüğü

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Ali SAMSUN	
Kurumu	Organik katkılı gübreler ile ilgili olarak yardımcı olacağım.
Konuşmacı	İçerik
Mümin ALIŞKAN	
Kurumu	Defne yaprağı ve bitkisel çaylarla ilgili yardımcı olabilirim.
Anadolu Tarım (Defne Tesisi)	
Konuşmacı	İçerik
Hasan YEŞİLCE	
Kurumu	Sinop flora ve faunasıyla ilgili yardımcı olmaya çalışacağım.
Konuşmacı	İçerik
Ali KURT	
Hasan EGE	
Kurumu	Sinop'ta arı yetiştiriciliği ile ilgili olarak çalışmaya katılıyorlar.
Arı Yetiştiricileri Birliği	
Konuşmacı	İçerik
Cafer ÖNAL	
Kurumu	Birlik 2009'da kuruldu. 900 civarında üyesi vardır. Üyelerin sahip olduğu hayvan sayısı 90.000'dir. 80.000'i destek alabiliyor. Ayrıca 44 işletmede ıslah projesi yürütülmektedir.
Damızlık Koyun-Keçi Yet. Birliği	
Konuşmacı	İçerik
Kemalettin KUTLU	Küçükbaş ile ilgili sorunlar nelerdir?
Kurumu	Üreticiler bilinçsizdir. Ağıllar yetersiz ve havadar değildir. Kayıt tutma yetersizliği vardır. Sinop'ta Karayaka koyunu cüsesi biraz daha küçüktür. Diğer bölgelerden koç getirmeliyiz. Meralar yetersizdir. Yapağının ekonomik olarak değerlendirilememe sorunu vardır.
Damızlık Koyun-Keçi Yet. Birliği	
Konuşmacı	İçerik
Oğuz Fatih ERGÜL	
Kurumu	Sinop sapada kalmaktadır.
Damızlık Koyun-Keçi Yet. Birliği	Hayvan yetiştiricilerimiz bilgisizdir. Büyük tesisler kurulabilir. İnsan kaynağı güçlü olmalıdır. Organik hayvancılık potansiyeli yüksektir.
Konuşmacı	İçerik
İlyas Demir BİLGİLİ	Sinop önemli balıkçılık merkezlerindendir. Balıkçılık ile ilgili 6 sorunu dile getireceğim.
Kurumu	1-Balıkçılık ve su ürünleri koordinasyon kurulu olmalı, yaşanan sorunları anında çözmelidir. 2-Su ürünlerinin karaya çıkış noktalarının belirlenmesi, denetimi ve veri toplamayı kolaylaştıracaktır. 3-Sinop Balık Hâli veya toptan satış merkezi yapılmalıdır. Böylece adil pazarlama sağlanacak ve ürün kalitesi korunacaktır. 4-Soğuk hava deposu ve buz yapım tesisleri artmalıdır. 5- Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi oluşturulmalıdır. 6-Balık unu ve yağı ile ilgili olarak türev ürünler üretilmelidir. 7-Balıkçıların eğitim eksikliği giderilmelidir. Sertifika şart konulmalıdır. 8-Tekne bakım ve onarımı belirli yerlerde yapılmalıdır.
Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	

Konuşmacı	İçerik
Refik KAYADİBİ Kurumu	Boyabat tarımı hakkında bilgi vereceğim. Vatandaşa toprak tahlili alışkanlığı yoktur. Tahlil sonucuna göre "O ilâcı veya gübreyi atmaya gerek yok!" diyoruz, ama vatandaş atıyor. Her ziraatçıya 5 çiftçiyi taksim ediyoruz. Eğitimi gerçekleştiriyoruz. Toprak mülkiyeti ölmüş olan ailenin en büyüğü üzerinde olup, hâlen birçok arazide intikal yapılmamıştır. Bu yüzden desteklemede sıkıntı çıkıyor. Boyabat'ta 5 adet çeltik işleme tesisi var, ama yetersizdir. Markalaşma zayıftır. Boyabat Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfıkarayolu üzerinde pirinç satılım diye proje yaptı, ancak işletme bulamadık. Tarımsal işletmeler ekonomik değildir. Köy arazisini 2 traktör işleyebilirken köyde 26 tane traktör var. Vatandaş sertifikalı tohum kullanmak istiyor, ancak destek alamadığı için kendi ürettiği tohumu kullanıyor.

Konuşmacı	İçerik
Recep BATMAZ Kurumu	Balıkçılığa yapılan haksızlıkları anlatacağım. Denizde 52 sene geçirdim. 40 seneden beri geçimimi balıktan temin ediyorum. Karadeniz'de balıkçılığın büyüğü küçüğü yoktur. Tamamen meteorolojik bir durum vardır. Karadeniz'de hidrojen sülfürden dolayı deniz dibinin% 90'lık bölümünde hayat yoktur. Oksijen denizde çoğalırsa balıklar bir yerde duruyor. Oksijen bitince dağılıyor. Oksijenin denize karışması için yağış ve kar olması lâzımdır. Avcı baskısının dışında meteorolojik sistem konusunda bir şey yapılamıyor. Temmuz 2012'de Ankara'da belirlenen Ortak Balıkçılık Politikası hedefleri çerçevesinde; 1- Değeri olmayan veya çeşitli nedenlerle denize dökülen iskartanın önlenmesi amacıyla avlanan balığın tümünün karaya çıkarılması gerekmektedir. Bu iskarta balıkçının kotasından düşülecektir. Bu durum bazı korsan avcılarının işine yarıyor. Avlanmaması gereken balığı avlıyorlar.2022'ye kadar 12 mil uygulaması devam edecektir. 2- Her yere aynı yasa uygulanmasını, farklı bölgelere farklı sektörel politikalar uygulanmalıdır. 3- Pisi, dil, ıspanyol, izmarit, kırlangıç, kötek, iskorpit, haskefal türü balık bitti. 4- Hidrojen sülfür değerlendirilmelidir.

Konuşmacı	İçerik
Ali BAYRAK Kurumu	Gelecek kuşaklara balık bırakabilmek önemlidir. Sorun nedir? Denizlerdeki millî servet günden güne azalarak yok olmak üzeredir. 24 çeşit balık türünden 4-5 çeşit ürün kaldı. Balık avlama zamanı kısaldı. Çocuklarımızda burada hakkı var.Arz ve talep dengesini sağlayamıyoruz. Balığı balık unu fabrikalarına taşıyoruz. Çözüm nedir? Dünyadaki iyi uygulamaları ülkemize getirmemiz lâzımdır. Kota uygulamasına geçmeliyiz. Bulgaristan'dan ve Romanya'dan gelen balık İğneada'da yakalanıyor. Evsel atıklar hâlâ deniz atılmaktadır. Hidrojen sülfürü kontrol edemiyoruz. Hidrojen sülfür eskiden Karadeniz'in derinliklerindeydi, şimdi 80 metreye kadar geldi. Poyrazda kıyıya kadar geliyor. Bu durumu üniversite ve diğer kurumlar araştırmalıdır. Birtakım ilmi araştırmalar yapılmalıdır. Hidrojen sülfür balığa ve ağa gelince yakıyor. Yunus balığını avlamak istemiyoruz. Yunus çok akıllı bir hayvan, ağın şamandırasını buluyor ve balığı serbest bırakıyor, ağı parçalıyor. Gelişmiş ülkelerde cihaz var, ağa takılıp yunusları kaçırıyor. Bölgesel balıkçılığı irdelemek için proje hazırlanmalıdır.

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Ömer TUNCER Kurumu Su Ürünleri Kooperatifi	Kıyı balıkçılığının durumu hakkında bilgi vereceğim. Kalkınma denilince akla ekonomi geliyor,ama sosyal kalkınmada önemlidir. Çiftlik balıkçılığına karşı değiliz,fakat belirlenen yer kıyibalıkçılığının avlak sahasıdır. Geçiş balıklarının %80'i birinci bölge olan yerden geçmektedir. 100 tekne oradan faydalanabilecekken 20 kafesin orada olması etkin değildir. 20 kişilik istihdam demektir. 16.000 tekne kıyı balıkçılığı yapıyor.2 000 tekne büyük balıkçı, ama 16.000 balıkçı gelirin ancak %10'unu elde edebiliyor. Mevzuat çok sık değişmektedir. Mevzuat hazırlanırken sosyal yönde göz önünde bulundurulmalıdır. 2016'da kalkan ağı değişecektir. Akdeniz için yapılan çalışma Karadeniz'e de uygulanmaktadır. Bölge bölge çalışma yapılmalıdır. Önceki çalıştayda yunus üzerinde hiç durulmadı. Yunusların verdiği zarar yüzünden sermayemiz eriyor. Bu zararın tazmin edilmesi gereklidir.
Konuşmacı	İçerik
Refik ÇOBANOĞLU Kurumu Su Ürünleri Kooperatifi	Balıkçılığın Sinop'ta tarihî sürecini anlattı. Kalıcı ve göçmen balıklar azaldı. Eskiden balık daha çoktu.
Konuşmacı	İçerik
Selçuk YİĞİT Kurumu Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Sinop'ta işlenen 4.500 tonçeltik üretilen çeltiğin5'te biridir. Markalaşma için yerinde işleme yapmamız gerekir. Pirinç tebliğinde standartlar yükseliyor. Makine ve ekipmanın bu standartlara uygun olması lâzımdır.
Konuşmacı	İçerik
Sezai AYDIN Kurumu Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Hayvancılık ve arıcılık ile ilgili yardımların olabilir.
Konuşmacı	İçerik
Bahri TEMEL Kurumu Erfelek Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü	Arıcılık hakkında yardımların dokunabilir.
Konuşmacı	İçerik
Hüseyin DANLI Kurumu	Arıcılık hakkında yardımcı olabilirim.
Konuşmacı	İçerik
Derya ÇELEBİ Kurumu Çeltik Tarımı	Arazilerin parçalı olması ve mülkiyet durumundan dolayı destek alamıyoruz. Arazi toplulaştırması yapılması lâzımdır. Sertifikalı tohum kullanılması gerekir. Çeltik fiyatları sezonda düşük oluyor, tüccarın elinde artıyor. Orhan ŞANLI söz aldı. Çeltik kurutma tesisine destek verdik, ama ruhsatsız olduğu için desteği tamamlamadık.

Konuşmacı	İçerik
Çemalettin ŞANOĞLU	Büyükbaş hayvancılıkyapanları temsilen bir tek bençalıştaya katılıyorum. Sunum güzel, ama "Bu sunumlardaki Sinop mu?" diyorum. Birden fazla kurumun temsilcisiyim. Sorunlar şunlardır: 1-Kalkınmada birinciderece olan bölgeleriçin hayvan alımında % 40 hibe vardı. Sinop bu destekten faydalanamadı. 2-60'lı yıllarda Jersey ineği bu bölgeye zorunlu bırakıldı. Jersey ineğinin düvesi iyi, ama danası bir işe yaramıyor. Bu sebeple Jersey Simentel çaprazı yapıldı. Çaprazla- ma iyi sonuç vermedi. 3-Sütü pazarlayamadık. Dolandırıcılık vakaları oldu. Süt fabrikası vardı, kapandı, Ne yaparsak yapalım süt etkinbir şekilde toplanamıyor. Vatandaş artan sütü veriyor. Süt işleme tesisi kurulmalıdır. 4- Üreticiler genelde cahil insanlardır. Ailenin en tembel ve cahil insanı bu işi yapıyor. 5- Arazi dedede kalıyor. Yerin tapusunu paylaşmak istemediklerinden dolayı araziye intikal ettirmek istemiyorlar. Bu sebeple yeri kullanan destek alabilmelidir. 6- Irkların melezlenmesi nasıl çözülecektir? Buzağı desteği arttırılsın ve ikiye bölünsün.Birkısmı tohumlayana, birkısmı da mal sahibine verilsin. Türler korunsun. 7- Veteriner hayvanlara küpe takabilmelidir. 8- Kooperatif yönetimi cahil insanlardan oluşuyor. 3 kişi kooperatifi kuruyor, karar alıyor. Kooperatif üyelerifakir olmamalı, gücü olmalıdır. 9- Kooperatifler Kanunu değişmeli, muhtar, imam, öğretmen kooperatife ortak olabilmelidir. Bakabilecek olana hayvan verilmelidir. 10- İşletme belgesi ve diğer belgeler için para alınıyor, alınmamalıdır. 11-Her iş için dilekçe ve para isteniyor,istenmemelidir. 12- Doğan buzağıya 20 günde küpe takılmak zorundadır. 2011'den 2012'ye681 tane buzağı kaybı oldu. 13- Hayvancılık ile ilgili birşeyler yapılırken devlet müdahalelerde bulunmalıdır. 14- Sinop'a geri gelen nüfus yaşlı nüfus, genç, üretken kesim gelmiyor.
Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	
Konuşmacı	İçerik
Yaşar AKSU	İşimiz su işleri-su teminidir.
Kurumu	Tarım arazilerini ve diğer yerleri taşkınlara karşı koruma altına alan çalışmalarımız vardır. Sulama amaçlı olarak devreye giren baraj yapımı ve girecek olan tesisler bulunmak-tadır. Erfelek KurusarayGöleti ve Dodurga Barajlarının faaliyetlerine başlanması önemlidir. Sıkıntılarımız şunlardır: 1-Bahsettiğimiz yatırımlar pahalı yatırımlardır. Dodurga barajı için 17,5 milyon dolar harcadı. 2- 6 köye sulama birliği kuracağız.Kurucular içerisinde yaşlı nüfus çok fazla olup, işgücü yoktur. 3- Gerçek sulanan alan, sulanabilir alanın yarısıdır. 4- KurusarayGöleti için bilgilendirme amaçlı olarak köylerde toplam 10 kişiyi bula-madık. Genç insan yoktur. 5-Ürün para etmiyor. Para edebilecek ürünler üretilmelidir. 6- Kimi yerlerde rekolte yarıya yakın düşebiliyor. Orhan ŞANLI burada kooperatif kurulmasına ilişkin bilgi verdi ve "Bir ürüne odaklanılması gerekir. Dodurga mikro klima bir bölgedir. Tüm köy-lerin beraberliğinde bir kooperatif kurulması önerildi" dedi.
DSİ 74. Şube Müdürlüğü	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Faruk ŞANOĞLU Kurumu	Sorunlar şunlardır: • Kırsalda genç nüfus azalmakta ve iş gücü ihtiyacı artmaktadır. • Coğrafi konum dezavantajlıdır. • Tarım arazileri küçüktür, uygun değildir.Orman arazisi geniş yer kaplamaktadır. • IPARD kapsamına girilmemesi noksanlıktır. • Çiftçi örgütleri zayıftır. • Üretimde verimlilik düşüktür. • Kırsalda ekonomik faaliyetlerin çeşitliliği yetersizdir. • İşletme ve pazarlama güçlükleri yaşanmaktadır. • Su ürünleri avcılığında av süreleri azdır. • Meralar etkin kullanılmıyor. Çözüm Önerileri: Göç hareketini tersine çevirecek makro projelere ihtiyaç vardır. Coğrafi dezavantaj bakir doğa ile avantaja çevrilebilir. Arazi toplulaştırması yapılmalıdır. Komple örgütlenmeyle IPARD kapsamına girilmelidir. Çiftçi örgütleri güçlenmelidir. İşletmeler büyümelidir. Kırsalda ekonomik faaliyetler genişletilmelidir. Doğadan toplama ürünler ekonomiye kazandırılmalıdır. İşleme tesisleri yaygınlaştırılmalı ve ürünlere yeni pazarlar aranmalıdır. Mera ıslah çalışmaları yapılmalıdır. Su ürünleri desteklenmelidir. Liman değerlendirilmelidir. Kanatlı üretimi yapılmalıdır. Meyve sebze üretimi yaygınlaştırılmalıdır. İl Özel İdaresinden daha fazla kaynak aktarılmalıdır.

Konuşmacı	İçerik
M. Fatih ŞAHİN Kurumu	Su ürünlerine önem veriyoruz. İl Müdürlüğü olarak mevzuat dâhilinde yasak avcılık ile mücadele etmeye çalışıyoruz.
Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	

Konuşmacı	İçerik
Orhan ŞANLI Kurumu	Organik tarım ve doğadan toplama potansiyelinin araştırılması gereklidir. Organik tarımda büyük bir potansiyel var, kullanılmıyor. Göçün sebeplerinden birisi keçi üretiminin yasaklanmasıdır. Ayrıca odun dışı orman ürünlerinin sanayiye kazandırılması gerekmektedir.
Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	

Konuşmacı	İçerik
Cahit ÇETİNEL Kurumu	Ormanlık politikaları hakkında konuşacağım. Kendi değerlerimize sahip çıkamıyoruz. 70'li yıllarda Ayancık'ta kereste fabrikası sayesinde 14.500 nüfus vardı. Şimdi 12.000 nüfus var. Kereste fabrikasının yerinde boş bir arazi duruyor. Orman teşkilatı olarak işlemleri OBM çatısı altında yürütüyorduk. OBM kapandı ve Kastamonu'ya katıldı. Kastamonu'ya bağlı olduğumuz hâlde köylüye 64 milyar TL'ye aktardık. OBM burada olsaydı bu 2 katına çıkardı. OBM her bir işletmeye yeterince vakit ayırmıyor. Ormanlık sorunları ve çözüm önerileri: 1-OBM'nin tekrar ihdas edilmesi gerekir. • Yatırım ve ödenekler azalmıştır. • İş verimi yoktur, işler aksamaktadır. • Satış gelirlerimiz kendi hesaplarımızda dururdu. Şimdi bunların tamamı Kastamonu'da duruyor. Para ödemeleri aksıyor. • Makine parkının ve kalifiye elamanların bir kısmı gitti. 2-Sosyal haklardan mahrum olan çalışanlar başka yerlere gidiyor. Dolayısı ile çalışabilecek genç nüfus bulamıyoruz. 3- Çalışanlar İş Güvenliği Kanunu kapsamında değildir. Çalışanların bir an önce bu Kanun kapsamına dâhil edilmesi gereklidir. 4-Talı ürünlerin işlenmesi için tesis yapımı gereklidir. • Elde edilecek ürünlerin işlenmesi ve depolanması için projeler yapılabilir. 5- Arazilerin kullanılmaması sebebiyle özel ağaçlandırma yapılabilir. 6- Köylünün desteklenmesi yetersizdir. Özellikle ORKÖY kredileri artırılabilir. 7- Göç nedeniyle boşalan evlerin turizme kazandırılması gerçekleştirilebilir. 8- Mülkiyet sorunları çözülmelidir. 9- İncekum bölgesinde fıstık çamı denemeleri vardır. Bu ürün yetiştirilebilir. 10- Bal ormanları tesis edilmiştir. Toplantıda orman kooperatifinden kimse yoktu. Ahmet Güler: Sinop kestane balı konusunda marka olmaya aday bir şehirdir. Bu yüzden kestane dikimi gerekir. Orman Gülü mutlaka muhafaza edilmelidir.

Konuşmacı	İçerik
Çetin ŞAHİN Kurumu	Bitkisel üretimin artırılması için çok yol kat etmek gerekiyor. Göçün olması bitkisel üretimi azaltmaktadır. Tütün ile ilgili kotalar tütün üretimini bitirdi. Kırsalda yaşayan nüfus yaşlı, genç nüfusun gelmesi gerekiyor. Çeltik 4.000 dekar alanda ekonomik olarak yapılabiliyor. Sebze ve meyve üretiminin desteklenmesi gerekmektedir. Örtü altı tarıma önem verilmesi gereklidir. Küçük aile işletmeleri sadece yerel pazarlarda ürününü satıyor. Hâl oluşturulmalıdır. Bitkisel üretimde kullanılan girdilerin maliyetleri yüksektir. O sebeple kişiler üretmek istememektedir. Bitkisel üretim yapan kişiler mutlaka sertifikalı tohumlarla üretim yapmalıdır. Sebze hâli yapılabilir.

Konuşmacı	İçerik
Hasan YEŞİLCE Kurumu	Sinop flora ve faunasıyla ilgili bilgi verebilirim.

Konuşmacı	İçerik
Doç. Dr. Mustafa OLFAZ Kurumu	Koyun ve keçi üretimi ile ilgili olarak çalışıyor.
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	

SİNOP İLİ İ. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Necati DEMİRBAŞ Kurumu Sinop Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü,	Çeltik üretimi sorunları ve çözüm önerileri dile getirildi. Merkez İlçe, Boyabat, Saraydüzü Durağan'da çeltik üretimi yapılıyor. Durağan'da 171 çiftçi 4.100 dekar arazi işliyor. Boyabat'ta 640 çiftçi 20.000 dekar arazi işliyor. Saraydüzü'nde 239 çiftçi 4.000 dekar arazi işliyor. Merkezde 71 çiftçi 4.700 dekar arazi işliyor. Üretim alanı Durağan'da toplulaşma bitince 9.000 dekara çıkacaktır. Sinop çeltiğinin randımanı Türkiye ortalamasının üzerindedir. Sinop'ta %65 çıkan çeşitlerimiz vardır. Dekar başına Türkiye üretim ortalaması 700 kg olmasına rağmen Sinop'ta 850 kg'dır. Üreticilerin %80-90'ıOsmancık90 çeşidini kullanıyor. Durağan'ın çeltik çeşidi vardır.Marka olmasını sağlamalıyız. Gelir getirici birinci ürün çeltiktir. Proje olarak çeltik araştırma ve uygulama merkezi yapılabilir. Çeltik Ekimi Kanununun günümüz şartlarına göre yeniden hazırlanması gerekir.
Konuşmacı	İçerik
Osman UCAEL Kurumu	Proje fikirlerinin çıkması çok önemlidir. Bugüne kadar sorun,hedef ve strateji analizi yaptık. Şimdi de proje zamanıdır. Ne kadar çok fikir olursa o kadar kurumları entegre çalıştırabilir ve sonuçları alabiliriz.
Konuşmacı	İçerik
İlhan DİNÇ Kurumu DSİ 74. Şube Müdürlüğü	Köylerde sulama yapacak işgücü yoktur. Tarım arazileri artık yerleşim yeri oluyor.
Konuşmacı	İçerik
Erol SARAÇOĞULLARI Kurumu Sinop Tarım İl Müdürü	Sulama alanları artmaktadır, ama halktan talep görmüyor. Bunun temel nedeni iç göçtür. Sinop'un tarım içinciddi dezavantajları vardır. Sinop'ta tarımın özellikle İPARD'dan desteklenmesi lâzımdır. Kalkınma Ajans tarım çağrılarına çıkmamaktadır. İklim olarak handikaplarımız vardır. Çevre faktörleri de tarım için önemlidir.İklim ve coğrafışartlar tarımı etkilemektedir. Parçalı arazinin olması, tarım arazilerin mülkiyet sorunu ziraatın önündeki engellerdir. Su ürünleri açısında altyapımız güçlü ve potansiyelimiz yüksektir. Av baskısı su ürünleri sektörünü tehdit ediyor.
Konuşmacı	İçerik
Sami KARAÇAYLI Kurumu Saraydüzü İlçe Gıda Tarım Hayvancılık İl Müd.	Toplulaştırma yapılmalıdır. Destekleme sisteminde sıkıntı vardır. Sertifikalı tohum verilmesi lâzımdır. Marka değeri oluşturulması gerekir. Çeltik sapından alternatif enerji üretilebilir. Fatura destekleri düzenlenebilir.
Konuşmacı	İçerik
Osman UCAEL Kurumu KUZKA	Kalkınma Ajansı'nın hazırladığı sunum yapıldı.
Konuşmacı	İçerik
Ahmet KÜÇÜKBAŞ Kurumu Veteriner	Projeler uygulandı, başarılı olmadı. Hayvancılık gelir getirici olmuyor. Politika olarak desteklenmelidir. İstikrar olmalıdır. Hayvancılık yapabilecek bir iklim olmalıdır.

SİNOP İLİ I. KALKINMA ÇALIŞTAYI SONUÇ RAPORU

Konuşmacı	İçerik
Mustafa OLFAZ	
Kurumu	Koyun ve keçi yetiştirmektedir.

Konuşmacı	İçerik
Necati DEMİRBAŞ	
Kurumu	Çeltik üretimi sorunları ve çözüm önerileri üzerine konuştu.

T.C. Sinop Valiliği

Hükümet Konağı 57000 / SİNOP

Tel.: 0 (368) 261 15 00 Faks : 0 (368) 210 00 80

E-posta: sinop@icisleri.gov.tr

www.sinop.gov.tr

T.C. Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı

Cebirail Mah. Saray Sk. No: 1 37200 / KASTAMONU

Tel.: 0 (366) 212 58 52 Faks : 0 (366) 212 58 55

E-posta: bilgi@kuzka.gov.tr

www.kuzka.gov.tr